

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ε. ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Β' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1960
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Αθηνάϊον.

Λαμπουζής

Λαμπουζής

ΠΡΩΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΔΑΧΜΗΣ

6.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ε ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Η΄ ΤΑΞΙΝ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1960

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΥΧΑΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ε Π Ι Σ Τ Α Σ Ε Ι Σ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ε. ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ Β' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1960

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Ε. ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ

5

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ 1980
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Α'. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ-
ΔΑΪΚΟΥ [ΛΑΟΥ ΚΑΙ] ΤΟΥ ΛΟΙΠΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΤΑ
ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΕΝΑΝΘΡΩΠΗΣΕΩΣ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ὁ γνωστός τότε κόσμος δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ θρησκευτικῆς ἐπόψεως εἰς δύο κατηγορίας: Εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐπίστευον εἰς ἕνα Θεόν, καὶ εἰς ἐκεῖνους τοὺς λαοὺς, οἱ ὅποιοι ἐπίστευον καὶ ἐλάτρευον πολλοὺς θεοὺς. Μο-
νοθεῖσταὶ ἦσαν οἱ Ἰσραηλῖται ἢ Ἰουδαῖοι, πολυθεῖσταὶ δὲ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄλλοι λαοί, Ἕλληνες, Ρωμαῖοι κλπ. Τούτους ὠνόμαζον οἱ Ἰουδαῖοι μὲ ἐν ὄνομα «Ἔθνη» ἢ «Ἐθνικούς».

Ι. — ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ
ἘΘΝΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

α) Ἡ **Θρησκεία τῶν Ἐθνικῶν**. Κυρίαρχοι ὄλων τῶν περὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν χωρῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Θείας ἐνανθρωπήσεως ἦσαν οἱ Ρωμαῖοι. Οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰς χώρας ταύτας λαοί, ὅπως καὶ οἱ Ρωμαῖοι, ἦσαν ὅλοι, πλὴν τῶν Ἰουδαίων, πολυθεῖσταὶ καὶ εἰδωολάτραι. Ἐπίστευον εἰς πολλοὺς θεοὺς καὶ ἐλάτρευον τὰ εἰ-
δωλα.

Εἶχον θεοποιήσει τὰς δυνάμεις ἢ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὡς τὸν ἄνεμον, τὴν θάλασσαν, τὸ πῦρ, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην κλπ. Ἄλλοι πάλιν ἐπίστευον καὶ ἐλάτρευον ὡς θεοὺς ζῶα, δένδρα καὶ διάφορα ἄψυχα ἀντι-
κείμενα.

Εἰς τοὺς θεοὺς τῶν ἔιδιδον ἀνθρωπίνην συνήθως μορφήν (ἢ μορφήν ζῶων) καὶ κατεσκεύαζον ἐκ ξύλου, μαρμάρου, χαλκοῦ κλπ. ὁμοιώματα

(εἰδωλα) αὐτῶν. Πρὸς τὰ εἰδωλα δὲ ταῦτα ἀπένεμον λατρείαν μὲ διάφορους τελετάς, προσφορὰς καὶ θυσίας.

Οἱ θεοὶ τῶν Ἑθνικῶν εἶχον ὅλας τὰς ἀτελείας, τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων. Τοὺς ἐφαντάζοντο δηλ. νὰ φιλονεικοῦν μεταξὺ των, νὰ ἐξαπατοῦν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, νὰ μισοῦν καὶ νὰ καταδιώκουν ἢ νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ προστατεύουν τοὺς ἀνθρώπους κλπ. Ἡ μόνη ιδιότης, κατὰ τὴν ὁποίαν διέφερον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἦτο ἡ ἀθανασία των.

Οἱ εἰδωλολάτραι ἐφαντάζοντο ὅτι οἱ θεοὶ των τοὺς ἐπροστάτευον ἢ τοὺς κατεδίωκον, τοὺς ἐγέμιζον μὲ ὑλικά ἀγαθὰ ἢ τοὺς κατέστρεφον. Ἐπίστεον ὅτι τὰ ἀτυχήματα καὶ αἱ συμφοραὶ των προήρχοντο ἀπὸ τὴν ὀργὴν ἢ τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν θεῶν. Ἐφοβοῦντο πολὺ τὴν ὀργὴν των, ἀλλὰ δὲν ἠσθάνοντο πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην καὶ σεβασμόν. Διὰ τοῦτο ἔσπευδον νὰ τοὺς ἐξευμενίσουν μὲ πλουσίας προσφορὰς, πολυτελεῖς θυσίας καὶ μεγαλοπρεπεῖς τελετάς.

Ἡ λατρεία λοιπὸν τῶν εἰδωλολατρῶν πρὸς τοὺς θεοὺς των ἦτο καθαρῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ὕ λ ι κ ή. Προσέφερον πλοῦσια καὶ πολύτιμα δῶρα εἰς τοὺς ναοὺς, ἔσφαζον ζῶα ἐπὶ τῶν βωμῶν πρὸς τιμὴν των καὶ ἐτέλουν μεγαλοπρεπεῖς πομπὰς καὶ τελετάς. Μερικοὶ λαοὶ ἐθυσίαζον καὶ ἀνθρώπους ἀκόμη, διὰ νὰ ἐξευμενίσουν τοὺς ἐξωργισμένους, ὅπως ἐνόμιζον, θεοὺς των.

β) **Ἡ Ἠθικὴ τῶν Εἰδωλολατρῶν.** Ἀνάλογος πρὸς τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τῶν εἰδωλολατρῶν ἦτο καὶ ἡ ἠθικὴ κατάσταση αὐτῶν. Καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ διαφορετικὰ, ἀφοῦ ὡς παράδειγμα ζωῆς εἶχον τὸν βίον τῶν θεῶν των, ὁ ὁποῖος ἦτο γεμᾶτος ἀπὸ ἐλαττώματα, κακίας καὶ πάθη. Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐγωῖσται καὶ σκληροὶ πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἐφρόντιζον μόνον διὰ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ προσεπάθουν δι ὄλων τῶν μέσων νὰ τὰ ἀποκτήσουν.

Τὸ μεγαλύτερον ἠθικὸν στίγμα τοῦ προχριστιανικοῦ κόσμου ἦτο ὁ θεσμὸς τῆς δουλείας. Οἱ δοῦλοι ἠγοράζοντο καὶ ἐπωλοῦντο ὅπως τὰ ζῶα καὶ τὰ κτήματα. Ἡ ζωὴ των ἦτο ἀθλία καὶ δὲν ἐλογαριάζετο καθόλου ἀπὸ τοὺς κυρίους των. Ἐρρίπτοντο χάριν διασκεδάσεως εἰς τὰ θηρία ἢ ὑπερχροῦντο νὰ μάχωνται πρὸς αὐτὰ ἢ καὶ μεταξὺ των μέχρι θανάτου (θηριομαχίαι καὶ μονομαχίαι).

Εἶναι ἀληθὲς βεβαίως ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχον φθάσει εἰς ἀνώτερον θρησκευτικὸν καὶ ἠθικὸν ἐπίπεδον ἐξ ὄλων τῶν εἰδωλολατρικῶν λαῶν. Μερικοὶ μάλιστα φιλόσοφοι (Πυθαγόρας, Σωκράτης, Πλάτων,

Στωϊκοί) ἐπλησίασαν ἀρκετὰ πρὸς τὰς ὑγιεῖς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἔζησαν βίον ἠθικὸν καὶ ἐνάρετον. Ἀλλὰ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν περιορίσθη εἰς τὸν μικρὸν κύκλον τῶν μαθητῶν των καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἠθικοποιήσῃ τὴν ἀρχαίαν κοινωνίαν, ἡ ὁποία ἐξηκολούθει νὰ ζῆ ἐν ἀνηθικότητι καὶ διαφθορᾷ.

Ὅταν μάλιστα οἱ Ῥωμαῖοι ἔγιναν κύριοι τοῦ μεγαλύτερου μέρους τοῦ γνωστοῦ τότε κόσμου, ἡ ἀνηθικότης καὶ ἡ διαφθορὰ ἐμεγάλωσε. Οἱ Ῥωμαῖοι συνεκέντρωσαν μέγαν πλοῦτον καὶ κατήρτησαν ἐγωῖσταί, ἀκόλαστοι καὶ σκληροί. Οἱ αὐτοκράτορες εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ τοὺς λατρεύουν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ ὑποτεταγμένοι λαοὶ ὡς θεοὺς.

Ἡ ζοὴ λοιπὸν τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου ἦτο ἀθλία, διότι δὲν ἐστηρίζετο εἰς σταθερὰ θεμέλια, δηλαδὴ εἰς τὴν ἀληθῆ θρησκείαν καὶ τὴν ἠθικὴν. √

II. — ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΛΑΟΥ.

α) **Θρησκευτικὴ κατάστασις.** Οἱ Ἑβραῖοι ἐπίστευον εἰς ἕνα Θεόν, δίκαιον, πάνσοφον καὶ παντοδύναμον. Δὲν κατεσκεύαζον ὁμοιώματα (εἰδῶλα) τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἀπένεμον λατρείαν εἰς ἀγάλματα.

Οἱ Ἑβραῖοι ἠσθάνοντο τὸν Θεὸν τοῦτον πλησίον των καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν του. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐ ν τ ο λ ἄ ς διὰ τοῦ Μουσέως, καὶ ὑπεσχέθη νὰ δίδῃ εἰς τοὺς Ἑβραῖους ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν εὐτυχίαν, ἂν ἐτήρουν τὰς ἐντολάς Του. Τοῦτο ἦτο μία συμφωνία μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ λαοῦ Του, ἦτο δηλ. ἐν εἶδος Δ ι α θ ἡ κ η ς.

Παραβίασις τῆς διαθήκης εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἀτυχήματα καὶ συμφορὰς. Ἀνεγνώριζον δηλ. οἱ Ἑβραῖοι ὅτι ὁ Θεὸς δὲν τοὺς κατεδίωκεν ἀπὸ τυφλῆν ὁργὴν ἢ ἰδιοτροπίαν, ἀλλὰ ὅτι ἔπασχον ἐξ αἰτίας τῆς παρακοῆς των εἰς τὰς ἐντολάς Του. Ἐκαμνον τότε θυσίας πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ δεῖξουν τὴν μετάνοιάν των καὶ νὰ ζητήσουν συγχώρησιν διὰ τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀνυπακοῆς.

Ἡ ἐβραϊκὴ θρησκεία ἦτο βεβαίως ἀνωτέρα τῆς εἰδωλολατρικῆς, ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ αὐτὴ τελεία. Αἱ ἀτέλειαι τῆς ἐβραϊκῆς θρησκείας ἦσαν αἱ ἑξῆς :

- 1) Οἱ Ἑβραῖοι ἐπίστευον ὅτι μόνον αὐτοὶ ἦσαν ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ὁ Θεὸς μόνον διὰ τὸ ἐβραϊκὸν ἔθνος ἐνδιεφέρετο.
- 2) Ἐφαντάζοντο τὸν Θεὸν ὡς δεσπότην αὐστηρόν, δίκαιον βε-

βαιώς, ἀλλὰ χωρὶς ἔλεος. Ὁ Θεὸς διὰ τοὺς Ἑβραίους ἐφέρετο πρὸς τὸν λαόν του ὄχι ὡς φιλεόσπλαγγος πατὴρ πρὸς τὰ τέκνα του, ἀλλὰ ὡς κύριος πρὸς δούλους.

3) Ἐπίστευον ὅτι ὁ Θεὸς ἔπρεπε νὰ λατρεύεται εἰς ὄρισμένον ἀποκλειστικῶς τόπον καὶ ὄρισμένως εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπως οἱ Σαμαρεῖται ἐλάτρευον τὸν Θεὸν εἰς τὸ ὄρος Γαριζὴν.

β) **Ἠθικὴ κατάστασις.** Ἡ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ δὲν ἦτο καλυτέρα τῆς καταστάσεως τῶν Ἑθνικῶν λαῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχον ὑποταχθῆ καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς Ρωμαίους. Ἐκυβερνῶντο μὲν ἀπὸ βασιλέα ἢ ἡγεμόνα ὁμόφυλόν των, ἀλλὰ τὴν πραγματικὴν ἐξουσίαν εἶχεν ὁ Ρωμαῖος Διοικητὴς καὶ ἀρχηγὸς τῆς ρωμαϊκῆς φρουρᾶς τῆς χώρας.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχον διὰ τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἔθνικὰς ὑποθέσεις των καὶ ἐν συμβούλιον ἀποτελούμενον ἀπὸ 72 μέλη καὶ ὀνομαζόμενον Μέγα Συνέδριον. Τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου προήρχοντο ἀπὸ τὴν ἱερατικὴν τάξιν κυρίως καὶ εἶχον Πρόεδρον τὸν ἐκάστοτε Ἀρχιερέα.

Ὁ ἑβραϊκὸς λαὸς ὑπέστη τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἔθνικῶν λαῶν καὶ μάλιστα τῶν κυριάρχων του Ρωμαίων. Ὁ βίος του ἦτο ἠθικῶς ἀνώμαλος καὶ ἀκατάστατος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος ὑπῆρχον κυρίως τρεῖς θρησκευτικαὶ μερίδες, οἱ Φαρισαῖοι, οἱ Σαδδουκαῖοι καὶ οἱ Ἑσσαῖοι.

Οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ἀσθηροὶ περὶ τὴν τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου καὶ τῶν τύπων τῆς λατρείας, ὄχι ὅμως καὶ τῆς οὐσίας τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Οἱ Φαρισαῖοι ἐμίσην τοὺς ξένους, ἐνόμιζον δὲ τοὺς ἑαυτοῦς των ἁγίους καὶ εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ θεωρῶνται αὐτοὶ ὁδηγοὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Εἰς τὴν πραγματικότητα ἦσαν ὑποκριταὶ καὶ ἐκρυπτον κάτω ἀπὸ φαινομενικὴν εὐσέβειαν ὅλας τὰς κακίας καὶ τὰ ἀνθρώπινα πάθη: ἐγωϊσμόν, ἀλαζονείαν, σκληρότητα καὶ φιλοχρηματίαν. Βοηθούς των εἶχον οἱ Φαρισαῖοι τοὺς Γραμματεῖς καὶ Νομικοὺς, οἱ ὅποιοι κατεγίνοντο νὰ ἐξηγοῦν τὸν Νόμον σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντά των.

Οἱ Σαδδουκαῖοι ἦσαν μία τάξις πλουσίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἑβραίων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀντίληλοι τῶν Φαρισαίων. Οἱ Σαδδουκαῖοι ἠρμύμενον τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον κατὰ τὰ ἰδικά των συμφέροντα. Δὲν

παρεδέχοντο τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ὡς καὶ τὴν ὑπαρξίαν τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν πνευμάτων. Ἦσαν δηλ. οἱ ὑλιστὰὶ τῆς ἐποχῆς (Ματθ. ΚΒ', 23).

Οἱ Ἑσσαῖοι ἦσαν ἐν εἶδος ἀσκητῶν, οἱ ὅποιοι ἄφηνον τὰ ὑπάρχοντά των καὶ μετέβαινον εἰς τὴν ἔρημον. Ἐζῶν ἐκεῖ ἐν νηστεία καὶ προσευχῇ ἀδιαφοροῦντες διὰ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, πλοῦτον δηλαδὴ καὶ ἀξιώματα.

Ἐκτὸς τούτων ἦσαν καὶ οἱ Ἡρωδιανοὶ (βλέπε Ματθ. ΚΒ' 16, Μάρκ, Γ' 6 καὶ ΙΒ' 13), οἱ ὅποιοι ἦσαν μᾶλλον πολιτικῆ μερίδος. Οὗτοι δὲν παρεδέχοντο τὰς περὶ Μεσσίου ἰδέας τῶν ἄλλων Ἰουδαίων.

Ἐν μέσῳ τῆς διαμάχης ταύτης τῶν θρησκευτικῶν ὁδηγῶν των οἱ Ἑβραῖοι ὠμοιάζον πρὸς πρόβατα χωρὶς ποιμένα. Ἐσύροντο ἄλλοτε πρὸς τοὺς μὲν, ἄλλοτε πρὸς τοὺς δὲ καὶ ἔζῶν διαρκῶς εἰς μίαν πραγματικὴν ἠθικὴν ἀναρχίαν. ✓

Β'. ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΕΩΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

Ἡ ἠθικὴ ἀναρχία, ἣ ὁποία ἐπεκράτει τότε εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἔχαμε πολλούς, καὶ Ἑθνικούς καὶ Ἰουδαίους, νὰ σκεφθῶσιν ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου θὰ προῖρχετο ὄχι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Θεόν.

Ὅχι μόνον μεταξὺ τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν εἶχεν ἐμφανισθῆ ἡ προσδοκία περὶ ἐλεύσεως εἰς τὸν κόσμον ἐνὸς Σωτῆρος καὶ Αντρωτοῦ. Ὁ φιλόσοφος Σωκράτης διεκίρησε κατὰ τὴν ἀπολογία του ἐνώπιον τῶν Ἀθηναίων ὅτι ὁ Θεὸς δύναται νὰ στείλῃ ἀπεσταλμένον του, διὰ νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν (Ἀπολογία Κεφ. 18).

Οἱ Ἑβραῖοι, περισσύτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους λαούς, ἀνέμενον τὴν ἐκ Θεοῦ ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου (προφήτης Ἡσαΐας ΙΑ', 1, Ἱερεμίας ΚΓ', 5, Μιχαίας Ε', 2 κ.ά.) ὡς σωτῆρος αὐτῶν. Ἀλλὰ οἱ Ἑβραῖοι ἀνέμενον τὸν Μεσσίαν ὡς σωτῆρα τοῦ ἰδικοῦ των μόνον Ἑθνος. Ἐφαντάζοντο δηλαδὴ ὅτι ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας θὰ τοὺς ἠλευθέρωνεν ἀπὸ τὸν Ρωμαϊκὸν ζυγὸν καὶ θὰ ἔχαμε τὸ Ἑθνος των ἀνώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα.

Δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσουν τὰς προφητείας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, διὰ τῶν ὁποίων ἐτονίζετο ἡ καθαρῶς πνευματικὴ ἀποστολὴ τοῦ Μεσσίου εἰς τὸν κόσμον: ὅτι δηλαδὴ οὗτος θὰ ἤρχετο εἰς τὸν κόσμον, ἵνα τὸν σώσῃ διὰ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναγεννήσεως.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρίσκειτο ὁ κόσμος, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν γῆν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς Ανθρωπῆς καὶ Σωτῆρ αὐτοῦ. Ἀπεκάλυπεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς θείας ἀληθείας τῆς διδασκαλίας Του καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὡς τέλειον πρότυπον ζωῆς τὸν ἰδικόν Του ἐπὶ τῆς γῆς βίον.

Γ'. Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

Ὁ βίος καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρος περιέχεται εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ 27 βιβλία. Ἐκ τῶν βιβλίων τούτων τὰ 5 εἶναι ἱστορικά, τὰ 21 διδακτικὰ καὶ 1 προφητικόν.

α) **Ἱστορικά** βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι :

1) Τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια. Ὀνομάζονται τοιοῦτοτρόπως, διότι παρέχουσι τὴν εὐχάριστον ἀγγελίαν τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον Του καὶ τὴν διδασκαλίαν Του. Τὰ δύο Εὐαγγέλια ἐγράφησαν ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους Ματθαῖον καὶ Ἰωάννην, τὰ ἕτερα δὲ δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τῶν Ἀποστόλων Μάρκον καὶ Λουκᾶν. Οἱ συγγραφεῖς τῶν Εὐαγγελίων ὀνομάζονται καὶ Εὐαγγελισταί.

2) Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ περιλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ ἔργον ἐν γένει τῶν Ἀποστόλων, ὡς καὶ τὴν ἴδρυσιν καὶ ζωὴν τῶν πρώτων Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ.

β) **Διδακτικὰ** βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι :

1) Αἱ 14 Ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Αἱ Ἐπιστολαὶ αὗται ἀπευθύνονται πρὸς ὠρισμένα πρόσωπα ἢ πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ὠρισμένων ἐκκλησιῶν. Δι' αὐτῶν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δίδει συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας ἢ διδάσκει ἢ ἐρμηνεύει τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου.

2) Αἱ 7 Καθολικαὶ Ἐπιστολαί. Αὗται ἀπευθύνονται πρὸς ὅλους γενικῶς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων : μία ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου, δύο ὑπὸ τοῦ Πέτρου, τρεῖς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου καὶ μία ὑπὸ τοῦ Ἰούδα.

γ) **Προφητικόν** τέλος βιβλίον τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι ἡ Ἀποκάλυψις, ἡ ὁποία ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

1. Ζαχαρίας και Ἐλισάβετ.

(Λουκ. Α', 5-25)

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας ὡς ὑποτελῆς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης Ὁκταβιανοῦ Αὐγούστου (29 π. Χ. — 14 μ. Χ.).

Ἐξῆ τότε εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Χεβρών, πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ ἱερεὺς Ζαχαρίας μετὰ τὴν σύζυγόν του Ἐλισάβετ. Ἀπὸ τούτους ἐμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος θὰ προητοίμαζε τὸν δρόμον τοῦ Κυρίου ὡς Πρόδρομος Αὐτοῦ.

Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ζωὴ των ἦτο ἡσυχος καὶ εἰρηνικὴ. Ἐλυποῦντο μόνον, διότι ἦσαν γέροντες καὶ δὲν εἶχον ἀποκτήσει τέκνα (Λουκ. Α', 18). Ἡ ἀτεκνία ἐθεωρεῖτο μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων μεγάλη ἀτυχία, διότι εἰς οἰκογενεῖαν ποῦ δὲν εἶχε τέκνα οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ ἀναφανῇ ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας. Ἀντιθέτως ἡ τεκνοποιεῖα ἐθεωρεῖτο εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τοὺς ἐβραϊκοὺς νόμους τῆς ἱερωσύνης ἐρρίπτετο κληρὸς, διὰ νὰ εὑρεθῇ ἐκάστην φορὰν ποῖος ἱερεὺς θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναόν, διὰ νὰ προσφέρῃ τὸ θυμίαμα. Ἦλθεν ἡ ἡμέρα ποῦ ὁ κληρὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Ζα-

χαρίαν¹. Ὁ Ζαχαρίας εἰσηλθεν εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἤρχισε νὰ θυμιᾷ. Ἐξαφνα ἐφανερῶθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐστάθη δεξιὰ τοῦ θουσιαστηρίου. Ὁ Ζαχαρίας ἐταράχθη καταληφθεὶς ὑπὸ μεγάλου φόβου, ἀλλὰ ὁ ἄγγελος τὸν καθησύχασε καὶ τοῦ εἶπε :

— Μὴ φοβεῖσαι, Ζαχαρία. Ἡ δέησίς σου εἰσηκούσθη καὶ θὰ ἀποκτήσης υἷον, τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάσης Ἰωάννην. Ὁ υἱός σου οὗτος θὰ εἶναι μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, θὰ λάβῃ πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ θὰ προετοιμάσῃ τὸν λαὸν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ μέλλοντος νὰ ἔλθῃ Λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου.

Ὁ Ζαχαρίας ἔμεινεν ἐκπληκτος καὶ δὲν ἐπίστευσεν ἀμέσως εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου.

— Καὶ πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο, εἶπεν, ἀφοῦ καὶ ἐγὼ εἶμαι γέρον καὶ ἡ σύζυγός μου Ἐλισάβετ εἶναι μεγάλης ἡλικίας καὶ στεῖρα ;

Τότε ὁ ἄγγελος ἀπήνησεν :

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριήλ. Ὁ Θεὸς μὲ ἔστειλε, διὰ νὰ σοῦ ἀναγγείλω ταῦτα, τὰ ὁποῖα θὰ πραγματοποιηθοῦν. Σὺ ὅμως, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευες, θὰ μείνης ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἄφωνος μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ πραγματοποιηθοῦν αὐτά.

Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ ὁ ἄγγελος, ἐγένετο ἄφαντος.

Ὁ Ζαχαρίας ἀφ' οὗ συνῆλθεν, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διὰ νὰ δώσῃ τὴν συνήθη εὐλογίαν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὀμιλήσῃ· εἶχε καταστῆ πράγματι ἄλαλος. Ὅλος ὁ λαὸς ἀντελήφθη ὅτι ὁ γέρον ἐρεῦς εἶχεν ἴδει θεῖον ὄραμα ἐν τῷ Ναῷ.

Ὅταν ὁ Ζαχαρίας συνεπλήρωσε τὰς ἡμέρας τῆς ὑπηρεσίας του ἐν τῷ Ναῷ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Χεβρών, ἔδωκε μὲ νοήματα εἰς τὴν Ἐλισάβετ νὰ ἐννοήσῃ τί εἶχεν ἴδει καὶ ἀκούσει εἰς τὸ ἱερόν. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ λαληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, ἔχει ἤδη ἐκπληρωθῆ. Ἡ Ἐλισάβετ συνέλαβεν υἷον καὶ πλήρης χαρᾶς δὲν ἔπαυσε νὰ δοξολογῇ καὶ εὐχαριστῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν Του, ἀπέκρυπτεν ὅμως τὸ γεγονός ἐπὶ πέντε μῆνας.

1. Ἡ προσφορὰ τοῦ θυμιάματος ἐθεωρεῖτο μεγίστη τιμὴ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων ἦτο μέγας, οὐδέποτε συνέβαιναν εἰς τὸν ἴδιον ἱερέα νὰ θυμιᾷ δύο φορὰς καθ' ὅλον τὸν βίον του.

2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

(Λουκ. Α', 26 - 38)

Εἰς μίαν μικρὰν καὶ ἄσημον κώμην τῆς Γαλιλαίας ὀνομαζομένην Ναζαρέτ ἔζη ἐπίσης κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ὁ εὐσεβὴς Ἰωακείμ μετὰ τῆς συζύγου του Ἄννης. Ἦσαν πτωχοί, ἀλλὰ κατήγοντο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβίδ. Δὲν εἶχον ἀποκτήσει τέκνα καὶ ἐλυποῦντο διὰ τοῦτο πολὺ. Ὁ Θεὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων καὶ ἐκπληρώνει αὐτάς, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ καὶ εἰς αὐτοὺς τέκνον. Πράγματι ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα ἀπέκτησαν κόρην, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Μαρίαν. Ταύτην, ὅταν ἔγινε τριῶν ἔτων, ἀφιέρωσαν οἱ γονεῖς τῆς ἀπὸ εὐλάβειαν εἰς τὸν Ναόν, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου. Τὸ γεγονός τῆς εισόδου τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν Ναόν, « τ ἄ Εἰ σ ὀ δ ι α τ ῆ ς Θ ε ο τ ὀ κ ο υ », εορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 21ην Νοεμβρίου.

Ἡ Μαρία (ἢ Μαριάμ) ὑπρέτησε δώδεκα ἔτη εἰς τὸν Ναόν καὶ ἔπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ναζαρέτ. Οἱ ἀναλαβόντες αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν των ἱερεῖς τὴν ἐμνήστευσαν, διὰ νὰ τὴν προστατεύῃ, ἐπειδὴ οἱ γονεῖς τῆς εἶχον ἀποθάνει, μετὰ τὸν Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἦτο πτωχὸς ξυλουργός, ἀλλὰ κατήγετο καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ γένος τοῦ βασιλέως Δαβίδ.

Ἐξ ἀκριβῶς μῆνας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ εἰς τὸν Ζαχαριαν ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος οὗτος πάλιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀγνήν παρθένον Μαρίαν, ἵνα εὐαγγελισθῇ εἰς αὐτὴν τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου.

Ὁ ἄγγελος, ἐμφανισθεὶς εἰς τὴν εὐσεβῆ καὶ σεμνὴν Παρθένον, ἐχαιρέτισεν αὐτὴν μετὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

— *Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.*

Ἡ Παρθένος ἐταράχθη πολὺ ἐκ τῆς ἐμφανίσεως καὶ διελογίζετο τί ἄραγε ἐσήμαινον οἱ μυστηριώδεις λόγοι. Τότε ὁ ἄγγελος λέγει πάλιν πρὸς αὐτὴν :

— *Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Ἴδού, συνεχίζει, θὰ γεννήσῃς υἱόν, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσῃς τὸ ὄνομα Ἰησοῦς. Οὗτος θὰ κληθῇ Ὑἱὸς τοῦ Ὑψίστου καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας τῆς δὲ βασιλείας του « οὐκ ἔσται τέλος ».*

Ἡ Μαρία, συνελθοῦσα ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκκληξίν καὶ ταραχὴν, ἠρώτησε τὸν ἄγγελον :

— Πῶς ἔσται τοῦτο;

Ἄγγελος ἀπεκρίθη.

— Πνεῦμα ἅγιον καὶ Δύναμις Ἰψίστου θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σέ. Τὸ τέκνον σου θὰ ὀνομασθῇ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τῆν ἁμαρτίαν.

Πρὸς διαπίστωσιν δὲ τῶν λόγων τοῦ ὁ ἄγγελος προσέθεσεν ὅτι καὶ ἡ συγγενὴς τῆς Ἐλισάβετ θὰ ἀποκτήσῃ υἱὸν κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ Θεοῦ.

Τότε ἡ Μαριάμ ἀπήντησε ταπεινότερα :

— Ἴδού ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

Ἄγγελος ἔγινεν ἄφαντος.

Ἡ χαρμόσυνος αὕτη ἀγγελία τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν ὀνομάζεται Ἐναγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐορτάζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας τὴν 25ην Μαρτίου.

Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον :

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἢ φανερώσῃς. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· Χαῖρε, Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ Σοῦ.

3. Ἡ Θεοτόκος ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ.

(Λουκ. Α' 39-56)

Ἡ Παρθένος Μαρία, ἀφοῦ ἔμαθε παρὰ τοῦ ἀγγέλου ὅτι καὶ ἡ συγγενῆς τῆς Ἐλισάβετ θὰ ἀπέκτα τέκνον, ηὐχαριστήθη πολὺ καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ διὰ νὰ τὴν συγχαρῇ καὶ νὰ τῆς ἀναγγεῖλῃ τὸν εὐαγγελισμὸν τὸν ἰδικόν τῆς. Ἔσπευσε λοιπὸν νὰ μεταβῇ πλησίον τῆς ὁδοιπορήσασα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ εἰς Χεβρών.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἐλισάβετ καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν, ἐχαίρεισεν αὐτὴν κατὰ τὸν συνηθισμένον εἰς τοὺς Ἰουδαίους τρόπον μὲ τὰς λέξεις «*Εὐλόγη σοι*».

Ἡ Ἐλισάβετ, εὐθὺς ὡς ἤκουσε τὸν χαιρετισμὸν τῆς Παρθένου, ἐφωτίσθη ὑπὸ πνεύματος Ἁγίου καὶ προσεφώνησεν αὐτὴν ὡς ἐξῆς :

— *Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Καὶ πῶς συνέβη, συνέχισεν ἡ Ἐλισάβετ, νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμὲ ἢ μὴ τῆρ τοῦ Κυρίου; Λέγει δὲ τοῦτο, διότι, εὐθὺς ὡς ἤκούσθη ὁ χαιρετισμὸς σου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.*

Ἡ Ἐλισάβετ εἶχε μάθει ἀπὸ τὸν Ζαχαριάν ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ ἰδικοῦ των τέκνου θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὁ λυτρωτὴς αὐτοῦ, ὁ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων προσδοκώμενος Μεσσίας. Φωτισθεῖσα λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία ηὐλόγηθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν Λυτρωτὴν Του. Σημεῖον δὲ τῆς ἀναγνώρισεως ἦτο τὸ σκίρτημα τοῦ ἰδικοῦ τῆς τέκνου ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς.

Ἡ Παρθένος Μαρία ηὐχαριστήθη πολὺ, ὅταν ἤκουσε τοὺς προφητικούς λόγους τῆς Ἐλισάβετ, καὶ ἀπήντησε μὲ τοὺς ἐμπνευσμένους λόγους τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ὕμνου :

— *Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτήρί μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσασ τῆς δούλης αὐτοῦ· ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.*

Ἡ Παρθένος ἔμεινε πλησίον τῆς Ἐλισάβετ τρεῖς μῆνας, πιθανώτατα μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ Προδρόμου. Ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν της εἰς Ναζαρέτ ἀναμένουσα τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν βουλῶν τοῦ Θεοῦ.

4. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

(Λουκ. Α', 57 - 80)

Ὅταν ἔφθασεν ὁ ὠρισμένος χρόνος, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν υἱόν, ὅπως εἶχε προφητεύσει ὁ ἄγγελος Γαβριήλ. Οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γείτονες τῆς οἰκογενείας, ὅταν ἔμαθον τὸ γεγονός, ἔσπευσαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαχαρίου καὶ συνέχαιρον τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς.

Κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως συνηθροίσθησαν πάλιν οἱ συγγενεῖς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαχαρίου, διὰ νὰ δώσωσι τὸ ὄνομα εἰς τὸ νεογέννητον, συμφώνως πρὸς τὰ ἑβραϊκὰ ἔθιμα. Ἡ ἑορτὴ αὕτη προσκάλει μεγάλην χαρὰν εἰς τὰς Ἰουδαϊκὰς οἰκογενείας. Εἰς τὴν περίπτωσιν μάλιστα αὐτὴν ἡ συγκέντρωσις τῶν συγγενῶν καὶ γνωστῶν ἦτο πολὺ μεγάλη, ἀφοῦ τὸ παιδίον εἶχε γεννηθῆ ὑπὸ τόσον παραδόξους συνθήκας. Ὁ Ζαχαρίας παρίστατο καὶ αὐτός, ἄλαλος, κατὰ τὴν ἑορτὴν.

Ὅλοι ἔλεγον ὅτι τὸ παιδίον ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του, νὰ ὀνομασθῆ δηλ. Ζαχαρίας. Ἡ μήτηρ του ὅμως ἐπέμενε ὅπως τὸ τέκνον της ὀνομασθῆ Ἰωάννης. Οἱ παριστάμενοι εἶπον τότε ὅτι κανεὶς ἐκ τῶν συγγενῶν τῶν δὲν ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο. Διὰ νὰ δοθῆ δὲ τέλος εἰς τὴν διαφορὰν, ἐζήτησαν μὲ νεύματα ἀπὸ τὸν Ζαχαρίαν νὰ ὀρίσῃ ἐκεῖνος τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου.

Ὁ Ζαχαρίας ἔλαβεν ἓν πινακίδιον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ «Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ». Τὴν ἰδίαν δὲ στιγμὴν «ἐλύθη» ἡ γλῶσσα τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἤρχισεν οὗτος νὰ ὀμιλῆ προφητικῶς διὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδίου. Ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι ἔμειναν ἐκπληκτοὶ διὰ τὸ θαῦμα καὶ ἤκουον μὲ θαυμασμόν τὸν προφητικὸν ὕμνον τοῦ Ζαχαρίου :

— Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἔλεγεν ὁ Ζαχαρίας, διότι ἐπεσκέφθη καὶ ἐλύτρωσε τὸν λαὸν Αὐτοῦ, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Μεσσιου, ὅστις μέλλει νὰ γεννηθῆ ἐκ τοῦ οἴκου Δαβίδ...

— Καὶ σύ, παιδίον, λέγει πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὡσαύτως θέλεις ἀναδειχθῆ προφήτης τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, διότι θὰ προπυρευθῆς τοῦ Κυρίου, ἵνα ἐτοιμάσῃς τὰς ὁδοὺς Αὐτοῦ· ἵνα δώσῃς εἰς τὸν λαὸν τὴν γνῶσιν τῆς σωτηρίας...

Τὸ παιδίον, ὁ Ἰωάννης, ἐμεγάλωνε πλησίον τῶν γονέων του καὶ τὸ πνεῦμα του ἐνεδυναμοῦτο μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.

Τὴν γέννησιν τοῦ Προδρόμου ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 24ην Ἰουνίου. Τότε ψάλλεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸ ἀπολυτίκιον:

Προφῆτα καὶ Πρόδρομε τῆς παρουσίας Χριστοῦ, ἀξίως εὐφημησαί σε οὐκ εὐποροῦμεν ἡμεῖς οἱ πόθῳ τιμῶντές σε· στεῖρωσις γὰρ τεκούσης καὶ πατρὸς ἀφωνία λέλυνται τῇ ἐνδόξῳ καὶ σεπιτῇ σου γεννήσει καὶ σάρκωσις Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ κόσμῳ κηρύττεται.

5. Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Λουκ. Β', 1-21, Ματθ. Α', 18-25)

Ἐπλησίαζεν ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἤρχετο εἰς τὴν ζωὴν ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. Ἄγγελος Κυρίου εἶχε παρουσιασθῆ εἰς τὸν Ἰωσήφ καθ' ὕπνους καὶ ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν τὸ μέγα μυστήριον τῆς γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καθ' ὅσον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς τῆς Παρθένου ἐγένετο. Οὗτος θὰ ἐκαλεῖτο Ἰησοῦς καὶ θὰ ἔσφριζε τὸν λαόν του ἐκ τῶν ἀμαρτιῶν (Ματθ. Α', 21). Διὰ τοῦτο, εἶχεν εἶπει ὁ ἄγγελος, ὁ Ἰωσήφ ἔπρεπε νὰ μείνῃ πλησίον τῆς Θεοτόκου καὶ νὰ τὴν προστατεύῃ.

Ἐβασίλευε τότε τῆς Ἰουδαίας ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας ὡς ὑποτελὴς τῶν Ρωμαίων. Ὁ Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστος ἠθέλησε νὰ κάμῃ ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ, διὰ νὰ μάθῃ τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν τῶν κατοίκων ἐκάστης χώρας τῆς ἀπεράντου αὐτοκρατορίας. Ἐξέδωσε λοιπὸν τὸ διάταγμα τῆς ἀπογραφῆς. Συμφώνως πρὸς αὐτὸ ἔπρεπεν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Παλαιστίνης νὰ εὑρεθῶσιν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς του, διὰ νὰ ἀπογραφῆ ἐκεῖ.

Εἰς τὸ διάταγμα τοῦτο ἔπρεπε φυσικὰ νὰ ὑπακούσῃσι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Παλαιστίνης. Ὁ Ἰωσήφ, ἐπειδὴ κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τοῦ Δαβίδ, ἔπρεπε νὰ μεταβῆ πρὸς ἀπογραφὴν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Ἰουδαίας Βηθλεέμ, ἡ ὁποία ἦτο ἡ γενέτειρα τοῦ Δαβίδ. Ἀνεχώρησε λοιπὸν μετὰ τῆς Μαρίας ἐκ Ναζαρετ καὶ μετὰ κοπιώδη ὁδοιπορίαν ἔφθασαν εἰς Βηθλεέμ, ἡ ὁποία ἀπέχει 10 περίπου χιλιόμετρα τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα καὶ αἱ οἰκίαι τῆς μικρᾶς πόλεως εἶχον καταληφθῆ λόγῳ τῆς μεγάλης συρροῆς λαοῦ ἐξ αἰτίας τῆς ἀπογραφῆς. Ὁ Ἰωσήφ καὶ

ἡ Μαρία ἠναγκάσθησαν, ὅπως καὶ ἄλλοι πολλοί, νὰ καταλύσωσιν εἰς ἓν σπήλαιον πλησίον τῆς Βηθλεέμ, τὸ ὅποσον ἐχρησίμευεν ὡς καταφύγιον ποιμένων ἢ ὀδοιπόρων καὶ ὡς σταῦλος ζώων ¹.

Ἐκεῖ, ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, ἐγενήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἐσπαργανάθη προχειρῶς τὸ θεῖον Βρέφος καὶ ὡς λίκνον του ἐχρησιμοποιήθη ἡ ὑπάρχουσα ἐκεῖ φάτνη τῶν ἀλόγων.

Εἰς τοὺς πλησίον τοῦ σπηλαίου ὠραίους λόφους καὶ ἀγρούς, ὅπου ὁ Ἰακώβ ἐβοσκεν ἄλλοτέ ποτε τὰ πρόβατά του καὶ ὁ Δαβὶδ διήλθε τὰ ἔτη τῆς νεότητός του, ἠγρύπνουν μερικοὶ ποιμένες φυλάσσοντες τὰ ποιμνιά των. Πρὸς τοὺς ἀπλοῖκούς τούτους ποιμένας ἀνήγγειλεν ἄγγελος Κυρίου τὸ μέγα γεγονός ἐμφανισθεὶς εἰς αὐτοὺς ἐν μέσῳ ἐ ξ α ι σ ί ο υ φ ω τ ὸ ς κ α ι λ ἄ μ ψ ε ω ς. Οἱ ποιμένες κατελήφθησαν ὑπὸ φόβου, ἀλλὰ ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ ἀγγέλου :

— Μὴ φοβεῖσθε! Ἴδού, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ. Σήμερον ἐγενήθη ἐν πόλει Δαβὶδ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, « ὃς ἔστι Χριστὸς Κύριος». Δύνασθε καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι νὰ ἴδετε τὸν γεννηθέντα, « βρέφος ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ ».

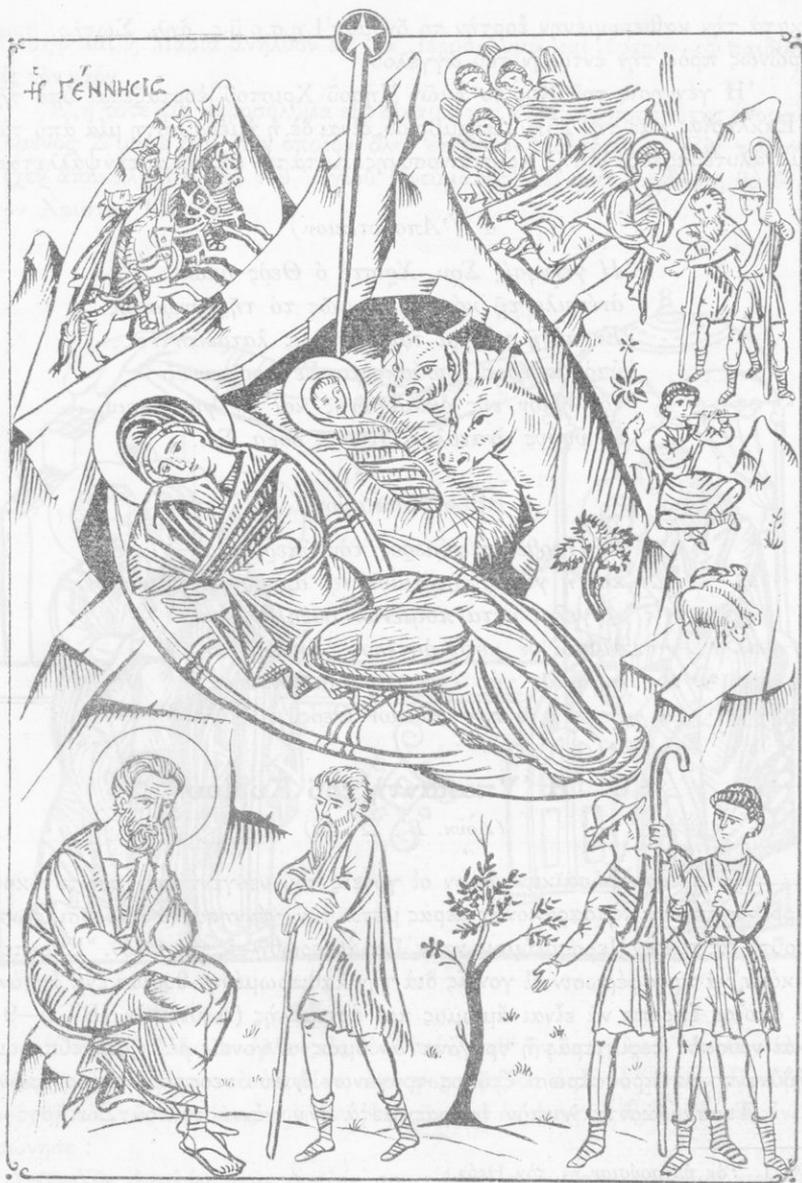
Ἐνῶ δὲ ἀκόμη ὠμίλει πρὸς τοὺς ποιμένας ὁ ἄγγελος, μία οὐράνιος ἀγγελικὴ ἀρμονία ἠκούσθη δοξολογοῦσα τὸν Θεὸν καὶ λέγουσα :

— Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Ὅταν ἡ ἀγγελικὴ ὕμναδιὰ ἔπαυσε καὶ ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη, οἱ ποιμένες, συνελθόντες ἀπὸ τὸ θάμβος, ἔσπευσαν πρὸς τὸ σπήλαιον. Εὗρον ἐκεῖ τὴν Θεοτόκον μετὰ τὸν Ἰωσήφ πλησίον εἰς τὴν φάτνην, ὅπου ἔκειτο τὸ θεῖον βρέφος, ὅπως ἀκριβῶς εἶχεν εἶπει εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος. Οἱ ποιμένες προσεκύνησαν τὸν Χριστὸν πλήρεις πίστεως. Διηγήθησαν δὲ εἰς τοὺς ἐν τῷ Σπηλαίῳ πρῶτον καὶ ἔπειτα διελάλησαν εἰς ὅλους ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν καὶ ἐδοξολόγουν τὸν Θεόν. Τοιουτοτρόπως οἱ ἀπλοῖκοι ποιμένες ἔγιναν οἱ πρῶτοι κήρυκες τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὅκτῶ ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν ἐδόθη εἰς τὸν Υἱὸν τῆς Παρθένου

1. Ἐπὶ τοῦ Σπηλαίου ἀνήγερθη ὑπὸ τῆς Ἀγ. Ἐλένης περικαλλῆς ναὸς ρυθμοῦ παλαιᾶς Βασιλικῆς, ὃ ὅποιος σφίζεται μέχρι σήμερον. Ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ δύο κλίμακες 15 βαθμίδων ὀδηγοῦσι κάτω εἰς τὸ Σπήλαιον, τοῦ ὁποίου τὰ τοιχώματα ἔχουν ἐπενδυσθῆ διὰ πολυτελῶν μαρμαρίνων πλακῶν. Τὸ Σπήλαιον φωτίζεται διὰ κανδηλῶν. Εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ὑπάρχει ἡ Ἀγ. Φάτνη. Τὸ Σπήλαιον ἀνήκει σήμερον εἰς τὴν κυριότητα τῶν Ὁρθοδόξων.

κατὰ τὴν καθιερωμένην ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦς, δηλ. Σωτήρ, συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ ἀγγέλου.

Ἡ γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας τὴν 25ην Δεκεμβρίου, εἶναι δὲ ἡ ἡμέρα αὕτη μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἑορτὰς τῆς Χριστιανοσύνης. Κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν ψάλλεται:

α' (Ἀπολυτίκιον)

Ἡ γέννησίς Σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ἀνέτειλε τῇ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως.
Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἀστροῖς λατρεύοντες
ὑπὸ ἀστέροσ ἐδιδάσκοντο Σὲ προσκυνεῖν
τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ Σὲ γνώσκειν
ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε, δόξα Σοι.

β' (Κοντάκιον)

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον¹ τίκτει
καὶ ἡ γῆ τὸ σπῆλαιον τῷ ἀπροσίτῳ² προσάγει.
Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι,
Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέροσ ὁδοιποροῦσι,
δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον
ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

6. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου.

(Λουκ. Β', 22 - 40)

Κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον οἱ γονεῖς τοῦ νεογενήτου πρωτοτόκου ἄρρενος ἔπρεπε τεσσαράκοντα μέρας μετὰ τὴν γέννησιν νὰ παρουσιάσωσι τοῦτο εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν, ἵνα ἀφιερωθῇ εἰς τὸν Θεόν. Ἐπρεπεν ἀκόμη νὰ προσφέρωσιν οἱ γονεῖς διὰ τὴν καθιερωμένην θυσίαν ἓνα ἀμνόν, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ εἶναι ἄμωμος καὶ ἀρτιμελής (Λευϊτικὸν IB', 6—9) καὶ νεοσσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγῶνα· ἂν ὅμως οἱ γονεῖς δὲν ἦσαν εὐποροὶ, ἠδύναντο νὰ προσφέρωσι ζεῦγος τρυγῶνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν.

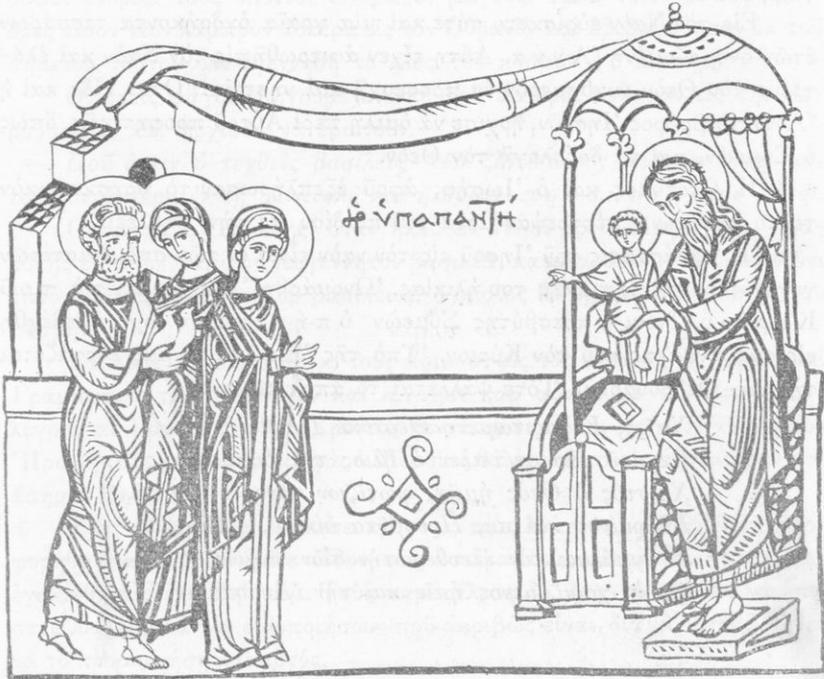
Τεσσαράκοντα λοιπὸν ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ὁ

1. Τὸν ὑπερούσιον = τὸν Θεόν.

2. Τῷ ἀπροσίτῳ = εἰς τὸν ἀπροσπέλαστον.

Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἀνήλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔφερον τὸ παιδίον εἰς τὸν ναόν.

Ἐξῆς τότε εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς δίκαιος καὶ εὐλαβῆς πρεσβύτης ὀνομαζόμενος Συμεών, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων. Εἰς τοῦτον εἶχεν ἀποκαλυφθῆ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅτι, πρὶν ἀποθάνῃ, θὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.

Ὁ γέρον Συμεὼν ἦλθεν εἰς τὸν Ναόν, καθ' ἣν στιγμήν ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ προσέφερον τὸ παιδίον, καὶ φωτισμένος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐν ψυχικῇ ἀγαλλιάσει ἀνεφώνησε :

—Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· ὅτι (=διότι) εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἠτοίμα-

σας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· ὡς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ¹.

Ἐνῶ δὲ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ Ἰωσήφ ἤκουον μετὰ θαυμασμοῦ τοὺς ἀποκαλυπτικούς τούτους λόγους, ὁ γέρον ἠλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Θεοτόκον εἶπε πρὸς αὐτήν.

— Ἰδοῦ, ὅτι τούτου ἡ εἰς τὸν κόσμον παρουσία καὶ διδασκαλία θὰ γίνῃ εἰς πολλοὺς ἀφετηρία πτώσεως ἢ ἀνυψώσεως. Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ρομφαία².

Εἰς τὸν Ναὸν εὐρίσκετο τότε καὶ μία γραῖα ὀγδοήκοντα τεσσάρων ἐτῶν ὀνομαζομένη Ἄ ν ν α. Αὕτη εἶχεν ἀφιερωθῆ εἰς τὸν Ναὸν καὶ ἐλάτρευε τὸν Θεὸν νυκθήμερον ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία. Ὅταν εἶδε καὶ ἡ Ἄννα τὸ βρέφος Ἰησοῦν, ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ περὶ Αὐτοῦ προφητικῶς, ὅπως ὁ Συμεὼν, καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν.

Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσαν τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο καθήκον, ἐπέστρεψαν μετὰ τοῦ παιδίου εἰς τὴν Βηθλεέμ.

Ἡ παράστασις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν ναὸν εἶναι ἐν τῶν σπουδαιωτέρων γεγονότων τῆς νηπιακῆς του ἡλικίας. Ὡνομάσθη Ἰ π α π α ν τ ῆ τ ο Ὡ Κ υ ρ ῖ ο υ, διότι ὁ πρεσβύτερος Συμεὼν ὑ π ῆ ν τ η σ ε, δηλ. ὑπεδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸν Κύριον. Ἰπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ἐορτάζεται τὴν 2αν Φεβρουαρίου. Τότε ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον:

Χαῖρε, Κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε,
Ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης,
Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φωτίζων τοὺς ἐν σκότει.
Ἐδφραῖνον καὶ σύ, Πρεσβῦτα δίκαιε, δεξάμενος
ἐν ἀγκάλας τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν
ἡμῶν, χαριζόμενος ἡμῖν καὶ τὴν Ἀνάστασιν.

1. Ὁ ὕμνος οὗτος δὲν ἐκφράζει μόνον τὴν χαρὰν τοῦ εὐσεβοῦς πρεσβύτου, διότι τὸν ἤξιωσεν ὁ Θεὸς νὰ ἴδῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ προλέγει τὴν προσέλευσιν τῶν Ἑθνικῶν εἰς τὸν Χριστιανισμόν.

2. Διὰ τῶν λόγων τούτων ὁ Συμεὼν προφητεύει τὰ πάθη τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

7. Ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων.

(Μαθ. Β', 1-12)

Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου ἐγένετο ἡ προσκύνησις τοῦ νηπίου Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς Μάγων. Ὅπως οἱ ἀπλοῖκοι ποιμένες ἐφωτίσθησαν μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς Γεννήσεως ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου καὶ τῆς οὐρανιας ὑμνωδίας καὶ ἔσπευσαν νὰ προσκυνήσωσι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τοιοῦτοτρόπως ἐφωτίσθησαν εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς σοφοὶ ἄνδρες, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζον μάγους. Τρεῖς τοιοῦτοι σοφοὶ ἄνδρες εἶδον νέον λαμπρὸν ἀστέρα εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ ἐβεβαιώθησαν ἐκ τοῦ σημείου τούτου ὅτι ἐγενήθη τὸ φῶς τοῦ κόσμου (ὁ Σωτήρ)¹.

Οἱ τρεῖς μάγοι ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀστέρος ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤρχισαν νὰ ἐρωτοῦν.

— Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.

Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, ὅταν ἤκουσεν ὅτι οἱ τρεῖς Μάγοι τῆς Ἀνατολῆς ἐζήτησαν κάποιον νεογεννητὸν βασιλέα, κατεταράχθη. Ἐνόμισεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐγκοσμίου βασιλείας, ὁ ὁποῖος θὰ ἤρπαζε τὴν ἰδικήν του Ἀρχήν.

Ἐκάλεσε λοιπὸν ἀμέσως τοὺς εἰδικούς εἰς τὰς Γραφὰς ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῶν νὰ τοῦ εἴπουν ποῦ λέγουν αἱ Γραφαὶ ὅτι «ὁ Χριστὸς γεννᾶται». Οὗτοι ἀπήντησαν εἰς τὸν Ἡρώδην ὅτι κατὰ τὰς Γραφὰς ὁ Μεσσίας θὰ ἐγενᾶτο εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἄσημον Βηθλεέμ.

Τότε ὁ Ἡρώδης ἐκάλεσε κρυφίως τοὺς Μάγους καί, ἀφοῦ ἐπληροφόρηθη παρ' αὐτῶν πότε εἶδον τὸν ἀστέρα, τοὺς εἶπεν ὅτι τὸ παιδίον ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεέμ. Τοὺς παρεκάλεσε δέ, ὅταν τὸ εὑρουν, νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ τὸν εἰδοποιήσουν ποῦ ἀκριβῶς εἶναι, διὰ νὰ μεταβῇ δῆθεν νὰ τὸ προσκυνήσῃ καὶ αὐτός.

1. Οἱ Ἰουδαῖοι διασπαρέντες μεταξὺ τῶν Ἐθνῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ναβουχοδονόσορος, ἔφερον μαζί των καὶ τὰ ἱερά των βιβλία, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀνεμένοτο ὁ Μεσσίας. Ἡ ἰδέα λοιπὸν αὕτη μετεδόθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ εἰς τοὺς Ἐθνικούς. Τοῦτο γνωρίζοντες οἱ ἐξ Ἀνατολῶν Μάγοι, ἅμα εἶδον τὸν νέον ἀστέρα εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπέισθησαν ὅτι ἐγενήθη ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ ἀναμενόμενος βασιλεὺς.

Ὁ Ἡρώδης ἀπέκρυψεν ἀπὸ τοὺς Μάγους τοὺς δολίους κατὰ τοῦ παιδίου σκοπούς του.

Εὐθὺς ὡς οἱ Μάγοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ διὰ τὴν Βηθλεέμ, ἰδοὺ πάλιν ἐφάνη ὁ ἀστήρ καὶ τοὺς ὠδήγει.

Ἡ ἐκ νέου ἐμφάνισις τοῦ ἀστέρος ἐχαροποίησε πολὺ αὐτούς. Ὁ ἀστήρ ἐστάθη ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν οἰκίαν ὅπου ἦτο τὸ παιδίον Ἰησοῦς μετὰ τῆς μητρὸς Αὐτοῦ. Οἱ τρεῖς Μάγοι εἰσῆλθον, ἔπεσαν εἰς τὰ γόνατα,

καὶ δῶρα εὖς θείας φρονοίας.

προσεκύνησαν Αὐτὸν καὶ προσέφερον εἰς τὸν νέον «Βασιλέα» ὡς δῶρα χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.

Οἱ Μάγοι ἐξεπλήρωσαν τὸν σκοπὸν των καὶ ἠτοιμάσθησαν νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὴν ὑπόσχεσιν πού εἶχον δώσει εἰς τὸν Ἡρώδη. Ἀλλὰ ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον των ἄγγελος Κυρίου καὶ τοὺς ἐπληροφόρησε περὶ τῶν δολίων σκοπῶν τοῦ Ἡρώδου. Οἱ Μάγοι ἀνεχώρησαν ἐκ Βηθλεέμ καὶ ἀκολουθήσαντες ἄλλην ὁδὸν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν των. √

8. Ἡ εἰς Αἴγυπτον φυγή τῆς ἱερᾶς οἰκογενείας.

(Μαθ. Β', 13-23)

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Μάγων ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη καθ' ὕπνου εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν·

— Ἰωσήφ, παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φύγε εἰς τὴν Αἴγυπτον. Θὰ παραμείνης ἐκεῖ ἕως ὅτου σοῦ εἶπω νὰ ἐπιστρέψῃς, διότι τώρα ὁ Ἑρώδης ζητεῖ νὰ εὑρῇ τὸ παιδίον, διὰ νὰ τὸ φονεύσῃ.

Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ Θεοῦ. Παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ κρυφίως, ἐν καιρῷ νυκτός, ἀνεχώρησαν ὅλοι εἰς Αἴγυπτον. Εἰς τὴν χώραν ταύτην κατέφευγον ἀπὸ παλαιostatων χρόνων ὅλοι οἱ καταδιωκόμενοι Ἰουδαῖοι τῆς Παλαιστίνης. Καὶ ἡ Αἴγυπτος ὑπήγετο τότε εἰς τοὺς Ρωμαίους, ἀλλὰ τὴν ἐκυβέρνηα ἄλλος διοικητὴς καὶ δὲν ἔφθανεν ἕως ἐκεῖ ἡ ἐξουσία τοῦ τυραννικοῦ Ἑρώδου. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ Αἴγυπτος ἐφιλοξέει περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον Ἰουδαίαν.

Ὁ Ἑρώδης ματαίως ἐπερίμενεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας νὰ ἐπιστρέψουν

οί Μάγοι. Ὄταν ἐπληροφορήθη ὅτι ἀνεχώρησαν ἐκ Βηθλεέμ κατ' εὐθεΐαν διὰ τὴν πατρίδα των, κατελήφθη ὑπὸ μεγάλης ὀργῆς. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδυνήθη διὰ τῶν Μάγων νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν νεογέννητον βασιλέα, διέταξε νὰ σφαγῶσιν ὅλα τὰ νήπια τῆς Βηθλεέμ καὶ τῶν περιχώρων, ὅσα εἶχον ἡλικίαν ἕως δύο ἐτῶν. Διὰ τοῦ ἀπαισίου τούτου μέτρου ἐπίστευεν ὁ θηριώδης Ἡρώδης ὅτι θὰ ἐφρονεῖτο καὶ ὁ μέλλων νὰ ἐγείρῃ ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Τὰ ἀθῶα ταῦτα θύματα τῆς θηριωδίας τοῦ Ἡρώδου ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι μάρτυρες ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ὅστις βραδύτερον ὑπέστη τὸν σταυρικὸν θάνατον ὑπὲρ τοῦ κόσμου.

Ὄταν μετ' ὀλίγους μῆνας ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης, πάλιν ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἰωσήφ ἄγγελος καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ παιδίου, διότι ὁ Ἡρώδης εἶχεν ἀποθάνει.

Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσε καὶ ἡ ἱερὰ οἰκογένεια ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Δὲν ἐγκατεστάθησαν ὅμως τώρα εἰς τὴν Βηθλεέμ, διότι τῆς Ἰουδαίας ἐβασίλευεν ὁ εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἡρώδου, ὁ τυραννικὸς Ἀρχέλαος. Ὁ Ἰωσήφ ἐπροτίμησε νὰ κατοικήσῃ μονίμως πλέον μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ παιδίου εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐκυβέρνα ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἡρώδου, ὁ μετριοπαθὴς Ἡρώδης Ἀντίπας.

Τοιοιτοτρόπως ἐξεπληρώθη καὶ ἄλλη περὶ τοῦ Ἰησοῦ προφητεία, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς θὰ ὠνομάζετο καὶ *Ναζωραῖος*.

9. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐν τῷ Ναῶ.

(Λουκ. Β', 40 - 52)

Ὁ Ἰησοῦς ἐμεγάλωσεν ἐν τῇ πτωικῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς μητρὸς Του πλήρης χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης. Περὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας Του γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς τὰ ἑξῆς: *Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.*

Ὁ Ἰησοῦς ἔφθασε τοιοιτοτρόπως εἰς τὴν κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἡλικίαν τῶν 12 ἐτῶν. Ἡ ἡλικία αὕτη εἶχε μεγάλην σημασίαν παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. Κατ' αὐτὴν ὁ παῖς καθίστατο τέκνον τοῦ Νόμου, ἤρχιζε δηλ. νὰ εἶναι ὑπεύθυνος ὁ ἴδιος διὰ τὴν ζωὴν του, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ εἶναι σύμφωνος μετὰ τὰς ἐντολάς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου. Τότε ἀκριβῶς διὰ πρῶτην φορὰν παρέλαβον μεθ' ἑαυτῶν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία τὸν Ἰη-

σοῦν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου μετέβαινον κατ' ἔτος κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα.

Τὸ Πάσχα ἦτο ἡ ἐπισημοτέρα ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Μυριάδες εὐσεβῶν προσκυνητῶν συνέρρεον κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ λαμπρόταται τελεταὶ ἐγίνοντο εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ Ναόν. Ἡ ἑορτὴ διήρκει ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἑορτῆς ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία μαζί μὲ πολλοὺς

ἄλλους προσκυνητὰς ἐκ Γαλιλαίας ἀνεχώρησαν ἐπιστρέφοντες εἰς Ναζαρέτ. Δὲν ἐπρόσεξαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο μαζί των, ὅταν δὲ τὸ ἀντελήφθησαν, ἐνόμισαν ὅτι μὲ ἄλλα παιδία ἐπροχώρει ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν συνοδείαν. Κατὰ τὴν ἐσπέραν, ὅτε ἐτελείωσεν ἡ ὁδοπορία τῆς πρώτης ἡμέρας καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν εὔρουν μεταξὺ τῶν συνοδοιπορούντων, ἐνόησαν ὅτι εἶχε μείνει εἰς Ἱεροσόλυμα· ἐπέστρεψαν λοιπὸν ἐκεῖ ἀναζητοῦντες Αὐτὸν πλήρεις ἀνησυχίας. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν ἦτο μαζί των, εὔρον τὸν δωδεκαετῆ Ἰησοῦν εἰς τὸν Ναὸν καθήμενον ἐν μέσῳ τῶν Ἱερέων καὶ τῶν διδασκάλων καὶ συνομιλοῦντα

μετ' αὐτῶν. Ὅλοι ἐθαύμαζον τὸν δωδεκαετῆ παῖδα διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὰς ἐπιτυχεῖς ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις Του.

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἠπόρησαν, ὅταν εἶδον τὸν Ἰησοῦν νὰ συνομιλῇ ἤσυχος μὲ τοὺς διδασκάλους τοῦ Νόμου.

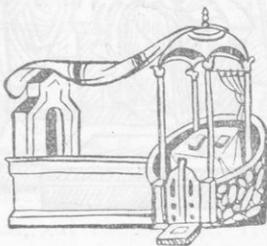
— Τέκνον μου, εἶπεν ἡ μήτηρ του, διατί μᾶς τὸ ἔκαμες αὐτό; Δὲν βλέπεις μὲ πόσην ἀγωνίαν σὲ ἀνεζητούσαμεν ὁ πατήρ σου καὶ ἐγώ;

Ὁ Ἰησοῦς τότε διέκοψε τὴν συζήτησιν καὶ ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς Του, εἰς τοὺς λόγους δὲ τῆς μητρός Του ἀπεκρίθη:

— Διατί μὲ ἐζητούσατε; Δὲν γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ μένω εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου;

Τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἐνόησαν τότε οἱ γονεῖς Του. Ἡ μήτηρ Του ὅμως ἐφύλασσε πάντοτε τοὺς λόγους Του ἐν τῇ καρδίᾳ της.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψε μετὰ τῶν γονέων Του εἰς Ναζαρέτ καὶ ἐφ' ὅσον παρήρχοντο τὰ ἔτη προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΩΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.
ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΑΥΤΟΥ

10. Τὸ κήρυγμα Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ.

(Μαθ. Γ', 1-12 καὶ Λουκ. Γ', 1-20)

Πρὶν ὁ Ἰησοῦς ἐμφανισθῆ καὶ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον Του τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, ἦτο ἀνάγκη νὰ προετοιμασθῆ ἡ ὁδὸς διὰ προφήτου τινός, ὅστις θὰ ἦτο καὶ ὁ τελευταῖος. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν, ἐλεγεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰωάννης ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ.

Ὁ Ἰωάννης ἴαν ἐνωρὶς ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ. Ἐκεῖ κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων προφητῶν ἔζη βίον ἀσκητικὸν καὶ πλήρη στερησεῶν, ἀφωσιωμένος εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν μελέτην τῶν Θείων Γραφῶν. Ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια καὶ ἐν γένει ἡ ἀρετὴ του προσεκάλει τὸν θαυμασμόν. Ἡ λιτὴ τροφή του ἐξ ἀγρίου μέλιτος καὶ ἀκρίδων, τὸ πενιχρὸν ἔνδυμα ἐκ τριχῶν καμῆλου καὶ ἡ δερματίνη ζώνη ἡ περισφιγγουσα τὸ ἰσχνὸν σῶμά του ἀπεδείκνυον ὅτι ὁ Ἰωάννης περιεφρόνει βαθύτατα ὅλα τὰ ὑλικά ἀγαθά.

Κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἀρχῆς τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκρά-

τορος Τιβεριού (14 - 37 μ. Χ), ἤτοι κατὰ τὸ 29 ἢ 30 ἔτος μ. Χ., ὁ Ἰωάννης ἤρχισε νὰ κηρύττῃ δημοσίᾳ καὶ τὸ κήρυγμά του ἠκούσθη εἰς ἄλλην τὴν χώραν. Πανταχόθεν συνέρρεον πάσης τάξεως ἄνθρωποι ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας, ἵνα ἀκούσωσι τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ καὶ ἐξομολογηθῶσι τὰς ἁμαρτίας των.

Ὁ Ἰωάννης ἤρχιζε τὴν διδασκαλίαν του μὲ θερμὸν κήρυγμα μετανοίας διὰ τὰς ἁμαρτίας :

— *Μετανοεῖτε, ἔλεγεν ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.*

Ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἰλικρινῶς μετενόουν διὰ τὰς ἁμαρτίας των, ὁ Ἰωάννης τοὺς ἐβάπτιζεν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Εἰς τοὺς τελώνας ἔλεγε νὰ μὴ εἰσπράττωσι, παρὰ μόνον ὅσα προστάζει ὁ νόμος, εἰς δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ μὴ καταπιέζουσι τὸν λαόν.

Ὅταν κάποτε εἶδε μεταξὺ τῶν προσερχομένων Φαρισαίους καὶ Σαδδουκαίους¹ καὶ ἀντελήφθη ὅτι ἤλθον ἀπὸ ἀπλῆν περιέργειαν καὶ διὰ νὰ ἐλέγξουν τὸ ἔργον του, τοὺς ἐπέπληξε μὲ αὐστηρότατα λόγια καὶ τοὺς ὠνόμασε *γεννήματα ἐχιδνῶν*. Τοὺς συνέστησε δὲ νὰ μετανοήσουν εἰλικρινῶς καί, μεταβάλλοντες τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των, νὰ πράττουσι ἀγαθὰ ἔργα. Ἄλλως, τοὺς ἔλεγε, δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀποφύγωσι τὴν θείαν ὀργὴν καὶ τιμωρίαν.

Ὁ Ἰωάννης δὲν ἐκήρυττε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐβάπτιζεν εἰς τὸν Ἰορδάνην τοὺς προσερχομένους εἰς αὐτὸν καὶ εἰλικρινῶς μετανοοῦντας διὰ τὰς ἁμαρτίας των. Τὸ βάπτισμα τοῦτο ἦτο βάπτισμα μετανοίας καὶ προπαρασκευάζε τὸν λαὸν νὰ δεχθῇ τὸ βάπτισμα σωτηρίας τοῦ Κ.Η.Ι.Χ.

Τὸ πολὺ πλῆθος τῶν προσερχομένων ἐπίστευεν ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦτο ὁ ἀναμενόμενος *Μεσσίας*. Ὁ Ἰωάννης ὅμως ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς :

— Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος, διὰ τὸν ὅποιον ὁ προφῆτης Ἡσαΐας εἶπε : *Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ετοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου.* Ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω μὲ ὕδωρ εἰς μετάνοιαν, ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος εἶναι πολὺ ἰσχυρότερός μου καὶ τούτου δὲν εἶμαι ἱκανὸς ἐγὼ νὰ λύσω τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων Του. Αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ ἐν πνεύματι Ἁγίῳ.

Ὁ Ἰωάννης λοιπὸν ὑπῆρξεν ἐκεῖνος ὁ ὅποιος προητοίμασε τοὺς ἀν-

1. Οἱ Σαδδουκαῖοι ἐκαυχῶντο ὅτι ἐγνώριζον καλῦτερον παντὸς ἄλλου τὰς Θείας Γραφὰς καὶ ὑπερηφανεύοντο διὰ τὴν ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καταγωγὴν των. Περιωρίζοντο ὅμως οἱ περισσότεροι εἰς τὸ νὰ τηροῦν μόνον τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς Ὁρησκείας, ὁ βίος των δὲ ἦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλήρης ὑποκρισίας καὶ ἐστερημένος ἀγνότητος.

θρώπους νὰ δεχθοῦν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Π ρ ὀ δ ρ ο μ ο ς. Διὰ τὸ βάπτισμα ἐπίσης τῶν μετανοούντων ὠνομάσθη Β α π τ ι σ τ ῆ ς· ἀλλὰ, ὅπως ὁ ἴδιος ἐξήγησε, τὸ μὲν ἰδικόν του βάπτισμα ἦτο β ά π τ ι σ μ α μ ε τ α ν ο ί α ς, τὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἦτο β ά π τ ι σ μ α σ ω τ η ρ ί α ς.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τὴν 7ην Ἰανουαρίου.

11. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ.

(Μαθ. Γ', 13-17 καὶ Λουκ. Γ', 21-22)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, περὶ τὸ τριακοστὸν δηλ. ἔτος τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς Του, ὁπότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ μεγάλου ἔργου Του, τοῦ ἔργου τῆς δι' Αὐτοῦ ἀπολυτρώσεως τοῦ κόσμου, ἦλθε πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἵνα βαπτισθῇ.

Ὁ Ἰωάννης ἐξεπλάγη ἀπὸ τὸ Θεῖον μεγαλεῖον τοῦ ἐρχομένου πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦ καὶ αἰσθανόμενος τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀνίκανον νὰ βαπτίσῃ τὸν ἅγιον καὶ ἄθῳον εἶπεν :

— Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ Σοῦ βαπτισθῆναι καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με ;

Ἄλλὰ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος δὲν ἤρχετο ὡς ἁμαρτωλός, διὰ νὰ μετανοήσῃ καὶ βαπτισθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῇ διὰ τοῦ βαπτίσματος ὁ θεῖος προορισμός του, ἀπήντησεν εἰς τὸν Ἰωάννην.

— Πρέπει νὰ βαπτισθῶ, διότι οὕτω θὰ ἐκπληρωθῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

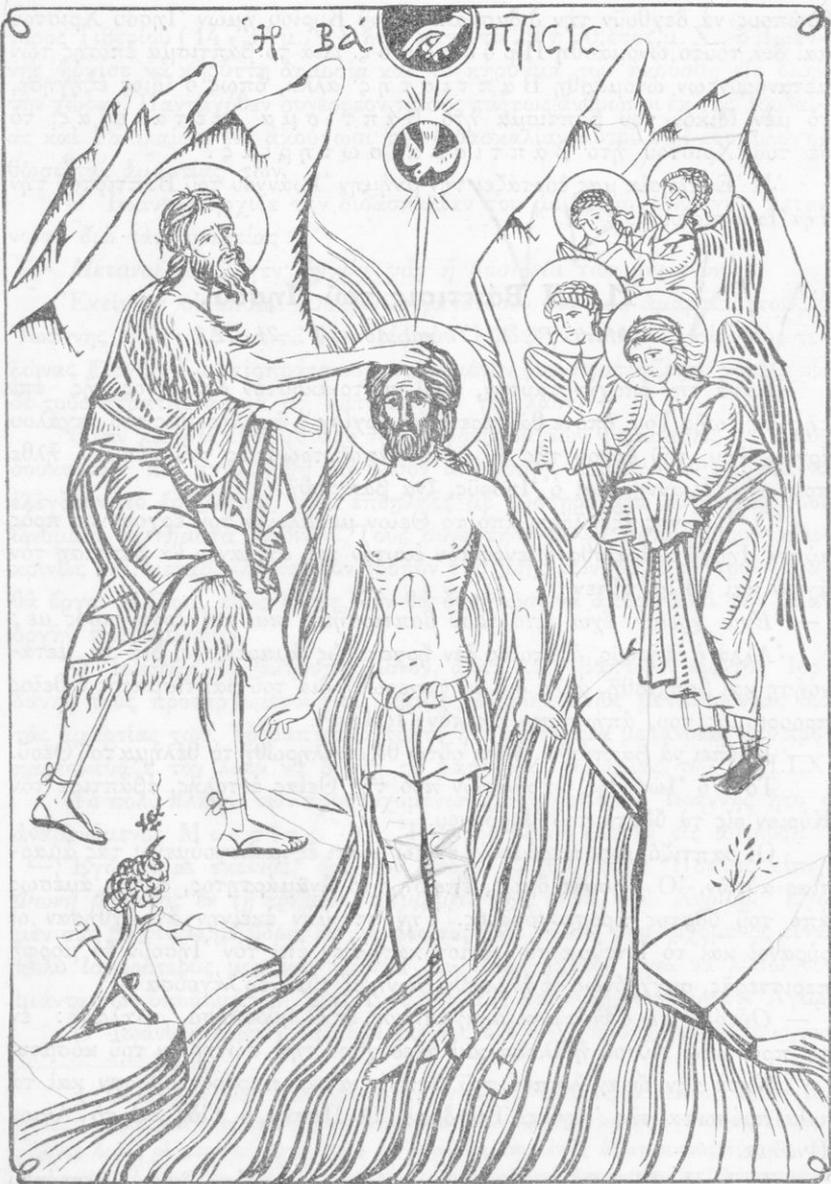
Τότε ὁ Ἰωάννης, ὑποχωρῶν πρὸ τῆς Θείας ἐντολῆς, ἐβάπτισε τὸν Κύριον εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Ἰορδάνου.

Οἱ βαπτιζόμενοι παρέμενον ἐν τῷ ὕδατι ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ἐπειδὴ ἦτο ἀναμάρτητος, ἀνέβη ἀμέσως ἀπὸ τοῦ ὕδατος προσευχόμενος. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνέφχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατέβη ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν ἐν μορφῇ περιστερᾶς, συγχρόνως δὲ ἠκούσθη φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ λέγουσα :

— Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδδόκησα. Δηλαδή: ἐν τῷ προσώπῳ Αὐτοῦ ἠθέλησα καὶ ἀνεδέχθην τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου.

Κατὰ τὴν ὥραν λοιπὸν τοῦ βαπτίσματος παρουσιάσθησαν καὶ τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος : Ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Τὸ ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισμα εἶχε μεγίστην σημασίαν, διότι διὰ τούτου

ἀπεκαλύφθη ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τοιοῦτοτρόπως δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν δημόσιον βίον, ἤρχισε δηλ. τὴν ἀποκάλυψιν τῆς διδασκαλίας Του, πλήρης αἴγλης καὶ τιμῆς.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν βάπτισιν τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν 6ην Ἰανουαρίου. Ἡ ἐορτὴ αὕτη λέγεται καὶ **Θ ε ο φ ά ν ε ι α**, διότι κατὰ τὴν βάπτισιν ἐ φ ά ν η ὁ Θ ε ό ς . Λέγεται ἐπίσης καὶ ἐορτὴ τῶν Φ ώ τ ω ν , διότι κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους πολλοὶ νέοι πιστοὶ ἐβαπτίζοντο, δηλ. ἐφωτίζοντο μὲ τὸ φῶς τῆς πίστεως κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ψάλλονται ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας μας τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν :

α' (Ἀπολυτίκιον)

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένον Σου, Κύριε,
ἢ τῆς Τριάδος ἐφανερῶθη προσκόνησις.
τοῦ γὰρ γεννήτορος ἢ φωνὴ προσεμαρτύρει Σοι,
ἀγαπητὸν Σε υἱὸν ὀνομάζουσα.
Καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἶδει περιστερᾶς,
ἐβεβαίον τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές.
Ὁ ἐπιφανεῖς, Χριστέ ὁ Θεός,
καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, Δόξα Σοι.

β' (Κοντάκιον)

Ἐπεφάνης σήμερον τῇ Οἰκουμένῃ καὶ τὸ φῶς Σου, Κύριε,
Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς, ἐν ἐπιγνώσει ὕμνοϊντάς Σε.
Ἦλθες, ἐφάνης, τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον.

**12. Ὁ Ἰησοῦς ἀρχίζει τὴν διδασκαλίαν Του
καὶ ἀποκτᾷ τοὺς πρώτους μαθητάς.**

(Ἰωάν. Α', 26 - 52)

Ἀμέσως μετὰ τὸ βάπτισμα ὁ Ἰησοῦς ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖ ἔζησεν ἐπὶ 40 ἡμέρας ἐν νηστείᾳ καὶ προσευχῇ. Σκοπὸς Του ἦτο νὰ ἀφήσῃ εἰς τὸν κόσμον παράδειγμα, ὅτι πάντες ὀφείλουσαν πρὸ παντὸς μεγάλου ἔργου τῆς ζωῆς των νὰ προετοιμάζωνται διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς.

Ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἐρήμου εἰς τὴν παρά τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου χώραν τῆς Ἰουδαίας, εὗρεν ἐκεῖ τὸν Ἰωάννην διδάσκοντα καὶ ἀκολου-

Θούμενον από πολλούς μαθητάς. Εἶχον ἔλθει τότε πρὸς τὸν Ἰωάννην ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Συνεδρίου Φαρισαῖοι, ἵνα ἐξετάσωσι καὶ σχηματίσωσι γνώμην περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἰωάννου. Ἐζήτησαν οἱ Φαρισαῖοι νὰ μάθουν ἂν αὐτὸς εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ὁ Ἰωάννης ἀπήντησεν ὅτι εἶναι φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ὅτι ἐβάπτιζεν ἐν ὕδατι, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἐρχομένου Μεσσία.

Τὴν ἐπομένην τῆς συνομιλίας του μετὰ τοὺς Φαρισαίους ὁ Ἰωάννης εἶδε διὰ πρώτην φοράν μετὰ τὸ βάπτισμα τὸν ἐπανελθόντα ἐκ τῆς ἐρήμου Ἰησοῦν. Τότε ὁ Ἰωάννης, ἀνακηρύττων αὐτὸν δημοσίᾳ ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, εἶπεν: *Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου.*

Ἡ προφητικὴ αὐτῆ προσφώνησις τοῦ Ἰωάννου ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παρισταμένους. Δύο ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν, ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς στραφείς εἶπεν εἰς αὐτοὺς «τί ζητεῖτε;», ἐκεῖνοι ἠρώτησαν: «Ραββί, (δηλ. Διδάσκαλε), ποῦ μένεις;» — «Ἐρχεσθε καὶ ἴδετε», ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς.

Οἱ πρῶτοι οὗτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν ὁ Ἄνδρ ε α ς, ὁ ὀνομασθεὶς διὰ τοῦτο Πρωτόκλητος, καὶ ὁ Ἰωάννης, ὁ μετὰ ταῦτα ἐπιστήθιος καὶ μᾶλλον ἠγαπημένος μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τοὺς δύο πρώτους ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἄλλοι μαθηταί: ὁ Πέτρος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀνδρέου, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Σίμων καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «Σὺ εἶ Σίμων, ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς (ὁ ἐρμηνεύεται Πέτρος)», ὁ Φίλιππος, καὶ διὰ τούτου ὁ Ναθανὰλ ἢ Βαρθολομαῖος καὶ ἄλλοι.

Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν ἀπλοῖ ἀλιεῖς τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μαρτυρεῖ περὶ τοῦ Θείου χαρακτῆρος, τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ Χριστιανισμός. Μετὰ τοιαύτους ταπεινοὺς ἀπλοϊκοὺς ἀνθρώπους ἤρρισε τὴν διδασκαλίαν Του ὁ Ἰησοῦς.

13. Τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας.

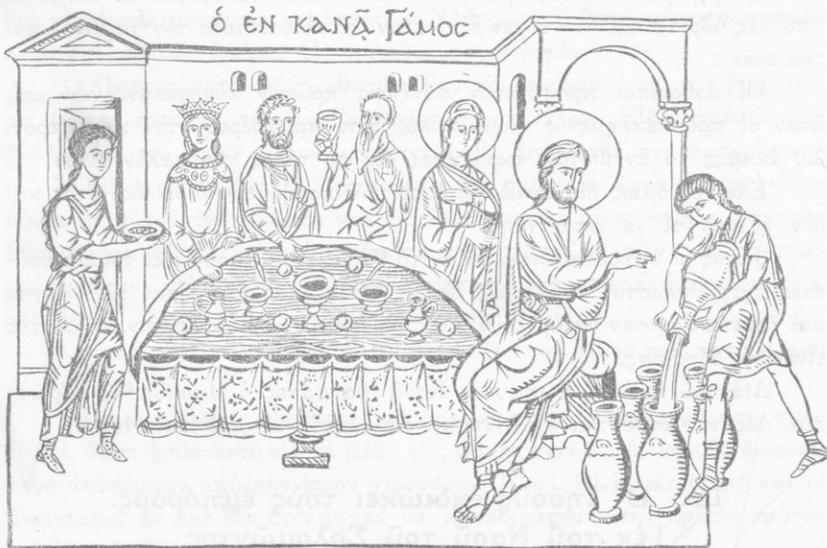
(Ἰωάν. Β', 1-11)

Ὁ Ἰησοῦς ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Ἰουδαίας μαζί μετὰ τοὺς πρώτους μαθητάς Του ἔφθασε τὴν Τρίτην ἡμέραν εἰς τὴν καινὴν πόλιν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία ἀπέχει τρεῖς ὥρας ἐκ τῆς Ναζαρέτ.

Εἰς τὴν Κανὰ ἐτελεῖτο τότε εἷς γάμος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε προσκληθῆ

καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν Του. Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἐγένετο ἐν καιρῷ νυκτός, αἱ δὲ γαμήλια ἑορταί διήρουν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου συμποσίου παρετηρήθη ἔλλειψις οἴνου ὀφειλομένη εἰς τὸ πλῆθος τῶν προσκεκλημένων καὶ τὴν παράτασιν τῆς διασκεδάσεως. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀντελήφθη ἀμέσως ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἐκάλεσεν ἰδιαίτερος καὶ Τοῦ εἶπε χαμηλῆ φωνῇ :

— Οἶνον οὐκ ἔχουσιν.

Ἡ Θεοτόκος ἐν τῇ μητρικῇ ὑπερηφανείᾳ τῆς ἐνόμισεν ὅτι ἦτο τοῦτο μία εὐκαιρία, διὰ νὰ δεῖξῃ ὁ Ἰησοῦς τὴν Θεῖαν δύναμίν Του ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Ἰησοῦς ἀπαντῶν εἰς τὴν Θεοτόκον εἶπεν εἰς αὐτὴν ὅτι δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη ἡ ὥρα νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐκτελῇ θαύματα (οὐπω ἦκει ἡ ὥρα μου).

Ἡ Θεοτόκος, εἶπε τότε εἰς τοὺς ὑπηρέτας :

— Ὅ,τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

Εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς οἰκίας ὑπῆρχον ἕξ ὕδριαι λίθιναι, ἐκάστη τῶν

ὁποῖων ἐχώρει 20 - 30 ὀκάδας ὕδατος. Τὸ ἐν ταῖς ὑδρίαις ὕδωρ ἐχρησί-
μευε, διὰ νὰ πλύνωσι τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετὰ τούτου, ὡς
καὶ διὰ τὸ πλῦσιμον τῶν ποδῶν.

“Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔκρινεν ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα, ἐκάλεσε τοὺς ὑπηρέτας
παρουσία τῶν μαθητῶν Του μόνον καὶ τοὺς διέταξε νὰ γεμίωσι τὰς ὑδρίας
μὲ καθαρὸν ὕδωρ ἕως ἄνω.

“Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι ἐξετέλεσαν τὴν διαταγὴν Του ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν :

— Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῶ ἀρχιτρικλίνῳ.

Ὁ ἀρχιτρικλίνος ἐδοκίμασε τὸν οἶνον ποῦ τοῦ ἔφεραν οἱ ὑπηρέται
ἀπὸ τὰς ὑδρίας καὶ τὸν εὔρεν ἐξαίρετον. Ἐκάλεσε τότε τὸν γαμβρὸν καὶ
τοῦ εἶπε :

— Οἱ ἄνθρωποι προσφέρουν συνήθως πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον καί,
ὅταν οἱ προσκεκλημένοι πίνουν πολὺ, τότε προσφέρουν τὸν κατώτερον.
Σὺ ἔκαμες τὸ ἀντίθετον, ἐκράτησες διὰ τὸ τέλος τὸν καλὸν οἶνον.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἐγνώριζε ἀπὸ ποῦ προήρχετο ὁ καλὸς οἶνος καὶ
δὲν ἤξευρε τί νὰ ἀπαντήσῃ.

Τέλος οἱ ὑπηρέται διεκήρυξαν τὸ θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοιουτοτρό-
πως ἔγινε γνωστὸν τοῦτο εἰς ὅλους. Ὅλοι κατεπλάγησαν κατ’ ἀρχὰς
καὶ ἔπειτα ἤρχισαν νὰ ὀμιλοῦν διὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ λέγουν ὅτι Αὐτὸς
εἶναι ὁ Μεσσίας.

Διὰ τοῦ πρώτου τούτου ἐν Κανᾶ θαύματος ὁ Ἰησοῦς ἐφανέρωσε
τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτὸν οἱ μαθηταὶ Αὐτοῦ.

14. Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει τοὺς ἐμπόρους. ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος.

(Ἰωάν. Β', 13 - 23)

Μετὰ τὸ ἐν Κανᾶ θαῦμα ὁ Ἰησοῦς κατέβη μετὰ τῶν μαθητῶν Του,
τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν Του εἰς τὴν ὠραίαν πόλιν Καπερναοῦμ, ἡ
ὁποία ἔκειτο παρὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης Τιβεριάδος. Ἡ πόλις αὕτη ἔγινε
βραδύτερον τὸ κέντρον τῆς δράσεως τοῦ Διδασκάλου Ἰησοῦ. Ἡ πρώτη
ὅμως αὕτη ἐν Καπερναοῦμ διαμονὴ Του δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Ἦθέ-
λησεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἐπισημότερον κέντρον νὰ κάμῃ τὴν δημοσίαν ἐμφά-
νισίν Του. Ἐπλησίαζε τὸ Πάσχα, τὸ πρῶτον Πάσχα τοῦ δημοσίου βίου
Του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπεφάσισε νὰ ἀναβῆ εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ κάμῃ ἐκεῖ,
εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἐπίσημον ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας Του.

Ὁ Ναός τοῦ Σολομῶντος, συμπληρωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, ἦτο λαμπρότατος καὶ ἐπιβλητικώτατος. Εἰς τὰς εὐρείας αὐλὰς καὶ τὰς ὠραίας στοάς του ἐδημιουργεῖτο μεγάλη κίνησις κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς. Ὁ Ναός ἦτο, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, τὸ κέντρον τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ζωῆς τῶν Ἰουδαίων.

Εἰς μίαν ἐκ τῶν αὐλῶν τοῦ Ναοῦ ὑπῆρχον πρὸς πάλησιν πλήθη πτηνῶν, προβάτων καὶ βοῶν διὰ τὰς θυσίας. Ταῦτα ἠγόραζον οἱ ἐκ μακρινῶν χωρῶν ἐρχόμενοι διὰ τὸ Πάσχα προσκυνηταί. Ὑπῆρχον ἐπίσης καὶ ἄλλοι διάφοροι ἔμποροι, ὡς καὶ πλῆθος κολλυβιστῶν (ἀργυραμισθῶν) διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν νομισμάτων. Ὁ ἱερός τοῦ Ναοῦ χῶρος μετεβάλλετο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς πολυθόρυβον ἀγοράν.

Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν Του προσεκύνησεν εἰς τὸν Ναὸν ὡς εἰς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἐκ Γαλιλαίας προσκυνητῶν. Εἶδεν ἀμέσως τὴν βεβήλωσιν τοῦ ἱεροῦ χώρου καὶ κατελήφθη ἀπὸ ἱερὰν ἀγανάκτησιν.

Ἐλαβεν εἰς χεῖράς Του μαστίγιον ἐκ σχοινίων (φραγγέλιον) ἐξεδίωξε δι' αὐτοῦ τὰ πρόβατα καὶ τὰ ἄλλα μεγάλα ζῶα, καθὼς καὶ τοὺς ὀδηγοῦντας αὐτά· ἀνέτρεψεν ἔπειτα τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ κατόπιν ἔλθων πρὸς τοὺς πωλοῦντας τὰς περιστεράς ἐφώναξε πρὸς αὐτούς:

— Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν καὶ μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου.

Οἱ ἐκδιωχθέντες ἔμποροι καὶ κολλυβισταὶ ἀπεμακρύνθησαν σιωπηλοί, διότι ἠσθάνοντο εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των ὅτι ὁ Ἰησοῦς δικαίως τοὺς ἀπέπεμψεν ἀπὸ τὸν ἱερόν χώρον τοῦ Ναοῦ. Οἱ ἱερεῖς ὅμως καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἂν καὶ δὲν ἐτόλμησαν νὰ καταδικάσωσι τὴν πράξιν ταύτην τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἐπλησίασαν καὶ Τοῦ εἶπον :

— Μὲ τί δικαίωμα τὸ ἔκαμες αὐτό ; Δῶσέ μας ἀπόδειξιν, ὅτι ἔχεις τὴν ἐξουσίαν αὐτήν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς :

— Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερω αὐτόν.

Ἐκεῖνοι τότε εἶπον πρὸς τὸν Ἰησοῦν :

— Τεσσαράκοντα ἕξ ἔτη ἐχρειάσθησαν, διὰ νὰ κτισθῇ ὁ Ναός, καὶ σὺ λέγεις ὅτι θὰ τὸν κτίσῃς εἰς τρεῖς ἡμέρας ;

Καὶ ἀπεμακρύνθησαν πλήρεις ὀργῆς καὶ μίσους κατὰ τοῦ Ἰησοῦ.

Δὲν κατενόησαν βεβαίως οἱ Φαρισαῖοι τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος ναὸν ὠνόμαξε τὸ σῶμά Του μὲ τὴν κατάλυσιν

δὲ καὶ ἔγερσιν Αὐτοῦ ἤθελε νὰ δηλώσῃ τὴν τριήμερον ταφήν καὶ ἀνάστασίν Του.

Κατὰ τὴν βραχεῖαν εἰς Ἱεροσόλυμα διαμονήν Του ὁ Ἰησοῦς, τοῦ ὁποίου ἡ διδασκαλία καὶ ὁ βίος ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωσιν, ἀπέκτησε πολλοὺς ὁπαδοὺς καὶ μαθητὰς καὶ μεταξύ τῶν ἐπισήμων Ἰουδαίων. Εἷς ἐκ τούτων ἦτο καὶ ὁ Νικόδημος, ἀνὴρ πλούσιος καὶ μέλος τοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον διηύθυνε τὰς θρησκευτικὰς ὑποθέσεις τῶν Ἰουδαίων. Ἦτο ὅμως ἄνθρωπος δειλὸς καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ διακηρύξῃ φανερά τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Μέχρι τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ παρέμεινεν εἷς ἀπὸ τοὺς ἐν κρυπτῷ μαθητὰς τοῦ Κυρίου. ✓

15. Συνομιλία τοῦ Ἰησοῦ μετὸν Νικόδημον.

Ἡ περὶ ἀναγεννήσεως διδασκαλία Του.

(Ἰωάν. Γ', 1-21)

Ὁ Νικόδημος ἐπίστευσεν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ ὕστερα ἀπὸ μίαν συνομιλίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε μετ' Αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου διέμενε. Ἡ συνομιλία αὕτη εἶχε μεγάλην σημασίαν καὶ ἀξίαν, διότι κατ' αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς ἀνέπτυξεν εἰς τὸν Νικόδημον τὴν περὶ ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου διδασκαλίαν Του.

Διὰ νὰ μὴ ἐκτεθῇ ἔναντι τῶν ἄλλων ἐπισήμων Ἰουδαίων ὁ Νικόδημος, ἦλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἔμενεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Τὸν προσεφώνησε «Ραββί» (δηλ. Διδάσκαλε), καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ ποῖος εἶναι ὁ χαρακτήρ τῆς βασιλείας, τὴν ὁποίαν ἦλθε νὰ ιδρύσῃ.

— Διδάσκαλε, τοῦ εἶπε, βλέπομεν ὅτι πράγματι εἶσαι ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ. Κανεὶς δὲν δύναται νὰ κάμῃ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα Σὺ κάμνεις, ἂν δὲν εἶναι μαζί Του ὁ Θεός.

Ὁ Ἰησοῦς ἀμέσως ἀπήντησε:

— Κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἂν δὲν «γεννηθῇ ἄνωθεν».

Τοῦτο ἐσήμαινεν ὅτι κανεὶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ μαθητῆς Του, ἂν δὲν ἦτο ἀφωσιωμένος ψυχῇ καὶ σώματι εἰς Αὐτόν.

Ὁ Νικόδημος δὲν ἀντελήφθη τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε:

— Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῇ πάλιν εἷς ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα ἂν εἶναι γέρον ; Δύο φορές δύναται νὰ γεννηθῇ ἄνθρωπος ;

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐξήγγησεν εἰς τὸν Νικηδὴμον τὰ τοῦ μυστηρίου τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

— «Ἄν δὲν ἀναγεννηθῆ ὁ ἄνθρωπος πνευματικῶς, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ὅ,τι ἐγεννήθη ἀπὸ σὰρκα εἶναι σὰρξ καὶ ὅ,τι ἐγεννήθη ἀπὸ πνεῦμα εἶναι πνεῦμα. Τόσον πολὺ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἐκείνους ποὺ θὰ πιστεύσουν. Δὲν ἔστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν του εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ δικάσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσῃ. Διότι ἐκεῖνος μὲν ποὺ πιστεῦει εἰς Αὐτὸν δὲν δοκιμάζεται· ἐκεῖνος ὅμως ὁ ὁποῖος δὲν πιστεῦει ἔχει ἤδη κριθῆ καὶ δικασθῆ, ἀφοῦ δὲν ἐπίστευσεν».

16. Σύλληψις καὶ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἀποκεφάλισις αὐτοῦ.

(Μάρκ. ΣΤ', 17 - 29)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἔγινεν ἡ σύλληψις καὶ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ἐξήκολούθει τὸ κήρυγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν του. Ἠλεγχε δὲ μὲ αὐστηροὺς καὶ θαρραλέους λόγους ὅλους τοὺς ἁμαρτάνοντας. Μεταξὺ τούτων συμπεριελάμβανε καὶ τὸν ἡγεμόνα Ἡρώδη Ἀντίπαν διὰ τὸν ἄτακτον καὶ ἀνήθικον βίον του.

Ὁ Ἡρώδης ἐδίσταζε νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰωάννου, διότι ὁ λαὸς εἶχε μεγάλην ἐκτίμησιν πρὸς αὐτόν. Ἐπὶ τέλους ἐπέισθη ἀπὸ τὴν γυναῖκά του Ἡρωδιάδα καὶ ἔδωσεν ἐντολὴν νὰ συλληφθῆ καὶ νὰ φυλακισθῆ, δὲν ἤθελεν ὅμως νὰ διατάξῃ τὴν θανάτωσίν του. Ἡ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου διήρκεσε πολλοὺς μῆνας.

Βραδύτερον εἰς μίαν ἑορτὴν καὶ διασκεδάσιν ὁ Ἡρώδης ἐνεθουσιάσθη ἀπὸ τὸν χορὸν τῆς νεαρᾶς θυγατρὸς τῆς συζύγου του Σαλώμης καὶ ὑπεσχέθη εἰς αὐτὴν μεθ' ὅρκου ὅτι θὰ κάμῃ ὅ,τι τοῦ ζητήσῃ.

Ἡ Σαλώμη κατὰ συμβουλήν τῆς μητρὸς τῆς Ἡρωδιάδος ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐπὶ πιάκῃ.

Ὁ Ἡρώδης ἐστενοχωρήθη, ἀλλὰ διέταξε νὰ ἀποκεφαλισθῆ ὁ Ἰωάννης, διὰ νὰ φανῆ συνεπὴς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ τοὺς δοθέντας ὑπ' αὐτοῦ ὅρκους.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου παρέλαβον τὸ σῶμά του καὶ τὸ ἐθαψάν, ἔσπευσαν δὲ νὰ ἀναγγείλουν τὸ γεγονός εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ Ἰωάννης ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἐκ τῶν Προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους. Εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀποκεφαλίσσεώς του εορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 29ην Αὐγούστου, ἡ ἡμέρα δὲ αὕτη ἔχει ὀρισθῆ καὶ ὡς ἡμέρα νηστείας. Τότε ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον:

Μνήμη δικαίον μετ' ἐγκωμίων, σοὶ δὲ ἀρκέσει ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου, Πρόδρομε. Ἀνεδείχθης γὰρ ὄντως καὶ Προφητῶν σεβασμιώτερος, ὅτι καὶ ἐν οἰθροῖς βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. Ὅθεν τῆς ἀληθείας ὑπεραλλήσας, χαίρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἄδῃ, Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί, τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ παρῶντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ

17. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

(Ἰωάν. Δ', 4-12)

Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐξ Ἰουδαίας εἰς Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διήλθεν ἐκ τῆς χώρας Σαμαρείας, ἡ ὁποία ἔκειτο βορείως τῆς Ἰουδαίας καὶ νοτίως τῆς Γαλιλαίας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Σαμαρείας ἦσαν καὶ αὐτοὶ παλαιότερον Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, εἶχον ἀναμειχθῆ μετὰ ἄλλα ξένα στοιχεῖα. Οἱ Σαμαρεῖται, ἂν καὶ ἐκανυχῶντο διὰ τὴν ἐξ Ἰουδαίων καταγωγὴν των, ἐν τούτοις εἶχον μεταβάλει εἰς πολλὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν.

Μία διαφορὰ μεταξύ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν ἦτο ὅτι οἱ τελευταῖοι ὑπεστήριζον ὅτι ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνεταί ὄχι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ εἰς τὸ ὄρος τῆς Σαμαρείας Γαριζίν, ὅπου ὁ Ἀβραὰμ ἐδέχθη νὰ θυσιάσῃ τὸν υἱὸν του εἰς τὸν Θεόν.

Μεγάλῃ ἐχθρᾷ ὑπῆρχεν ἀκόμη καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ μεταξύ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν.

Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν Του διέβη τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐφθάσε πλησίον μιᾶς πόλεως τῆς Σαμαρείας, λεγομένης Σιχάρ, εἰς

τὴν θέσιν ἀκριβῶς ὅπου ἦτο τὸ φρέαρ, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰακώβ ἔδωκεν εἰς τὸν εὐνοούμενον υἱόν του Ἰωσήφ. Ἐκεῖ ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς, ἵνα ἀναπαυθῆ ἐκ τῆς ὀδοιπορίας, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ Του μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα ἀγοράσωσι τροφίμα.

Ἦλθε τότε μία γυνὴ Σαμαρεῖτις, διὰ νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τοῦ φρέατος ὕδωρ. Ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησε παρ' αὐτῆς νὰ τοῦ δώσῃ νὰ πῆν ὕδωρ. Ἡ

Σαμαρεῖτις ὅμως, ἡ ὁποία εἶδεν ἐκ τῆς ἐνδυμασίας Του ὅτι ἦτο Ἰουδαῖος, εἶπεν εἰς Αὐτόν :

— Πῶς σὺν Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὕσης γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε πρὸς αὐτήν :

— Ἐὰν ἐγνώριζες τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τίς ἐστὶν ὁ ζητῶν παρὰ σοῦ ὕδωρ, σὺ θὰ ἐζήτησες παρ' αὐτοῦ καὶ θὰ ἐλάμβανες ὕδωρ ζῶν.

Ἡ Σαμαρεῖτις δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀλληγορικὴν σημασίαν τοῦ ὕδατος ζωῆς, περὶ τοῦ ὁποίου τῆς ὠμίλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ Τὸν

παρεκάλεσε νὰ τῆς ἐξηγήσῃ. Ὁ Ἰησοῦς θέλων νὰ φανερώσῃ τὴν Θεϊαν δύναμιν Του ἀπέδειξεν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα ὅτι ἐγνώριζεν ὅλον τὸν ἔως τότε βίον τῆς, ἐκείνη δὲ τότε πλήρης θαυμασμοῦ ἀνεφώνησε :

— Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ Σύ !

Καὶ Τοῦ ἐζήτησεν ἐν συνεχείᾳ νὰ τῆς εἴπῃ ποῖος εἶναι καταλληλότερος τόπος λατρείας τοῦ Θεοῦ, ὁ Ναὸς τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἰουδαῖοι, ἢ τὸ ὄρος Γαριζίν, ὅπως ὑπεστήριζον οἱ Σαμαρεῖται. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔδωσε τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς λατρείας Αὐτοῦ διδασκαλίας Του μὲ τοὺς ὀλίγους τούτους θεοπνευστους λόγους Του :

— Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

Ὅταν δὲ ἡ Σαμαρεῖτις, γοητευθεῖσα ἐκ τῶν ὑψηλῶν τούτων λόγων, εἶπε :

— Γνωρίζω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ, θὰ μᾶς τὰ ἐξηγήσῃ ὅλα.

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν ἀμέσως :

— Ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι.

Ἡ ἀποκάλυψις τῆς θείας ἀποστολῆς τοῦ Ἰησοῦ ἐγένεν. Ὁ Χριστὸς ἀναλαμβάνει τὸ Θεῖον ἔργον Του. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἐπανελθόντας ἐν τῷ μεταξὺ μαθητὰς Του, οἱ ὅποιοι τὸν προέτρεπον νὰ φάγῃ, εἶπεν :

— Ἐμὸν βρωμά (= τροφή) ἐστίν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.

Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Σαμαρεῖται, πληροφορηθέντες ὑπὸ τῆς γυναικὸς τὰ διατρέξαντα, ἔσπευσαν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ ἤκουον μετὰ θαυμασμοῦ τὴν διδασκαλίαν Του. Πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτὸν καὶ διεκήρυσσον ὅτι δὲν ἦτο ἀπλοῦς προφήτης, ἀλλ' ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου, ὁ Χριστός.

Δύο μόνον ἡμέρας ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς μεταξὺ τῶν Σαμαρειτῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

18. Ἡ διὰ λόγου θεραπεία τοῦ υἱοῦ τοῦ αὐλικοῦ.

(Ἰωάν. Δ', 46 - 53)

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς μετέβη πρῶτον εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὅπου ἀνετράφη καὶ ἐμεγάλωσεν. Ἦρχισεν ἀμέσως νὰ διδά-

σκη εἰς τὴν Συναγωγὴν, ἀλλὰ οἱ Ναζαρηνοὶ δὲν ἐδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν Του καὶ Τὸν ἠγάγκασαν νὰ φύγη.

Κατευθυνόμενος πρὸς τὴν Καπερναοὺμ διήλθεν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς μικρᾶς πόλεως Κανᾶ, ὅπου εἶχε κάμει τὸ πρῶτον θαῦμα. Ἐκεῖ ἔσπευσε νὰ Τὸν συναντήσῃ εἰς ἀξιωματικὸς ἀνήκων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως Ἡρώδου Ἀντίπα, ὁ ὁποῖος διέμενον εἰς τὴν Καπερναοὺμ. Ὁ αὐλικὸς οὗτος εἶχε τὸν υἱὸν του κατάκοιτον καὶ ἐτοιμοθάνατον. Εἶχεν ἀκούσει πολλὰ περὶ τῆς θεϊκῆς δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ, ἔσπευσε πρὸς Αὐτὸν καὶ Τὸν παρεκάλεσε θερμῶς νὰ θεραπεύσῃ τὸ τέκνον του.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε :

— Πρέπει νὰ ἰδῆτε θαύματα, διὰ νὰ πιστεύσετε !

Ὁ αὐλικὸς πάλιν τὸν παρεκάλει καὶ ἔλεγε :

— Κύριε, κατέβα εἰς τὴν Καπερναοὺμ γρήγορα, πρὶν ἀποθάνῃ τὸ τέκνον μου.

Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν :

— Πήγαινε, ὁ υἱός σου ζῆ.

Ὁ αὐλικὸς ἐπίστευσε εἰς τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον τοῦ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνεχώρησεν. Ἐνῶ ἀκόμη εὐρίσκετο καθ' ὁδόν, συνήντησε τοὺς ὑπηρέτας τῆς οἰκίας του, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο νὰ τοῦ ἀναγγείλουν ὅτι ὁ υἱός του εἶναι πλέον καλά.

Αὐτὸς τότε τοὺς ἠρώτησε κατὰ ποίαν ὥραν παρετήρησαν ὅτι εἶχε καλυτερεύσει. Ἐκεῖνοι τοῦ ἀπήντησαν ὅτι κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν ἀφῆσεν ὁ πυρετὸς τὸν ἀσθενῆ.

Ὁ αὐλικὸς ἀνεγνώρισεν ἀμέσως καὶ διεκήρυξεν ὅτι τοῦτο εἶχε γίνεαι ἀκριβῶς καθ' ἣν ὥραν ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶχεν εἶπει: «πήγαινε, ὁ υἱός σου ζῆ».

Καὶ αὐτὸς καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά του ἐπίστευσαν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἰς τὸν Κύριον.

19. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ. Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου καὶ ἄλλων ἀσθενῶν.

(Λουκ. Δ', 31-41)

Ὁ Ἰησοῦς μετέβη κατόπιν εἰς τὴν πόλιν Καπερναοὺμ, ἡ ὁποία ἦτο τότε κέντρον μεγάλης ἐμπορικῆς κινήσεως. Ἐγκατεστάθη ἐν αὐτῇ καὶ ἤρχισεν ἐπισημότερον τὸ θεϊκὸν ἔργον Του τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου ἀποκαλύπτων τὴν θείαν ἀποστολὴν Του.

Ἡ πρώτη ἐμφάνισις καὶ διδασκαλία Του ἐν τῇ Συναγωγῇ τῆς Καπερναοῦμ ἔκαμεν ἀμέσως μεγάλην ἐντύπωσιν. Ἐνθὺ δὲ ὄλοι καταπεπληγμένοι ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν λόγων του ἐκρέμαντο ἐκ τῶν χειλέων Του, ἠκούσθησαν ἑξαφνα ἀγριαὶ κραυγαί. Εἷς ἐκ τῶν παρισταμένων δαιμονιζόμενος, δηλ. κατεχόμενος ἀπὸ πονηρὸν πνεῦμα, ἐξέβαλεν ἀγρίας κραυγὰς καὶ ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἐφώνησε :

— Παῦσε· τί τὸ κοινὸν μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ ; Ἥλθες νὰ μᾶς καταστρέψῃς ; Γνωρίζω ποῖος εἶσαι· εἶσαι ὁ ἄγιος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τότε ἐπετίμησε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα καὶ τὸ διέταξε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν μὲ τοὺς λόγους :

— Φιμώθητι (δηλ. παῦσε) καὶ ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ.

Ἡ δύναμις τῆς Θείας φωνῆς Του εἶχεν ἄμεσον ἀποτέλεσμα. Ὁ δαιμονιζόμενος ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ κατελήφθη ὑπὸ σπασμῶν· ἐντὸς ὀλίγου ὅμως ἀπαλλαγεὶς τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος ἀνηγέρθη ἤρεμος καὶ ὑγιής.

Ὅλοι οἱ παριστάμενοι ἔμειναν κατάπληκτοι ἐκ τοῦ θαύματος καὶ τὸ διελάλουν εἰς ὅλην τὴν πόλιν καὶ τὰ περίχωρα.

Ἐξελθὼν ἐκ τῆς Συναγωγῆς ὁ Ἰησοῦς μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος (Πέτρου). Ἐκεῖ τὸν ἐπληροφόρησαν ὅτι ἡ πενθερὰ τοῦ Πέτρου ὑπέφερεν ἀπὸ ὑψηλὸν πυρετόν. Ὁ Ἰησοῦς μετέβη πλησίον τῆς κλίνης καὶ ἐθεράπευσεν ἀμέσως αὐτήν. Ἡ πρὸ ὀλίγου ἀσθενὴς ἠγέρθη ἐκ τῆς κλίνης καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

Ἐφερον τότε πολλοὺς ἀσθενεῖς πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ τοὺς θεραπεύσῃ. Πλήρης ἐλέους καὶ συμπαθείας πρὸς τοὺς πάσχοντας ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσεν αὐτοὺς θέτων ἐπ' αὐτῶν τὰς χεῖράς Του.

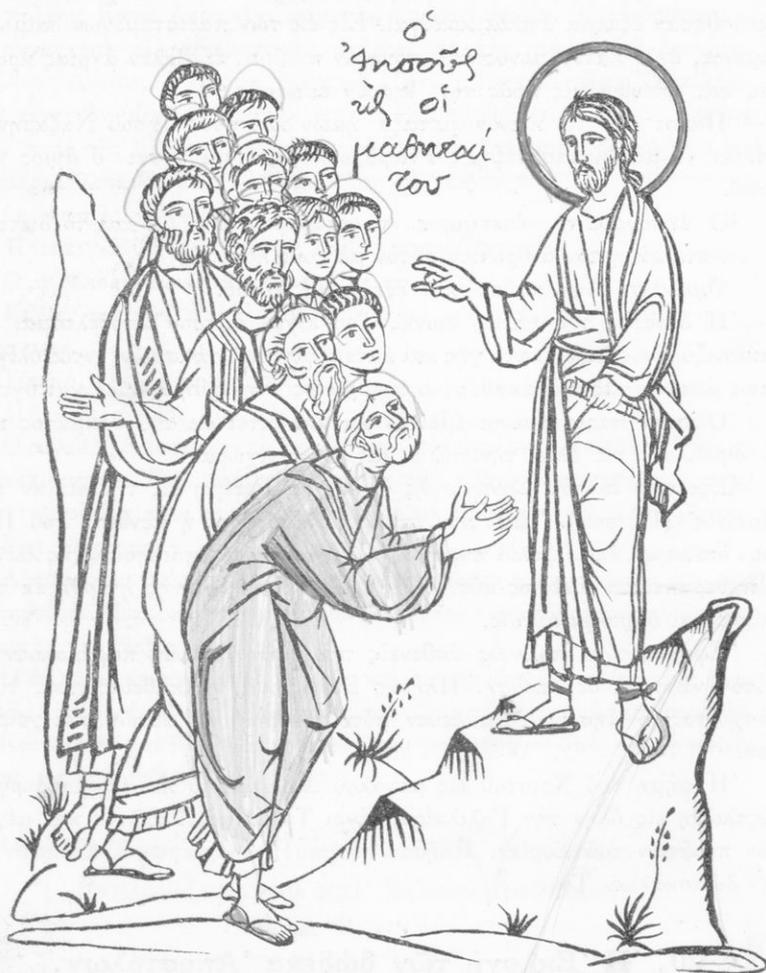
Ἡ φήμη τοῦ Χριστοῦ ὡς μεγάλου Διδασκάλου καὶ θαυματουργοῦ ἐξηπλώθη εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, μέχρι Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ μέχρι τῶν περάτων τοῦ Συρίας. Πλῆθος κόσμου προσέτρεχον, ἵνα ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν Του.

20. Ἡ Ἐκλογή τῶν δώδεκα Ἀποστόλων.

(Μάρκ. Γ', 14 - 19, Λουκ. ΣΤ', 12-16 κ. ἄ.)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Ἰησοῦς ἀπεφάσισε νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν μαθητῶν Του δώδεκα, τοὺς ὁποίους καὶ ἐκάλεσεν Ἀποστόλους. Ἡ ἐκλο-

γῆ τῶν δώδεκα ἔγινε κατόπιν ὀλονυκτίου διαμονῆς καὶ προσευχῆς τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ παρά τὴν Καπερναοὺμ ὄρος. Οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν

ἀλιεῖς τῆς λίμνης Τιβεριάδος (Γεννησαρέτ). Σκοπὸς δὲ τῆς ἐκλογῆς των ἦτο, ἵνα οὗτοι διδασκόμενοι καὶ φωτιζόμενοι γίνωσι μάρτυρες τῶν ἔργων Του καὶ κήρυκες τῆς διδασκαλίας Του.

Οἱ ἐκλεγέντες ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ δώδεκα Ἀπόστολοι εἶναι οἱ ἐξῆς :

Ἄνδρ ε α ς ὁ πρωτόκλητος καὶ Σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ· Ἰάκωβος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ κατόπιν Εὐαγγελιστῆς, υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου· Φίλιππος καὶ Ναθαναήλ, ὁ καλούμενος καὶ Βαρθολομαῖος· ὁ Θωμᾶς (ὁ καὶ Δίδυμος) καὶ Ματθαῖος, ὁ ἕως τότε τελώνης· Ἰάκωβος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖος ἢ Λεββαῖος· Σίμων ὁ Κανανίτης ἢ Ζηλωτῆς καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ προδῶσας τὸν Κύριον.

Ὅλοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου κατήγοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας πλὴν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου· οὗτος κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Καριώθ τῆς νοτίου Ἰουδαίας καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζετο καὶ Ἰσκαριώτης.

Πλὴν τῶν δώδεκα τούτων ἐπισήμων μαθητῶν, οἱ ὅποιοι ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν Αὐτῷ, ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι πιστοὶ μαθηταὶ καὶ ὀπαδοὶ Του, οἱ ὅποιοι δὲν ἐφανερώνοντο ἐπισήμως. Εἰς πολλὰς ἑμῶς περιστάσεις, ἰδίως μετὰ τὴν Σταύρωσιν, ἔδειξαν καὶ φανερὰ τὴν ἀγάπην καὶ πίστιν των πρὸς τὸν Χριστόν. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Νικόδημος (βλ. σελ. 42), ὁ Ἰωσήφ, βουλευτῆς ἐξ Ἀριμαθαίας, καὶ πολλοὶ ἄλλοι περὶ τοὺς ἑβδομήκοντα.

Ὑπῆρχον ἐπίσης καὶ μαθήτριαι τοῦ Χριστοῦ πολλαὶ γυναῖκες, ἀπὸ τὰς ὁποίας μερικαὶ ἠκολούθουν τὸν Ἰησοῦν. Τοιαῦται ἦσαν ἡ Μαρία ἡ συγγενῆς τῆς Θεοτόκου, ἡ Σαλώμη, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου καὶ ἄλλαι.

Διὰ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους ἡ ἐκκλησία μας ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον:

Ἀπόστολοι ἄγιοι, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παρασχηταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

21. Ἡ « ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία ».

(Ματθ. Κεφ. Ε' - Ζ' καὶ Λουκ. ΣΤ', 17 κ.ε.)

Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὀμιλία ἔχει πολὺ μεγάλην ἀξίαν, διότι εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται δι' ὀλίγων ὅλα ὅσα ἐδίδαξε καὶ ἀπεκάλυψεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς Ἀποστολῆς Του. Ἀποτελεῖ αὕτη τὸν ἠθικὸν κώδικα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Κεντρικὸν σημεῖον τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὀμιλίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἶναι ἡ περὶ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν διδασκαλία Του.

Τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν θὰ κερδίσουν — καὶ θὰ εἶναι οὗτοι μακάριοι, δηλ. εὐτυχεῖς— ὅσοι ἀκολουθήσουν τὰς θείας ἐντολάς, αἱ ὁποῖαι ἀποκαλύπτονται τώρα εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἶναι συμπλήρωσις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὁμιλία περιέχει :

α') Τοὺς λεγομένους Μακαρισμοὺς (λέγονται οὕτω, διότι ἐκάστη πρότασις ἀρχίζει διὰ τῆς λέξεως μακάριοι).

β') Τὰς πρὸς τοὺς μαθητάς Του συστάσεις τοῦ Ἰησοῦ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου των καὶ

γ') Τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου διὰ τῆς νέας διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ περὶ φόνου, περὶ ὄρκου, περὶ ἀγάπης, ἐλεημοσύνης, προσευχῆς κ.λ.π.

22. Οἱ Μακαρισμοί.

(Matth. E', 3 - 11)

Ἀρχόμενος τῆς ὁμιλίας Του ὁ Κύριος ὀνομάζει εὐτυχεῖς (μακαρίους) ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ κληρονομήσωσι τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, δηλ. τὸν Παράδεισον. Ἀποκαλύπτει ὁ Ἰησοῦς ὅτι δὲν ἐξαρτᾶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν εἰρήνην τοῦ Πνεύματος καὶ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀνέμενον τὸν Μεσσίαν, διὰ νὰ τοὺς χάριση ἐγκόσμιον βασιλείαν, νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ δηλ. ἀπὸ τὸν Ρωμαϊκὸν ζυγόν. Ὁ Ἰησοῦς ἐπαγγέλλεται τὴν Οὐράνιον βασιλείαν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους.

Κηρύσσει :

— Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι (=διότι) αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Εὐτυχεῖς, λέγει, εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι συναισθάνονται τὴν ἀτελείαν των καὶ τὴν μικρότητα καὶ πτωχείαν τοῦ πνεύματός των ἔναντι τῆς πανσοφίας καὶ μεγαλωσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ταπεινοί. Μόνον αὐτοὶ εἶναι δυνατὸν νὰ βελτιωθῶσι καὶ νὰ γίνωσι καλύτεροι, ἄξια τέκνα τοῦ Θεοῦ.

Εὐτυχεῖς εἶναι, συνεχίζει, ὅσοι φέρονται πρὸς τοὺς ἄλλους μὲ ἐπιεικειαν καὶ πραότητα καὶ δικαιοσύνην. Εὐτυχεῖς εἶναι ὅσοι ποτὲ δὲν θὰ ἐνοχλήσωσι τοὺς συναθρώπους των, ἀλλὰ τούταν-

τιόν θά ἐλεῶσιν αὐτούς καὶ θά συμπάσχωσι μετ' αὐτῶν. Ἐπίσης ὅσοι θά ἔχωσι καθαρὰν τὴν καρδίαν τῶν ἀπὸ πονηρὰς ἐπιθυμίας.

Εὐτυχεῖς εἶναι ὅσοι ἐργάζονται διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διότι αὐτοὶ ἐκπληροῦσι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι ἄξια τέκνα Αὐτοῦ.

Εὐτυχεῖς εἶναι καὶ ὅσοι κακολογηθῶσι καὶ ὑβρισθῶσιν ἢ καὶ καταδιωχθῶσι, διότι ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῶν ἐντολῶν τούτων τοῦ Θεοῦ, ἢ διὰ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν εἰς τὸν Χριστόν.

23. Συστάσεις τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς Του διὰ τὴν καλὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῶν.

(Matth. E', 13-16)

Ἀφοῦ καθώρισεν ὁ Ἰησοῦς ποῖοι ἄνθρωποι θά κριθοῦν ἄξιοι τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, στρέφεται κατόπιν πρὸς τοὺς μαθητὰς Του. Οὗτοι ἔχουσι ἤδη κριθῆ διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ὡς μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ἄξια τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναλάβουν μὲ ζῆλον καὶ μεγάλην προσοχὴν τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

— Προσέχετε, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Σεῖς εἶσθε τὸ ἄλας τῆς γῆς.

Ἡ παρομοίωσις αὕτη τῶν μαθητῶν πρὸς τὸ ἄλας εἶναι πολὺ ἐπιτυχής. Τὸ ἄλας διατηρεῖ καὶ προφυλάσσει ἀπὸ τὴν σῆψιν τὰς τροφάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος. Ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον σῶμα· ἔχει καὶ ψυχὴν, ἢ ὁποῖα καταστρέφεται ἀπὸ τὴν σῆψιν τῆς ἁμαρτίας. Τὴν ψυχὴν λοιπὸν τῶν ἀνθρώπων πρόκειται νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ βελτιώσῃ ἢ διδασκαλία τῶν μαθητῶν. Διὰ τοῦτο οἱ μαθηταὶ καὶ ἡ διδασκαλία τῶν ἀποτελοῦν τὸ ἄλας, μὲ τὸ ὁποῖον θά προφυλαχθῇ ἀπὸ τὴν σῆψιν τῆς ἁμαρτίας ἢ ψυχῇ τῶν ἀνθρώπων.

— Προσέχετε, λέγει πάλιν πρὸς τοὺς μαθητὰς Του ὁ Ἰησοῦς. Σεῖς εἶσθε τὸ φῶς. Ὅπως τὸ φῶς φωτίζει τὸν κόσμον, οὕτω καὶ σεῖς θά φωτίσετε τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν διδασκαλίαν σας, διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀλήθειαν καὶ ὀδηγηθῶσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅπως τὴν λυχνίαν τῆς οἰκίας μας τοποθετοῦμεν ἐπὶ τοῦ λυχνοστάτου, διὰ νὰ φέγγῃ εἰς ὅλους, ἔτσι καὶ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας σας πρέπει νὰ τὸ βλέπουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

— Προσέχετε λοιπόν πολὺ εἰς τὰ λόγια καὶ εἰς τὰς πράξεις σας. Διότι σεῖς θὰ ὁμοιάζετε πρὸς πὸ λιν, ἡ ὁποία εἶναι κτισμένη ἐπάνω εἰς ὄρος καὶ τὴν ὁποίαν βλέπουν καὶ παρακολουθοῦν τὴν ζωὴν τῆς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰς πράξεις σας θὰ βλέπουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τοὺς λόγους σας θὰ ἀκούουν. Ἄς λάμπη λοιπὸν τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας σας καὶ τῶν καλῶν ἔργων σας ἔμπροσθεν ὅλων τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ὀδηγηθῶσι καὶ οὗτοι εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον καὶ δοξάζωσι τὸν ἐν Οὐρανοῖς πατέρα σας, τὸν Θεόν.

24. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου.

(Μαθ. Κεφ. Ε', 20 - Ζ')

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου καὶ τονίζει ἀμέσως ὅτι ἡ διδασκαλία Του δὲν τὸν καταργεῖ, ὅπως ἔλεγον ὅσοι ἤθελον νὰ Τὸν κατηγορήσουν, ἀλλὰ τὸν συμπληρώνει καὶ τὸν βελτιώνει. Ὁ παλαιὸς νόμος ἦτο πρόσκαιρος καὶ παροδικός, ὁ νέος νόμος ὁ καθιερούμενος διὰ τῆς διδασκαλίας Του, εἶναι ἀπόλυτος, διαρκὴς καὶ τέλειος. Δὲν ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀποφεύγῃ ἀπλῶς τὰ μεγάλα ἁμαρτήματα, ὅπως ὁ παλαιός. Ἀπαιτεῖ ἀπὸ αὐτὸν ὄχι μόνον νὰ ἀποφεύγῃ τὸ παραμικρὸν κακόν, ἀλλὰ καὶ νὰ πράττῃ πάντοτε τὸ ἀγαθόν.

Διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον καθιερώνει διὰ τῆς διδασκαλίας Του καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ὁμιλεῖ λεπτομερῶς περὶ ὅλων τῶν ἐντολῶν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, τὰς ὁποίας συγχρόνως συμπληρώνει καὶ τελειοποιεῖ.

α'. Περὶ φόνου

(Μαθ. Ε', 20 - 26)

Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος μὲ τὴν ἕκτην ἐντολὴν οὐ φονεύσεις ἀπηγόρευεν ἀπλῶς τὸν φόνον. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παραβαίνων τὴν ἐντολὴν θὰ ἐφόνευε, θὰ ἐδικάζετο καὶ θὰ ἐτιμωρεῖτο. Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος δηλ. δὲν ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὴν ρίζαν τοῦ κακοῦ ἧτοι τὰς ἀφορμάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας συνήθως προέρχεται τὸ φοβερὸν ἔγκλημα τοῦ φόνου. Ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ ἀπαγορεύῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ φονεύσῃ καὶ, ἂν φονεύσῃ, τὸν τιμωρεῖ.

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ συμπληρώσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὸν παλαιὸν νόμον, προχωρεῖ εἰς τὰ βαθύτερα αἷτια τοῦ φόνου. Τὴν ρίζαν τοῦ κακοῦ εὐρίσκει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Βλέπει

ὅτι τὸ κακὸν αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν ὀργήν, ἡ ὁποία εἰσέρχεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὡς σπόρος, καλλιεργεῖται καὶ βλαστάνει ἐκεῖ ὡς δένδρον καὶ καρποφορεῖ τὸν φόνον.

Ἡ ὀργὴ λοιπὸν εἶναι ἡ κυρία ἀφορμὴ τοῦ φόνου. Ἀπὸ τὴν ὀργὴν ἀφορμαῖται (ἀρχίζει) ἡ ἁμαρτία καὶ τὸ ἔγκλημα. Πρῶτον θὰ ὀργισθῇ ὁ ἀνθρώπος, ἔπειτα θὰ ὑβρίσῃ, θὰ βλασφημῆσῃ, θὰ μισήσῃ καὶ τέλος θὰ φονεύσῃ. Ἴδου ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Μωσαϊκοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελικοῦ νόμου καὶ ἡ συμπλήρωσις καὶ τελειοποίησις τοῦ πρώτου, τοῦ Μωσαϊκοῦ. Ὁ Ἰησοῦς θέλει νὰ ἐξαλείψῃ καὶ τὰς ἀφορμὰς τοῦ φόνου, τὴν ὀργὴν δηλ., τὴν ὕβριν καὶ τὸ μῖσος.

— Ἄν ἔχη κανεὶς μῖσος εἰς τὴν ψυχὴν του ἐναντίον ἑνὸς ἄλλου ἀνθρώπου, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν Θεόν. Πρέπει πρῶτον νὰ ὑπάγῃ νὰ εὕρῃ τὸν ἀνθρώπον, τὸν ὁποῖον μισεῖ ἢ ἔχει ἀδικήσει, νὰ συμφιλιωθῇ μαζί του καὶ τότε μόνον, μὲ ἀγάπην πλεόν εἰς τὴν καρδίαν καὶ ὄχι μὲ μῖσος, νὰ σπεύσῃ εἰς τὸν ναόν. Τότε ἡ προσευχὴ του θὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος ἀπὸ τὸν Θεόν.

β'. Περὶ ὄρκου

(Ματθ. Ε', 33 - 37)

Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος ἐπέτρεπε τὸν ὄρκον. Οὐδ' ἐπιπορήσεις, ἔλεγεν, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου. Ἀπηγόρευε δηλ. εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ παραβαίνουν ὅ,τι μὲ ὄρκον ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐκτελέσουν. Ὅσοι παρέβαινον τὰς μεθ' ὄρκου ὑποσχέσεις των θὰ ἐτιμωροῦντο.

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως συμπληρῶν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ἀπαγορεύει τελείως τὸν ὄρκον: Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλους.

Οἱ ἄνθρωποι, τονίζει, πρέπει νὰ λέγουν τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνην ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον καὶ νὰ ἀρκοῦνται εἰς ἕν ν α ἰ ἢ εἰς ἕν ὄ χ ι. Δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ λαμβάνουν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ στόμα των κατὰ τὰς συναλλαγὰς των. Τοῦτο εἶναι μεγάλη ἀσέβεια καὶ δὲν ἐπιτρέπεται.

Ἄν θέλῃ κανεὶς νὰ βεβαιώσῃ τὸν ἄλλον δι' ὁ,τιδήποτε, ἀρκεῖ ἕν ν α ἰ καὶ τίποτε περισσότερον. Ἄν πάλιν θέλῃ νὰ ἀρνηθῇ κάτι, ὅσονδήποτε καὶ ἂν δὲν τὸν πιστεύουν, αὐτὸς πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ἕν ἀπλοῦν ὄ χ ι καὶ ποτὲ νὰ μὴ καταφεύγῃ εἰς τὸν ὄρκον, διὰ νὰ γίνῃ τάχα πιστευτός.

Ἐν ν α ἰ λοιπὸν ἢ ἕν ὄ χ ι εἶναι ἀρκετά, διὰ νὰ βεβαιώσῃ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι τὰ λεγόμενά των ἢ τὰς ὑποσχέσεις των. Ὁ ὄρκος εἶναι ἀσέ-

βεια πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀπαγορεύεται ἀπολύτως. Καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο βλέπομεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς συμπληρώνει καὶ τελειοποιεῖ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον¹.

γ'. Περὶ ἀνεξικακίας

(*Μαθ. Ε', 38 - 43*)

Συμπληρώνει ἐπίσης καὶ τελειοποιεῖ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς νέας διδασκαλίας του περὶ ἀνεξικακίας.

Ὁ Ἑβραϊκὸς νόμος ἀνεγνώριζε τὴν ἐκδίκησιν ὡς νόμιμον πρᾶξιν, διότι ἔλεγεν:

— Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· δηλ. ὅ,τι κακὸν σοῦ κάμουν νὰ τὸ ἀνταποδώσῃς, νὰ κάμῃς καὶ σὺ τὸ ἴδιον.

Ὁ Κύριος ἡμῶν διδάσκει:

— Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ, ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσῃ ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, δηλ. δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐναντιώνεσαι εἰς τὸν πονηρὸν καὶ νὰ τοῦ ἀνταποδίδῃς τὰ ἴσα, ἤτοι νὰ τοῦ κάμῃς ὅ,τι κακὸν σοῦ ἔκαμεν αὐτός.

Ἡ ἀντεκδίκησις δὲν φέρει ποτὲ καλὸν ἀποτέλεσμα. Ὁ ἐκδικούμενος προκαλεῖ νέαν ἐκδίκησιν ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὸ πρῶτον τὸν ἠδίκησε· καὶ οὗτος πάλιν νέαν, ὥστε τὸ κακὸν δὲν σταματᾷ ποτέ, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ μέχρι τελείας καταστροφῆς.

Ἐκδίκησις λοιπὸν δὲν ἐπιτρέπεται· ὅταν ἀδικηθῇ κανεὶς, εἶναι προτιμότερον νὰ ὑποχωρήσῃ, νὰ ἀνεχθῇ τὴν ἀδικίαν καὶ νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν καὶ ἀνεξικακίαν.

δ'. Περὶ ἀγάπης

(*Μαθ. Ε', 43 - 48*)

Ἡ πληρεστέρα καὶ τελειότερα συμπλήρωσις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου

1. Ὁ ὄρκος ὁ ἐπιβαλλόμενος σήμερον ὑπὸ τῆς Πολιτείας εἰς τὰ δικαστήρια κυρίως δὲν ἀντίκειται εἰς τὸ Εὐαγγελικὸν («μὴ ὁμόσαι ὄλω»). Ἡ ἀπαγόρευσις αὐτῆ, τοῦ Χριστοῦ ἀναφέρεται πρωτίστως εἰς τοὺς ἐπιπολαίους καὶ ἀνευ ἀνάγκης ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἄλλως τε καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν του (ΣΤ', 16) ὅτι ὁ ὄρκος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ πέρασ πάσης ἀντιλογίας. Ἡ Πολιτεία ἐπιβάλλει τὸν ὄρκον εἰς τοὺς στρατιώτας, ὅτι θὰ χύσουν τὸ αἷμά των ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὅτι θὰ ἐκπληρῶνουν πιστῶς τὸ καθήκον των.

γίνεται δια τῆς περὶ ἀγάπης διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ. Αὕτη ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τοῦ Εὐαγγελικοῦ ἠθικοῦ νόμου.

Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος ἔλεγεν :

— Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ οἱ Ἑβραῖοι προσέθεσαν: καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, δηλ. τὸν ὁμόφυλόν σου καὶ νὰ μισῆς τὸν ἐχθρόν σου, δηλ. κάθε ξένον.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συμπληρώνων τὸν νόμον ἐπεκτείνει τὴν ἀγάπην καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς μας ἀκόμη :

— Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς.

Διότι, λέγει ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἰησοῦς, ἀν ἀγαπᾶτε αὐτοὺς μόνον οἱ ὀποῖοι σᾶς ἀγαποῦν, τί τὸ ὄφελος; μήπως καὶ οἱ ἄδικοι ἄνθρωποι αὐτὸ δὲν κάμνουν; δὲν ἀγαποῦν τοὺς συντρόφους των;

Τὰ ἄξια τέκνα τοῦ Θεοῦ κάμνουν τὸ καλὸν καὶ εἰς ἐκείνους ἀκόμη οἱ ὀποῖοι τοὺς καταρῶνται καὶ τοὺς μισοῦν. Θεωροῦν δηλ. ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως ἀδελφούς των. Ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς ἀνατέλλει τὸν ἥλιον ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

ε'. Περὶ ἐλεημοσύνης

(Μαθ. ΣΤ', 1-4)

Οἱ Ἑβραῖοι ἐξετέλουν τὴν περὶ ἐλεημοσύνης ἐντολὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου πρὸς ἐπίδειξιν καὶ ὄχι ἀπὸ πραγματικὴν συμπάθειαν πρὸς τοὺς δυστυχοῦντας. Ἦθελον καὶ ἐπεδίωκον νὰ ἴδουν τὴν ἐλεήμονα πράξιν των οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ὀμιλήσουν δι' αὐτήν.

Ἡ τοιαύτη ὅμως ἐλεημοσύνη, ἡ ὀφειλομένη εἰς διάθεσιν ἀπλῆς ἐπιδείξεως, εἶναι πράξις καθαρῶς ἐγωϊστικῆ· δὲν προέρχεται ἀπὸ εὐσέβειαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν δυστυχοῦντα πλησίον.

Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὀποῖος θέλει νὰ τελειοποιήσῃ τὸν ἄνθρωπον, διδάσκει ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ τὸ γνωρίζουν οὔτε καὶ οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς μας:

— Σοῦ ποιῶντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνῶτω ἢ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἢ δεξιὰ σου.

στ'. Περὶ προσευχῆς

(Μαθ. ΣΤ', 5-15)

Ὁ ἄνθρωπος, διδάσκει ὁ Ἰησοῦς, δὲν πρέπει νὰ ζητῇ διὰ τῆς προσευ-

χῆς ἀπὸ τὸν Θεὸν πράγματα παράλογα καὶ ἀνόητα, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην καὶ τὰ ὅποια γνωρίζει ἄλλως τε ὁ Θεὸς ὡς Παντογνώστης. Πρέπει δὲ νὰ κάμνωμεν τὴν προσευχὴν μας ὄχι ἐπιδεικτικῶς εἰς τὰς Πλατείας καὶ τὰς Συναγωγάς, ἀλλὰ εἰς τὸ πλεόν κρυφὸν μέρος τῆς οἰκίας μας, διότι ὁ Θεὸς τὰ ἀκούει καὶ τὰ βλέπει ὅλα. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἀνάγκη τῆς ψυχῆς.

Θέλων δὲ ὁ Ἰησοῦς νὰ δείξῃ τί πρέπει νὰ περιέχῃ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν προσευχὴ τῶν ἀνθρώπων ἔδωκεν ὁ ἴδιος ἓνα τύπον προσευχῆς, ἡ ὁποία ὠνομάσθη βραδύτερον *Κυριακή προσευχή*, διότι τὴν ὠρίσεν ὁ Κύριος.

Ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ εἶναι ἡ ἐξῆς :

*Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
 ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου
 ἔλθέτω ἡ Βασιλεία Σου,
 γενηθήτω τὸ θέλημά Σου,
 ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον
 καὶ ἄφεσις ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
 ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
 ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ἀμήν.*

Εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν ὀνομάζομεν τὸν Θεὸν Πατέρα, διότι εἶναι ὁ κοινὸς πατὴρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ Αὐτὸς παρέχει τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἀγαθὰ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Λέγομεν ἐπίσης ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ ὄχι μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ δείξωμεν τὸ μεγαλεῖόν Του.

Μετὰ τὴν προσφώνησίν μας πρὸς τὸν ἐν Οὐρανοῖς Πατέρα διατυπώνομεν μὲ πολὺ ὀλίγας λέξεις τὰ πρὸς Αὐτὸν αἰτήματά μας :

1) Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου. Τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἅγιον, ἀλλὰ παρακαλοῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἁγιασθῇ ἐν τῇ γῆ, δηλ. νὰ ἁγιασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· νὰ μᾶς φωτίσῃ ὅλους νὰ τὸ ἀγιάσωμεν μὲ τὴν πίστιν μας καὶ τὴν ὑπακοήν μας. Θὰ γίνῃ δὲ τοῦτο, ἂν παύσουν οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι ἁμαρτωλοί.

2) Ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου. Παρακαλοῦμεν ἐπίσης νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς τὴν γῆν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, δηλ. νὰ μᾶς φωτίσῃ νὰ Τὸν δε-

χθῶμεν εἰς τὰς καρδίας μας ὡς Βασιλέα μας, διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην Του.

3) Γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Νὰ μᾶς δώσῃ δύναμιν ψυχῆς, ὥστε νὰ ἐκτελεῖται μετὴν ἰδίαν προθυμίαν καὶ χαρὰν τὸ θέλημά Του εἰς πᾶν γῆν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως γίνεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους.

4) Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὸν ἄρτον τὸν ἀπαραίτητον. Ὅταν ἔλθῃ ἡ μέλλουσα αἰωνία ζωὴ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ ἔχῃ ἀνάγκην τροφῆς ὁ ἄνθρωπος. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν γνωρίζομεν πότε θὰ ἔλθῃ, διὰ τοῦτο πρέπει μέχρι τῆς ἡμέρας αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος νὰ ζῆσῃ, νὰ διατηρήσῃ δηλ. τὸ σῶμά του διὰ τῆς τροφῆς. Τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ ἄρτος. Τοῦτον λοιπὸν ζητοῦμεν νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ ὄχι πλοῦσια καὶ πολυτελῆ φαγητά.

5) Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Μετὸ αἴτημα τοῦτο παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας μας, ὅπως καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν κατὰ τὴν ἐντολὴν Του τὰς ἀμαρτίας τῶν ἀνθρώπων πού μᾶς ἠδίκησαν. Κανεὶς δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν συγχώρησιν τῶν ἀμαρτιῶν του ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἂν αὐτὸς πρῶτος δὲν συγχωρῇ τοὺς ἀμαρτήσαντας εἰς αὐτόν.

6) Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Παρακαλοῦμεν τέλος τὸν Θεὸν ὄχι μόνον νὰ μὴ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ ἡμᾶς τὸν πειρασμὸν τοῦ πονηροῦ, δηλ. τὰς κακὰς ἐπιθυμίας. Τὸ κάμνομεν αὐτό, διότι δὲν ἔχομεν πεποιθήσιν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας καὶ φοβοῦμεθα ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀνθέξωμεν εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ νὰ μὴ ἀμαρτήσωμεν.

Ὁ Θεὸς δοκιμάζει τὴν σταθερότητα τῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας μας, α') ἢ διὰ νὰ στερεώσωμεν περισσότερον τὴν πίστιν μας· β') ἢ διὰ νὰ γίνωμεν μετὴν σταθερὰν πίστιν μας παράδειγμα πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅπως ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Ἰώβ· γ') ἢ διὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἀφορμὴν νὰ κάμωμεν μίαν καλὴν πρᾶξιν.

Ἄμην. Εἴθε νὰ γίνουν αὐτά, τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεόν¹.

1. Ἡ λέξις Ἄμην εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προτάσεως σημαίνει ἀληθῶς, εἰς τὸ τέλος, ὅπως ἐδῶ, σημαίνει «γένοιτο».

Ἡ προσευχή εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅπως τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἀνάγκην τροφῆς, διὰ τὴν ζήσιν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ τροφὴ τῆς ψυχῆς.

Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ μὲ τὴν βραχυλογίαν τῆς καὶ τὸ ὕψος τῶν ἐννοιῶν εἶναι ὁ κλασσικὸς τύπος πάσης χριστιανικῆς προσευχῆς, θεῖον ἀληθῶς δῶρημα¹.

ζ'. Περὶ νηστείας

(*Ματθ. ΣΤ', 16 - 18*)

Καὶ ὅταν ἐνήστευον οἱ Ἑβραῖοι, τὸ ἔκαμνον μὲ πολὺ ἐπιδεικτικὸν τρόπον. Περιεφέροντο σιωπηλοὶ καὶ σκυθρωποὶ μὲ ὠχρὰ καὶ ἀδύνατα πρόσωπα, διὰ τὴν δειξομένην εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἐνήστευον.

Ἡ νηστεία δὲν γίνεται, διὰ τὴν μᾶς προσέξουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ τὴν ἐπαινεῖσιν αὐτὸν ποὺ νηστεύει. Μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν προσευχὴν καθαρίζεται καὶ ἐξαγνίζεται τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ μας. Πρέπει λοιπὸν νὰ γίνεταί με σεμνότητα καὶ χωρὶς καμίας ἐπίδειξιν.

Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξεν :

— «Ὅταν νηστεύετε, μὴ περιφέρεσθε σκυθρωποὶ καὶ ρυπαροί, διὰ τὴν ἐπιδειχθῆτε ! Ἀντιθέτως μάλιστα νὰ πλύνετε καλὰ τὸ πρόσωπόν σας, διὰ τὴν μὴ φαίνεσθε ὅτι νηστεύετε. Ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὰ πάντα, θὰ ἴδῃ ὅτι νηστεύετε καὶ θὰ σᾶς ἀνταμείψῃ».

η'. Περὶ θείας Προνοίας

(*Ματθ. ΣΤ', 25 - 34*)

Ὁ Κύριος ἐδίδαξεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζωνται ποτὲ διὰ τὰς τυχόν ἀτυχίας τῆς ζωῆς, ἀλλὰ νὰ ἔχωσι πάντοτε τὴν ἐλπίδα τῶν πρὸς τὸν Θεόν. Διότι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ νὰ τὸν ἀφήσῃ εἰς τὴν τύχην του.

Αὐτὸς φροντίζει δι' ὅλα τὰ πλάσματα τῆς δημιουργίας, ἀκόμη καὶ διὰ τὰ πλέον ταπεινά· δίδει τροφὴν εἰς τὰ «πετεινά» τοῦ οὐρανοῦ καὶ φύλλωμα καὶ ὠραῖα ἄνθη εἰς τὰ φυτά. Πολὺ περισσότερον βεβαίως θὰ φροντίσῃ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀφοῦ οὗτος εἶναι τὸ ἀγαπητότερον ἀπὸ τὰ δημιουργήματά Του.

1. Περὶ προσευχῆς θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ εἰς ἄλλο κεφάλαιον.

Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τὸν ἄνθρωπον. Ἡ Θεία Πρόνοια παρακολουθεῖ διαρκῶς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐφοδιάζει μὲ ὅλα τὰ ὑλικά καὶ ἄλλα ἀγαθὰ, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκη.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν πρέπει νὰ σκέπτεται μόνον πῶς νὰ πράττῃ καλὰ ἔργα. Τότε θὰ ἔχῃ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀπὸ τὴν Θεϊαν Πρόνοιαν.

θ'. Περὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος

(Μαθ. ΣΤ', 19-24, Ζ', 1-6, Ζ', 7-20)

Ἐδίδαξεν ἀκόμη ὁ Κύριος ἡμῶν ὅτι καὶ ἄλλας ἀρετὰς πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος.

Πρέπει πρῶτον νὰ φροντίζῃ περισσότερο διὰ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ παρὰ διὰ τὰ ὑλικά. Πνευματικὰ ἀγαθὰ εἶναι αἱ καλαὶ πράξεις, αἱ πράξεις ἀγάπης πρὸς τοὺς ἄλλους. Αὗται εἶναι πραγματικὸς οὐράνιος καὶ αἰώνιος θησαυρὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν κινδυνεύει ἀπὸ τίποτε. Ἀντιθέτως τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ὅπως ὁ πλοῦτος, κινδυνεύουν καὶ ἀπὸ τοὺς κλέπτας ἀκόμη.

Πρέπει νὰ μὴ βλέπωμεν μόνον τῶν ἄλλων τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ σφάλματα καὶ νὰ τοὺς κατακρίνωμεν δι' αὐτά. Εἶναι ἀνάγκη πρῶτον τὰ ἰδικὰ μας ἐλαττώματα καὶ τὰ τυχόν σφάλματα νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ τὰ διορθώσωμεν. Μόνον ἔτσι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπιδράσωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους καὶ θὰ τοὺς κάμωμεν νὰ γίνουν καλύτεροι ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμά μας.

Ὅλα τὰ ἀγαθὰ τὰ παρέχει ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρέπει νὰ τὰ ζητῶμεν χωρὶς κανένα δισταγμὸν. Ὅπως τὰ τέχνα ζητοῦσιν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῶν τὴν ἀναγκαιοῦσαν εἰς αὐτὰ τροφήν, ἔτσι καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν πρέπει νὰ διστάζουν νὰ ζητοῦν ἀπὸ τὸν ἐν Οὐρανοῖς Πατέρα ὅτι χρειάζονται καὶ ἰδίως φωτισμὸν καὶ βοήθειαν Πνευματικὴν. « Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοίγῃσεται » Ἀφοῦ λοιπὸν ὅλα ὅσα μᾶς ἀναγκαιοῦν εἰς τὴν ζωὴν μᾶς τὰ παρέχει ὁ Θεός, διατὶ νὰ μὴ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς πάντοτε τὸ καλὸν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ; Τὰς σχέσεις μας πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, διδάσκει ὁ Κύριος, πρέπει νὰ κανονίζῃ ὁ ἐξῆς μέγας νόμος :

— Πάντα ὅσα ἂν θέλητε, ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς.

Ἡ ἀρετὴ ἢ κακία τοῦ ἀνθρώπου φαίνεται ἀπὸ τὰ ἔργα του κυρίως, ὅπως τοῦ δένδρου ἢ καλὴ κατάστασις φαίνεται ἀπὸ τὴν καρποφορίαν του. Ὅπως δὲ τὸ δένδρον μόνον ἂν καρποφορῇ εἶναι χρήσιμον, τοιούτοτρόπως καὶ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ πράττῃ πάντοτε καλὰ ἔργα, « νὰ ἀκολουθῇ τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς ». Δὲν εἶναι βέβαια εὐκόλον τοῦτο. Διότι τὸ νὰ πράττῃ κανεὶς πάντοτε τὸ καλὸν ὁμοιάζει μὲ τὸ νὰ εἰσέρχεται ἀπὸ στενὴν πύλην εἰς δρόμον δύσκολον καὶ ἀνηφορικόν. Ἀντιθέτως ὁ δρόμος τοῦ κακοῦ εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὁμαλὸς καὶ μὲ εὐκολίαν εἰσέρχεται κανεὶς εἰς αὐτὸν ἀπὸ πλατεῖαν πύλην. Πολλοὶ ἀκολουθοῦν τὸν εὐκόλον δρόμον τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ μόνον ὁ δύσκολος δρόμος τῆς ἀρετῆς θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν Παράδεισον.

ΤΕΛΟΣ ΑΣΣ Ἐξαμηνίου

Β^οϛ Ἐξαμηνίου

ἱ'. Περὶ τῆς σταθερᾶς πίστεως

(Μαθ. Ζ', 21 - 27)

Τελειῶνων τὴν ὁμιλίαν του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐτόνισεν ἰδιαίτερος τὴν μεγάλην ἀξίαν πού ἔχουν διὰ τὸν ἄνθρωπον τὰ καλὰ ἔργα.

Μόνον ἂν κάμνετε πάντοτε τὸ καλόν, θὰ δεῖξετε ὅτι ἔχετε σ τ α θ ε ρ ἄ ν π ἰ σ τ ι ν πρὸς ἐμὲ καὶ τὴν διδασκαλίαν μου. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἀρκοῦμεθα εἰς τὸ νὰ ἀκούωμεν τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ νὰ πράττωμεν ὅ,τι αὐτὴ μᾶς ἐπιβάλλει.

Ὁ ἀρκοῦμενος μόνον εἰς τοὺς λόγους ὁμοιάζει μὲ τὸν μαρὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐθεμελίωσε τὴν οἰκίαν του ἐπάνω εἰς ἄμμον· ἢ πρώτη θύελλα μὲ βροχὰς καὶ ἀνέμους θὰ τὴν καταρρίψῃ. Ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θεμελιώνει τὴν πίστιν του εἰς λόγους μόνον, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὰ πρῶτα δυστυχήματα ἢ τὰς κακὰς συμβουλάς τῶν ἄλλων, ἀλλὰ θὰ χάσῃ τὴν πίστιν του.

Ἀντιθέτως ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος θεμελιώνει τὴν οἰκίαν του ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ αὐτὴ ἀντέχει εἰς ὅλας τὰς θυέλλας καὶ τοὺς ἀνέμους.

Πέτρα λοιπὸν, δηλαδὴ σταθερὸν θεμέλιον τῆς πίστεως, εἶναι κυρίως τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, τὰ ὁποῖα πάντοτε πρέπει νὰ πράττῃ ὁ ἄνθρωπος.

25. Ποίαν ἐντύπωσιν ἔκαμε καὶ ποίαν σημασίαν ἔχει διὰ τοὺς Χριστιανοὺς ἡ « ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὁμιλία ».

(Ματθ. Ζ', 28 - 29 κ. ἀ.)

Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὁρους ὁμιλία ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς ὅλον τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος τὴν παρηκολούθησε μὲ θαυμασμόν. Ὅλοι ἀνεγνώριζον ὅτι ὁ Κύριος δὲν ὠμίλησε ξηρῶς καὶ τυπικῶς, ὅπως ἔκαμνον οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἀλλὰ ἐδίδε ζωὴν εἰς τοὺς λόγους του ὡς νὰ εἶχεν ἐξουσίαν ἀνωτέραν. Ἦτο δηλαδὴ φανερά εἰς τοὺς λόγους ἡ θεία ἐξουσία τοῦ Κυρίου.

Ἰδιαιτέρως ἐπρόσεξαν ὅλοι τὴν περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ διδασκαλίαν Του, ἡ ὁποία ἄλλωστε ἦτο τὸ κύριον σημεῖον τῆς ὁμιλίας Του.

Πολὺ ὀλίγοι ὅμως ἴσως, ἐκτὸς βέβαια τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, θὰ κατενόησαν τότε ἀμέσως τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ (ἡ βασιλείας τῶν Οὐρανῶν).

Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει ἐν τῷ Οὐρανῷ, ὅπου οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ δίκαιοι ζῶσι ἕνα ιδεώδη πνευματικὸν βίον ἐκπληροῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Πρὸς τὴν ιδεώδη ταύτην πνευματικὴν ζωὴν πρέπει νὰ τείνη νὰ ὁμοιάσῃ καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ζωὴν ταύτην πρέπει νὰ ρυθμίζῃ τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταξύ των ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ. Τὸ θέλημα δὲ τοῦ Θεοῦ περιλαμβάνεται εἰς τοὺς θείους νόμους, οἱ ὁποῖοι ἀποκαλύπτονται εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅλοι λοιπὸν ὅσοι ἀκολουθοῦν εἰς τὸν βίον των τοὺς θείους νόμους καὶ ἐργάζονται διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀ γ ά π η ς , θὰ γίνουν ἄξιοι τῆς ἐπὶ τῆς γῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι λοιπὸν ἡ ἐπὶ τῆς γῆς βασιλεία τοῦ Θεοῦ πνευματικὴ καὶ παγκόσμιος καὶ τείνει νὰ ὁμοιάσῃ πρὸς τὴν ἐν οὐρανοῖς βασιλείαν. Ἀρχίζει δηλ. ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ εἶναι ἐν μέρει προαπόλαυσις τῆς μελλούσης ζωῆς, τῆς ὁποίας εἶθε νὰ ἀξιωθῶμεν. Διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ φροντίζῃ νὰ πλησιάσῃ διαρκῶς πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τελειότητα, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχουν τὰ ἄξια τέκνα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ ΤΟΥ ΕΝ ΓΑΛΙΛΑΙΑ

26. Ἡ θεραπεία τοῦ λεπροῦ καὶ τοῦ παραλυτικοῦ δούλου τοῦ Ἐκατοντάρχου τῆς Καπερναοῦμ

(Μαθ. Η', 1 - 13, Λουκᾶ Ζ', 1 - 10)

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ὁ Ἰησοῦς κατῆλθεν ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἀκολου-
θούμενος ὑπὸ πλήθους πολλοῦ κατηθύνη πρὸς τὴν Καπερναοῦμ.

Ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς μίαν παρακειμένην κώμην, Τὸν ἐπλησίασε κά-
ποιος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἐκ λέπρας, καὶ γονυπετήσας ἰκέτευε
τὸν Ἰησοῦν νὰ τὸν λυπηθῆ καὶ νὰ τὸν θεραπεύσῃ ἀπὸ τὴν φοβερὰν νόσον.

— Κύριε, τοῦ λέγει, ἐὰν θέλῃς δύνασαι νὰ με θεραπεύσῃς.

Ὅπως βλέπομεν, ὁ λεπρὸς εἶναι τόσον πεπεισμένος διὰ τὴν Θεϊὰν
δύναμιν τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε δὲν ἐκφράζει καμίας ἀμφιβολίαν περὶ τούτου.
Παρακαλεῖ μόνον νὰ θελήσῃ νὰ τὸν θεραπεύσῃ ὁ Ἰησοῦς καὶ πιστεύει
ὅτι, ἂν θελήσῃ, τότε ἀσφαλῶς θὰ θεραπευθῆ.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπρόσεξε τὴν σταθερὰν ταύτην πίστιν τοῦ λεπροῦ.

Ἐξέτεινε τὴν χειρὰ Του, ἤγγισε τὸν λεπρὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Θέλω, καθαρίσθῃτι.

Ἀμέσως τὰ ἀπαίσια ἔλκη τῆς λέπρας ἐξηφανίσθησαν καὶ ὁ λεπρὸς ἐθεραπεύθη.

Μετὰ τὴν θεραπείαν τοῦ λεπροῦ ὁ Ἰησοῦς συνέχισε τὸν δρόμον του πρὸς τὴν Καπερναοῦμ. Ἐκεῖ εἶχε τὴν ἔδραν του καὶ εἰς ἀξιομαχτικὸς τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ (Ἐκατόνταρχος), ὁ ὁποῖος ἤτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως Ἡρώδου Ἀντίπα. Ὁ Ἐκατόνταρχος ἤτο καλὸς ἄνθρωπος καὶ ὅλοι τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἠγάπων.

Ὅταν ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Καπερναοῦμ, ἔτρεξε πρὸς Αὐτὸν ὁ Ἐκατόνταρχος καὶ ἤρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ νὰ θεραπεύσῃ τὸν δούλον του, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἐκ παραλυσίας καὶ πολὺ ἐβάσανίζετο.

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν ἀμέσως ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

Ἀλλὰ τότε ὁ Ἐκατόνταρχος εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν :

— Κύριε, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος, διὰ νὰ εἰσέλθῃς Σὺ εἰς τὸν οἶκόν μου. Ἀλλὰ, ὅπως ἐγώ, ὅταν δώσω μίαν διαταγὴν εἰς τοὺς στρατιώτας μου, ἀμέσως ἐκτελεῖται, οὕτω καὶ Σὺ δύνασαι μὲ ἓνα λόγον Σου νὰ θεραπεύσῃς τὸν ὑπηρέτην μου.

Ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἐκατοντάρχου, ὁ Ἰησοῦς ἐστράφη πρὸς τοὺς μαθητάς Του καὶ εἶπε :

— Τοιαύτην πίστιν δὲν εὔρον μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων. Σᾶς λέγω ὅτι θὰ πιστεύσουν εἰς τὴν διδασκαλίαν μου πολλοὶ Ἐθνικοὶ καὶ θὰ σωθοῦν, ἐνῶ οἱ Ἰουδαῖοι θὰ μείνουν ἔξω τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀπεθυνόμενος κατόπιν πρὸς τὸν Ἐκατόνταρχον τοῦ λέγει :

— Πήγαινε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ θὰ γίνῃ κατὰ τὴν πίστιν σου.

Καὶ πράγματι. Τὴν ἰδίαν στιγμήν ὁ δούλος τοῦ Ἐκατοντάρχου ἐθεραπεύθη καὶ ἔγινε τελείως ὑγιής.

27. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναῖν.

(Λουκ. Ζ', 11 - 17)

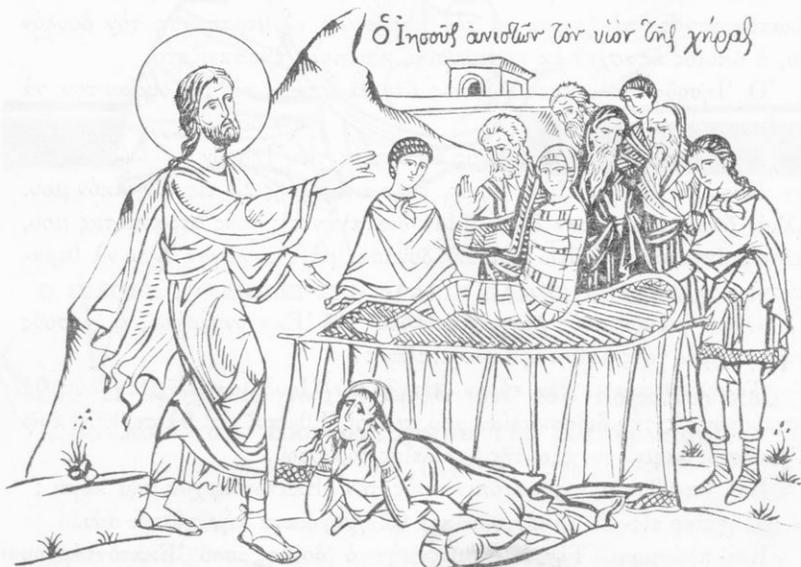
Μετὰ τὴν θεραπείαν τοῦ δούλου τοῦ Ἐκατοντάρχου ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Καπερναοῦμ μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ πολλοῦ πλήθους καὶ ἐπισκέπτετο τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Γαλιλαίας. Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν Ναῖν, ἡ ὁποία ἔκειτο 40 χιλιόμετρα νοτιοδυτικῶς τῆς Καπερναοῦμ.

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ ἀκολουθία Του ἐπλησίαζον εἰς τὴν πόλιν ὅταν

ἐφάνη ἐξερχομένη ἐκ τῆς πύλης τῆς πόλεως μία πένθιμος συνοδεία. Ἦτο κηδεία, τὴν ὅποιαν ἠκολούθει μέγα πλῆθος κόσμου. Ὁ νεκρὸς ἦτο τὸ μονογενὲς τέκνον μίᾳς χήρας, ἣ ὅποια ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα.

Ὁ Ἰησοῦς συνεικινήθη πολὺ ἀπὸ τὸ θέαμα τῆς θρηνούσης μητρός. Χωρὶς νὰ περιμένη νὰ ζητηθῇ ἡ βοήθειά Του, ἐπλησίασε τὴν συνοδείαν καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν χήραν μητέρα εἶπε :

— Μὴ κλαῖε!

Ὅλοι τότε ἐστράφησαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, οἱ δὲ βασιτάζοντες τὸν νεκρὸν ἐστάθησαν καὶ παρετήρουν ἔκπληκτοι τὸν πλησιάζοντα πρὸς τὸ φέρετρον Ἰησοῦν.

Ἐν μέσῳ τῆς σιωπῆς, ἣ ὅποια ἐπηκολούθησεν, ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Ἰησοῦ λέγουσα :

— Νεανίσκα, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.

Ἀμέσως ὁ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης νεκρὸς νέος ἀνεκάθισε καὶ ἤρ-
χισε νὰ ὀμιλῇ.

Ὁ Ἰησοῦς τότε ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὴν μητέρα του, τῆς ὅποιας ἡ λύπη μετετρέπη εἰς ἀπερίγραπτον ἀγαλλίασιν.

“Ολοι κατελήφθησαν ὑπὸ θαυμασμοῦ. Ἐδόξαζον τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον ὅτι πράγματι μέγας προφήτης διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Ἡ φήμη τοῦ θαύματος διεδόθη εἰς ὅλα τὰ περὶχωρα καὶ εἰς ὄλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν.

28. Ὁ Ἰησοῦς συγχωρεῖ τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας.

(Λουκ. Ζ', 36 - 50)

Ἐλίγον μετὰ τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ νεανίσκου τῆς Ναὶν, προσελήθη ὁ Ἰησοῦς ὑπὸ τοῦ Φαρισαίου Σίμωνος, ἕνα φιλοξενηθῆ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὴν ὑποκρισίαν τῶν Φαρισαίων, τὴν ὁποίαν βραδύτερον ἤλεγξεν αὐστηρότατα καὶ δριμύτατα. Ἐν τούτοις ἐδέχθη τότε τὴν πρόσκλησιν τοῦ Φαρισαίου Σίμωνος καὶ μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὅταν ἔγινε τοῦτο γνωστὸν εἰς τὴν πόλιν, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος μία γυνή, τῆς ὁποίας ὅλοι ἐγνώριζον τὸν ἄτακτον καὶ ἁμαρτωλὸν βίον. Ἐστάθη ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ συναισθανομένη τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν της. Κατόπιν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καταβρέχουσα τούτους μὲ τὰ δάκρυά της καὶ ἀλείφουσα αὐτοὺς μὲ πολυτίμον μύρον, τὸ ὁποῖον ἔφερε μαζί της. Μὲ τὸν τρόπον τοῦτον ἤθελε νὰ δείξῃ τὴν εἰλικρινῆ μετάνοιάν της.

Ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη ἀπὸ τὸ θέαμα τῆς ταπεινότητος, τοῦ πόνου, τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς θυσίας τῆς μετανοούσης καὶ δὲν ἀπεμάκρυνεν αὐτήν. Ὁ Φαρισαῖος ὅμως Σίμων, ἀσυγκίνητος καὶ ἄκαμπτος, ἐφαίνετο νὰ ἀποδοκιμάζῃ ὄλην αὐτήν τὴν σκηὴν μὲ τὰ βλέμματά του.

Ὁ Ἰησοῦς ἀντελήφθη ἀμέσως τοὺς διαλογισμοὺς τοῦ Φαρισαίου. Τὸν ἐκάλεσε πλησίον Του καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἀπέδειξεν ὅτι πολὺ ἐπόνεσε καὶ εἰλικρινῶς μετενόησε, διὰ τοῦτο δύναται νὰ συγχωρηθῇ. Στραφεὶς δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα εἶπεν :

— Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι.

Καὶ διὰ νὰ τὴν βεβαιώσῃ ἀκόμη περισσότερον περὶ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν της προσέθεσεν :

— Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Πορεύου εἰς εἰρήνην.

Οἱ παρευρισκόμενοι Φαρισαῖοι διελογίζοντο :

— Τίς εἶναι οὗτος, ὁ ὁποῖος συγχωρεῖ ἁμαρτίας;

Οί μαθηταί ὅμως τοῦ Ἰησοῦ καί πολλές ἄλλοις κόσμος, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζον τήν ἄπειρον συμπάθειαν καί ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας, εἶχον ἀκλόνητον πίστιν εἰς τήν δύναμιν καί τήν ἐξουσίαν Του νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας.

29. Ὁ Ἰησοῦς συνεχίζει τὴν διδασχὴν Του εἰς τὰς πόλεις καί τὰς κώμας τῆς Γαλιλαίας. Αἱ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ.

(Λουκ. Η', 1-3, Ματθ. ΙΓ', 1-3)

Ὁ Ἰησοῦς ἐπισκέπτεται τώρα πολλές πόλεις καί κωμοπόλεις τῆς Γαλιλαίας συνεχίζων τὴν διδασχὴν Του πρὸς τὰ πλήθη. Τὸ κήρυγμα καί ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἠκούετο παντοῦ με θαυμασμόν καί πολλές λαὸς Τὸν ἠκολούθει.

Μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀκολούθων τοῦ Ἰησοῦ πλὴν τῶν μαθητῶν Του ἦσαν καί γυναῖκες, αἱ ὅποια «διηκόνουν αὐτῷ». Τοιαῦται ἦσαν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Ἰωάννα ἡ γυνὴ τοῦ Χουζᾶ, τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Ἡρώδου Ἀντίπα, ἡ Σωσσάνα καί ἄλλαι πολλαί.

Ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει τακτικὰ πρὸς τὸ πλῆθος.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀκροαταὶ Του ἦσαν, οἱ περισσότεροι, ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι, ἤρχισε νὰ χρησιμοποιῇ εἰς τὰς ὁμιλίαις Του παραδείγματα ἀπὸ τὴν ζωὴν καί παραβολάς.

Π α ρ α β ο λ α ἰ

Ἡ Π α ρ α β ο λ ῆ εἶναι πλαστὴ διήγησις, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει νὰ διδάξῃ μίαν θρησκευτικὴν καί ἠθικὴν διδασκαλίαν. Αἱ παραβολαὶ διαφέρουν ἀπὸ τοὺς μύθους· διὰ τῶν μύθων ἐκτίθενται πράγματα ἀπίθανα καί ἀπραγματοποιήτα, διότι οἱ μῦθοι θέτουν φωνὴν εἰς ζῶα, πτηνὰ κλπ., ἐνῶ διὰ τῶν παραβολῶν λέγονται γνωστὰ καί πιθανὰ πράγματα παρμένα ἀπὸ τὴν φυσικὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων ἢ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν. Ἡ παραβολὴ καθιστᾷ τὸν λόγον ζωηρότερον καί εὐχαριστότερον καί οὕτω ὁ ἀκροατὴς προσέχει περισσότερο. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν μετεχειρίσθη ὁ Χριστὸς τὰς παραβολὰς καί ἀκόμη διὰ νὰ κάμῃ καταληπτὰς εἰς τὸν λαὸν τὰς ὑψίστας θρησκευτικὰς καί ἠθικὰς διδασκαλίαις Του.

Αἱ Εὐαγγελικαὶ παραβολαὶ μὲ τὴν χάριν, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν πρωτοτυπίαν των ὁμοιάζουν πρὸς ζωγραφικούς πίνακας, οἱ ὅποιοι ποτὲ δὲν ἐξαλείφονται ἀπὸ τὴν μνήμην μας.

Διὰ πρώτην φοράν ἐχρησιμοποίησε παραβολὴν ὁ Κύριος ἡμῶν ἐνώπιον μεγάλης συγκεντρώσεως λαοῦ εἰς τὴν παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Ἐπειδὴ τὸ πλῆθος ἦτο πάρα πολὺ καὶ ὁ συνωστισμὸς μέγας, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἓν μικρὸν πλοῖον καὶ παρεκάλεσε τὸν λαὸν νὰ καθίσῃ εἰς τὴν παραλίαν.

Ἀπὸ τοῦ πλοίου, ὅπως ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἤρχισε διδάσκων τὰ πλῆθη ὁ Ἰησοῦς διὰ παραβολῶν.

Ἡ πρώτη δὲ παραβολὴ εἶναι ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

30. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

(*Μαθ. ΙΓ', 3-23, Μάρκ. Δ', 1-21, Λουκ. Η', 4-15*)

Ὁ Ἰησοῦς διηγεῖται «ἐν παραβολῇ» μίαν πολὺ ἀπλὴν σκηρὴν τοῦ ἀγροτικοῦ βίου :

— Ἐνας γεωργὸς ἐξῆλθεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν ἀγρόν του, διὰ νὰ σπείρῃ. Ἀπὸ τὸν σπόρον, ποὺ ἔσπειρεν, ἓν μέρος ἔπεσεν εἰς τὸν δρόμον, ὅπου τὸν κατεπάτησαν οἱ ἄνθρωποι ἢ κατέφαγον αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Ἐν ἄλλο μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς πετρῶδες ἔδαφος· ἐφύτρωσεν εἰς τὸ ὀλίγον χῶμα ποὺ ὑπῆρχεν ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφρασε νὰ μεγαλώσῃ καὶ ἐξηράνθη μετ' ὀλίγον.

Ἄλλο πάλιν μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς ἔδαφος, ὅπου ὑπῆρχε καὶ σπόρος ἀκανθῶν· ἐκεῖ ἐφύτρωσεν ὁ σπόρος καὶ ἐμεγάλωσεν ὁ σῖτος, ἀλλὰ ἐφύτρωσαν μαζί καὶ αἱ ἀκανθαὶ καὶ ἀπέπνιζαν αὐτόν.

Ὁ σπόρος ὅμως, ὁ ὅποιος ἔπεσεν εἰς καθαρὸν καὶ εὐφορὸν ἔδαφος, ἐφύτρωσε κανονικὰ, ἠϋξήθη καὶ ἐκαρποφόρησε τόσον πολὺ, ὥστε ἀπέδωσε καρπὸν ἐξηκονταπλάσιον καὶ ἑκατονταπλάσιον.

Οἱ ἀκροαταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐδυσκολεύθησαν νὰ ἐνοήσουν τὴν παραβολὴν αὐτήν. Καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ Του ἠρώτων Αὐτόν :

— Τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη ;

Τότε ὁ Ἰησοῦς, ἐρμηνεύων τὴν παραβολὴν, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς Του τὰ ἑξῆς :

— Σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, γεωργὸς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς

καὶ ἔπειτα οἱ Ἀπόστολοι καὶ ὅλοι ὅσοι θὰ συνεχίζουσι τὸ ἔργον αὐτῶν, γῆ δὲ εἶναι ἡ καρδιά τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀκούουσιν τώρα ἢ θὰ ἀκούσουσι εἰς τὸ μέλλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δηλ. τὴν διδασκαλίαν μου, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, δύνανται νὰ χωρισθοῦν εἰς τέσσαρας κατηγορίας.

Οἱ πρῶτοι ὁμοιάζουσι πρὸς τὸν δρόμον, ὅπου ὁ σπόρος δὲν ἐφύτρωσε

καθόλου. Δὲν ἀκούουσιν καθόλου τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διότι ἡ καρδιά των εἶναι σκληρὰ ἀπὸ τὰ πάθη, τὰς κακίας καὶ τὴν φροντίδα διὰ τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις. Οἰαδήποτε πρὸς τούτους διδασκαλία ἔχει τὴν τύχην τοῦ σπόρου, ὁ ὅποιος ἐπεσεν εἰς τὴν ὁδόν.

Δευτέρα τάξις ἀνθρώπων εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἀκούουσιν μὲν με προθυμίαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἡ προθυμία των εἶναι στιγμιαία. Εὐθύς ὡς παρουσιασθῇ εἰς αὐτοὺς ὁ πρῶτος πειρασμὸς ἢ δοκιμασία, λησμονοῦν τὰς θείας ἐντολὰς καὶ περιπίπτουσι πάλιν εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

Ἡ πίστις των δὲν ἔχει σταθερότητα καὶ διὰ τοῦτο ὁ σπόρος τῆς θείας διδασκαλίας δὲν ριζώνει καλὰ εἰς τὰς καρδίας των.

Εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν κατατάσσονται οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, εἰς τὰς καρδίας τῶν ὁποίων ριζώνει ὁ σπόρος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ, ἐνῶ ἔχει βλαστήσει καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀποδώσῃ καρπούς, δηλαδὴ καλὰ ἔργα, αἱ φροντίδες διὰ τὰ ἐγκόσμια καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ πλοῦτου δὲν τοὺς ἀφήνουν νὰ γίνουν ἐνάρετοι ἄνθρωποι.

Πρὸς τὴν εὐφορον τέλος γῆν παραβάλλονται οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀκούουν μὲ καθαρὰν καρδίαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διαφυλάττουν αὐτὸν καὶ τὸν ἐφαρμόζουν εἰς τὴν ζωὴν των. Οἱ τοιοῦτοι ὄχι μόνον τὸν ἑαυτὸν των σφύζουν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους εἶναι ὠφέλιμοι καὶ χρήσιμοι.

31. Ἡ παραβολὴ τῶν ζιζανίων .

(*Μαθ. ΙΓ', 24 - 30 καὶ 36 - 43*)

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε εἰς ὄλον τὸν λαὸν καὶ τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων.

Εἰς τὴν παραβολὴν ταύτην ὁ Ἰησοῦς παρομοιάζει τὸν ἑαυτὸν Του πρὸς ἓνα γεωργόν, ὁ ὁποῖος μετέβη εἰς τὸν ἀγρὸν του καὶ ἔσπειρε καθαρὸν σπόρον. Τὴν νύκτα ὁμοῦς οἱ ἐχθροὶ τοῦ γεωργοῦ ἐπῆγαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν ἀγρὸν του καὶ ἔσπειραν σπόρον ζιζανίων¹.

Ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς βλαστήσεως, ἐφύτρωσαν μαζὶ μὲ τὸν σῖτον καὶ ἄφθονα ζιζάνια, τὰ ὁποῖα ἀνεπτύχθησαν καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ πνίξουν τὸν σῖτον. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀγροῦ, ὅταν εἶδον τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ζιζανίων, ἦλθον πρὸς τὸν γεωργόν καὶ τοῦ εἶπον :

— Κύριε, θέλεις νὰ ἐκριζώσωμεν τὰ ζιζάνια ;

Ἐκεῖνος ὅμως τοὺς ἀπεκρίθη :

— "Ὅχι· διότι μαζὶ μὲ τὰ ζιζάνια ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐκριζώσετε καὶ τὸν σῖτον. Ἀφήσατέ τα καὶ ἄς αὐξάνουν. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ θερισμοῦ, θὰ παραγγείλω εἰς τοὺς θεριστάς νὰ συλλέξουν πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ κατόπιν τὸν σῖτον. Καὶ τὰ μὲν ζιζάνια νὰ τὰ καύσουν, τὸν δὲ σῖτον νὰ συναθροίσουν καὶ τοποθετήσουν εἰς τὴν σιταποθήκην.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὅταν μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁμι-

1. Ζιζάνια : εἶναι χόρτα ἄγρια, τὰ ὁποῖα φύονται εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ σίτου καὶ ἐμποδίζουν τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξιν του· λέγονται κοινῶς ἕρα (ἀρχ. αἶρα).

λίας του ἐπανήλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου διέμενον, παρεκάλεσαν Αὐτὸν νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ τὴν παραβολὴν ταύτην.

Ὁ Ἰησοῦς ἐξήγησε αὐτὴν ὡς ἑξῆς :

— Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διδάσκων τοὺς ἀνθρώπους ὁμοιάζει πρὸς τὸν γεωργόν, ὁ ὁποῖος σπείρει καθαρὸν σπóρον εἰς τὸν ἀγρόν Του, δηλαδὴ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ὁ ἐχθρὸς τοῦ γεωργοῦ, ὁ ὁποῖος σπείρει τὰ ζιζάνια, εἶναι ὁ πονηρὸς δαίμων (ὁ διάβολος)· οὗτος ρίπτει εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τὸν σπóρον τῆς ἀπιστίας καὶ τῶν κακῶν διαλογισμῶν.

Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀκούουν καὶ φυλάττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὁ ἀναπτυχθεὶς κανονικῶς σῖτος· οἱ κακοὶ δὲ εἶναι τὰ ζιζάνια.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως οἱ μὲν πονηροὶ θὰ ριφθοῦν εἰς τὸ πῦρ, διὰ νὰ τιμωρηθοῦν, οἱ δὲ δίκαιοι καὶ ἀγαθοὶ θὰ ἀνταμειφθοῦν καὶ θὰ ζήσουν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν.

32. Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως
καὶ τῆς ζύμης.
(Μαθ. ΙΓ', 31-33)

Δύο ἀκόμη παραβολὰς εἶπεν ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ· τὴν παραβολὴν τοῦ κόκκου σινάπεως καὶ τὴν παραβολὴν τῆς ζύμης.

Τὴν διδασκαλίαν Του παρομοιάζει πρὸς κόκκον σινάπεως. Ὁ κόκκος οὗτος εἶναι ἐκ τῶν μικροτέρων σπóρων· ὅταν ὅμως ριζώσῃ, βλαστήσῃ καὶ αὐξηθῇ, γίνεται τότε τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ λάχανα· γίνεται πολὺ μεγάλο, ὡς δένδρον, εἰς τοὺς κλάδους τοῦ ὁποῖου ἔρχονται καὶ κάμνουν τὴν φωλεάν των τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Τοιοιουτρόπως καὶ ἡ διδασκαλία Του ὡς σπóρος ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, εὐρίσκει ὀλίγους κατ' ἄρχας ὀπαδοὺς καὶ κατόπιν ἐξυπλοῦται καὶ διακλαδίζεται εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου.

Παρομοιάζει ἐπίσης τὴν διδασκαλίαν Του πρὸς τὴν ζύμην¹, ἡ ὁποία γίνεται ἀπὸ μικρὰν ποσότητα ἀλεύρου καὶ ὕδατος. Ἡ μικρὰ αὕτη ποσότης ζύμης ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ πολὺ μεγάλην μᾶζαν ἀλεύρου καὶ ὕδατος εἰς ζύμην κατάλληλον πρὸς παρασκευὴν ἄρτου. Τοιοιουτρόπως

1. Ζύμη : ἐδῶ ἐννοεῖται τὸ λεγόμενον κοινῶς προζύμι.

καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὴν δύναμιν νὰ ριζώνῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ θέλει μεταβάλλει εἰς χριστιανούς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

33. Ὁ Ἰησοῦς λέγει καὶ ἄλλας παραβολὰς πρὸς τοὺς μαθητὰς Του.

(Ματθ. ΙΓ', 44-51)

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν ἀπὸ τοῦ πλοίου διδασκαλίαν Του πρὸς τὰ πλήθη ὁ Ἰησοῦς, ἐπανῆλθε κατόπιν μετὰ τῶν μαθητῶν Του εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου διέμενον. Ἡ οἰκία αὕτη ἦτο πιθανώτατα ἡ τοῦ μαθητοῦ Του Σίμωνος.

Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἠρμήνευσεν εἰς τοὺς μαθητὰς Του τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων καὶ εἶπεν ἀκόμη πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰς ἐξῆς τρεῖς παραβολὰς.

α) Ἡ παραβολὴ τοῦ κεκρυμμένου θησαυροῦ.

Ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν εἶναι ὁμοία πρὸς θησαυρόν, ὁ ὁποῖος εἶναι κεκρυμμένος εἰς ἓνα ἀγρόν. Τὴν ὑπαρξίν τοῦ θησαυροῦ ἀνακαλύπτει εἰς ἄνθρωπος καὶ τρέχει γεμάτος χαρὰν, πωλεῖ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρόν μετὰ τὸν θησαυρόν. Εὐτυχεῖς εἶναι ὅσοι, ἀπαρνούμενοι ὅλα τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἀποκτήσουν τὸν θησαυρόν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

β) Ἡ παραβολὴ τοῦ πολυτίμου μαργαρίτου.

Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὁμοιάζει ἐπίσης πρὸς πολυτίμον μαργαρίτην. Τοῦτον τὸν μαργαρίτην εὕρισκει ὁ ἔμπορος ποῦ ζητεῖ καλοὺς μαργαρίτας, πωλεῖ ὅλα ὅσα εἶχε καὶ ἀγοράζει αὐτόν. Εὐτυχεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ διακρίνωσι τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν τοῦ μαργαρίτου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

γ) Ἡ παραβολὴ τῆς σαγήνης.

Πάλιν ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν πρὸς ἀλιευτικὸν δίχτυον (σαγήνην), τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ κάθε εἶδος ἰχθύων. Ἀφοῦ τὸ ἔσυραν οἱ ἀλιεῖς εἰς τὴν παραλίαν, ἐκάθισαν καὶ

ἐδιάλεξαν τοὺς καλοὺς ἰχθῦς καὶ τοὺς ἐναπέθεσαν εἰς τὰ καλάθια, τοὺς δὲ ἄλλους τοὺς ἐπέταξαν.

Ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν Κρίσιν. Οἱ ἄγγελοι θὰ χωρίσουν τοὺς πονηροὺς ἀπὸ τοὺς δικαίους καὶ τοὺς μὲν δικαίους θὰ βάλουν εἰς τὸν Παράδεισον, τοὺς δὲ πονηροὺς θὰ ρίψουν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός.

34. Ὁ Ἰησοῦς τονίζει τὴν σημασίαν τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου.

(Λουκ. Η', 19-21, Ματθ. Η', 19-20)

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ὁ Ἰησοῦς εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσῃ τὴν μεγάλην σημασίαν καὶ ἀξίαν τοῦ ἔργου Του καὶ τοῦ ἔργου τῆς διαδόσεως τῆς διδασκαλίας Του εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δηλαδὴ τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων.

Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν πολὺς κόσμος εἶχε συγκεντρωθῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὅπου ἐδίδασκεν, ἦλθον ἔξω τῆς οἰκίας καὶ ἐζήτησαν νὰ Τὸν ἴδουν ἢ μῆτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ Του. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύναντο νὰ πλησιάσωσι πρὸς Αὐτόν, ἀπέστειλαν κάποιον, νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ. Ὁ Ἰησοῦς δὲν διέκοψε τὴν διδασκαλίαν Του. Ὁ ἀπεσταλμένος Τοῦ ἐπανέλαβεν ὅτι τὸν ζητοῦν ἢ μῆτηρ Του καὶ οἱ ἀδελφοὶ Του. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε :

— Μῆτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι οὗτοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ποιῶντες αὐτόν.

Μὲ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁ Ἰησοῦς ἤθελε νὰ δείξῃ ὅτι καὶ οἱ στενώτεροι καὶ ἱερώτεροι δεσμοὶ πρέπει νὰ ὑποχωρῶσιν ἀπέναντι τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καθηκόντων μας.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἠτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ, Τὸν ἐπλησίασε πρῶτον εἰς Γραμματεῦς¹ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν προσλάβῃ μεταξὺ τῶν τακτικῶν μαθητῶν Του.

— Διδάσκαλε, θὰ σὲ ἀκολουθήσω ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς, Τοῦ εἶπεν.

Ὁ Ἰησοῦς θὰ ἐπεθύμει βεβαίως νὰ ἀποκτήσῃ μαθητὴν καὶ ἓνα ἐκ τῶν ἐπισήμων Ἰουδαίων, ὅπως ἦσαν οἱ Γραμματεῖς. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνόη-

1. Γ ρ α μ μ α τ ε ῖ ς ἠνομάζοντο οἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Οὗτοι ἐφύλασσαν καὶ τὰ ἱερὰ χειρόγραφα τῆς Π.Δ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέδιδον μεγάλας τιμὰς εἰς αὐτοὺς καὶ θεώρουν ἐπίζηλον τὸ ἀξίωμα τῶν.

σεν ὅτι ἀπὸ φιλοδοξίαν καὶ ἐγωῖσμόν ἐζήτησεν ὁ Γραμματεὺς νὰ γίνῃ μαθητὴς Του, ἀπήντησε πρὸς αὐτόν:

— Αἱ ἀλώπεκες ἔχουν φωλεὰς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὁμοίως, ἀλλὰ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου «οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίβη».

Μὲ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰησοῦς ὑπέδειξεν εἰς τὸν Γραμματέα ὅτι, διὰ νὰ γίνῃ μαθητὴς Του, πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ οἰκίαν καὶ πλοῦτη καὶ τιμὰς.

Ὁ Γραμματεὺς ἀπεχώρησε, χωρὶς νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν παράκλησίν του.

Καὶ εἰς ἄλλους ἀκόμη ζητήσαντας νὰ γίνωσι μαθηταὶ Του ὁ Ἰησοῦς ἐτόνισεν ὅτι ὁ ἀναλαμβάνων τὸ Ἀποστολικὸν ἔργον ὀφείλει νὰ ἀφοσιωθῇ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς αὐτὸ καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην φροντίδα.

35. Ὁ Ἰησοῦς σταματᾷ τὴν τρικυμίαν καὶ τοὺς ἀνέμους.

(*Μαθ. Η', 23 - 27, Μάρκ. Δ', 35 - 41, Λουκ. Η', 22 - 25*)

Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν Του ἀπεφάσισε νὰ περάσῃ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Εἰσῆλθον λοιπὸν ὅλοι εἰς ἓν πλοῖον καὶ ἀπέπλευσαν παρακολουθούμενοι καὶ ἀπὸ μικρὰ ἄλλα πλοιάρια.

Αἰφνης, ἐνῶ τὸ πλοῖον ἔπλεε μακρὰν τῆς ἀκτῆς εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης, ἤρχισαν νὰ πνέουν σφοδροὶ ἀνεμοὶ καὶ ἠγέρθη φοβερὰ τρικυμία. Τὰ κύματα ἦσαν τόσον μεγάλα, ὥστε ἐσκέπαζον τὸ πλοῖον. Ὁ Ἰησοῦς ἀνεπαύετο εἰς τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου.

Οἱ μαθηταί, ἂν καὶ ἦσαν συνηθισμένοι εἰς τὴν τρικυμίαν, ἐν τούτοις τὴν φορὰν αὐτὴν ἐφοβήθησαν, διότι εἶδον ὅτι τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε νὰ βυθισθῇ. Ἔσπευσαν λοιπὸν καὶ ἐξύπνησαν τὸν Ἰησοῦν κραυγάζοντες :

— Κύριε, σῶσέ μας, διότι χανόμεθα.

Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς :

— Διατί εἴσθε τόσον δειλοὶ ; Πῶς δὲν ἔχετε πίστιν ;

Ἐσηκώθη ἔπειτα καὶ «ἐπετίμησε» τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, ἀμέσως δὲ οἱ ἀνεμοὶ ἐσταμάτησαν καὶ ἡ τρικυμία ἐκόπασε.

Ἡ ἀπότομος κατάπαυσις τῆς τρικυμίας καὶ τῶν ἀνέμων προεκάλεσε μεγάλην χαρὰν, ἀλλὰ καὶ φόβον εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ. Μὲ θαυμασμόν ἔλεγον ὁ εἶς πρὸς τὸν ἄλλον :

— Τίς ἄραγε εἶναι οὗτος, ἀφοῦ καὶ ὁ ἀνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν εἰς Αὐτόν ;

Τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, ὅπου ἦτο ἡ χώρα τῶν Γαδαρηνῶν. Οὗτοι ἦσαν Ἐθνικοὶ καὶ ὄχι Ἰουδαῖοι.

36. Ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου.

(Λουκ. Η', 26 - 39)

Ὅταν ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ὄχθην ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν Του, ἐβάδισαν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Γαδαρηνῶν, ἡ ὁποία δὲν ἦτο πολὺ μακρὰν τῆς παραλίας.

Εἰς τὸν δρόμον εἶδον ἕξαφνα ἓνα ἄνθρωπον μανιακὸν (δαιμονιζόμενον). Ἡ ὄψις του ἦτο ἀγρία καὶ τὰ ἐνδύματά του εἶχον καταστήσει ράκη. Ἔμενεν εἰς ἓν σπήλαιον καὶ εἶχε γίνει ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐκείνων, οἱ ὅποιοι διήρχοντο ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ὅταν ὁ δαιμονιζόμενος ἀντίκρυσε τὸν Ἰησοῦν ἔσπευσε πρὸς Αὐτόν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Του καί, ὡς νὰ ἠσθάνετο τὴν δύναμίν Του, ἀνέκραξε:

— Τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξύ ἐμοῦ καὶ Σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; ἤλθες ἐδῶ διὰ νὰ μὲ βασανίσῃς; σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ βασανίσῃς.

Εἶπεν αὐτοῦς τοὺς λόγους τὸ ἀκάθαρτον καὶ πονηρὸν πνεῦμα, διότι ὁ Ἰησοῦς διέταξεν αὐτὸ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ σώματος τοῦ δυστυχοῦς ἀνθρώπου.

Ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησε :

— Τί σοί ἐστὶν ὄνομα;

Τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἀπήντησε :

— Λεγεῶν.

Ἦθελε νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι μαζί τόσα πονηρὰ πνεύματα, ὥστε ἀποτελοῦν μίαν στρατιάν ὅπως τὴν ρωμαϊκὴν λεγεῶνα¹.

Ὅλοι οἱ δαίμονες ἤρχισαν τότε μὲ φωνὴν μεγάλην νὰ ἱκετεύου τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ λέγουν :

— Ἐάν μᾶς ἐκδιώξῃς ἀπὸ ἐδῶ πού εἴμεθα, μὴ μᾶς ρίψῃς εἰς τὴν ἄβυσσον· ἐπίτρεψόν μας νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τοὺς χοίρους.

Πράγματι, μία ἀγέλη χοίρων ἔβροσκεν ἐκεῖ πλησίον.

1. Ἡ ρωμαϊκὴ λεγεῶν ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕξ περίπου χιλιάδας στρατιώτας.

Ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τοὺς χοίρους λέγων :

— Πηγαίνετε.

Ἐξῆλθον τότε ὅλα τὰ δαιμόνια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους. Ὅλοι οἱ χοῖροι ὤρμησαν πρὸς τὸν κρημνὸν ποῦ ἐβλεπε πρὸς τὴν λίμνην καὶ ἔπεσαν ὅλοι μέσα εἰς αὐτὴν καὶ ἐπνίγησαν.

Οἱ χοιροβοσκοὶ ἔφυγον κατατρομαγμένοι εἰς τὴν πόλιν καὶ διηγοῦντο μὲ φόβον καὶ θαυμασμὸν τὸ θαῦμα τοῦτο. Ὅλοι ἐξῆλθον, νὰ ἴδουν τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως γνωρίζων ὅτι δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς νὰ κηρυχθῆ εἰς Ἑθνικοὺς ἢ διδασκαλία Του, εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν Του καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Καπερναοῦμ.

37. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναοῦμ.

(*Μαθ. Θ', 1-8, Μάρκ. Β', 1-12, Λουκ. Ε', 17-26*)

Ἐπιστρέψας εἰς Καπερναοῦμ ὁ Ἰησοῦς, ἤρχισε πάλιν τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας. Πλῆθος λαοῦ εἶχε συγκεντρωθῆ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἐδίδασκε. Μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶχον ἔλθει καὶ πολλοὶ Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδασκαλοὶ ἀπὸ ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν ἀκόμη. Ἡ οἰκία καὶ τὸ προαύλιον αὐτῆς εἶχε γεμίσει ἀπὸ κόσμον.

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκε τὸ συνωστιζόμενον πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἔφθασαν ἐξω τῆς οἰκίας μερικοὶ ἄνθρωποι φέροντες ἐπὶ φορείου (κραββάτου) ἓνα παραλυτικόν, ἵνα τὸν θεραπεύσῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ φθάσουν μέχρι τοῦ Ἰησοῦ, ἀνέβησαν εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας, ἤνοιξαν μεγάλην ὀπὴν καὶ κατεβίβασαν διὰ σχοινίων τὸ φορεῖον μετὰ τοῦ παραλυτικοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς εἶδεν εἰς τὴν προᾶξιν ταύτην τὴν μεγάλην πίστιν τοῦ παραλυτικοῦ καὶ τῶν συγγενῶν του καὶ συνεκινήθη. Εἶπε τότε εἰς τὸν παραλυτικόν :

— *Τέκνον, ἀφίενται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.*

Οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι παρηκολούθουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ, ἐσκανδαλίσθησαν ἀκούσαντες τοὺς λόγους τούτους καὶ ἤρχισαν νὰ διαλογίζωνται :

— *Τί λέγει οὗτος ; Βλασφημεῖ ; Τίς ἄλλος δύναται νὰ συγχωρῆ ἁμαρτίας, παρὰ μόνον ὁ Θεός ;*

Ὁ Ἰησοῦς ἐνόησεν ἀμέσως τοὺς διαλογισμοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων καὶ λέγει εἰς αὐτούς :

— Διατί σκέπτεσθε πονηρὰ ἐναντίον μου ; Τί εἶναι εὐκολώτερον : νὰ εἶπω εἰς τὸν ἀσθενῆ «ἀφίενται σοι αἱ ἁμαρτίαι ἢ ἔγειραι καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει;» Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσετε ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, ἰδοὺ !

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν παραλυτικὸν λέγει :

— Εἰς σὲ λέγω : ἔγειραι καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

Ἀμέσως ὁ παραλυτικὸς ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ φορεῖον, ἐπῆρεν αὐτὸ κατόπιν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας διὰ μέσου τοῦ πλήθους, τὸ ὅποιον ἐθαύμαζε καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

38. Ἡ Ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.

(*Μαθ. Θ', 18-26, Μάρκ. Ε', 22-43, Λουκ. Η', 41-56*)

Μετὰ τὴν θεραπείαν τοῦ παραλυτικοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε τῆς οἰκίας καὶ συνέχισε παρὰ τὴν παραλίαν τὴν διδασκαλίαν Του εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ὅταν ἐτελείωσεν, ὁ μαθητῆς Του Ματθαῖος, ὁ ὅποιος ἦτο πρότερον τελωνῆς, ἐκάλεσε τὸν Ἰησοῦν μὲ ἄλλους μαθητάς εἰς τὸν οἶκόν του, ἵνα δειπνήσουν.

Εἰς τὸ δεῖπνον ἦσαν προσκεκλημένοι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τελῶναι.

Οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν εἶδον τὸν Ἰησοῦν νὰ συντρῶγγη μετὰ τῶν τελωνῶν, οἱ ὅποιοι ἐθεωροῦντο ἁμαρτωλοὶ ἄνθρωποι, ἤρχισαν νὰ ψιθυρίζουν ἐναντίον Του καὶ νὰ Τὸν κατηγοροῦν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀντελήφθη τί ἔλεγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ εἶπεν :

— Οἱ ὑγιεῖς δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ἰατροῦ, ἀλλὰ οἱ ἀσθενεῖς. Ἐδῶ δὲ δὲν ἤλθον νὰ καλέσω εἰς μετάνοιαν τοὺς δικαίους, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δεῖπνου ἤλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ματθαίου ὁ ἄρχων τῆς συναγωγῆς Ἰάειρος. Εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἄνθρωποι σεβαστοὶ εἰς ὅλους, ἀνέθετον οἱ Ἑβραῖοι τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας.

Ὁ Ἰάειρος εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἐγένετο τὸ δεῖπνον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἤρχισε νὰ Τὸν παρακαλῇ νὰ σπεύσῃ

εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἑτοιμοθάνατον δωδεκαετῆ θυγατέρα του.

— Ἄν μόνον τὴν χειρὰ Σου ἐπιθέσῃς ἐπ' αὐτήν, ἔλεγεν ὁ Ἰαίριος, ἀμέσως θὰ θεραπευθῆ καὶ θὰ ζήσῃ.

Ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη ἀπὸ τὸ θέαμα τοῦ γονυπετοῦς πατρὸς καὶ ἐσηκώθη ἀμέσως, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαίριου. Ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ καὶ πολὺς λαός, ὁ ὅποιος ἐπληροφόρηθη τὸ γεγυμνός.

Ἐνῶ ὅμως εὐρίσκοντο ἀκόμη καθ' ὁδόν, ἐφάνησαν νὰ ἔρχονται ἄνθρωποι τοῦ Ἰαίριου ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Ὅταν ἐπλησίασαν, ἀνήγγειλαν τὴν θλιβερὰν εἰδήσιν τοῦ θανάτου τῆς ἀσθενοῦς κόρης καὶ εἶπον πρὸς τὸν Ἰαίριον :

— Μὴ ἐνοχλῆς πλέον τὸν Διδάσκαλον.

Ὁ δυστυχὴς πατὴρ ἔμεινεν ἀκίνητος καὶ ἄφωνος, ἀλλὰ μὲ τὰ βλέμματα πλήρη ἐλπίδος πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

Ἐκεῖνος τότε εἶπε πρὸς αὐτόν :

— Μὴ φοβῆσαι. Ἐχε πίστιν καὶ ἡ θυγάτηρ σου θὰ σωθῆ.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαίριου, εὗρον ὄλους κλαίοντας καὶ ὀρηνοῦντας. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς :

— Μὴ κλαίετε. Δὲν ἔχει ἀποθάνει, ἀλλὰ κοιμᾶται.

Ἀκολουθοῦμενος δὲ ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς κόρης καὶ παραλαβὼν ἐκ τῶν μαθητῶν Του μόνον τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον, ὅπου ἔκειτο ἡ νεαρὰ κόρη.

Ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, ἔλαβε τὴν παγωμένην πλέον χειρὰ τῆς παιδίσκης καὶ ἐφώναξεν :

— Ἡ παῖς, ἐγείρου.

Ἀμέσως ἡ μικρὰ κόρη ἀνεσηκώθη καὶ ἐπήδησεν ἀπὸ τὴν κλίνην γεμάτη ζωῆν. Οἱ γονεῖς τῆς τότε, κλαίοντες ἀπὸ χαρὰν, ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν προσεκύνησαν ὡς εὐεργέτην καὶ Σωτῆρα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, παραλαβὼν ἀμέσως μετὰ ταῦτα τοὺς μαθητάς Του, ἔφυγεν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἰαίριου, προτοῦ ὁ κόσμος, ὁ ὅποιος ἦτο ἔξωθι τῆς οἰκίας, πληροφορηθῆ τί συνέβη.

Τὸ θαῦμα ἔγινε γνωστὸν καὶ διεδόθη εἰς ὅλην τὴν χώραν.

39. Οἱ Δώδεκα μαθηταὶ ἀναλαμβάνουν τὸ Ἀποστολικὸν ἔργον. Ὁδηγία τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους.

(Μαθ. Ι', 5-42)

Μετὰ τὰ γεγονότα ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἀπεφάσισε νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ παραστῆ εἰς μίαν μεγάλην Ἰουδαϊκὴν ἑορτὴν, ἡ ὁποία ἐτελεῖτο ἐκεῖ καὶ ὠνομάζετο Ἑορτὴ τῶν Κλήρων (Πουρίμ)¹.

Πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκάλεσε τοὺς Δώδεκα μαθητάς Του νὰ ἀναλάβουν αὐτοὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν Του τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας. Ἀποστέλλων τοὺς διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Σωτηρίας ἔδωσε πρῶτον εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξουσίαν νὰ θεραπεύουν τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειτα δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πολλὰς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας, τὰς ὁποίας συνεπλήρωσεν εἰς ἄλλας περιστάσεις βραδύτερον.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς Του :

— Νὰ διδάξετε πρῶτον εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ κατόπιν εἰς τοὺς Σαμαρείτας καὶ τοὺς ἄλλους λαούς.

Εἰς τὸ κήρυγμά σας νὰ λέγετε ὅτι ἔφθασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τοὺς ἀσθενεῖς θὰ θεραπεύετε δωρεάν. Ἐπίσης δωρεὰν θὰ προσφέρετε ἕλας τὰς ὑπηρεσίας σας πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.

Νὰ μὴ φροντίζετε νὰ ἔχετε χρήματα οὔτε σάκκιον ὁδοπορικόν με φορέματα ἢ ἄλλα ἐφόδια οὔτε κανὼν ράβδον διὰ προσωπικὴν φύλαξιν. Διὰ τὴν φιλοξενίαν σας καὶ τὴν διατροφήν σας θὰ φροντίσουν ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους θὰ διδάσκετε.

Νὰ πηγαίνετε εἰς τὰς οἰκίας ἐκείνων, οἱ ὅποιοι διακρίνονται διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν των. Ἄν ὑπάρξουν μερικοὶ, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ σὰς δεχθῶν, νὰ φύγετε ἀπὸ τὴν οἰκίαν των ἢ τὴν πόλιν των καὶ νὰ τινάζετε τὸν κονιορτὸν τῶν ὑπαδημάτων σας. Μὲ τοῦτο θὰ δηλώνετε εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐν τῇ μελλούσῃ Κρίσει ἡ εὐθύνη των θὰ εἶναι μεγαλύτερα τῆς εὐ-

1. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἐτελεῖτο εἰς ἀνάμνησιν τῆς σωτηρίας τῶν ἐν Περσίᾳ Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν σφαγὴν τοῦ Ἀμάν. Οὗτος ἐκ δεισιδαιμονίας εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ὀρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς σφαγῆς διὰ κληροῦ (Πουρίμ). Οἱ Ἰουδαῖοι ἐσώθησαν τότε χάρις εἰς τὴν φρόνησιν τοῦ Μαρδοχαίου καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Ἑσθῆρ (Ἑσθῆρ Θ', 20 - 32). Ἡ ἑορτὴ διήρκει δύο ἡμέρας καὶ ἐγίνοντο κατ' αὐτὰς μεγάλα διασκεδάσεις καὶ συμπόσια.

θύνης τῶν κατοίκων τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρων, οἱ ὅποιοι ἀπέφριψαν τὰς καλὰς συμβουλὰς.

— Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. Πρέπει νὰ εἴσθε φρόνιμοι καὶ προσεκτικοί.

Οἱ ἄνθρωποι θὰ σᾶς συλλάβουν, θὰ σᾶς παραδώσουν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ θὰ σᾶς μαστιγώσουν. Ἐξ αἰτίας μου θὰ σᾶς σύρουν ἐμπρὸς εἰς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, διὰ νὰ ἐξηγήσητε τὴν πίστιν σας. Κατὰ τὰς στιγμὰς ἕμως αὐτὰς τῆς δοκιμασίας σας θὰ σᾶς ἐνισχύῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ θὰ σᾶς φωτίσῃ τί πρέπει νὰ κάμετε καὶ νὰ εἴπετε.

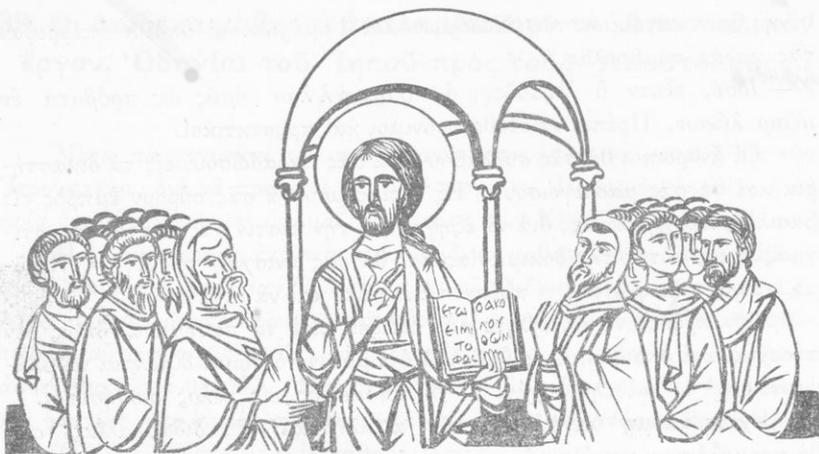
Δὲν πρέπει νὰ φοβηθῆτε τὰς διώξεις καὶ τὰ παθήματα, ὅπως δὲν πτοεῖται καὶ ὁ Διδάσκαλος ὑμῶν. Διότι μόνον τὸ σῶμα δύνανται νὰ βλάψουν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ψυχὴν. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος σωθήσεται.

Ἐχετε ἀκόμη ὑπ' ὄψιν σας ὅτι αἱ ἀλήθειαι τῆς διδασκαλίας σας θὰ προκαλέσουν μεγάλην ἀναταραχὴν καὶ θὰ διχάσουν καὶ πλησιεστάτους συγγενεῖς ἀκόμη. Ὁ μὴ πιστεύσας υἱὸς θὰ ἐξεγερθῇ κατὰ τοῦ πατρός του, ὁ ἀδελφὸς κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὅστις δὲ εἶναι πρόθυμος νὰ ὑποστῇ καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου ἀκόμη ὑπὲρ τῆς πίστεως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶναι ἄξιος μαθητῆς Του.

Τελειῶνων δὲ τὰς ὁδηγίας Του ὁ Ἰησοῦς λέγει :

— Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος θὰ σᾶς δεχθῇ καὶ θὰ σᾶς ἀναγνωρίσῃ ὡς μαθητὰς μου εἶναι ὡς νὰ ἀποδέχεται ἐμὲ καὶ ὁ ἀποδεχόμενος ἐμὲ ἀποδέχεται τὸν ἀποστείλαντά με Πατέρα Θεόν. Ὅσοι σᾶς δεχθοῦν καὶ ἔλθουν ἐπίκουροι εἰς τὸ ἔργον σας θὰ ἀνταμειφθοῦν. Καὶ ποτῆριον ὕδατος ἂν σᾶς προσφέρουν, δὲν θὰ χάσουν τὴν ἀντιμισθίαν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΩΝ.
ΕΜΠΕΔΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ

40. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ παραλύτου. Αἱ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ κατηγορίαι τῶν Φαρισαίων.

(Ἰω. Ε', 1-17 καὶ 18-47)

Ἀφοῦ ἀπέστειλεν εἰς τὸ κήρυγμα ἀνά τὴν Γαλιλαίαν τοὺς μαθητάς Του, ὁ Ἰησοῦς συνοδευόμενος μόνον ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἀνέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Κλήρων. Ἦτο ἡ δευτέρα φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπεσκέπτετο τὴν Ἱερουσαλήμ. Πλήθος κόσμου εἶχε συγκεντρωθῆ περὶ τὸν Ναόν.

Μία ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ τείχους ὠνομάζετο Π ρ ο β α τ ι κ ή, διότι δι' αὐτῆς διήρχοντο τὰ πρὸς θυσίαν ζῶα. Πλησίον τῆς πύλης ταύτης ὑπῆρχε πηγὴ καὶ δεξαμενὴ ὕδατος ὀνομαζομένη ἑβραϊστὶ Β η θ ε σ δ ά, δηλαδὴ ο ἶ κ ο ς ε ὑ σ π λ α γ χ ν ῖ α ς. Γύρω ἀπὸ τὴν δεξαμενὴν (κολυμβήθραν) ὑπῆρχον πέντε στοαί, ὅπου κατέκειντο πλήθη ἀσθενῶν, τυφλοῖ, χωλοῖ, παράλυτοι κλπ. Οὗτοι ἐπερίμεναν τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄγγελος Κυρίου θά ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ τῆς δεξαμενῆς, διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς

τὸ ὕδωρ. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος πρῶτος θὰ ἐπρόφθανε νὰ πέσῃ εἰς τὴν δεξαμενὴν ἀμέσως μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ἐθεραπεύετο ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του.

Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν ἐκείνων ὑπῆρχε καὶ ἓνας παράλυτος ἐπὶ τριάκοντα ὀκτῶ ἔτη, ὁ ὁποῖος κατέκειτο ἐκεῖ εἰς μίαν στοάν. Ὁσάκις ἐκινεῖτο τὸ ὕδωρ, ἄλλοι ἐπρολάμβανον καὶ ἐρρίπτοντο πρῶτοι εἰς τὴν δεξαμενὴν.

⊕ Ὁ Ἰησοῦς ἰώμενος τὸν παραλυτικόν ⊕

Ὁ Ἰησοῦς ἠσπλαγχνίσθη τὸν παραλυτικόν, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε :

— Θέλεις νὰ γίνῃς υγιής ;

Ὁ ἀσθενὴς ἀπήντησεν ἀμέσως.

— ὦ, Κύριε, αὐτὸς εἶναι ὁ πόθος μου. Ἄλλὰ δὲν ἔχω κανένα, ὁ ὁποῖος νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, εὐθὺς ὡς ταραχθῇ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. Ἄλλοι ἀσθενεῖς μὲ προλαμβάνουν καὶ εἰσέρχονται πρὶν ἀπὸ ἐμέ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐκοίταξε μὲ συμπάθειαν τὸν παράλυτον καὶ τοῦ ἐφώναξεν :

— Ἐγειραι, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει !

Ἡ θεία δύναμις τῶν λόγων τούτων διεπέρασε τὰ ἕως τότε νεκρὰ μέλη

τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τοὺς ἔδωσε ζωὴν. Ὁ παράλυτος ἐσηκώθη, ἐφορτώθη τὸν κράββατόν του καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν οἰκίαν του. Δὲν ἠδυνήθη μάλιστα οὔτε καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν εὐεργέτην του, διότι ὁ Ἰησοῦς ἀποφεύγων τὴν ἐπίδειξιν εἶχεν ἀπομακρυνθῆ διὰ μέσου τοῦ πλήθους.

Ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἔγινε τὸ θαῦμα, ἦτο Σάββατον, ἦτο δὲ ἀπηγορευμένη ἀπὸ τὸν Νόμον πᾶσα ἐργασία κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ὅταν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι εἶδον τὸν παράλυτον νὰ σηκῶνῃ τὸν κράββατόν του, τὸν ἐσταμάτησαν καὶ τὸν ἐπέπληττον ὡς παραβάτην τοῦ Νόμου! Ἐκεῖνος τότε ἔλεγεν εἰς τοὺς ἐπικριτάς του ὅτι «ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν: ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει».

— Ποῖος εἶναι αὐτός; ἠρώτων οἱ Ἰουδαῖοι με ἀγανάκτησιν.

Ἄλλὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐγνώριζεν.

Βραδύτερον ὅμως συνήντησεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Ναὸν καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἰδοῦ, τώρα εἶσαι ὑγιής. Πρόσεχε, εἰς τὸ μέλλον νὰ μὴ ἀμαρτήσῃς.

Ὁ ἄνθρωπος ἀνεγνώρισεν τὸν θεραπεύσαντα αὐτὸν καὶ διεκλήρυξεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ εὐεργέτης του.

Οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων Ἀρχιερεῖς, Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τὸν Ἰησοῦν ὡς παραβάτην τοῦ Νόμου· τὸν κατηγοροῦν ἀκόμη καὶ διότι ἔλεγε τὸν ἑαυτὸν Τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τότε ὠμίλησεν ἀπροκαλύπτως εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου ἀκόμη διὰ τὴν ἐκ Θεοῦ ἀποστολήν Του. Ἐτόνισεν ὅτι ὁ Υἱὸς ἔλαβε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Πατρὸς, ὄχι μόνον τοὺς ἠθικῶς νεκροὺς νὰ ἐγείρῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς σωματικῶς νεκροὺς νὰ ἀναστήσῃ.

Οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἐξεμάνησαν ἐναντίον Του καὶ ἐσκέπτοντο νὰ εὑροῦν τρόπον νὰ Τὸν θανατώσουν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ δὲν εἶχε φθάσει ἡ ὥρα τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς δόξης Του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

41. Τὸ θαῦμα τῆς διατροφῆς τῶν πεντακισχιλίων.

(Ἰω. ΣΤ', 8 - 14, Ματθ. Δ', 14 - 21)

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἐγνώσθη ἡ ἀποκεφάλις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ (βλ. σελ. 43).

Ὁ μέγας οὗτος προφήτης ἐπεσφράγισε μὲ τὸν μαρτυρικὸν θάνατόν του τὸν ἀγνὸν καὶ πλήρη αὐταπαρνήσεως βίον του.

Εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἐπέστρεψαν καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐκ τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἀνὰ τὴν Γαλιλαίαν. Διηγῆθησαν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας των. Ἀπεφάσισαν τότε οἱ μαθηταὶ μετὰ τοῦ Διδασκάλου Ἰησοῦ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Καπερναοὺμ ἐρημικὴν παραλίαν, ὅχι πολὺ μακρὰν τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ ὠραίας πόλεως Βηθθαϊδά. Εἰσῆλθον εἰς πλοῖον, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσωσι κανένα, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ των. Παρ' ὅλας τὰς προφυλάξεις των μερικοὶ ἄνθρωποι ἀντελήφθησαν τὴν ἀναχώρησίν των. Μετ' ὀλίγον δὲ πολὺ πλῆθος ἔσπευσε διὰ ξηρᾶς καὶ εὐρέθη γύρω ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν ἐρημον ἐκεῖνην τοποθεσίαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἤσθάνθη μεγάλην συγκίνησιν, ὅταν εἶδε τὸ μέγα πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποῖον ὠμοίαζε πρὸς ποιμνιον ἄνευ ποιμένος. Διὰ τοῦτο λησμονήσας τὴν κούρασίν Του ἤρχισε νὰ διδάσκη τὸ πλῆθος περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ θεραπεύη συγχρόνως τοὺς ἀσθενεῖς.

Ἡ διδασκαλία διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας καὶ ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν του.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, βλέποντες ὅτι ἐπλησίαζεν ἡ ἑσπέρα καὶ ὅτι ὁ λαὸς ὑπέφερεν ἐκ πείνης, ἐπλησίασαν καὶ εἶπον πρὸς Αὐτόν :

— Διδάσκαλε, ἡ ὥρα παρήλθεν, ὁ τόπος ἐδῶ εἶναι ἐρημος καὶ τροφαὶ δὲν ὑπάρχουν. Ἄφησε λοιπὸν τὰ πλῆθη νὰ φύγουν καὶ νὰ μεταβοῦν εἰς τὰ πλησιέστερα χωρία, διὰ νὰ προμηθευθοῦν τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα.

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἀπεκρίθη εἰς τοὺς μαθητάς Του :

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φύγη ὁ λαός. Δώσατε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔχετε.

Οἱ μαθηταὶ ἀπήντησαν ὅτι δὲν εἶχον παρὰ πέντε μόνον ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς.

— Φέρετέ τα ἐδῶ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Ὅταν τὰ ἔφερον, διέταξε νὰ εἶπουν εἰς τὰ πλῆθη νὰ καθίσουν ὅλοι ἐπὶ τῆς γλῶσς καθ' ὀμίλους ἀνὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ὅπως εἰς τὰ συμπόσια.

Ἐκάθισαν ὅλοι καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς, σταθεὶς εἰς τὸ μέσον, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς Του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἠύλόγησε τὸν ἄρτον καὶ τοὺς ἰχθῦς. Ἐπειτα ἔκοψε τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθῦς εἰς τεμάχια καὶ οἱ μαθηταὶ ἔμοιραζον εἰς τὰ πλῆθη.

“Ολοι ἔφαγον καὶ ἐχόρτασαν. Ἦσαν δὲ πέντε χιλιάδες ἄνδρες ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων. Ἀφοῦ δὲ ἔφαγον ὅλοι, οἱ μαθηταὶ συνεκέντρωσαν τὴν περισσεύσασαν τροφὴν καὶ ἐγέμισαν μὲ αὐτὴν δώδεκα κοφίνους.

Τὸ θαῦμα τοῦτο ἔκαμε τεραστίαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν λαόν. “Ολοι ἔλεγον: «Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον».

42. Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

(Μαθ. ΙΔ', 22-34)

Ἀμέσως μετὰ τὸ θαῦμα τῆς διατροφῆς τῶν πεντακισχιλίων ὁ Ἰησοῦς, ἀντιληφθεὶς ὅτι τὸ πλῆθος ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του ἤθελε νὰ Τὸν ἀνακηρύξῃ βασιλέα, παρεκάλεσε θερμῶς ὅλους νὰ φύγουν εἰς τὰ χωρία ἢ τὰς πόλεις των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔγινεν.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ εἰσῆλθον κατ' ἐντολὴν Του εἰς τὸ πλοῖον, ἵνα μεταβοῦν κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὴν ἀντικρινὴν ὄχθην τῆς λίμνης. Ὁ ἴδιος δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἵνα διανυκτερεύσῃ ἐκεῖ ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς Του.

Κατὰ τὴν νύκτα ἤρχισαν νὰ πνέουν σφοδροὶ ἄνεμοι καὶ μεγάλη τρικυμία ἐπεκράτει εἰς τὴν λίμνην.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἠγωνίζοντο κωπηλατοῦντες κατὰ τῶν κυμάτων, ἀλλὰ τὸ μικρὸν πλοῖόν των ἐκλυδωνίζετο εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προχωρήσῃ.

Ὁ Ἰησοῦς προσευχόμενος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου δὲν λησμονεῖ τοὺς μαθητάς Του. Ἀντελήφθη τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον διέτρεχον, καὶ ἔσπευσεν εἰς βοήθειάν των. Πράγματι, οἱ ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῆς τρικυμίας μαθηταὶ εἶδον ἔξαφνα μίαν σκιὰν νὰ περιπατῇ ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ πλοῖόν των.

— Φάντασμα εἶναι, ἤρχισαν νὰ φωνάζουν.

Ἄλλὰ τότε ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ νὰ τοὺς λέγῃ :

— Θάρρος, ἐγὼ εἶμαι, μὴ φοβεῖσθε!

“Ολοι ἀνεγνώρισαν τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσεπάθουν νὰ πλησιάσουν, διὰ νὰ Τὸν παραλάβουν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ὁ Πέτρος ὅμως ἀνυπομονῶν καὶ θέλων νὰ βεβαιωθῇ ἐφώνησε :

— Κύριε, ἂν εἶσαι Σὺ, πρόσταξέ με νὰ περιπατήσω καὶ ἐγὼ ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα καὶ νὰ ἔλθω πρὸς Σέ.

Ὁ Ἰησοῦς τότε, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Πέτρου καὶ τὸν κίνδυνον ἐκ τῆς ἀλαζονικῆς πρωτοβουλίας του, εἶπεν :

— Ἐλθέ!

Ὁ Πέτρος κατέβη ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ νὰ πηγαίῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἔβλεπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ δὲν ἐσκέπτετο τίποτε ἄλλο, ἐβάδιζεν ἀσφαλῶς. Ὅταν ὅμως ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν ὅτι ὁ ἄνεμος εἶναι δυνατὸς καὶ ἐφοβήθη, ἤρχισεν ἀμέσως νὰ καταποντίζεται καὶ μὲ ἀγωνίαν ἐφώναξε :

— Κύριε, σῶσόν με !

Ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἤπλωσε τὴν χεῖρα, τὸν συνεκράτησε καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ὀλιγόπιστε, διατί ἐδίστασες ;

Ἀνῆλθον ἔπειτα εἰς τὸ πλοῖον, ἡ τρικυμία κατέπαυσε καὶ ἔφθασαν αἰσίως εἰς τὴν ἀκτὴν.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ στηριχθέντες σταθερῶς πλέον εἰς τὴν κλο-
νιζομένην ἕως τότε ἀκόμη πίστιν των προσεκύνουν τὸν Κύριον καὶ ἔλεγον :

— Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶσαι.

Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ὁ Ἰησοῦς ὠμίλησε πάλιν εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἐνώπιον πολλοῦ πλήθους καὶ ἀνέπτυξε τὴν ὑψηλὴν διδασκαλίαν Του περὶ τῆς πνευματικῆς τροφῆς.

Τὴν ἀληθινὴν ταύτην τροφὴν δίδει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός, διὰ τῆς διδασκαλίας Του καὶ διὰ τοῦτο Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἄ ρ τ ο ς τ ῆ ς Ζ ω ῆ ς. Ὁ πολὺς κόσμος δὲν ἀντελήφθη τὴν ὑψηλὴν ἔννοιαν τῶν λόγων Του καὶ ἤρχισε νὰ ἀδιαφορῇ ἢ καὶ νὰ γογγύζῃ. Οἱ μαθηταὶ Του ὅμως κατενόησαν πλήρως τὴν διδασκαλίαν ταύτην καὶ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς Αὐτόν :

— Κύριε, Σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

43. Αἱ ἀντιρρήσεις καὶ κατηγορίαι τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ.

(Μαθ. ΙΔ', 34-36 κ. ἀ.)

Ὁ Ἰησοῦς παρέμενεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ κυρίως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Γεννησαρὲτ μεταξὺ Μαγδάλων καὶ Βηθσαϊδά. Πλῆθος πολὺ τὸν ἠκολούθει πάντοτε καὶ πλῆθος ἀσθενῶν ἐθεραπεύετο.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι παρηκολούθουν μὲ ἀνησυχίαν καὶ μῖσος τὴν προσήλωσιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἦρχισαν νὰ διαδίδουν ὅτι ζητεῖ νὰ ἀνατρέψῃ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον καὶ ὅτι περιφρονεῖ τὰς παρα-

δόσεις και τὰ ἔθιμα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Παρηκολούθουν τὰς ὀμιλίαις του και τὸν ἠνώχλουν με τὰς ἀντιρρήσεις των, τὰς ὁποίας μετέβαλλον κατόπιν εἰς φοβερὰς κατηγορίας.

Αὗται περιστρέφοντο εἰς τέσσαρα κυρίως ζητήματα :

1) Κατηγόρουν τὸν Ἰησοῦν ὅτι, ἐνῶ κανεὶς δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, Αὐτὸς εἶπεν εἰς τὴν ἁμαρτωλὴν γυναῖκα «*Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι*».

2) Ἄλλη κατηγορία ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ὅτι περιεφρόνει τὰς νηστείας.

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐδίδαξεν ἤδη πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ νηστεία εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλίαν Του.

3) Τρίτη κατηγορία τῶν Φαρισαίων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ἡ συναναστροφή Του μετὰ τελωνῶν και ἁμαρτωλῶν.

Ἄλλὰ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπεστόμωσε με τὴν ὠραίαν ἀπάντησίν Του : «*οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν*».

4) Ἄλλη τέλος κατηγορία ἦτο ἡ σχετικὴ με τὴν τήρησιν τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου.

Εἰς ὅλας ταύτας τὰς κατηγορίας ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς και ἀνέτρεψε τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Φαρισαίων. Οὗτοι ὅμως ἐξηκολούθουν κατηγοροῦντες Αὐτὸν και διαδίδοντες ὅτι ἀρνεῖται και καταργεῖ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον.

44. Ὁ Ἰησοῦς στηλιτεύει τὴν ἀπιστίαν τῶν Φαρισαίων και Γραμματέων.

(Λουκ. ΙΑ', 37 - 45 και ΙΒ', 1 - 3)

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας εἰς Φαρισαῖος ἐκάλεσεν εἰς γεῦμα τὸν Ἰησοῦν. Εἶχε και ἄλλους πολλοὺς Γραμματεῖς και Φαρισαίους προσκεκλημένους. Πάντες οὗτοι θὰ προεκάλουν τὸν Ἰησοῦν εἰς συζήτησιν και θὰ εὔρισκον ἐπιχειρήματα ἐναντίον Του. Οὐδεὶς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ εἶχε προσκληθῆ.

Ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ κόσμος πολὺς ἠκολούθει, ἵνα Τὸν ἀκούσῃ διδάσκοντα, τὸ δὲ γεῦμα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι πρόχειρον και βιαστικόν, ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, χωρὶς νὰ λουσθῇ πρῶτον, ὅπως ἔλεγεν ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος. Οἱ Φαρισαῖοι παρετήρουν Αὐτὸν με ἐκπληξιν και με τὰ βλέμματα Τὸν ἐπετίμων.

Τότε ὁ Ἰησοῦς βλέπων τὴν ὑποκρισίαν των ἤρχισε νὰ τοὺς ὀμιλῇ μὲ μεγάλην αὐστηρότητα :

— *Οὐαὶ ὑμῶν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,* ἐφώνηξε πρὸς αὐτούς.

— Κατατρίβεσθε περὶ τὰ ἐπουσιώδη καὶ τὰ ἀσήμαντα καὶ παραμελεῖτε τὰ σπουδαῖα καὶ σημαντικά, δηλαδή τὴν ἠθικὴν βελτίωσίν σας καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς.

— Ἐχετε φιλοδοξίαν καὶ ἐγωῖσμόν, ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς· τὰ πάντα κάμνετε πρὸς ἐπίδειξιν.

— Ἐνῶ ὑποκριτικῶς φαίνεσθε ἐξωθεν εὐσεβεῖς, ἡ καρδιά σας εἶναι πλήρης κακίας. Ὁμοιάζετε πρὸς τάφους « κεκονιαμένους », οἱ ὅποιοι ἐξωθεν φαίνονται ὠραῖοι, ἐνῶ εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ ὄστᾶ νεκρῶν.

— Ἐνῶ παρουσιάζεσθε ὡς ἐρμηνευταὶ τοῦ Νόμου, ἀποκρύπτετε ἀπὸ ἰδιοτέλειαν καὶ διαστρέφετε τὴν ἀληθῆ γνῶσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐντολῶν Του.

Τὸ κατηγορητήριον τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων ἤκουσε καὶ ὁ λαός, ὁ ὅποιος εἶχε συγκεντρωθῆ ἐξωθὴ τῆς οἰκίας. Ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε καὶ συνέχισε τὴν διδασκαλίαν Του.

Εἶπε δὲ τότε πρὸς τοὺς μαθητάς Του κυρίως, ἀλλὰ ἐμμέσως καὶ πρὸς τὸ πλῆθος :

— Προσέχετε ἀπὸ τὴν ζύμην ταύτην τῶν Φαρισαίων, διότι οὗτοι εἶναι γεμᾶτοι ὑποκρισίαν. Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν αὕτη θὰ ἀποκαλυφθῇ.

45. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

(Λουκ. IB', 13-21)

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἐξηκολούθει διδάσκων περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης, εἷς ἀκροατὴς Τὸν διέκοψε καὶ Τοῦ εἶπε :

— Κύριε, μεσίτευσον παρὰ τῶ ἀδελφῶ μου, ὥστε δικαίως νὰ μοιράσῃ μετ' ἐμοῦ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν.

Ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ κάμῃ τοὺς ἀκροατάς Του νὰ ἐνοήσουν ὅτι ἡ διανομὴ τῆς περιουσίας ἦτο ἔργον τοῦ δικαστηρίου, ἐνῶ τὸ ἰδικόν Του ἔργον ἦτο εὐρύτερον καὶ ὑψηλότερον, εἶπε πρὸς τὸν διακόψαντα :

— Ἄνθρωπε, ποῖος μὲ διώρισε δικαστήν, ὥστε νὰ λύω τὰς διαφοράς σας ;

Λαμβάνων ὅμως ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν διαφωνίαν τῶν δύο ἀδελφῶν ἔκαμε πρὸς ὅλους τοὺς ἀκροατάς Του μίαν ὠραίαν διδασχὴν. Διὰ ταύτης συμβουλεύει τοὺς ἀνθρώπους νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν, διότι ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ διδασχὴ ἔγινε διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ ἄφρονος πλουσίου :

— Κάποτε, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, οἱ ἀγροὶ καὶ τὰ κτήματα ἐν γενεῖ ἐνὸς πλουσίου εἶχον τόσῃν εὐφορίαν, ὥστε τοῦ ἀπέδωσαν ἄφθονα εἰσοδήματα.

Ὁ πλούσιος, ἀντὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν, ἤρχισε νὰ διαλογίζεται :

— Τί νὰ κάμω ; Αἱ ἀποθήκαί μου δὲν χωροῦν πλέον. Πῶς θὰ συνάξω ὅλα αὐτὰ τὰ εἰσοδήματά μου ;

Ἀφοῦ ἠγρύπνησε καὶ ἐβασάνισε τὸν νοῦν του, τέλος ἀπεφάσισεν :

— Ἴδου τί θὰ κάμω, εἶπε· θὰ κρημνίσω τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ κτίσω ἄλλας μεγαλυτέρας. Ἐκεῖ θὰ συνάξω ὅλα τὰ εἰσοδήματά μου καὶ θὰ εἶπω τότε εἰς τὴν ψυχὴν μου :

— Ψυχὴ μου, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, τὰ ὅποια σοῦ φθάνουν, διὰ νὰ ζήσης πολλὰ ἔτη. Λοιπὸν « ἀ ν α π α ὺ ο υ , φ ἄ γ ε , π ῖ ε , ε ὕ φ ρ α ῖ ν ο υ ».

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ἐκείνην ὁ Θεός, διὰ νὰ τιμωρηθῇ ἡ πλεονεξία, ἀλλὰ καὶ μωρία τοῦ πλουσίου ἐκεῖνου, ὥρισεν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς διακοπῆς τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς του. Ἦκουσε λοιπὸν τότε ὁ πλούσιος μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ :

— Ἄφρον, ἄφρον, αὐτὴν τὴν νύκτα εἶναι ὠρισμένον νὰ ἀποθάνῃς. Αὐτὰ δὲ ποῦ ἠτοίμησες εἰς ποῖον θὰ ἀνήκουν ;

Ταῦτα θὰ πάθουν, προσέθεσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅλοι ὅσοι θησαυρίζουν ὑλικοὺς θησαυροὺς διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ δὲν σκέπτονται καθόλου διὰ τὸν θησαυρὸν τῆς ψυχῆς των.

46. Ὁ Ἰησοῦς μεταβαίνει εἰς τὴν χώραν τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος. Θεραπεία δαιμονιζομένης κόρης.

(*Μαθ. ΙΕ', 21 - 28*)

Ὁ Ἰησοῦς, βλέπων τὴν ἀντίδρασιν τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, ἠθέλησε νὰ ἀπομακρυνθῇ ὀλίγον ἐκ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν χώραν τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος.

Ἐκεῖ θὰ ἠδύνατο νὰ διδάξῃ καλύτερον καὶ ἐν ἡσυχίᾳ τοὺς μαθητάς Του.

Ἡ φήμη Του ὅμως εἶχε φθάσει ἤδη πολὺ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς Παλαιστίνης καὶ πολλοὶ ἔσπευδον πρὸς Αὐτόν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων παρουσιάσθη πρὸς τὸν Ἰησοῦν μία γυνὴ Χαναναία, εἰδωλολάτρης, ὀμιλοῦσα τὴν ἑλληνικὴν, ἣ ὅποια ἰκέτευε τὸν Ἰησοῦν λέγουσα :

— Ἐλέησόν με, Κύριε, Ὡς τοῦ Δαβίδ! Ἡ θυγάτηρ μου ἔχει κακὸν δαιμόνιον καὶ ὑποφέρει.

Ὁ Ἰησοῦς, θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν τῆς Χαναναίας ἐνώπιον ὄλων, δὲν ἀπεκρίθη καθόλου εἰς αὐτήν. Ἐκείνη τότε ἐξηκολούθησε νὰ Τὸν παρακαλῇ καὶ νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὰς ἰκεσίας της. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκρίνετο, ἐπῆγε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς παρεκάλει νὰ μεσιτεύσουν παρὰ τῷ Διδασκάλῳ αὐτῶν.

Μερικοὶ μαθηταὶ ἐπλησίασαν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπον :

— Κύριε, κάμε κάτι δι' αὐτήν, διότι ἔρχεται καὶ φωνάζει εἰς ἡμᾶς.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε :

— Δὲν ἀπεστάλην, παρὰ διὰ νὰ σώσω τοὺς ἁμαρτωλοὺς Ἰσραηλίτας.

Οἱ μαθηταὶ ὑπεχώρησαν, ἀλλὰ ἡ Χαναναία ἐπλησίασε πάλιν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἰκέτευεν Αὐτὸν λέγουσα :

— Κύριε, βοήθει μοι.

Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησε καὶ εἶπε :

— Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ρίψῃ κανεὶς τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του εἰς τὰ κυνάρια¹.

— Ναί, Κύριε, ἀπήντησε μὲ ἐτοιμότητα ἡ Χαναναία, ἀλλὰ τὰ κυνάρια τρέφονται καὶ μὲ τὰ ψυχία, τὰ ὅποια πίπτουν ἀπὸ τὴν τράπεζαν τῶν κυριῶν των.

Μὲ τὴν ἀπάντησιν ταύτην καὶ μὲ τὴν ἐπιμονὴν της ἡ Χαναναία ἀπέδειξε τὴν σταθερὰν αὐτῆς πίστιν.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε :

— Ὡ γύναι, μεγάλη εἶναι ἡ πίστις σου. Ἄς ἐκπληρωθῇ λοιπὸν ἡ ἐπιθυμία σου.

Πράγματι τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐθεραπεύθη τελείως ἡ θυγάτηρ αὐτῆς.

1. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐπωνόμαζον τοὺς ἐθνικοὺς κύνας, οἱ δὲ Ραββῖνοι ἔλεγον ὅτι συντρώγων μὲ Ἐθνικὸν δὲν διαφέρει τοῦ συντρώγοντος μετὰ κυνός.

47. Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν κωφάλαλον εἰς Δεκάπολιν καὶ τὸν τυφλὸν εἰς Βηθσαϊδά.

(Μάρκ. Ζ' 31 - 37, Η' 22 - 26)

Ἀπὸ τὴν χώραν Τύρου καὶ Σιδῶνος ὁ Ἰησοῦς ἐστράφη πάλιν πρὸς ἀνατολὰς καὶ μετέβη εἰς τὴν πέραν τῆς λίμνης χώραν, τὴν ὀνομαζομένην Δεκάπολιν, ἀπὸ τὰς δέκα ἐκεῖ ὑπαρχούσας πόλεις.

Ἐφεραν τότε εἰς Αὐτὸν ἕνα κωφάλαλον καὶ παρεκάλουν νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν φωνὴν του. Ὁ Ἰησοῦς ἔβαλε δύο δακτύλους τῶν χειρῶν Του εἰς τὰ ὄτια του καὶ ἤγγισε τὴν γλῶσσαν τοῦ κωφάλαλου. Ὑψῶσεν ἔπειτα τοὺς ὀφθαλμούς Του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐστέναξε καὶ εἶπεν :

— Ἐφραθά! ὅπερ σημαίνει: Νὰ ἀνοιχθῆς!

Ἀμέσως ἠνοιήθησαν τὰ ὄτια τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἐλύθη ἡ γλῶσσά του, ἤρχισε δὲ νὰ ὁμιλῇ.

Ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλε νὰ μὴ ἀνακοινώσουν τοῦτο εἰς κανένα. Ἄλλὰ τὰ θαύματα διεδίδοντο καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἔλεγε μὲ κατάπληξιν :

— Κάμνει κωφοὺς νὰ ἀκούουν καὶ ἀλάλους νὰ ὁμιλοῦν !

Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς καὶ εὗρέθη εἰς τὴν πόλιν Βηθσαϊδά, ἔφεραν ἐνώπιόν Του ἕνα τυφλὸν καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ὄρασίν του.

Ὁ Ἰησοῦς ὡδηγήσας τὸν τυφλὸν ἔξω ἀπὸ τὴν κωμόπολιν ἐπέθεσε τὰς χεῖρας ἐπάνω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἀπέδωκε πρῶτον εἰς αὐτὸν τὸ φῶς. Ἐπειτα ἐπέθεσε πάλιν τὰς χεῖρας ἐπάνω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ τότε ὁ τυφλὸς ἐθεραπεύθη τελείως καὶ ἔβλεπε πλέον καθαρὰ ὅλα τὰ ἀντικείμενα.

48. Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου: « Σὺ εἶ ὁ Χριστός... »

(Ματθ. ΙΣΤ', 13 - 27, Μάρκ. Η', 27 - 38)

Ἐκ τῆς Βηθσαϊδᾶ ὁ Ἰησοῦς ἐπροχώρησε πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὴν χώραν τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου. Ἡ πόλις αὕτη Καισαρεία ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἐρμών.

Διερχόμενος τὰ μέρη ταῦτα ὁ Ἰησοῦς καὶ διδάσκων ἠρώτησε τοὺς μαθητάς Του :

— Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ ; Τί πιστεύουν ὅτι εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ;

Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζε βέβαια τὰς περὶ Ἐαυτοῦ ιδέας τοῦ πλήθους. Ἐρωτᾷ ὁμως, ἵνα διὰ τῶν μαθητῶν Του διορθώσῃ τὴν ἐσφαλμένην τυχὸν περὶ Ἐαυτοῦ ιδέαν τοῦ λαοῦ.

Οἱ μαθηταὶ ἀπήντησαν :

— Ἄλλοι Σὲ ἐκλαμβάνουν ὡς τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ἄλλοι ὡς τὸν προφήτην Ἡλίαν, ἄλλοι ὡς τὸν προφήτην Ἰερεμίαν καὶ ἄλλοι ὡς ἓνα ἐκ τῶν προφητῶν.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη τῶν μαθητῶν ἀπεικόνιζε πράγματι τὰς περὶ τοῦ Ἰησοῦ ιδέας τοῦ πλήθους.

Εἶχον παύσει πλέον οἱ παρακολουθοῦντες τὴν διδασκαλίαν Του νὰ πιστεύουν ὅτι ἦτο ὁ ἀναμενόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Ἔθνους ἀπελευθερωτῆς Μεσσίας.

Ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησεν ἐν συνεχείᾳ :

— Σεῖς δὲ οἱ μαθηταὶ μου, οἱ ὁποῖοι παρηκολουθήσατε τὴν διδασκαλίαν μου καὶ ἐγίνατε μάρτυρες τῶν ἔργων μου, σεῖς τί πιστεύετε ὅτι εἶμαι ;

Τότε ὁ Πέτρος, ἀπαντῶν ἐξ ὀνόματος τῶν Ἀποστόλων, εἶπε :

— Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἀπέδειξεν ὅτι οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν πλέον ὄριμοι καὶ ἔτοιμοι νὰ ἀναλάβουν τὸ Ἀποστολικὸν ἔργον τοῦ Εὐαγγελίου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπικυρώνει τὴν ὁμιλίαν ταύτην τοῦ Πέτρου πανηγυρικῶς μὲ τὴν ἀπάντησίν Του :

— Μακάριος εἶσαι σύ, Σίμων, Βᾶρ (=υἱὸς) Ἰωνᾶ, διότι τὴν περὶ ἐμοῦ ἀποκάλυψιν σοῦ ἔκαμεν ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐν Οὐρανοῖς.

Καί, ὡς διὰ νὰ ἀνταμείψῃ τὸν Πέτρον καὶ δι' αὐτοῦ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους, προσέθεσε :

— Σὺ εἶσαι Πέτρος καὶ « ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν καὶ Πύλαι Ἀδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς ».

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, βέβαιος πλέον ὅτι οἱ μαθηταὶ Του εἶχον κατανοήσει τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῆς διδασκαλίας Του, ὁμιλεῖ πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὅποιον θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

— Πρέπει, τοὺς εἶπε, νὰ μεταβῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου θὰ καταδιωχθῇ ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Γραμματέων,

θὰ ὑποστῆ ὕβρεις καὶ προσβολάς, ἐν τέλει δὲ θὰ θανατωθῆ, ἀλλὰ τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστῆθῆ.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ λόγοι οὗτοι προεκάλεσαν μεγάλην ἀθυμίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ, εἶπεν ἀκόμη ὅτι μερικοὶ ἐξ αὐτῶν, πρὶν ἀποθάνουν, θὰ ἴδουν « τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ Αὐτοῦ ».

Μὲ τοῦτο ἤθελε νὰ προφητεύσῃ τὴν μετ' ὀλίγας ἡμέρας Θεῖαν Μεταμόρφωσίν Του.

49. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

(*Μαθ. ΙΖ', 1-9, Μάρκ. Θ', 2-10, Λουκ. Θ', 28-36*)

Ἐξ ἡμέρας μετὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Πέτρου, ὁ Ἰησοῦς ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχασίν Του ὅτι τινὲς τῶν μαθητῶν θὰ ἴδουν τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου « ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ Αὐτοῦ ». Παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς ἐκ τῶν μαθητῶν του, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀνῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ παρὰ τὴν Ναζαρέτ ὄρος Θαβῶρ, ἵνα προσευχηθῆ.

Ἐκεῖ, ἐπάνω εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτὸ ὄρος, καθ' ἣν ὥραν ὁ Ἰησοῦς προσήχετο, ἔγινεν ἡ Θεῖα Μεταμόρφωσις Αὐτοῦ. Οἱ τρεῖς μαθηταὶ εἶδον ἔξαφνα ὅτι ἔλαμψε τὸ πρόσωπον Αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια Αὐτοῦ ἔγιναν στιλπνά καὶ λευκὰ ὡς ἡ χιών. Κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν παρουσιάσθησαν καὶ ἐστάθησαν πλησίον Αὐτοῦ οἱ δύο ἐπιφανέστατοι ἄνδρες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν νὰ συνομιλοῦν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Πέτρος τότε λέγει πρὸς τὸν Χριστόν :

— Καλὰ εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ. Ἄς κάμωμεν τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ Σέ, μίαν διὰ τὸν Μωυσῆα καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν.

Ταῦτα ἔλεγεν ὁ Πέτρος ἔχων ὑπ' ὄψιν του ὅσα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς Του ὁ Ἰησοῦς περὶ διώξεως καὶ θανατώσεως Του ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων· ἔτσι ἠλπίζεν ὁ Πέτρος ὅτι θὰ ἐσφάζετο ὁ Ἰησοῦς. Δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη τοὺς λόγους του ὁ Πέτρος, ὅταν μία νεφέλη φωτεινὴ ἐσκέπασε τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς μετ' Αὐτοῦ δύο ἄνδρας. Μία δὲ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης ἠκούσθη λέγουσα :

— Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.

Οἱ τρεῖς μαθηταὶ ἔπесαν μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν ἔντρομοι ἀπὸ

ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν. Μετ' ὀλίγον ἐπλησίασεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν Του, τοὺς ἤγγισε καὶ τοὺς εἶπε :

— Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

Οἱ τρεῖς μοθηταὶ ἐσηκώθησαν, ἐκοίταζαν γύρω, ἀλλὰ δὲν εἶδον κανένα, παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἡ φωτεινὴ νεφέλη εἶχε διαλυθῆ, οἱ δὲ οὐράνιοι ἐπισκέπται εἶχον ἐξαφανισθῆ.

Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν τριῶν μαθητῶν ἤρχισαν νὰ καταβαίνουν ἀπὸ τὸ ὄρος. Καθ' ὁδὸν εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ ἀνακινώσουν εἰς κανένα ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν, πρὶν γίνῃ ἡ Ἀνάστασις Του.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὸ γεγονός τῆς Θείας Μεταμορφώσεως τὴν 6ην Αὐγούστου, ψάλλομεν δέ :

α' (Ἀπολυτίκιον)

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστέ ὁ Θεός,
δείξας τοῖς μαθηταῖς Σου τὴν δόξαν Σου, καθὼς ἠδύνατο.
Δάμνησον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς Σου τὸ αἰδίων,
προσβεβίαις τῆς Θεοτόκου, Φωτοδότα, δόξα Σοι.

β' (Κοντάκιον)

Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης, καὶ ὡς ἐχώρουν οἱ
μαθηταὶ Σου τὴν δόξαν Σου, Χριστέ ὁ Θεός, ἐθεά-
σαντο, ἵνα, ὅταν Σὲ ἴδωσι στανρούμενον, τὸ μὲν πά-
θος νοήσωσιν ἐκούσιον, τῷ δὲ κόσμῳ κηρύξωσιν, ὅτι
Σὺ ὑπάρχεις ἀληθῶς τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα.

50. Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν ἐπιληπτικὸν νέον.

(Μαθ. ΙΖ', 14 - 18, Μάρκ. Θ', 18 - 26)

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο εἰς τὸ ὄρος, οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι προσεπάθουν νὰ ὑπονομεύσουν τὴν ἐπιρροήν Του εἰς τὰ πλήθη. Ἐπωφελήθησαν δὲ τὴν εὐκαιρίαν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἔδωκε τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἑννέα μαθηταὶ Του δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσουν ἀσθενῆ νέον, τὸν ὁποῖον ἔφεραν εἰς αὐτοὺς ὁ πατήρ του.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς κατῆλθεν ἐκ τοῦ ὄρους, εὐρέθη ἐνώπιον μεγάλης συγκεντρώσεως. Πολλοὶ ἔσπευδον πρὸς Αὐτόν, ὁ δὲ πατήρ τοῦ ἐπιληπτικοῦ νέου ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Του καὶ Τοῦ εἶπε :

— Κύριε, ἐλέησον τὸν υἱόν μου, διότι σεληνιαίζεται καὶ ὑποφέρει πολὺ. Ὅταν τὸν κυριεύσῃ ἡ ἀσθένεια, γίνεται ἀναίσθητος, σπασμοὶ τὸν ταρασσούν καὶ ἀφροὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ στόμα του. Τότε ὑπάρχει κίνδυνος νὰ πέσῃ εἰς τὸ ὕδωρ ἢ καὶ εἰς τὸ πῦρ. Τὸν ἔφερα εἰς τοὺς μαθητάς Σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν θεραπεύσουν.

Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς συνειννήθη ἀπὸ τὴν περιγραφὴν καὶ τὰ δάκρυα τοῦ πατρὸς. Ἠγανάκτησε δὲ ἕνεκα τῆς ἀπιστίας, ἡ ὁποία ἐπεκράτει, καὶ ἐφώναζεν :

— ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε θὰ εἶμαι ἐδῶ καὶ θὰ ὑπομένω τὴν ἀπιστίαν σας ;

Διέταξε κατόπιν ὁ Ἰησοῦς νὰ φέρουν ἐνώπιόν Του τὸν νέον. Οὗτος, μόλις ἀντίκρισεν αὐτόν, κατελήφθη ἀπὸ παροξυσμὸν, ἔπεσε κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκυλιετο ἀφρίζων.

Ἐκεῖ ὁ πατὴρ τοῦ ἐπιληπτικοῦ εἶπε τότε πρὸς τὸν Ἰησοῦν :

— Κύριε, λυπήσου καὶ βοήθησέ μας, ἂν δύνασαι.

Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε :

— Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.

— Ναί, Κύριε, εἶπε πάλιν ὁ δυστυχὴς πατήρ, πιστεύω βοήθησέ με, Κύριε, καὶ Σὺ, ἂν ἡ ἰδική μου πίστις δὲν εἶναι ἀρκετὴ.

Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἐστράφη τότε πρὸς τὸν κατὰ γῆς κείμενον πάσχοντα καὶ ἐφώναξε :

— Πνεῦμα ἄλαλον καὶ κωφόν! Ἐγὼ σὲ διατάσσω νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ αὐτόν.

Ἀμέσως ὁ ἀσθενὴς ὑπέστη ἓνα τελευταῖον κλονισμὸν καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος ὡς νεκρός. Ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν αὐτόν ἐκ τῆς χειρός, τὸν ἀνήγειρε καὶ τὸν παρέδωκεν ἡσυχον καὶ ὑγιᾶ εἰς τὸν πατέρα του.

Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ἔλαβεν ἀφορμὴν ὁ Ἰησοῦς νὰ διδάξῃ τοὺς μαθητάς Του κυρίως, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν κόσμον, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς σταθερότητος τῆς πίστεως ἡμῶν.

51. Ὁ Ἰησοῦς διδάσκει περὶ πίστεως, ταπεινοφροσύνης καὶ συγχωρήσεως.

(Matθ. ΙΖ', 19 - 21 καὶ ΙΗ', 23 - 35, Μαρκ. Θ', 28 - 37)

Μετὰ τὴν θεραπείαν τοῦ ἐπιληπτικοῦ νέου οἱ μαθηταὶ ἠρώτησαν τὸν Ἰησοῦν διατι αὐτοὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσουν αὐτόν.

Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ αἰτία τῆς ἀδυναμίας των προήρχετο ἀπὸ τὸ ὅτι δὲν εἶχον ἀκόμη σταθερὰν πίστιν. Τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποκτήσῃ πίστιν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, εἶναι ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία. Διὰ τῆς προσευχῆς ἐπικοινωνεῖ τις μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντλεῖ θεῖαν δύναμιν, διὰ δὲ τῆς νηστείας ἀπαλλάσσει τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς βλῆς καὶ ὑψοῦται εἰς πνευματικὸν βίον :

— Ἄν ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, δύνασθε καὶ ὄρος ἀκόμη νὰ μετακινήσετε.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ Του ἀνεχώρησαν κατευθυνόμενοι πρὸς τὴν Καπερναοὺμ.

Καθ' ὁδὸν οἱ μαθηταὶ συνωμίλουν μεταξὺ των περὶ τοῦ ποῦτος ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀνώτερος τῶν ἄλλων : « τίς ἐστὶ μείζων ».

Ἐλαβον ἴσως ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν προτίμησιν τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς τρεῖς, τὸν Πέτρον δηλ., τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, τοὺς ὁποίους εἶχε παραλάβει μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ ὄρος.

Ὁ Ἰησοῦς δὲν διέκοψε τοὺς συζητοῦντας. Ὅταν ὅμως ἐφθασαν εἰς τὴν Καπερναοὺμ καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς μαθητάς Του καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς διδάσκῃ περὶ τ α π ε ι ν ο φ ρ ο σ ὑ ν η ς :

— Ἡ ὁδός, τοὺς εἶπεν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ πρὸς τὰς τιμὰς εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη· ὁ θέλων νὰ εἶναι πρῶτος πρέπει νὰ εἶναι ἔσχατος καὶ ὑπηρέτης ὄλων. Οἱ ἄξιοι μαθηταὶ μου πρέπει νὰ γίνουσι ταπεινοὶ καὶ ἄκακοι, ὅπως τὰ μικρὰ καὶ ἀθῶα παιδία.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξε τοὺς μαθητάς Του ὅτι πρέπει τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν νὰ καλλιεργοῦν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἄν κανεὶς μᾶς ἀδικήσῃ, πρέπει νὰ τὸν συγχωρῶμεν.

Διὰ νὰ τονίσῃ δὲ ζωηρότερον ὁ Ἰησοῦς τὸ καθήκον μας νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἡμᾶς, εἶπε τὴν παραβολὴν τοῦ πονηροῦ δούλου :

— Εἷς βασιλεὺς εἶχε πολλοὺς δούλους διαχειριζομένους τὴν περιουσίαν του καὶ ἠθέλησε κάποτε νὰ ζητήσῃ λογαριασμὸν ἀπὸ αὐτοῦς. Ἐνας ἐκ τῶν δούλων εὐρέθη ὅτι ἔχρῶσται εἰς τὸν βασιλέα ἐν ὑπέρογκον χρηματικὸν ποσόν, δέκα χιλιάδας τάλαντα. Ὁ βασιλεὺς ἠδύνατο νὰ φυλακίσῃ τὸν δούλον ἢ νὰ τὸν πωλήσῃ, διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὰ ὀφειλόμενα.

Ὁ δούλος προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν παρεκάλει νὰ τοῦ δώσῃ μίαν προθεσίαν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συγκεντρώσῃ ὅσα ὀφει-

λεν, ὁ δὲ ἀγαθὸς βασιλεὺς συνεκινήθη καὶ τοῦ ἐχάρισε τὴν ὀφειλήν.

Ὁ εὐεργετηθεὶς δοῦλος εὔρε μετ' ὀλίγον ἓνα συνάδελφόν του, ὁ ὁποῖος τοῦ ὄφειλε τὸ εὐτελὲς ποσὸν τῶν ἑκατὸν δηναρίων. Τὸν ἤρπασεν ἀμέσως ἀπὸ τὸν λαίμῳ καὶ τοῦ ἐζήτηι τὰ ἑκατὸν δηνάρια.

Ἐκεῖνος ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τοῦ ἔλεγε :

— Λυπήσου με, ἔχε ὑπομονὴν καὶ θὰ σοῦ τὰ δώσω.

Ἄλλὰ ὁ κακὸς δοῦλος δὲν συνεκινήθη καὶ ἔβαλε τὸν σύνδουλόν του εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως ὅτου ἀποδώσῃ τὰ ὀφειλόμενα.

Ὅσοι παρέστησαν εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην ἠγανάκτησαν καὶ ἀνέφεραν τὸ γεγονός εἰς τὸν βασιλέα.

Ὁ βασιλεὺς τότε ἐκάλεσε τὸν πονηρὸν δοῦλον καὶ τοῦ εἶπε :

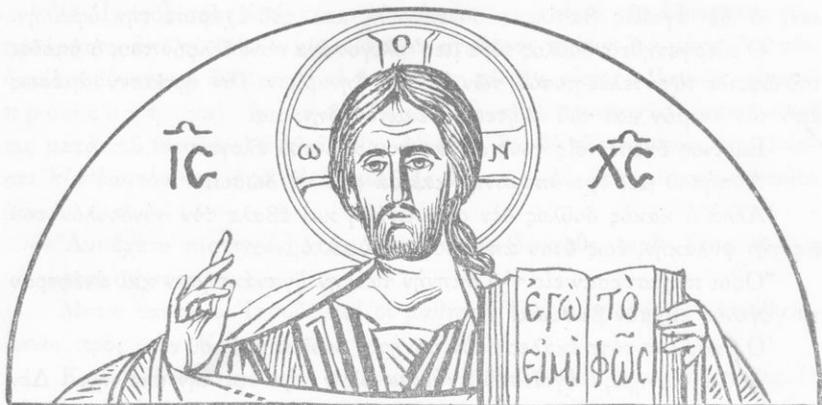
— Δοῦλε πονηρέ, ἐγὼ σοῦ ἐχάρισα ὅλην τὴν ὀφειλήν ἐκείνην. Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ λυπηθῆς τὸν συνάδελφόν σου, ὅπως σὲ ἐλυπήθην ἐγώ ;

Καὶ ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ τιμωρηθῆ καὶ νὰ φυλακισθῆ, ἕως ὅτου ἀποδώσῃ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον.

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν, ὁ Ἰησοῦς εἶπε :

— Τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος θὰ κάμῃ εἰς σᾶς, ἂν δὲν συγχωρῆτε μὲ τὴν καρδίαν σας τὰ παραπτώματα τῶν ἄλλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΕΝ ΦΑΝΕΡΩ ΔΙΩΓΜΩ
ΥΠΟ ΤΩΝ ΦΑΡΙΣΑΙΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ

**52. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα
κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας.
Οἱ Φαρισαῖοι διατάσσουσιν τὴν σύλληψίν Του.**

(Ἰω. Ζ', 10 - 52)

Ἐχουν ἤδη παρέλθει δύο καὶ πλέον ἔτη ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ ὡς Διδασκάλου. Εἶναι φθινόπωρον τοῦ τρίτου ἔτους τοῦ δημοσίου βίου Του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ παραστῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μεγάλην ἐορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας.

Τὴν ἑορτὴν ταύτην ἔκαμνον οἱ Ἰουδαῖοι εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν σκηναῖς διαμονῆς των εἰς τὴν ἔρημον μετὰ τὴν ἐξοδὸν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Ἡ ἑορτὴ διήρκει ὀκτὼ ἡμέρας καὶ ἐγίνοντο κατ' αὐτὴν μεγαλοπρεπεῖς τελεταὶ καὶ πολυτελεῖς θυσίαι. Ἰδιαίτερος ἐπίσημος ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα, ἡ ὁποία ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς ἡμέρα Σαββάτου. Πλήθη Ἰουδαίων συνεκentrώνοντο καὶ διέμενον ἔξω τῆς πόλεως εἰς σκηνάς.

Ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ μέσον τῆς ἑορτῆς. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἀνεζήτουν Αὐτὸν μετὰ τῶν ἐκ Γαλιλαίας προσκυνητῶν καὶ ἔλεγον :

— Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος ;

Ὁ Ἰησοῦς τὸ ἔμαθεν, ἀλλὰ δὲν ἐδίστασε νὰ ἀρχίσῃ τὸ κήρυγμά Του ἀμέσως εἰς μίαν ἐκ τῶν στοῶν τοῦ Ναοῦ. Πλήθος λαοῦ ἤκουον μὲ θαυμασμὸν τὴν διδασκαλίαν του καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον « Οὗτος ἐστὶν ἀληθῶς ὁ προφήτης », ἄλλοι δὲ « Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός ».

Μεταξὺ τοῦ πλήθους ἦσαν καὶ ἄνθρωποι τῶν Φαρισαίων καὶ Ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι προσεπάθουν νὰ διασπείρουν τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τὴν δυσπιστίαν. Ἔλεγον : « Πῶς λοιπὸν οὗτος διδάσκει, γράμματα μὴ μεμαθηκώς ; » καὶ ὠμολόγουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅτι δὲν εἶχε διδαχθῆ οὐδαμῶς γράμματα ἢ ἀνθρωπίνην σοφίαν.

Ἐπὶ τέλος οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν ἀνθρώπους, νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν. Οἱ ἀποσταλέντες ὅμως, ὅταν ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν διδάσκοντα, ὄχι μόνον δὲν ἐξετέλεσαν τὴν ἐντολὴν ποῦ ἔλαβον, ἀλλὰ ἐπιστρέψαντες εἶπον εἰς τοὺς Φαρισαίους :

— Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Παρουσιάσθη τότε ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων καὶ τοῦ Συνεδρίου καὶ ὁ θαυμαστής καὶ ἐν κρυπτῷ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Νικόδημος, ὁ ὁποῖος ἦτο μέλος τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου. Οὗτος ὑπεστήριξεν ὅτι ὁ Νόμος ἀπαγορεύει νὰ καταδικασθῆ ἓνας ἄνθρωπος ἄνευ ἀπολογίας.

Οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τότε εἰς αὐτὸν μὲ κακίαν :

— Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἐκ Γαλιλαίας ;

Ἀλλὰ ἡ διαφωνία τοῦ Νικόδημου συνετέλεσεν ὥστε νὰ διαλυθῆ τὸ Συνέδριον, χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπόφασιν ἐπίσημον περὶ συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς ἐξηκολούθησε νὰ διδάσκῃ καὶ, ἀποκαλύπτων ὀλοὴν περισσότερον τὴν θείαν ἀποστολὴν Του, ἔλεγε πρὸς τὸν λαόν :

— Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μὲ ἀκολουθεῖ δὲν θὰ περιπατῆ εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ πάντοτε τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

A

53. Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

(Ἰω. Θ', 1-41)

Ὀλίγον μετὰ τὴν ἑορτὴν ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει μετὰ τῶν μαθητῶν Του ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου πλησίον τοῦ Ναοῦ. Εἰς μίαν γωνίαν εἶδον ἓνα ἐκ γενετῆς τυφλόν, ὁ ὁποῖος ἐζήτηει ἐλεημοσύνην.

“Ενας ἐκ τῶν μαθητῶν εἶπε :

— Διδάσκαλε, ποῖος ἡμάρτησεν, αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς του, καὶ ἐγεν-
νήθη τυφλός ;

“Ο Ἰησοῦς ἀπήντησεν :

— Οὔτε αὐτὸς ἡμάρτησεν οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλὰ ἐγεννήθη τυφλός,
διὰ τὸ νὰ φανερωθῇ ἐν αὐτῷ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀμέσως, ἀφοῦ ἔπτυσε κάτω, ἔκαμε πηλόν, ἤλειψε δι’ αὐτοῦ
τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν.

— Πήγαινε τώρα εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ¹ νὰ νιφθῇς.

“Ο τυφλὸς ὑπήκουσεν. “Οταν ἐνίφθη, ἀντελήφθη μὲ ἀγαλλίασιν ὅτι
ἔβλεπε καὶ ἐπανῆλθε, διὰ τὸ νὰ συναντήσῃ τὸν εὐεργέτην του Ἰησοῦν εὐχα-
ριστῶν καὶ δοξολογῶν τὸν Θεόν.

“Οσοὶ τὸν ἐγνώριζον παρεξενεῦοντο καὶ ἔλεγον :

— Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ τυφλὸς ποὺ ἐζήτηε ἐλεημοσύνην ; πῶς τώρα
βλέπει ;

Καὶ ὅλοι τὸν ἠρώτων πῶς ἐγένεν αὐτὸ τὸ θαῦμα, αὐτὸς δὲ διηγεῖτο
προθύμως τὸν τρόπον τῆς θεραπείας του.

Ἄλλὰ μερικοί, δυσπιστοῦντες εἰς τὴν διήγησίν του, ἔφεραν αὐτὸν
ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων, εἰς τοὺς ὁποίους εἶπον τὰ περὶ τοῦ τυφλοῦ λεγό-
μενα.

Οἱ Φαρισαῖοι ἐζήτησαν νὰ μάθουν ἀπὸ τὸν ἴδιον τί συνέβη. Αὐτὸς
δὲ τοὺς εἶπεν :

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ μέχρι τῆς σήμερον τυφλός. “Ενας ἄνθρωπος ὀνομα-
ζόμενος Ἰησοῦς ἔκαμε πηλόν, μοῦ ἤλειψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ διέτα-
ξε νὰ νιφθῶ εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. Ἐπῆγα, ἐνίφθην καὶ τώρα
βλέπω.

Οἱ Φαρισαῖοι τότε μὴ δυνάμενοι νὰ πράξουν τίποτε ἄλλο ἤρχισαν νὰ
κατηγοροῦν τὸν Ἰησοῦν ὅτι εἰργάσθη ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου
καὶ ἔλεγον :

— “Ο ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀμαρτωλός, διότι δὲν τηρεῖ τὸν νόμον τῆς
ἀργίας τοῦ Σαββάτου.

Ἄλλοι ὅμως ἔλεγον :

— Ἄν εἶναι ἀμαρτωλός, πῶς κάμνει θαύματα ;

1. Τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς καὶ δεξαμενῆς (κολυμβήθρας) Σιλωάμ ἤρχετο ἀπὸ τὴν
πηγὴν Βηθεσδὰ (σελ. 82).

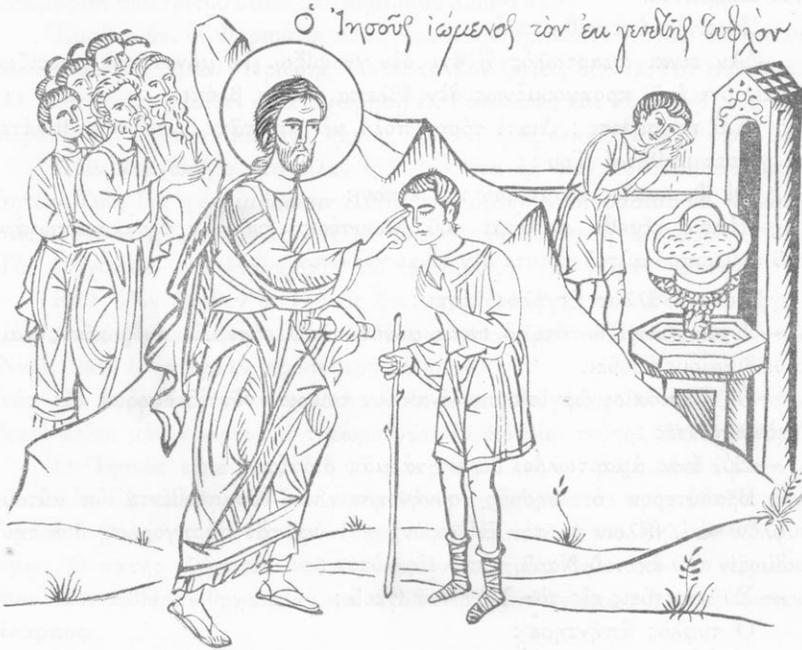
Τότε οί Φαρισαῖοι ἠρώτησαν τὸν ἄλλοτε τυφλόν.

— Σὺ τί λέγεις διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν ;

Ἐκεῖνος ἀπήντησε :

— Λέγω ὅτι εἶναι προφήτης.

Ἐκάλεσαν τότε τοὺς γονεῖς τοῦ ἄλλοτε τυφλοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς ἐρωτοῦν :

— Οὗτος εἶναι ὁ υἱός σας, διὰ τὸν ὁποῖον λέγετε ὅτι ἐγεννήθη τυφλός ;
Πῶς λοιπὸν τώρα βλέπει ;

Οἱ γονεῖς ἀπεκρίθησαν.

— Γνωρίζομεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μας καὶ ὅτι ἐγεννήθη τυφλός ;
πῶς τώρα βλέπει δὲν γνωρίζομεν. Ἄν θέλετε νὰ μάθετε περισσότερα,
ἐρωτήσατε τὸν ἴδιον· ἔχει ἀρκετὰ μεγάλην ἡλικίαν, ὥστε δύναται ὁ ἴδιος
νὰ σᾶς εἶπῃ πῶς ἐθεραπεύθη καὶ ποῖος τὸν ἐθεράπευσεν.

Ῥμίλησαν δὲ τοιουτοτρόπως οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ διότι ἐφοβοῦντο
τοὺς Φαρισαίους. Εἶχε γνωσθῆ τότε ὅτι οἱ Φαρισαῖοι καὶ τὸ Συνέδριον

εἶχον ἀποφασίσει νὰ κηρύξουν ἀποσυναγάγωγον (ἀφωρισμένον) πάντα ὅστις θὰ ἀνεγνώριζε τὸν Ἰησοῦν ὡς Χριστὸν καὶ Μεσσίαν.

Οἱ Φαρισαῖοι ἐφώναξαν πάλιν τὸν ἄλλοτε τυφλὸν καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν :

— Νὰ δοξάζῃς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος σὲ ἐθεράπευσε καὶ ὄχι τὸν Ἰησοῦν, διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἁμαρτωλός, ἀφοῦ δὲν τηρεῖ τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου.

Ἐκεῖνος ἀπεκρίθη :

— Ἄν εἶναι ἁμαρτωλός ἢ ὄχι δὲν γνωρίζω. Τὸ μόνον ποῦ γνωρίζω εἶναι, ὅτι ἐνῶ προηγουμένως δὲν ἔβλεπα, τώρα βλέπω.

Καὶ προσέθεσε : Διατί τόσον πολὺ μὲ ἐρωτᾶτε ; Μήπως θέλετε νὰ γίνετε μαθηταὶ Του ;

Οἱ Φαρισαῖοι ἐθύμωσαν καὶ εἶπον :

— Ἡμεῖς εἴμεθα μαθηταὶ τοῦ Μωυσέως, ἐνῶ διὰ τὴν καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ τίποτε δὲν εἶναι γνωστόν.

Τότε ὁ ἄλλοτε τυφλὸς λέγει :

— Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς μόνον τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους καὶ τοὺς δικαίους ἀκούει.

Οἱ Φαρισαῖοι ὠργίσθησαν ἐναντίον του καὶ τὸν ἐξεδίωξαν ἀπὸ τὸν Ναὸν λέγοντες :

— Σὺ, ἓνας ἁμαρτωλός, θέλεις νὰ μᾶς διδάξῃς ;

Βραδύτερον ὁ Ἰησοῦς συνήντησε τὸν θεραπευθέντα ὑπ' αὐτοῦ τυφλὸν καί, θέλων νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ τὸν παρηγορήσῃ διὰ τὴν ἐκδίωξίν του ἐκ τοῦ Ναοῦ, εἶπεν εἰς αὐτόν :

— Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ;

Ἐκεῖνος ἀπήντησε :

— Ποῖος εἶναι, Κύριε, διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν ;

— Καὶ εἶδες Αὐτόν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἔλαβες τὸ φῶς σου, καὶ ὁ ὄμιλῶν μετὰ σοῦ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκεῖνός ἐστιν.

Ἐκεῖνος πρῶτον τυφλὸς προσεκύνησεν ἀμέσως τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε :

— Πιστεύω, Κύριε.

54. Ἐπιστροφή τοῦ Ἰησοῦ εἰς Γαλιλαίαν.

Ἡ παραβολή τῆς ἀκάρπου συκῆς.

(Λουκ. ΙΓ', 2 - 5 καὶ 6 - 10)

Μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας ὁ Ἰησοῦς ἐπιστρέφει εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ διαμένει ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν Καπερναοὺμ κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ τρίτου ἔτους τοῦ δημοσίου βίου Του.

Ἐμαθεν ὅτι οἱ Φαρισαῖοι κατηγοροῦν καὶ ἠπείλουν Αὐτόν, διέδωσαν δὲ ὅτι καὶ ὁ ἡγεμὼν Ἡρώδης Ἀντίπας Τὸν ζητεῖ, διὰ τὸ νὰ Τὸν φονεύσῃ. Ὁ Ἰησοῦς ἀποφασίζει νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ Γαλιλαίας καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς λίμνης χώραν, ἣτις ὠνομάζετο Περαιά.

Πρὶν ἀναχωρήσῃ, ἔστειλεν ἑβδομήκοντα ἐκ τῶν πολυαρίθμων μαθητῶν Του, ἵνα «ἐτοιμάσωσιν Αὐτῷ τὴν ὁδόν». Ἀπεφάσισε νὰ περάσῃ διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας. Ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ Σαμαρεῖται δὲν Τὸν ἐδέχθησαν καὶ ἠναγκάστη νὰ παρακάμψῃ τὴν χώραν ταύτην.

Καθ' ὁδὸν ἔμαθεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι κατὰ διαταγὴν τοῦ Ρωμαίου ἡγεμόνος τῆς Παλαιστίνης Πιλάτου ἐσφάγησαν ἀρκετοὶ Γαλιλαῖοι ἐν τῷ Ναῶ, καθ' ἣν στιγμήν προσέφερον θυσίαν.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος τούτου πολλοὶ ἀποροῦν καὶ ἐρωτοῦν διατὶ ἄλλοι μὲν ἀμαρτωλοὶ τιμωροῦνται ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ἄλλοι δὲ ὄχι.

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε τὴν παραβολὴν τῆς ἀκάρπου συκῆς. Εἰς ταύτην τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος παραβάλλεται πρὸς συκῆν, τὴν ὁποίαν ὁ Οὐράνιος Πατὴρ ἐφύτευσε ἐν τῷ ἀμπελῶνί του, δηλ. ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ πατὴρ ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν συκῆν καρπούς, δηλ. ἀπὸ τὸν περιούσιον λαὸν καθαρὰν θρησκείαν καὶ ἀγαθὰ ἔργα, πλὴν ὅμως ἡ συκὴ ἔμενεν ἀκαρπος.

Εἶπε τότε ὁ Πατὴρ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, τὸν ἀπεσταλμένον δηλ. τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦν :

— Ἰδού, τρία ἔτη ἔρχομαι καὶ ζητῶ καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ δὲν εὐρίσκω. (Δηλαδή ἐπὶ τρία ἔτη Σὺ ὁ Υἱός μου τοὺς διδάσκεις καὶ δὲν πιστεῖς). Κόψε λοιπὸν τὴν συκῆν, διότι κρατεῖ ἄχρηστον τὸ μέρος τῆς γῆς, ὅπου ἐφύτρωσε καὶ τρέφεται.

Ὁ ἀμπελουργὸς ἐν τῇ μακροθυμίᾳ Του παρακαλεῖ :

— Κύριε, ἄφησέ την καὶ τὸ ἔτος τοῦτο, νὰ σκάψω γύρω ἀπὸ τὴνρίζαν της, νὰ βάλω λίπασμα καί, ἂν δὲν καρποφορήσῃ, κόψε την.

55. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Περαίαν. Ἡ θεραπεία τῆς κυφῆς.

(Λουκ. ΙΓ', 10 - 13 καὶ ΙΔ', 1 - 5)

Ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν συνεχίζων τὸ ἔργον Του. Ἄν καὶ ἦτο μακρὰν τῶν μεγάλων πόλεων τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας, ἐν τούτοις ἠνώχλουν Αὐτὸν πάντοτε οἱ μισοῦντες Αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον Του Φαρισαῖοι.

Ἐδίδασκε μίαν ἡμέραν Σαββάτου εἰς τὴν Συναγωγὴν. Μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν ἦτο καὶ μία γυνή, ἣ ὅποια ἐπὶ δέκα ὀκτὼ ἔτη ἦτο ραχιτική· ἔκυπτε πολὺ πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ κάτω καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνυψώσῃ τὸ σῶμά της.

Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ ἀπείρῳ εὐσπλαγχνίᾳ Του ἐλυπήθη αὐτὴν, τὴν ἤγγισε μὲ τὴν χεῖρα καὶ εἶπε :

— Σήκωσε τὸ σῶμά σου· εἶσαι ἐλευθερωμένη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν.

Ἀμέσως ἡ ραχιτικὴ γυνὴ ὕψωσε τὸ σῶμά της, τὸ ὅποσον ἐστάθη εἰς τὴν φυσικὴν του θέσιν, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν πλήρης εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν θεραπείαν της.

Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως ἤρχισαν ὑποκριτικῶς καὶ ὑπόουλως νὰ γογγύζουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ λέγοντες ὅτι ἐργάζεται ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου.

56. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

(Λουκ. ΙΣΤ', 19 - 31)

Οἱ Φαρισαῖοι ἀπεδεικνύοντο σκληροὶ καὶ ἄσπλαγχοι πρὸς τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς πτωχοὺς.

Ὁ Ἰησοῦς προσπαθῶν νὰ διδάξῃ καὶ τοὺς Φαρισαίους ὅτι ἡ καλὴ χρῆσις τοῦ πλοῦτου καὶ ἡ ἐλεημοσύνη πρὸς τοὺς πτωχοὺς εἶναι θεία ἐντολή, εἶπε τὴν παραβολὴν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου :

— Εἰς μίαν πόλιν ἔζη ἕνας πλούσιος βίον πολυτελεῖ καὶ τρυφηλόν· Ἐτρωγεν, ἔπινε καὶ διεσκέδαζεν.

Εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν ἔζη καὶ ἕνας πτωχὸς ὀνομαζόμενος Λάζαρος, « ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἠλκωμένος »· δηλαδή ὁ Λάζαρος ἤρχετο εἰς τὴν θύραν τῆς μεγάλης οἰκίας τοῦ πλουσίου καὶ προσεπάθει νὰ χορτάσῃ ἀπὸ τὰ ψίχουλα ποὺ ἐπιπτον ἐκ τῆς τραπέζης του· οἱ δὲ κύνες τὸν ἐτριγύριζον καὶ ἐγλείφον τὰς πληγὰς του.

Ἐν τούτοις ὁ Λάζαρος ὑπέμενε μὲ καρτερίαν τὴν ἀθλίαν ζωὴν του,

ἐνῶ ὁ πλούσιος δὲν κατεδέχετο νὰ ρίψη οὔτε καὶ ἐν βλέμμα συμπαθείας εἰς αὐτόν.

Ἦλθεν ἡ ὥρα καὶ ἀπέθανον καὶ οἱ δύο. Τὸν μὲν πτωχὸν ἔφερον οἱ ἄγγελοι εἰς τὸν οὐρανόν, «εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ». Ὁ πλούσιος ὅμως, λόγῳ τῆς ἀσπλαγχνίας του, ἐρρίφθη εἰς τὸν Ἅδην. Ἐνῶ δὲ ἐβασανίζετο, ἐσῆκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἶδε τὸν Λάζαρον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Τότε ἐφώναξε :

— Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ στείλε τὸν Λάζαρον, νὰ βρέξῃ τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸ ὕδωρ καὶ νὰ δροσίση τὴν γλῶσσάν μου, διότι βασανίζομαι εἰς αὐτὰς τὰς φλόγας.

Ὁ Ἀβραάμ ἀπήντησε :

— Τέκνον, ἐθυμῆσού ὅτι σὺ εἶχες ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ Λάζαρος ὅλα τὰ κακὰ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ζωὴν. Τώρα λοιπὸν σὺ μὲν ὑποφέρεις, αὐτὸς δὲ ἀπολαμβάνει. Ἄλλωστε μέγα χάσμα μᾶς χωρίζει καὶ δὲν εἶναι δυνατὴ καμία ἐπικοινωνία μεταξύ ἡμῶν καὶ ὑμῶν.

Ὁ πλούσιος εἶπε πάλιν :

— Πάτερ Ἀβραάμ, ἂς εἰδοποιηθοῦν τοῦλάχιστον οἱ πέντε ἀδελφοί μου νὰ ἀλλάξουν ζωὴν.

Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἀπαντᾷ :

— Ἐχουν τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ τοὺς λόγους τῶν προφητῶν. Νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτούς.

Ὁ πλούσιος ἐπιμένει :

— Ὅχι, πάτερ Ἀβραάμ, μόνον ἂν μεταβῇ πρὸς αὐτοὺς κανεὶς ἐκ τῶν νεκρῶν, θὰ πιστεύσουν καὶ θὰ μετανοήσουν.

Ἀλλὰ ὁ Ἀβραάμ τελειώνει τὸν διάλογον ὡς ἐξῆς :

— Ἄν δὲν ἀκούσουν τὸν Μωυσέα καὶ τοὺς προφήτας, οὔτε καὶ ἐκεῖνον ποῦ θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν θὰ ἀκούσουν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξε μὲ τὴν παραβολὴν ταύτην ὅτι εἰς τὸν Ἅδην δὲν ὑπάρχει μετάνοια.

57. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου.

(Λουκ. Ι', 25 - 37)

Μίαν ἡμέραν ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν εἷς « ν ο μ ι κ ὸ ς » καὶ τὸν ἠρώτησε :

— Διδάσκαλε, τί νὰ κάμω, διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν ;

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδασκεν ὅτι « πλησίον » εἶναι πᾶς ἄνθρωπος ἔχων ἀνάγκην ἡμῶν, ἄνευ διακρίσεως φυλετικῆς ἢ κοινωνικῆς, καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ τυχὸν ἀδικήσας ἡμᾶς. Ἡ ἐννοια αὐτῆ τοῦ « πλησίον » ὄχι μόνον εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν ἀρχαῖον κόσμον ἦτο ἄγνωστος ἕως τότε.

58. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

(Λουκ. ΙΕ', ΙΙ - 32)

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς διαμονῆς τοῦ Ἰησοῦ ἐν Περαιᾷ ἐπέστρεψαν οἱ ἀποσταλέντες εἰς τὴν Γαλιλαίαν διὰ τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα ἐβδομήκοντα μαθηταί. Ἀνήγγειλαν εἰς Αὐτὸν ὅτι τὸ κήρυγμα ἔγινε δεκτὸν μετ' ἀγαλλιάσεως ὑπὸ τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἐλέγχει τὴν δριμύτητα τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι, ἂν καὶ ἐκαυχῶντο διὰ σοφίαν, δὲν ἐδέχοντο τὰς ἀληθείας τῆς διδασκαλίας Του ἀπὸ ἐγωῖσμόν.

Ἐπειδὴ δὲ μία ἐκ τῶν συνήθων κατηγοριῶν αὐτῶν ἐναντίον Του ἦτο ὅτι συναναστρέφετο τελώνας καὶ ἁμαρτωλούς, ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν ἐπαινετημένως διὰ παραβολῶν περὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἡ ὠραιότερα ἐκ τῶν παραβολῶν τούτων εἶναι ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου.

— Ἐνας ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς. Ὁ νεώτερος ἐζήτησε μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸ μερίδιόν του ἀπὸ τὴν περιουσίαν των. Ὁ πατὴρ ἐδέχθη καὶ ἐμοίρασε τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς δύο υἱούς του.

Ὁ νεώτερος ἐπώλησε τὸ μερίδιόν του καὶ λαβὼν τὰ χρήματα ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλην μακρινὴν χώραν. Ἐκεῖ κατεσπατάλησε τὰ χρήματά του εἰς πολυτελεῖαν καὶ ἄσωτον βίον, κατήνησε δὲ χοιροβοσκός.

Τόσον ἀθλία ἦτο ἡ ζωὴ του, ὥστε πελλάκις ἠναγκάζετο νὰ τρώγῃ ξυλοκέρατα, ὅπως οἱ χοῖροι.

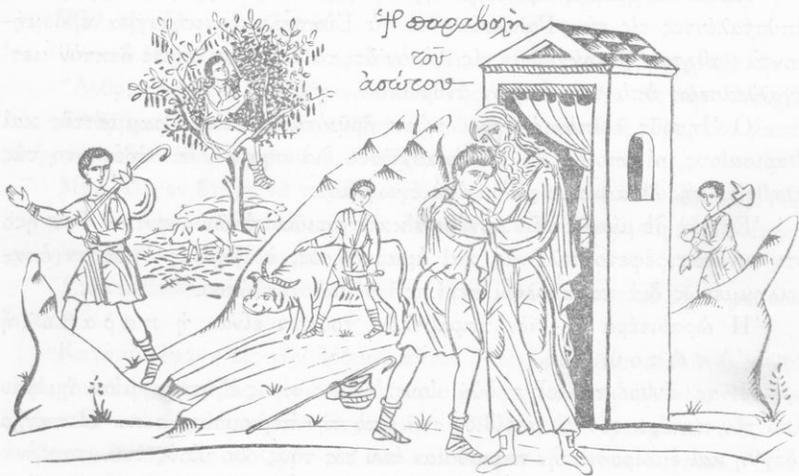
Μίαν ἡμέραν συλλογίζομενος τὴν ἀθλιότητά του συνῆλθε καὶ εἶπε μέσα του :

— Οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ πατρός μου χορταίνουσι τὸν ἄρτον καὶ τοὺς περισσεύει, ἐνῶ ἐγὼ πεθαίνω ἀπὸ τὴν πείναν. Θὰ φύγω καὶ θὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν πατέρα μου. Θὰ πέσω εἰς τοὺς πόδας του καὶ θὰ τοῦ εἶπω : « Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι υἱός σου· πᾶρέ με πάλιν ὡς ὑπηρετήν σου».

Πράγματι, ἔφυγε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος, μάλιστα τὸν εἶδεν ἀπὸ μακρὰν νὰ ἔρχεται, ἔσπευσε νὰ τὸν δεχθῆ με μεγάλην χαρὰν. Τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸν κατεφιλεῖ.

Ἐνῶ δὲ ὁ ἄσωτος, ἀλλὰ μετανοημένος υἱός, ἔλεγε: «Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου» καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱός σου, ὁ πατήρ ἐφώναξεν εἰς τοὺς δούλους του :

— Φέρετε τὴν καλυτέραν στολὴν, διὰ νὰ ἐνδυθῆ, καινουργῆ ὑποδήματα, νὰ φορέσῃ, καὶ βάλετε εἰς τὴν χεῖρά του δακτυλίδιον. Σφάζατε δὲ τὸν μόσχον « τὸν σιτευτόν », διὰ νὰ φάγωμεν ὅλοι καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν. Δι-

ὅτι ὁ υἱός μου οὗτος « νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὗρέθη ».

Ἄλλα ἔγιναν ὅπως διέταξεν ὁ πατήρ.

Κατὰ τὴν ὥραν τῆς διασκεδάσεως ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοὺς ἀγρούς, ὅπου εἰργάζετο ὅλην τὴν ἡμέραν, ὁ πρεσβύτερος υἱός. Ἀπὸ μακρὰν ἤκουσε τὸν εὐθυμον θόρυβον, τὰ ἄσματα καὶ τὸν ἦχον τῶν μουσικῶν ὀργάνων. Ὅταν ἐπλησίασε καὶ ἐπληροφορήθη τί συνέβαινε, δυσηρεστήθη καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ πατήρ ἐξῆλθε καὶ τὸν παρεκάλει νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ μετᾶσχη εἰς τὴν χαρὰν τῆς οἰκογενείας.

Ἐκεῖνος ὅμως παραπονούμενος τοῦ εἶπε :

— Πατέρα μου, ἐγὼ σοῦ ἐργάζομαι τόσα ἔτη με ὑπακοὴν καὶ ποτὲ

δὲν μοῦ ἔδωσες ἐρίφιον, διὰ τὸ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου. Τώρα ποῦ ἤλθεν ὁ υἱός σου, ὁ ὁποῖος ἐσπατάλησεν ἀσώτως τὴν περιουσίαν του, ἐθυσίασες πρὸς χάριν του καὶ αὐτὸν τὸν μύσχον τὸν σιτευτόν!

Ὁ πατὴρ τότε, ἀπαντῶν εἰς αὐτόν, εἶπε :

— Τέκνον μου, ἀδίκως παραπονεῖσαι. Σὺ εἶσαι πάντοτε πλησίον μου καὶ ὅλη ἡ περιουσία μου σοῦ ἀνήκει. Καὶ σὺ λοιπὸν ὀφείλεις νὰ χαρῆς, διότι ὁ ἀδελφός σου « νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὸς ἦν καὶ εὗρέθη ».

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδασκε θεῖα διδάγματα, τὰ ἐξῆς :

1) Ὅπως ὁ πατὴρ ἐξασφαλίζει εἰς τὸν οἶκόν του πᾶσαν εὐτυχίαν εἰς τὰ τέκνα του, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Θεὸς ἐξασφαλίζει καὶ τὴν παρούσαν καὶ τὴν μέλλουσαν ζωὴν εἰς τοὺς παραμένοντας πιστοὺς εἰς τὸ ὄνομά Του καὶ εἰς τὰς ἐντολάς Του.

2) Ὁ ἀγαθὸς πατὴρ δὲν δυσκολεύεται νὰ δώσῃ εἰς τοὺς υἱούς του τὰ μερίδιά των ἐκ τῆς περιουσίας του. Ὁ ἐν Οὐρανοῖς Πανάγαθος Πατὴρ δίδει εὐχαρίστως διάφορα προτερήματα καὶ καλὰς ιδιότητας εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς ἀφήνει δὲ ἐλευθέρους νὰ κάμουν χρῆσιν τῶν προτερημάτων των εἰς τὴν ζωὴν των.

3) Ὅπως ὁ ἄσωτος υἱὸς σπαταλᾷ τὴν περιουσίαν του καὶ καταντᾷ εἰς ἀθλιότητα, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν κάμνει καλὴν χρῆσιν τῶν προτερημάτων του, ἀλλὰ παρασύρεται εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ὑποφέρει καὶ ἐξαθλιώνεται ἡθικῶς καὶ ὕλικῶς.

4) Τέλος, ὅπως ὁ πατὴρ δέχεται μὲ μεγάλην χαρὰν τὸν υἱὸν του ἐπιστρέφοντα μετανοημένον, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ ἐν Οὐρανοῖς Πατὴρ δέχεται καὶ σφίζει τοὺς ἁμαρτωλοὺς, οἱ ὁποῖοι μετανοοῦν εὐκρινῶς.

59. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ ἡ παραβολὴ τῆς δραχμῆς.

(Λουκ. ΙΕ', 3 - 10)

Ὅμοιαι εἶναι καὶ αἱ παραβολαὶ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς, τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Α') « Ποῖος ἀπὸ σᾶς, εἶπεν εἰς τοὺς ἀκροατάς Του, ἀν ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα καὶ χάσῃ τὸ ἓν, δὲν σπεύδει νὰ τὸ ἀνεύρῃ, ἀφήνων χωρὶς τὴν ἐπίβλεψίν του τὰ ἄλλα ἐνενηκόντα ἐννέα ; Ὅταν δὲ τὸ εὕρῃ, τότε τὸ σηκώ-

νει γεμάτος χαράν, τὸ θέτει με ὀτοργὴν ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του καὶ τὸ φέρει εἰς τὸν οἶκόν του. Τόση εἶναι ἡ χαρὰ του, ὥστε προσκαλεῖ καὶ τοὺς γείτονάς του καὶ τοὺς λέγει :

— Ελάτε νὰ χαρῆτε μαζί μου, διότι εὗρηκα « τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ».

Σὰς λέγω λοιπόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ μεγάλη χαρὰ, ἡ ὅποια γίνεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς, δι' ἓνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα.

Ἡ
σαβαροῦν
τῶν
ἰσοχητόν
αφροβαίων
*

Β'. Διὰ τῆς παραβολῆς τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς ὁ Ἰησοῦς παρουσιάζει μίαν γυναῖκα, ἡ ὅποια εἶχε δέκα δραχμάς καὶ ἔχασε τὴν μίαν.

Ἡ γυνὴ αὐτὴ ἀνάπτει τὸν λύχνον τῆς, σαρώνει τὴν καλύβην τῆς καὶ ἐρευνᾷ με προσοχὴν, ἕως ὅτου εὕρῃ τὴν δραχμὴν. Ὅταν δὲ τὴν εὕρῃ, φωνάζει γεμάτη χαρὰν εἰς τὰς φίλας καὶ τοὺς γείτονάς τῆς.

— Χαρῆτε μαζί μου !
Εὗρηκα τὴν δραχμὴν, τὴν ὅποιαν εἶχον χάσει.

Παρομοία εἶναι, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων ἐν τῷ Οὐρανῷ διὰ τὴν σωτηρίαν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ εἰλικρινῶς μετανοοῦντος.

60. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

(Λουκ. ΙΖ', 11 - 19)

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἐξήρχετο ἐκ τῶν ὄριων τῆς Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας, διὰ νὰ περάσῃ εἰς τὴν Περαιάν, ἐν οἰκτρὸν θέαμα παρουσιάσθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν Του :

Δέκα λεπροί, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀπομονωθῆ ἐξ αἰτίας τῆς φοβερᾶς ἀσθενείας των, ἴσταντο μακρὰν τῆς ὁδοῦ καὶ ἀνέμενον τὴν διέλευσιν τοῦ Ἰησοῦ. Ὅταν εἶδον ἀπὸ μακρὰν τὴν ὄλην συνοδείαν, ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν, διὰ νὰ ἀκουσθῶν :

— Κύριε Ἰησοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὸ οἰκτρὸν θέαμα τῶν ἀσθενῶν, συνεκινήθη καὶ τοὺς εἶπε νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰ χωρία των καὶ νὰ παρουσιασθῶν εἰς τοὺς ἱερεῖς, διότι ἤδη ἔχουν θεραπευθῆ :

— Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι.

Πράγματι, οἱ δέκα λεπροὶ ἀνεχώρησαν. Καθ' ὁδὸν ὅμως ἠσθάνθησαν ὅτι τὸ σῶμά των εἶχε καθαρισθῆ καὶ ὅτι εἶχον ἀνακτήσει τὰς δυνάμεις των. Μετέβησαν ὅμως εἰς τὰ χωρία των καὶ παρουσιάσθησαν εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅπως ἔλεγεν ὁ Νόμος. Οἱ ἱερεῖς ἐξηκρίβωσαν ὅτι οἱ λεπροὶ ἔθεραπεύθησαν καὶ τοὺς ἔδωσαν τὴν ἄδειαν νὰ κατοικήσουν εἰς τὰς οἰκίας των καὶ νὰ συναναστρέφονται ἐλευθέρως μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἐκ τῶν δέκα ὅμως θεραπευθέντων ἓνας μόνον ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Του εὐλογοῦν τὸ ὄνομά Του. Ἦτο δὲ οὗτος Σαμαρεῖτης. Οἱ ἄλλοι ἑννέα ἦσαν Ἰουδαῖοι. Ὁ Ἰησοῦς τότε τοῦ εἶπε :

— Δὲν ἐθεραπεύθητε δέκα ; Ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ἑννέα ;

Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητάς Του παρετήρησε :

— Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψουν, νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν καὶ οἱ ἄλλοι, ὅπως ἔκαμην ὁ ἀλλόφυλος οὗτος Σαμαρεῖτης ;

Πρὸς τὸν θεραπευθέντα δὲ Σαμαρεῖτην, ὁ ὁποῖος γοναστιστὸς ἀκόμη ἠυλόγει τὸ ὄνομά Του, εἶπε :

— Σήκω καὶ πήγαινε· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε!

61. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

(Λουκ. ΙΗ', 9 - 12)

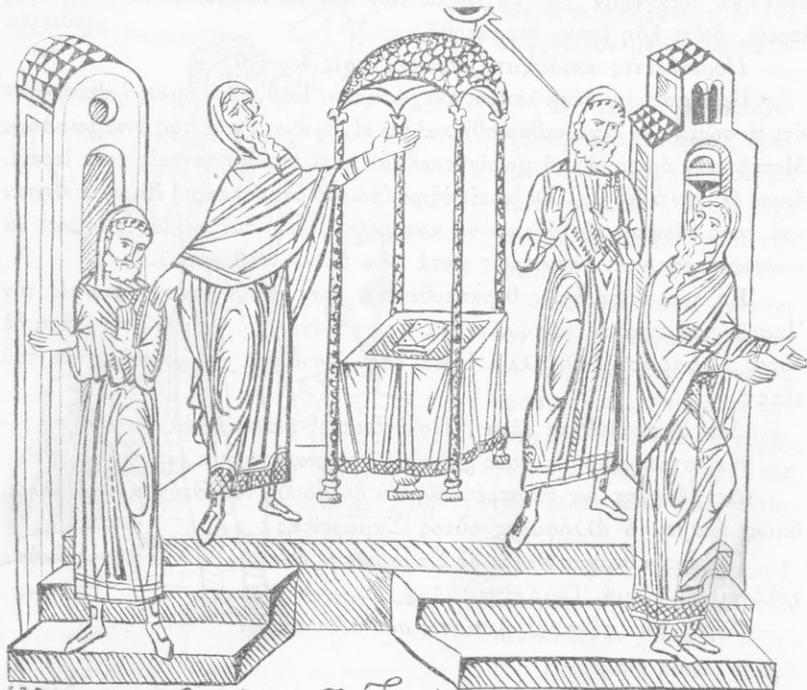
Θέλων ὁ Ἰησοῦς νὰ καυτηριάσῃ τὴν ὑπερφάνειαν τῶν Φαρισαίων καὶ νὰ διδάξῃ ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι θεάρεστος ἀρετὴ, εἶπε τὴν ἀκόλουθον παραβολὴν :

Μετέβησαν κάποτε εἰς τὸν Ναὸν νὰ προσευχηθῶν δύο ἄνθρωποι. Ὁ εἷς ἦτο Φαρισαῖος, ἀπὸ ἐκείνους δηλ. τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι παρουσιάζοντο ὡς εὐσεβεῖς τάχα καὶ δίκαιοι, χωρὶς νὰ εἶναι πραγματικοὶ ται-

οὔτοι. Ὁ ἄλλος ἦτο τελώνης, ἄνθρωπος δηλ. θεωρούμενος ὡς ἄδικος καὶ ἁμαρτωλός.

Ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸν Ναόν, ἐστάθησαν χωριστὰ ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ἤρχισαν νὰ προσεύχωνται. Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ, διὰ νὰ εἶναι ὁρατός καὶ ἀκουστός ἀπὸ ὅλους, καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ :

— Θεέ μου, Σὲ εὐχαριστῶ, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι,

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου

ἄρπαγες, ἄδικοι καὶ ἀνήθικοι, καθὼς εἶναι καὶ αὐτὸς ἐδῶ ὁ τελώνης. Νηστεύω δύο φορές τὴν ἐβδομάδα καὶ δίδω τὸ δέκατον ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά μου εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Ἀντιθέτως ὁ τελώνης, ὁ ὁποῖος συνηθάνετο τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν του, ἐστάθη παράμερα καὶ οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς του δὲν ἐτόλμα νὰ σηκώσῃ. Ἐκτύπα τὰ στήθη του καὶ προσήχετο μὲ συντριβὴν λέγων :

— Ὁ Θεὸς ἄς με ἐλεήσῃ τὸν ἁμαρτωλόν.

Ὁ Ἰησοῦς κατέληξε μὲ τὸ ἐξῆς συμπέρασμα :

— Σᾶς λέγω ὅτι ὁ τελώνης ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν του συγχωρημένος, ἐνῶ ὁ Φαρισαῖος κατεκρίθη. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι : «Ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψοθήσεται».

Κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Τελώνου ψάλλεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας τὸ κοντάκιον :

Φαρισαίου φύγωμεν ὑψηγορίαν καὶ τελώνου μάθωμεν τὸ ταπεινὸν ἐν στεναγμοῖς πρὸς τὸν Σωτῆρα κραυγάζοντες· ἰλάσθητι, μόνη ἡμῶν εὐδιάλλακτε.

62. Ὁ Ἰησοῦς μεταβαίνει εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἑγκαινίων καὶ ἐπιστρέφει εἰς Περαιάν.

(Ἰω. Γ', 22 - 42, Λουκ. Γ', 38 - 42)

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος τοῦ τρίτου ἔτους τοῦ δημοσίου βίου Του ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ παρέμεινεν ἐπὶ δίμηνον εἰς Περαιάν, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἑγκαινίων. Ἡ ἑορτὴ αὕτη εἶχε καθιερωθῆ ἀπὸ τοῦ 166 π. Χ. ὑπὸ Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου εἰς ἀνάμνησιν τοῦ καθαρμοῦ τοῦ Ναοῦ ἀπὸ τῆς βεβηλώσεως, ἣν εἶχεν ὑποστῆ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Διήρκει καὶ αὕτη ὀκτὼ ἡμέρας καὶ ἐγίνοντο κατ' αὐτὰς λαμπραὶ τελεταί.

Ὀλίγον ἔξω τῶν Ἱεροσολύμων ἔκειτο ἡ κωμόπολις Βηθανία. Ἐξῆ ἐκεῖ μία εὐπορος καὶ εὐνυπόληπτος οἰκογένεια ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Λαζάρου καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν του Μάρθας καὶ Μαρίας. Ὑπὸ τῆς οἰκογενείας ταύτης, τὴν ὁποίαν « *λίαν ἠγάπα* », ἐφιλοξενήθη τότε ὁ Ἰησοῦς.

Ὅταν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς μετέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εὐρέθη περιπατῶν εἰς τὴν στοὰν τοῦ Σολομῶντος, περιεκυκλώθη ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, οἱ ὁποῖοι Τοῦ ἔλεγον :

— Ἐως πότε θὰ κρατῆς τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐν ἀμφιβολίᾳ ; εἰπέ εἰς ἡμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ χώρῳ ἂν εἶσαι ὁ Μεσσίας.

Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζε τὸ μῖσος τῶν Φαρισαίων καὶ ἀντελήφθη ὅτι ἤθελον νὰ ἐμπλέξουν Αὐτὸν εἰς μίαν ὁμολογίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐχρησιμοποιοῦν ἐναντίον Του. Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτοὺς ἀποκαλύπτων πάλιν τὴν θεῖαν ἀποστολὴν Του :

— Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἑσμέν.

Οἱ Φαρισαῖοι ἤρχισαν τότε νὰ διαμαρτύρωνται καὶ νὰ λέγουν ὅτι ἀποκαλεῖ τὸν ἑαυτὸν Τοῦ Θεοῦ. Ἦθελον δὲ νὰ τὸν λιθοβολήσουν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως μὲ ἡρεμίαν καὶ γαλήνην ἀπέδειξεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οἱ Προφῆται προανήγγειλαν τὴν ἀποστολήν Του. Οἱ Φαρισαῖοι ὄχι μόνον νὰ τὸν λιθοβολήσουν, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ τὸν συλλάβουν, ὅπως εἶχον ἀποφασίσει, δὲν ἐτόλμησαν.

Ἡ διαμονὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, δὲν εἶχε πλέον κανένα σκοπὸν, ἀφοῦ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέρριψαν καὶ πάλιν τὴν διδασκαλίαν Του, ἣ δὲ ὥρα διὰ τὸ Σωτήριον Πάθος δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν, τὴν Περαιάν, ὅπου παρέμεινε τὸ τελευταῖον πρὸ τῶν Παθῶν τρίμηνον τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς Του.

63. Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ οἰκογενείας καὶ εὐλογεῖ τὰ παιδιά.

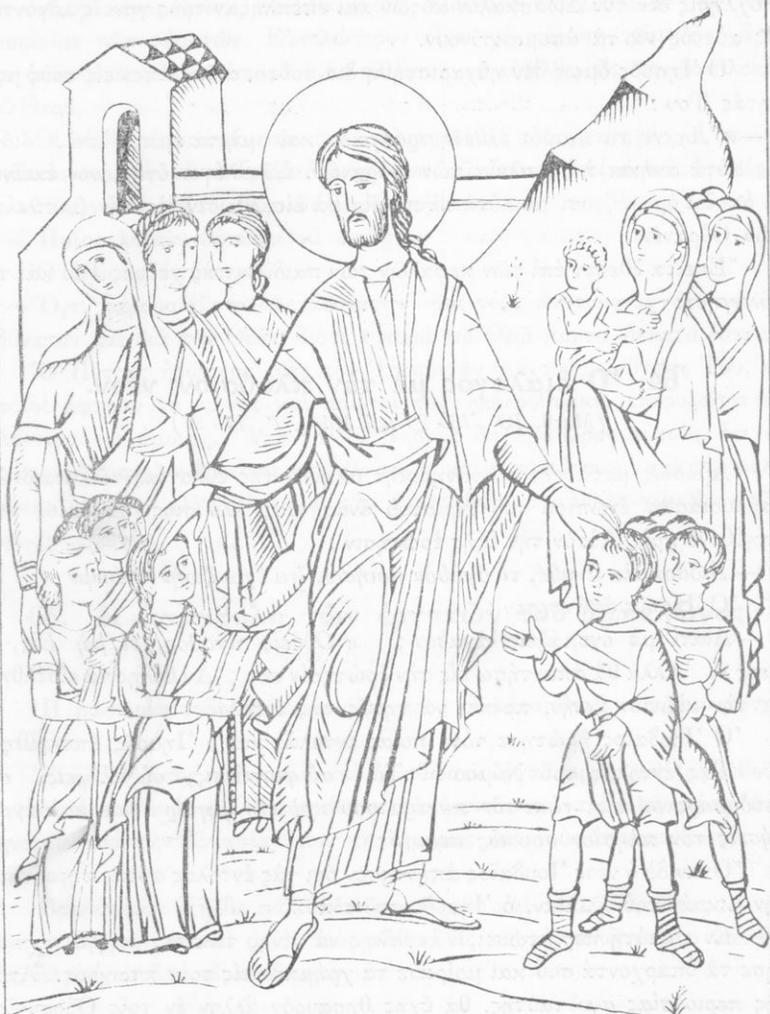
(Ματθ. ΙΘ', 13 - 15, Μάρκ. Γ', 13 - 16)

Ὁ Ἰησοῦς παρέμεινε ἐν Περαιᾷ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν τριῶν περίπου μηνῶν, τὸ ὅποῖον ἐμεσολάβει μέχρι τοῦ Πάσχα. Τὸ πλῆθος τῶν πιστευόντων εἰς Αὐτὸν ἠῤῥαζε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέρας. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ Φαρισαῖοι τὸν ἠνώχλουν καὶ ἐκεῖ δι' ἐρωτήσεων παραδόξων, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ εὗρουν ἀφορμὴν νὰ τὸν κατηγορήσουν ἐπισημῶς. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοὺς ἀπεστόμωσε διὰ τῶν ἀπαντήσεών Του.

Ἐν ἐκ τῶν παραδόξων ἐρωτημάτων, τὸ ὅποῖον ὑπέβαλον τότε εἰς τὸν Ἰησοῦν οἱ Φαρισαῖοι, « πειράζοντες » Αὐτὸν, ἦτο σχετικὸν πρὸς τὸν θεσμόν τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἔλαβεν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐρωτήματος τούτου καὶ ἐδίδαξεν ὅτι ὁ γάμος εἶναι ἱερός δεσμός, καθιερωμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν πρωτοπλάστων. Εἰς τὴν ἱερότητα τοῦ δεσμοῦ τοῦ γάμου στηρίζεται καὶ ὁ θεσμὸς τῆς οἰκογενείας καὶ τὰ καθήκοντα τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα καὶ τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς.

Πρὸς τὴν διδασκαλίαν ταύτην συνεμορφώθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἡ χριστιανικὴ κοινωνία. Τοιοῦτοτρόπως δὲ ἐβελτιώθη ἡ ζωὴ ἐν γένει τῆς γυναικός, διότι αὕτη κατέστη τὸ θεμέλιον τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ ἀνέλαβεν ἐνεργὸν καὶ κύριον ἔργον ὄχι μόνον εἰς τὴν οἰκογενειακὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν.

Τότε ἔφεραν πρὸς τὸν Ἰησοῦν πολλὰ μικρὰ παιδιά οἱ γονεῖς των,

ὁ ἰς ἡς ἐνλόγεῖ τὰ παιδία

ἵνα τὰ εὐλογήσῃ. Οἱ μαθηταὶ ἐνόμισαν ὅτι ἡ παρουσία τῶν παιδίων θὰ ἦτο ἐνόγησις διὰ τὸν Διδάσκαλον αὐτῶν καὶ ἐπέπληξαν τοὺς γονεῖς λέγοντες εἰς αὐτοὺς νὰ τὰ ἀπομακρύνουν.

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν γῆυχαριστήθη διὰ τοῦτο, ἀλλὰ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς Του :

— « Ἄφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν πρὸς με » καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε, διότι εἰς αὐτὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Σᾶς λέγω ὅτι μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὁμοιάζουσι μὲ αὐτὰ τὰ παιδιά θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Ἐπειτα ἔθεσεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν παιδίων τὰς χεῖράς Του καὶ τὰ ἠλόγησε.

64. Ὁ διάλογος μὲ τὸν πλούσιον νέον.

(*Μαθ. ΙΘ', 16 - 26 καὶ Μάρκ. Γ', 17 - 27*)

Ἀμέσως μετὰ τὴν συγκινητικὴν σκηνὴν τῆς εὐλογίας τῶν παιδίων παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ ἓνας νέος πλούσιος Ἰουδαῖος καὶ ἀπηύθυνε πρὸς Αὐτὸν τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν :

— Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον ;

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν :

— Διατί μὲ ὀνομάζεις ἀγαθόν ; « Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ Εἷς, ὁ Θεός ». Ἀλλὰ θὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σου : « Ἄν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, πρέπει νὰ τηρῇς τὰς ἐντολάς.

Ὁ Ἰουδαῖος ἠρώτησε τότε ποίας ἐντολάς καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη :

— Τὰς ἐντολάς τοῦ Νόμου : Τὸ « οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν ».

Ὅταν δὲ ὁ νέος Ἰουδαῖος ἀπήντησεν ὅτι τὰς ἐντολάς αὐτὰς τηρεῖ ἀπὸ τὴν μικρὰν τοῦ ἡλικίαν, ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε :

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς τέλειος, πῆγαινε πώλησε τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ μοίρασε τὰ χρήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἀντὶ τῆς περιουσίας σου ταύτης, θὰ ἔχῃς θησαυρὸν ἄλλον ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. Τότε δὲ ἔλα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς ὡς μαθητῆς μου.

Ὁ νέος, ὅταν ἤκουσε ταῦτα, ἔφυγε συλλογισμένος καὶ στενοχωρημένος. Εἶχε πολλὰ κτήματα καὶ χρήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελε νὰ ἀποχωρισθῇ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐστράφη πρὸς τοὺς μαθητάς Του καὶ εἶπε :

— Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ κάμηλος¹ ἀπὸ τὴν ὄπην μιᾶς βελόνης παρὰ ἑνας πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐφάνησαν πολὺ αὐστηροὶ εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ ὅποιοι ἐσκέπτοντο : δὲν εἶναι ἄραγε δυνατὸν ἕνας πλούσιος νὰ εἶναι καὶ ἀγαθός ;

Εἶπον δὲ πρὸς τὸν Ἰησοῦν μὲ ἀνησυχίαν :

— Ποῖος λοιπὸν δύναται νὰ σωθῇ ;

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν :

— Ὅτι παρουσιάζεται ὡς ἀδύνατον διὰ τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι ἀδύνατον καὶ διὰ τὸν Θεόν· διότι « παρὰ τῷ Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστί ».

Ὁ Πέτρος ἠρώτησε τότε τὸν Ἰησοῦν ἂν διὰ τοὺς μαθητάς Του, οἱ ὅποιοι ἄφησαν τὰ πάντα καὶ πρῶτοι τὸν ἠκολούθησαν, ἐπιφυλάσσεται ἰδιαιτέρα τις ἀμοιβή. Ἀπαντῶν ὁ Ἰησοῦς διεβεβαίωσεν αὐτοὺς ὅτι οἱ πρῶτοι Ἀπόστολοι θὰ εἶναι « σύνθρονοι » καὶ « σύνεδροι » κατὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν, ἀλλὰ εἶπε καὶ τὴν ἀκόλουθον παραβολὴν τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος.

65. Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος.

(Ματθ. Κ', 1 - 16).

Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὁμοιάζει πρὸς οἰκοδεσπότην, πλούσιον κτηματίαν.

Ἐξῆλθεν οὗτος λίαν πρῶτ' καὶ ἐμίσθωσεν ἐργάτας, διὰ νὰ ἐργασθῶν εἰς τὸν ἀμπελῶνά του. Συνεφώνησε μετ' αὐτῶν νὰ τοὺς πληρώσῃ ἕνα δηνάριον διὰ τὴν ἐργασίαν των τῆς ἡμέρας καὶ τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὸ κτῆμα.

Βραδύτερον ἐξῆλθε πάλιν καὶ προσέλαβε καὶ ἄλλους ἐργάτας :

— Πηγαίνετε καὶ σεῖς, τοὺς εἶπεν, εἰς τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ θὰ σᾶς πληρώσω ὅ,τι εἶναι δίκαιον.

1. Κάμηλος : τὸ χονδρὸν ζῷον τῆς ἐρήμου. Κάμιλος σημαίνει χονδρὸν σχοινίον. Τινὲς γράφουσιν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Εὐαγγελίου: Κάμιλος· δηλ. χονδρὸν σχοινίον εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ὄπην μιᾶς βελόνης· θέλει δηλ. νὰ παραστήσῃ τὸ πολὺ δύσκολον.

Τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα.

Τὴν ἐσπέραν, ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία, ἤλθον ὅλοι οἱ ἐργάται, διὰ νὰ πληρωθοῦν.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἤρχισε νὰ πληρώνη πρῶτον ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἔστειλε τελευταίους τὸ ἀπόγευμα. Ἔδωσε πρὸς αὐτοὺς ἕν δηνάριον. Κατόπιν ἤρχισε νὰ πληρώνη καὶ τοὺς ἄλλους μὲ ἕν πάλιν δηνάριον. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀρχίσει τὴν ἐργασίαν των ἀπὸ τῆς πρῶτας, ὅταν εἶδον ὅτι οἱ τελευταῖοι ἐλάμβανον ἕν δηνάριον, ἐπερίμεναν ὅτι αὐτοὶ θὰ ἐπληρώνοντο περισσότερα. Ἐπειδὴ ὅμως ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τὴν ἰδίαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐργασίαν των, ἤρχισαν νὰ γογγύζουν καὶ νὰ διαμαρτύρῳνται κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότη.

Οὗτος ἤκουσε τὰς διαμαρτυρίας των καὶ τοὺς εἶπε :

— Φίλοι μου, δὲν σᾶς ἀδικῶ. Ὅ,τι σᾶς συνεφώνησα, τὸ ἐλάβατε. Ἄν ἐγὼ θέλω νὰ δώσω καὶ εἰς τοὺς τελευταίους ἐργάτας τοῦ ἀμπελῶνός μου ἀνά ἕν δηνάριον, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα ;

Μὲ τὴν παραβολὴν ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς καὶ τὸν κόσμον ὅτι τόσον ἐκεῖνοι πού ἐδέχθησαν πρῶτοι τὴν διδασχὴν Του, ὅσον καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι βραδύτερον θὰ γίνοντο Χριστιανοί, θὰ εἶναι ἐξ ἴσου δεκτοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

66. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

(Ἰω. ΙΑ', 1-57)

Ὁ Ἰησοῦς ἠτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅταν ἐφθασεν ἕνας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὴν Βηθανίαν τῆς Ἰουδαίας. Οὗτος τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ὁ Λάζαρος, ὁ ἀδελφὸς τῆς Μάρθας καὶ τῆς Μαρίας, ἦτο σοβαρῶς ἀσθενὴς καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ. Ἡ εἰδοποίησις εἶχε τὴν ἔννοιαν προσκλήσεως τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα θεραπεύσῃ ἐκ τῆς ἀσθενείας τὸν φίλον Του.

Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τὴν εἶδῃσιν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς :

— Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

Ἐχρονοτρίβησαν ἀκόμη δύο ἡμέρας καὶ κατόπιν ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ πλήθους λαοῦ διὰ τὴν Βηθανίαν λέγων πρὸς αὐτούς :

— Ὁ φίλος ἡμῶν Λάζαρος ἔχει ἤδη κοιμηθῆ· ἀλλὰ πηγαίνομεν νὰ τὸν ἐξυπνήσω.

Οἱ μαθηταὶ ἐνόμισαν ὅτι πράγματι περὶ ὕπνου τοῦ Λαζάρου ὠμίλει ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπον :

— Κύριε, ἂν ἐκοιμήθῃ, θὰ σωθῆ ἐκ τῆς ἀσθενείας του.

Ὁ Ἰησοῦς τότε τοὺς εἶπε φανερὰ ὅτι ὁ Λάζαρος ἀπέθανε καὶ ὅτι πρέπει νὰ μεταβῶσι πρὸς αὐτόν.

Ὅταν περὶ τὴν ἐσπέραν ἐφθασαν ἔξω ἀπὸ τὴν Βηθανίαν καὶ ἔγινε γνωστὸν τοῦτο, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου Μάρθα ἐσπευσε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ. Ἡ ἄλλη ἀδελφὴ Μαρία ἔμεινε εἰς τὴν οἰκίαν μαζί μὲ τοὺς πολλοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, οἱ ὅποιοι εἶχον σπεύσει νὰ τὰς παρηγορήσουν διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ των, τὸν ὅποιον εἶχον ἤδη θάψει πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν.

Ἡ Μάρθα, ὅταν ἐφθασε πλησίον τοῦ Ἰησοῦ, εἶπε πρὸς Αὐτόν :

— Κύριε, ἂν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκε. Καὶ τώρα ὅμως γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ εἰς Σὲ ὅ,τι ζητήσῃς παρ' αὐτοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τὴν Μάρθαν :

— Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου.

Ἡ Μάρθα ἐνόμισεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐννοεῖ τὴν γενικὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ εἶπε :

— Γνωρίζω, Κύριε, ὅτι ὁ ἀδελφός μου θὰ ἀναστηθῆ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Ἄλλὰ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη :

— Εγὼ εἶμαι ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ζωή. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ θὰ ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Σὺ πιστεύεις τοῦτο ;

— Ναί, Κύριε, ἀπήντησεν ἡ Μάρθα· ἔχω ἤδη πιστεύσει ὅτι Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησε τὴν Μάρθαν καὶ περὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς, αὕτη ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν των καὶ τὴν εἰδοποίησεν.

Ὅταν αἱ δύο ἀδελφαὶ ἐξῆλθον τῆς οἰκίας διὰ νὰ συναντήσουν τὸν Ἰησοῦν, ἠκολούθησαν αὐτὰς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ποὺ εὐρίσκοντο εἰς τὴν οἰκίαν νομίζοντες ὅτι θὰ μετέβαινον εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσουν.

Ἡ Μαρία μόλις ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Του λέγουσα :

— Κύριε, ἂν ἦσο ἐδῶ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μας.

Ὁ Ἰησοῦς τόσον συνεκινήθη ἀπὸ τοὺς θρήνους τῶν δύο ἀδελφῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων ποὺ τὰς συνώδευον ὥστε ἐδάκρυσε.

Οἱ παριστάμενοι, ὅταν εἶδαν τοῦτο, εἶπον :

— Πόσον τὸν ἠγάπα !

Ἄλλοι δὲ ἔλεγον :

— Αὐτὸς ὁ ὅποιος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ, ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνῃ ὁ Λάζαρος ;

Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ μεταξῦ, συγκεινημένος καὶ μὲ ζωηράν ἐσωτερικὴν ταραχὴν, ἠρώτησε :

— Ποῦ ἔχετε θάψει αὐτόν ;

Ἡ Μαρία εἶπε :

— Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. Καὶ ὠδήγησε τὸν Ἰησοῦν.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ σπήλαιον, τὸ ὅποιον ἐχρησιμοποιοεῖτο ὡς τάφος, διέταξεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀφαιρέσουν τὸν λίθον, ὁ ὅποιος ἔκλειε τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου.

Ἡ Μάρθα εἶπε πρὸς Αὐτόν :

— Κύριε, εἶναι τώρα τέσσαρες ἡμέραι ποὺ ἔχει ταφῆ καὶ βεβαίως θὰ μυρίζῃ.

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε :

— Δὲν σοῦ εἶπον ὅτι, ἂν πιστεύῃς, θέλεις ἴδει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ;

Ὅταν λοιπὸν ἐσήκωσαν τὸν λίθον, ὁ Ἰησοῦς ἐπροχώρησε πρὸς τὸ ἀνοιγμα. Ἀφοῦ προσηχήθη, ἐφώναξε μὲ φωνὴν ζωηράν, ἡ ὁποία ἐφάνε-
ρωνεν ὅτι εἶχεν ἐξουσίαν :

— Λάζαρε, δεῦρο ἔξω !

Ἀμέσως ὁ Λάζαρος ἐσηκώθη καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν τάφον περιβε-
βλημένος τὸ σάβανον καὶ δεδεμένος μὲ τὰς ταινίας τῆς ταφῆς.

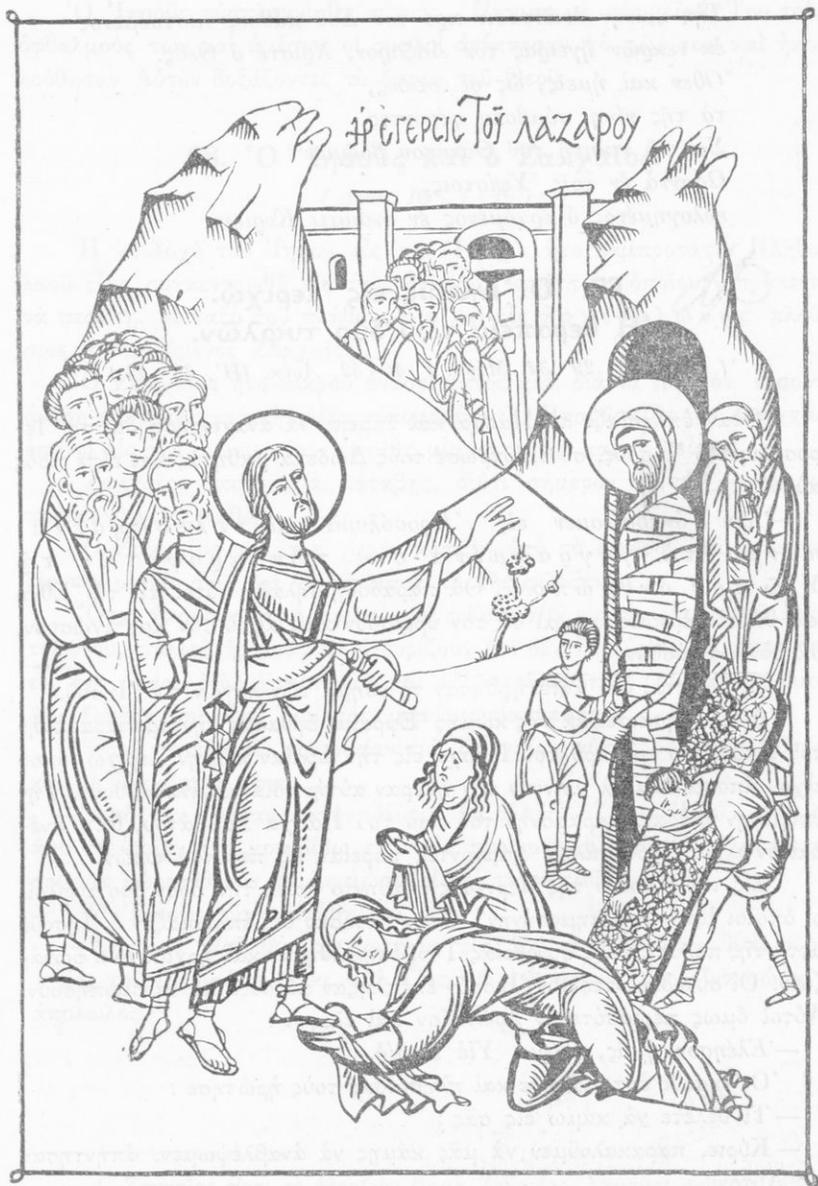
Ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ λύσουν τὰς ταινίας καὶ παρέδωσε τὸν Λάζαρον εἰς τὰς ἀδελφάς του.

Ὅσοι εἶδον τὸ θαῦμα τοῦτο τοῦ Χριστοῦ ἐπίστευσαν εἰς Αὐτόν. Διέδωσαν δὲ τὸ γεγονός εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν.

Ὅταν τὸ ἔμαθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ ἔτους ἐκείνου Καϊάφας, ἔκαμαν συμβούλιον καὶ ἀπεφάσισαν ὀριστικῶς νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπληροφορήθη τοῦτο καὶ, ἐπειδὴ ἐμεσολάβουν ἀρκεταὶ ἡμέραι μέχρι τοῦ Πάσχα, ἀπεσύρθη εἰς τὴν μικρὰν κώμην Ἐφραΐμ. Ἐκεῖ ἐπέρασε τὰς δύο ἢ τρεῖς τελευταίας ἑβδομάδας πρὸ τῶν Παθῶν.

Τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου εορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὸ Σάββατον, παραμονὴν τῶν Βαΐων, ὅποτε ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον :

Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ Σοῦ πάθους πιστούμενος
ἐκ νεκρῶν ἡγείρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός.

“Ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες,

τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες,

Σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ Θανάτου βοῶμεν :

“Ὡσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις,

εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

67. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεριχῶ. Ἡ θεραπεία τῶν δύο τυφλῶν.

(Μαθ. Κ', 29 - 34, Μάρκ. Γ' 46 - 52, Λουκ. ΙΗ', 36 - 43)

“Ὅταν ἐπλησίαζε τὸ Πάσχα καὶ ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, συνεκέντρωσε τοὺς Δώδεκα μαθητάς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς :

— Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ Υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ παραδοθῇ δηλαδὴ οὗτος εἰς τὰ Ἔθνη καὶ θὰ τὸν ἐμπαΐζουν καὶ θὰ τὸν ὑβρίσουν καί, ἀφοῦ τὸν μαστιγώσουν, θὰ τὸν φονεύσουν.

Οἱ μαθηταὶ δὲν ἀντελήφθησαν τὸ νόημα τῶν λόγων τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀναχωρήσαντες ἐκ τῆς κώμης Ἐφραΐμ, ἔφθασαν τὴν προπαραμονὴν τοῦ Σαββάτου τοῦ πρὸ τοῦ Πάσχα εἰς τὴν ὠραίαν κώμην Ἱεριχῶ, ὅπου εἶχον ἀποφασίσει νὰ μείνουν τὴν ἡμέραν αὐτήν, διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν. Τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν, παραμονὴν τοῦ πρὸ τοῦ Πάσχα Σαββάτου, θὰ « ἀνέβαινον » εἰς Ἱερουσαλὴμ κάμνοντες πορείαν ἐξ περιποῦ ὥρων.

Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἱεριχοῦς ἐκάθηντο παρὰ τὴν ὁδὸν δύο τυφλοὶ, οἱ ὅποιοι ἐζήτησαν ἐλεημοσύνην. “Ὅταν ἤκουσαν ὅτι ἐπλησίαζεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῆς πολυπληθοῦς συνοδείας Του, ἐσηκώθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ φωνάζουν. Οἱ συνοδεύοντες τὸν Ἰησοῦν ἐπέπληξαν αὐτούς, διὰ νὰ σιωπήσουν. Αὐτοὶ ὅμως περισσώτερον ἐφώναζον καὶ ἔλεγον :

— Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, Υἱὲ Δαβίδ.

Ὁ Ἰησοῦς ἐσταμάτησε καὶ πλησιάσας τοὺς ἠρώτησε :

— Τί θέλετε νὰ κάμω εἰς σᾶς ;

— Κύριε, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς κάμῃς νὰ ἀναβλέψωμεν, ἀπήντησαν εἰς Αὐτόν.

‘Ο Ἰησοῦς ἠδὲσπλαχνίσθη αὐτούς. Ἦγγισε μὲ τὰς χεῖράς Του τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ ἀμέσως οἱ τυφλοὶ ἀνέκτησαν τὸ φῶς των καὶ ἠκολούθησαν Αὐτὸν δοξάζοντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

68. ‘Ο Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

(Λουκ. ΙΘ', 1 - 10)

Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ἱεριχῶ ἦτο λαμπροτάτη. Πλήθος λαοῦ εἶχε συγκεντρωθῆ εἰς τοὺς δρόμους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ. Μεταξὺ τοῦ πλήθους ἦτο καὶ εἷς ἀρχιτελώνης πλούσιος, ὀνομαζόμενος Ζακχαῖος¹.

‘Ο Ζακχαῖος ἦτο μικροῦ ἀναστήματος καί, διὰ νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν, ἀνέβη εἰς μίαν παρὰ τὴν ὁδὸν συκομορέαν. ‘Ο Ἰησοῦς εἶδε τὸν Ζακχαῖον ἐπάνω εἰς τὴν συκομορέαν, ἐστάθη μίαν στιγμὴν καὶ τοῦ εἶπε :

— Ζακχαῖε, σπεῦσε νὰ καταβῆς, διότι σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν σου πρέπει νὰ φιλοξενηθῶ.

‘Ο Ζακχαῖος γεμᾶτος χαρὰν κατέβη ἀπὸ τὸ δένδρον καὶ ἐσπευσεν εἰς τὴν οἰκίαν του, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ τῆς φιλοξενίας.

“Οταν ἠκούσθη ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ φιλοξενηθῆ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιτελώνου, πολλοὶ ἤρχισαν νὰ ψιθυρίζουν ὅτι δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ καταλύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς ἀμαρτωλοῦ καὶ ἀδίκου ἀνθρώπου. ‘Ο Ἰησοῦς ὅμως δὲν ἔλαβεν ὑπ’ ὄψιν Του τὰς μεμψιμοιρίας ταύτας.

“Οταν μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζακχαίου, αὐτὸς Τὸν προσεκίνησε καὶ μὲ συγκίνησιν εἶπε :

— Ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν, Κύριε, θὰ ἀλλάξω ζωήν. Ἴδού, τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς. Καὶ ὅποιον ἔχω ἀδικήσει ἕως τώρα θὰ τὸν ἀποζημιώσω εἰς τὸ τετραπλοῦν.

‘Ο Ἰησοῦς ἠδὲχαριστήθη καὶ εἶπε :

— Σήμερον εἰσῆλθεν ἡ σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον. Καὶ οὗτος « υἱὸς τοῦ Ἀβραάμ » εἶναι, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθεν, ἵνα σώσῃ τὰ ἀπολωλός.

1. Ζακχαῖος εἶναι τὸ ἐβραϊκὸν ὄνομα Ζαχαρίας. Σημαίνει καθαρὸς, ἀθῶος.

69. Τὸ πολύτιμον μύρον καὶ ὁ Ἰούδας ὁ προδότης.

(Ἰω. ΙΒ', 1-8, Ματθ. ΚΣΤ', 6-16 κ. ἀλ.)

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀκολουθούντων Αὐτὸν ἀνῆλθε τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῆς Ἰεριχοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Οἱ πλείστοι εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν ἐσταμάτησεν εἰς Βηθανίαν. Ἐκεῖ ἐφιλοξενήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, τοῦ θεραπευθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἦτο δὲ καὶ ὁ Λάζαρος μεταξὺ ἐκείνων οἱ ὅποιοι παρεκάθισαν εἰς τὸ παρατεθὲν δεῖπνον.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου ἡ ἀδελφὴ τοῦ Λαζάρου Μαρία ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πρὸς Αὐτὸν κατὰ ἐξαιρετικὸν τρόπον. Ἐλαβε δοχεῖον μὲ πολύτιμον μύρον¹ καὶ περιέλουσε μὲ αὐτὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, τοὺς ὁποίους ἐσκούπισε κατόπιν μὲ τοὺς βοστρύχους τῆς κόμης τῆς.

Ὅλοι μετὰ συγκινήσεως παρηκολούθησαν τὴν σκηνὴν ταύτην καὶ ἐπεδοκίμασαν τὴν πράξιν τῆς Μαρίας, ἡ ὁποία πράξις ἦτο δεῖγμα βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς.

Εἷς ὅμως ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, δυσηρεστήθη καὶ ἤρχισε νὰ διαμαρτύρεται :

— Διατί ἔλεγε, νὰ μὴ πωληθῇ τὸ μύρον, τὸ ὁποῖον ἤξιζε 300 δηνάρια, καὶ νὰ μὴ δοθοῦν τὰ χρήματα ταῦτα εἰς τοὺς πτωχοὺς ;

Ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὅτι καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν παρόντων ἐσκέπτοντο ὅπως ὁ Ἰούδας, ἔδωσε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν :

— Ἡ Μαρία καλῶς ἔπραξε· τοὺς πτωχοὺς ἔχετε πάντοτε μεταξὺ ὑμῶν· ἐμὲ δὲ δὲν θὰ μὲ ἔχετε· ἔγινεν ἡδὴ, ὅ,τι θὰ ἐγίνετο εἰς τὸν ἐνταφιασμόν μου.

Ὁ Ἰούδας δυσηρεστήθη ἀκόμη περισσότερο. Τὴν νύκτα λοιπὸν ἔφυγεν ἐκ Βηθανίας, μετέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ παρουσιάσθη πρὸ τῶν ἀρχιερέων τοῦ Συμβουλίου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Καϊάφα. Τὸ Συμβούλιον εἶχεν ἀποφασίσει, ὅπως γνωρίζομεν, τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἰούδας εἶπεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς :

— Τί θὰ μοῦ δώσετε ; Ὑπόσχομαι νὰ σᾶς Τὸν παραδώσω.

Οἱ ἀρχιερεῖς ὑπεσχέθησαν νὰ τοῦ δώσουν τριάκοντα ἀργύρια.

1. Ἡ νάρδος ἦτο εὐῶδες φυτὸν τῶν Ἰνδιῶν, ἐξ οὗ καὶ τὸ μύρον νάρδος ἐλέγγοτο. Μία λίτρα νάρδου ἐτιμᾶτο τριακόσια δηνάρια. Τὸ δηνάριον ἦτο Ρωμαϊκὸν νόμισμα ἀξίας 84 λεπτῶν.

70. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἀνυψώνει τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

Εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον ἡ ζωὴ τῆς γυναικὸς δὲν ἦτο καλὴ. Καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ λαοὶ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληγες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐθεώρουν τὴν γυναῖκα κατωτέραν τοῦ ἀνδρός. Αἱ γυναῖκες δὲν ἐλάμβανον μέρος εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Ἐκλείοντο εἰς τὰ δωμάτια των (γυναικωνίτας) καὶ ἡσχολοῦντο εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας μαζί με τὰς δούλας. Εἰς τὰ συμπόσια μόνον ἄνδρες ἐλάμβανον μέρος. Εἰς τὸ θέατρον δὲν ἐπετρέπετο νὰ πηγαίνουν γυναῖκες, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας ἀκόμη δὲν ἐπετρέπετο νὰ παρίστανται γυναῖκες. Μόνον μερικὰς ἐορτὰς καθαρῶς γυναικείας εἶχαν, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐπετρέπετο νὰ μετασχουν ἄνδρες. Ἡ γυνὴ λοιπὸν εἶχε χωριστὴν ζωὴν καὶ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἀκόμη.

Ἡ διδασκαλία ὁμοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνατρέπει τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ ἀνυψώνει τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς εἰς τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Εἶδομεν (σελ. 116) ὅτι ὁ Χριστὸς διεκλήρυσεν τὴν ἱερότητα τοῦ δεσμοῦ τοῦ γάμου καὶ τὴν κοινότητα καὶ ἰσότητα τῶν καθηκόντων καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν συζύγων. Ἡ γυνὴ ὡς ἰσότημος μετὸν ἄνδρα ἀναλαμβάνει ὠρισμένα καθήκοντα καὶ ἔχει ὠρισμένα δικαιώματα ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ζωῇ· κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων τούτων δέον νὰ εἶναι ἀπολύτως σεβαστῆ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν λαμβάνει τὴν θέσιν ποῦ τῆς ἀνήκει ἢ γυνὴ χάρις εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀκροατῶν τῆς διδασκαλίας Του συγκαταλέγονται καὶ ἀρκεταὶ γυναῖκες. Ἡ ἀδελφὴ τῆς Μάρθας Μαρία παρακάθηται μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐκδηλώνει τὸν σεβασμὸν Του πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ ἴσα δικαιώματα αὐτῆς μετὸν ἄνδρα.

ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πνεύματος τούτου τῆς ἰσότητος τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα, τὸ ὅποῖον πνεῦμα ἢ διακηρύσσεται ρητῶς ἢ διαφαίνεται εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν στάσιν ἐν γένει τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ζωὴ τῆς γυναικὸς ἐν τῇ χριστιανικῇ κοινωνίᾳ ἐβελτιώθη καὶ ἀνυψώθη ἢ γυνὴ εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς αὐτὴν θέσιν. Πολλὰ χριστιανὰ γυναῖκες ἐξῆσαν τοιοῦτον βίον καὶ ἀνέπτυξαν τοιαύτας ἀρετὰς καὶ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν καὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν των, ὥστε ἐπροκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν καὶ αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ ΥΨΗΛΑΙ ΔΙΔΑΧΑΙ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

71. Ἡ θριαμβευτική εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

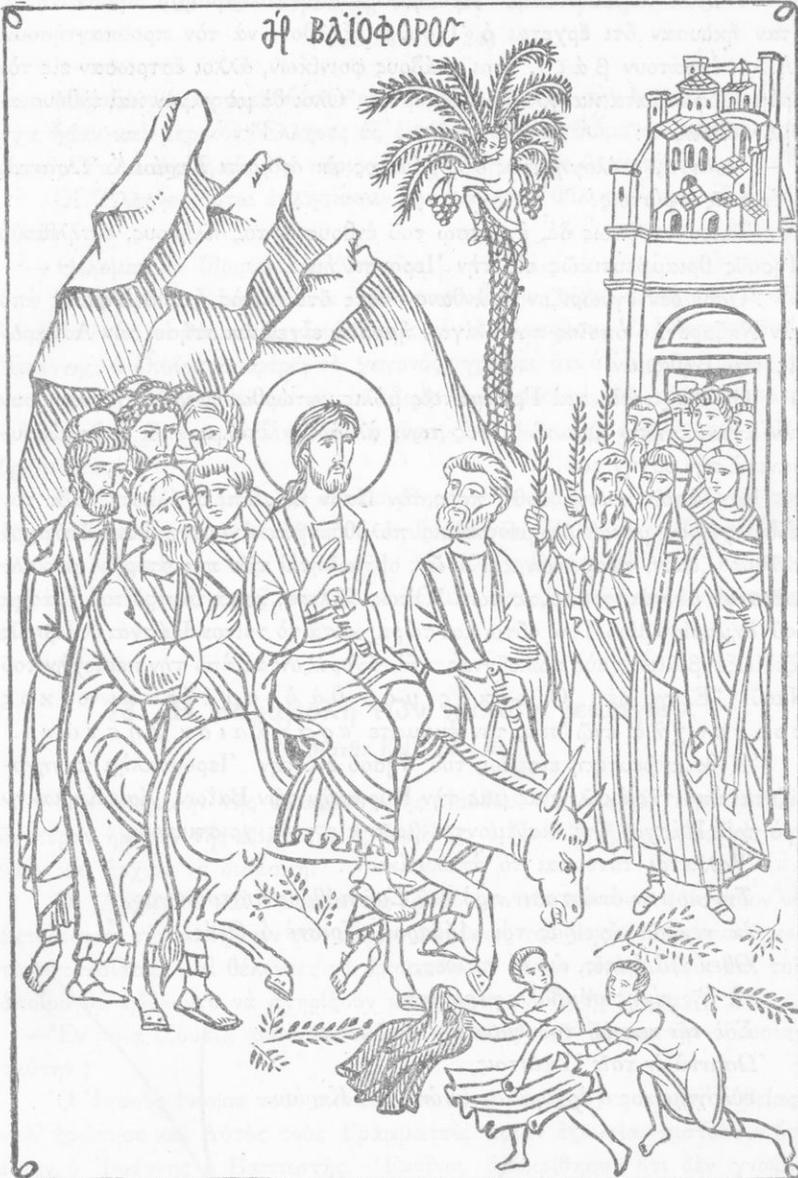
(*Μαθ. ΚΑ', 1-17*)

Ὁ Ἰησοῦς ἐξεκίνησε τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐκ τῆς Βηθανίας διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἡ ἀπόστασις ἦτο ὀλίγον μεγαλύτερα τῶν τριῶν χιλιομέτρων. Ὅταν ἔφθασεν ἀπέναντι τοῦ χωρίου Βηθφαγή, πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων, λέγει εἰς δύο ἐκ τῶν μαθητῶν :

— Πηγαίνετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ θὰ εὑρετε ἐμπρὸς σας μίαν ὄνον μετὰ τοῦ πώλου αὐτῆς. Λάβετε τὸν πῶλον καί, ἂν σᾶς ἐρωτήσῃ κανεὶς, εἶπατε ὅτι ὁ Διδάσκαλος ἔχει ἀνάγκην αὐτοῦ.

Οἱ δύο μαθηταὶ μετέβησαν καὶ ἔφεραν τὸν πῶλον. Ἔθεσαν ἐπὶ τῆς ῥάχους αὐτοῦ ἱμάτια, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἤρχισαν νὰ προχωροῦν πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, ὁ ὁποῖος ἔγραψεν : « Εἶπατε εἰς τὴν θυγατέρα Σιών : Ἴδού ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται εἰς σὲ καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου ».

Ἡ ΒΑΪΟΦΟΡΟΣ

Πολλοὶ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ πολυάριθμοι προσκυνῆται, ὅταν ἤκουσαν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐξῆλθον νὰ τὸν προῦπαντήσουν. Ἄλλοι ἐκράτουν βάλια, ἦτοι κλάδους φοινίκων, ἄλλοι ἔστρωσαν εἰς τὸν δρόμον ὑφάσματα καὶ κλάδους δένδρων. Ὅλοι δὲ μὲ χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἔκραζον :

— Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου! Ὡσαννά, ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις!

Τοιοῦτοτρόπως δέ, ἐν μέσῳ τοῦ ἐνθουσιᾶντος πλήθους, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς θριαμβευτικῶς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὅσοι δὲν ἐγνώριζον ἐμάνθανον τότε ὅτι Αὐτὸς ἦτο ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχεν ἀναστήσει τὸν Λάζαρον εἰς τὴν Βηθανίαν.

Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς μόλις κατώρθωνον νὰ συγκρατήσουν τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὸ μῖσός των, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐκδηλώσουν φανερά τὴν ὀργὴν των.

Ὁ Ἰησοῦς κατηυθύνθη πρὸς τὸν Ναὸν καί, ὅπως ἄλλοτε, εἶδε τὸν ἱερὸν χῶρον μεταβεβλημένον εἰς πολυθόρυβον ἀγοράν, ὅπου ὑπῆρχον πλῆθος ζώων, προβάτων καὶ βοῶν, οἱ πωλεῖται τῶν περιστερῶν, οἱ κολλυβισταὶ μὲ τὰς τραπέζας των. Ὅπως ἄλλοτε, κατὰ τὸ πρῶτον Πάσχα τοῦ δημοσίου βίου Του, οὕτω καὶ τώρα, κατὰ τὸ τρίτον Πάσχα, ὁ Ἰησοῦς ἐξεδίωξε βιαίως τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Ναοῦ. Ἐλεγε δέ : Ὁ οἶκός μου θὰ ὀνομάζεται οἶκος προσευχῆς, ἐνῶ σεῖς τὸν ἐκάματε « σπήλαιον ληστῶν ».

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πανηγυρίζεται ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας μας τὴν Κυριακὴν τῶν Βατίων, μίαν Κυριακὴν πρὸ τοῦ Πάσχα, ὅτε διανέμονται βάλια εἰς τοὺς χριστιανούς.

Ψάλλεται τότε καὶ τὸ ἀπολυτίκιον :

*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ Σοῦ πάθους πιστούμενος,
ἐκ νεκρῶν ἠγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστέ ὁ Θεός.*

*Ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες,
τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες,
Σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ Θανάτου βοῶμεν :*

*Ὡσαννά ἐν τοῖς Ὑψίστοις,
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.*

72. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ἕλληνες.

(Ἰω. ΙΒ', 20-24)

Μεταξὺ τῶν προσελθόντων εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἦσαν καὶ μερικοὶ Ἕλληνες ἐξ ἐκείνων οἵτινες διέμενον πιθανώτατα εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἢ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λεγομένης Δεκαπόλεως.

Οἱ Ἕλληνες οὗτοι ἐπλησίασαν τὸν μαθητὴν Φίλιππον καὶ εἶπον εἰς αὐτόν :

— Θέλομεν νὰ ἴδωμεν τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ Φίλιππος ἀνεκοίνωσε τὴν παράκλησιν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἀνδρέαν καὶ οἱ δύο μαζὶ κατόπιν εἰς τὸν Διδάσκαλον. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει τὸ γεγονός, γράφει ὅτι ὁ Ἰησοῦς, μόλις ἤκουσεν ὅτι Ἕλληνες θέλουν νὰ τὸν ἴδωσι καί, φυσικά, νὰ τὸν ἀκούσωσι διδάσκοντα, εἶπεν : « Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου. ».

Βραδύτερον οἱ μαθηταὶ ἀντελήφθησαν τὴν σημασίαν τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ. Οὗτος προέβλεπεν ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῶν Ἑλλήνων νὰ ἴδωσιν αὐτὸν ἦτο προμήνυμα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Εὐαγγελίου ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν καὶ τῆς διαδόσεως αὐτοῦ, μὲ τὴν συνδρομὴν καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

73. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν.

(Μαθ. ΚΑ', 33-45)

Τὴν ἐπομένην τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου Του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, δευτέραν ἡμέραν τῆς ἑβραϊκῆς ἑβδομάδος, ὁ Ἰησοῦς ἦλθε πάλιν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἤρchiσε νὰ διδάσκη.

Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς ἐφοβοῦντο τὸν λαὸν καὶ ἐδίσταζον νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἀπόφασίν των περὶ συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ. Μερικοὶ ὅμως τὸν ἐπλησίασαν καὶ θέλοντες νὰ ἀποσπάσουν λόγον τινὰ αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ στηρίξουν κατηγορίαν, τὸν ἠρώτησαν :

— Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις ταῦτα ; Ποῖος σοῦ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ;

Ὁ Ἰησοῦς ἐνόησε τοὺς σκοποὺς των καὶ δὲν ἀπήντησεν ἀπ' εὐθείας, ἀλλ' ἠρώτησε καὶ αὐτὸς τοὺς Γραμματεῖς ποίαν ἐξουσίαν πιστεύουν ὅτι εἶχεν ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν γνωρί-

ζουν. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε τότε ὅτι καὶ Αὐτὸς δὲν ὑποχρεοῦται πλέον νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἰδικὴν των ἐρώτησιν.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ Ἀρχιερεῖς παρέμειναν, διὰ νὰ παρακολουθῶσι τοὺς λόγους Του. Τότε ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ δείξῃ ὅτι οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Ἄρχοντες τοῦ Συνεδρίου δὲν ἦσαν ἄξια τέκνα τοῦ Θεοῦ, εἶπεν ἐνώπιον αὐτῶν τὴν ἐξῆς παραβολὴν :

— Ἐνας ἄνθρωπος οἰκοδεσπότης ἐφύτευσε μέγαν ἀμπελῶνα, τὸν περιέφραξε, κατεσκεύασε ληνὸν καὶ πύργον ἐντὸς αὐτοῦ καὶ τὸν ἐμίσθωσεν εἰς γεωργούς. Αὐτὸς ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλον τόπον.

Ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ τρυγητοῦ, ἔστειλε τοὺς δούλους του, διὰ νὰ λάβουν τὸ ἀνῆκον εἰς αὐτὸν εἰσόδημα. Ἀλλὰ οἱ κακοὶ γεωργοὶ συνέλαβον τοὺς δούλους καὶ ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν καὶ ἄλλον ἐλιθοβόλησαν. Ὁ οἰκοδεσπότης ἔστειλεν ἄλλους δούλους, περισσοτέρους, ἀλλὰ οἱ γεωργοὶ ἔκαμαν καὶ εἰς αὐτοὺς τὰ ἴδια.

Τότε ὁ οἰκοδεσπότης ἔστειλε τὸν υἱὸν του πρὸς αὐτούς :

— Θὰ ἐντραποῦν, ἐσκέφθη, τὸν υἱὸν μου.

Ἀλλὰ οἱ κακοὶ γεωργοὶ, ὅταν εἶδον τὸν υἱὸν τοῦ οἰκοδεσπότητος, εἶπον ὁ εἶς πρὸς τὸν ἄλλον :

— Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος. Ἄς τὸν φονεῦσωμεν, διὰ νὰ κληρονομήσωμεν ἡμεῖς τὸν ἀμπελῶνα.

Τὸν συνέλαβον λοιπὸν καὶ τὸν ἐθανάτωσαν.

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν, ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τοὺς ἀκροατὰς του :

— Ὅταν ἐπιστρέψῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θὰ κάμῃ εἰς τοὺς γεωργούς αὐτούς ;

Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν ἀμέσως :

— Θὰ τοὺς τιμωρήσῃ αὐστηρά. Τὸν δὲ ἀμπελῶνα θὰ ἐκμισθώσῃ εἰς ἄλλους γεωργούς, πὺ θὰ δίδουν τοὺς καρπούς.

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ὁ Ἰησοῦς κατηγόρησε φανερὰ πλέον τοὺς Ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων ὅτι εἶναι κακοὶ γεωργοὶ τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ἐφόνευσαν τοὺς ἀποσταλέντας εἰς αὐτοὺς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς προφῆτας καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ σκέπτονται καὶ διὰ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν πιστεύουν.

74. Ἡ παραβολὴ τῶν βασιλικῶν γάμων.

(*Matθ. KB', 1 - 14*)

Συνεχίζων τὴν διδασκαλίαν Του περὶ τῶν ἀξίων τέκνων τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπε καὶ τὴν παραβολὴν τῶν βασιλικῶν γάμων.

Ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ὁμοιάζει, εἶπε, πρὸς βασιλέα ποῦ ἤθελε νὰ κάμῃ τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ του. Ὅταν ὅλα ἦσαν ἔτοιμα, ἔστειλε τοὺς δούλους του νὰ καλέσουν τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους. Ἐκεῖνοι ὅμως, ἂν καὶ ἔλαβον τὴν πρόσκλησιν, δὲν προσῆλθον. Ἔστειλε πάλιν ὁ βασιλεὺς τοὺς δούλους του, διὰ νὰ τοὺς εἶπουν ὅτι τοὺς περιμένουν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ προσκεκλημένοι δὲν ἦλθον. Ἄλλος μετέβη εἰς τὸν ἀγρόν του, ἄλλος εἰς τὸ ἐμπόριόν του, μερικοὶ δὲ καὶ ὕβρισαν ἢ ἐκακοποίησαν τοὺς δούλους τοῦ βασιλέως ἢ καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.

Ὁ βασιλεὺς ἐστενοχωρήθη πολὺ. Διέταξε τοὺς δούλους του νὰ καλέσωσιν ὅλους ὅσους θὰ εὑρισκον εἰς τοὺς δρόμους καὶ θὰ ἐδέχοντο μὲ προθυμίαν τὴν πρόσκλησιν. Οἱ δούλοι ἐξετέλεσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου των καὶ ἐντὸς ὀλίγου αἱ αἴθουσαι τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων ἐγέμισαν ἀπὸ προσκεκλημένους, οἱ ὁποῖοι ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ γάμου. Ὅταν ὅμως εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ βασιλεὺς, εἶδεν ἕνα ἐκ τῶν προσκεκλημένων ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο «ἐνδεδυμένος ἐνδυμα γάμου». Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἔλθει εἰς τοὺς γάμους, διότι δὲν ἦτο ἀξιός. Ἐπλησίασε λοιπὸν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἄνθρωπε, πῶς ἦλθες ἐδῶ, χωρὶς νὰ ἔχῃς «ἐνδυμα γάμου;»

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤξευρε τί νὰ ἀπαντήσῃ. Ὁ βασιλεὺς διέταξε τότε τοὺς ὑπηρέτας νὰ τοῦ δέσουν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ νὰ τὸν ἐκδιώξουν ἀμέσως ἀπὸ τὰ κατάφωτα ἀνάκτορα εἰς τὸ πυκνὸν σκότος τῆς ἐρήμου. Ὁ Ἰησοῦς ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν του μὲ τὸ ἐξῆς συμπέρασμα — δίδαγμα :

— Πολλοὶ εἰσι κλητοὶ (εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν), ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς ἐφυγον ἀπὸ τὸν Ναὸν γεμάτοι μῖσος καὶ ὀργὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐκαμαν συμβούλιον καὶ ἀπεφάσισαν

νά « παγιδεύσωσιν » εἰς συζήτησιν τὸν Ἰησοῦν, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ στηρίξουν σοβαρὰν κατηγορίαν ἐναντίον του.

75. Ὁ Ἰησοῦς ἀποκαλύπτει τὴν νέαν παγίδα τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων καὶ καυτηριάζει αὐτούς.

(*Ματθ. Κ', 17 κ.ε., Λουκ. Κ', 22 κ.ε. καὶ Ματθ. ΚΓ', 6 - 39*)

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, τρίτην τῆς ἐβδομάδος, ὁ Ἰησοῦς μετέβη πάλιν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐδίδασκεν. Οἱ Φαρισαῖοι παρουσιάσθησαν πάλιν ἔχοντες ἐτοιμὴν νέαν παγίδα. Ἠρώτησαν δηλαδὴ τὸν Ἰησοῦν :

— Πρέπει νὰ πληρώσωμεν φόρον εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἄρχοντας ἡμῶν ἢ ὄχι ;

Ἄν ἀπῆντα (ναί), οἱ Φαρισαῖοι θὰ τὸν κατηγοροῦν ὅτι ἀντιτίθεται εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτοὺς ἀπηγόρευε νὰ πληρώνουν φόρον κεφαλικὸν εἰς ἄλλον, παρὰ μόνον εἰς τὸν Ναόν. Ἄν ἀπῆντα « ὄχι », θὰ τὸν κατηγοροῦν ὡς στασιαστὴν κατὰ τῆς ρωμαϊκῆς Ἀρχῆς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐνόησεν ἀμέσως τοὺς σκοποὺς των. Ἐζήτησε νὰ τοῦ δείξουν ἐν νόμισμα (δηνάριον, κῆνσον). Τοῦ ἔδειξαν ἓν, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὴν εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου.

— Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη ; ἠρώτησεν ὁ Ἰησοῦς.

— Τοῦ Καίσαρος, τοῦ ἀπῆντησαν.

Ὁ Ἰησοῦς τότε τοὺς λέγει :

— Ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἦτο ἀποστομωτικὴ διὰ τοὺς Φαρισαίους. Δὲν παρητήθησαν ὅμως οὗτοι τοῦ σκοποῦ των. Ὑπέβαλον καὶ ἄλλας πολλὰς ἐρωτήσεις πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' οὗτος ἔδιδε πάντοτε ἀπάντησιν εὐστοχον. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι κατετροπώθησαν καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπιτίθεται τώρα κατ' εὐθείαν ἐναντίον των διὰ τῆς διδασκαλίας Του. Στραφεῖς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀκροατῶν ἀπεκάλυψε πρῶτον τὴν ὑποκρισίαν, τὴν κακίαν καὶ ἀλαζονείαν των.

Ἐπειτα δὲ ἐκαυτηρίασεν αὐτούς καὶ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των διὰ πολὺ αὐστηρῶν λόγων καὶ φράσεων, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουσιν μὲ τὴν λέξιν Οὐαί (ἀλίμονον).

— Οὐαί ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων. Ὅχι μόνον δη-

λαδὴ σεῖς δὲν θέλετε νὰ εἰσέλθετε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ εἰσέλθουν, τοὺς ἐμποδίζετε.

—Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι «διῶλί-
λίζετε τὸν κώνωπα καὶ καταπίνετε τὴν κάμηλον».

Καὶ ἐξακολουθῶν ὁ Ἰησοῦς τὸ φοβερὸν κατηγορητήριόν του ἀπο-
καλεῖ αὐτοὺς «ὄφεις καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν».

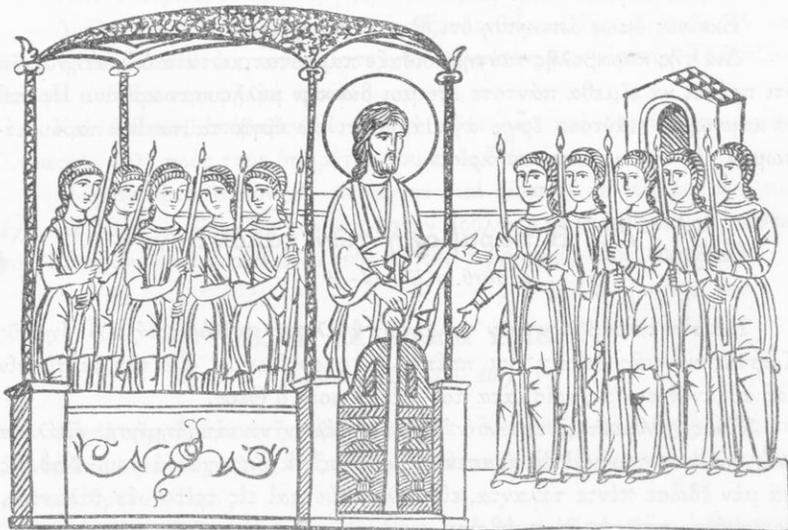
Ὁ Ἰησοῦς γνωρίζει ὅτι οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔχουν
ἤδη ἀποφασίσει τὸν θάνατόν Του. Συμπληρώνει τὴν διδασκαλίαν Του
ὁμιλῶν περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ τῆς προετοιμασίας μας δι' αὐτήν.

76. Ἡ Παραβολὴ τῶν Δέκα Παρθένων.

(Ματθ. ΚΕ', 1-13)

Οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν Δευτέραν παρουσίαν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς,
θὰ ὁμοιάζουν πρὸς δέκα παρθένας, αἱ ὅποιαί ἔλαβον τὰς λαμπάδας τῶν
καὶ ἐξῆλθον εἰς προὔπαντησιν τοῦ νυμφίου.

Αἱ πέντε ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι καὶ αἱ ἄλλαι πέντε ἦσαν μωραί.

Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων

Αἱ μὲν φρόνιμοι εἶχον λάβει μαζί των ἀρκετὸν ἔλαιον διὰ τὰς λαμπάδας των, ἐνῶ αἱ μωραὶ δὲν εἶχον προνοήσει περὶ τούτου.

Ὁ νυμφίος ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ. Ὅλοι ἐνύσταξαν καὶ ἀπεκοιμήθησαν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἤκούσθη μία φωνή :

— Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται ! Ἐξέλθετε εἰς προϋπάντησίν του !

Ὅλοι αἱ παρθένοι ἐξύπνησαν καὶ ἠτοίμαζον τὰς λαμπάδας των, ἀλλὰ τῶν μωρῶν παρθένων αἱ λαμπάδες ἔσβηνον, διότι δὲν εἶχον ἔλαιον.

Λέγουν τότε αἱ μωραὶ πρὸς τὰς φρονίμους :

— Δώσατε καὶ εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὸ ἰδικόν σας ἔλαιον.

Ἄλλὰ αἱ φρόνιμοι ἀπεκρίθησαν :

— Δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς δώσωμεν, μήπως δὲν ἐπαρκέσῃ οὔτε δι' ἡμᾶς οὔτε διὰ σᾶς. Πηγαίνετε εἰς τοὺς πωλοῦντας ἔλαιον καὶ ἀγοράσατε.

Ἐνῶ δὲ ἐκεῖναι ἔφυγον, διὰ νὰ ἀγοράσουν ἔλαιον, ἔφθασεν ὁ νυμφίος. Αἱ φρόνιμοι καὶ προνοητικαὶ παρθένοι ὑπεδέχθησαν μὲ ἀνημμένας τὰς λαμπάδας των τὸν νυμφίον καὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, ἡ δὲ θύρα ἐκλείσθη.

Μετ' ὀλίγην ὥραν ἔφθασαν καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι ἔξωθι τοῦ οἴκου καὶ ἐφώναζον :

— Κύριε, Κύριε, ἄνοιξέ μας.

Ἐκεῖνος ὅμως ἀπεκρίθη ὅτι δὲν τὰς γνωρίζει.

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ἐδίδαξε παραστατικώτατα ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ἔτοιμοι διὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν. Πρέπει νὰ κάμνωμεν πάντοτε ἔργα ἀγαθὰ, διότι τὰ ἔργα ταῦτα θὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὴν μέλλουσαν κρίσιν.

77. Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων.

(*Μαθ. ΚΕ', 14-30*)

Μὲ τὴν παραβολὴν τῶν ταλάντων ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ μᾶς διδάξῃ ὅτι πρέπει νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν βελτιώσιν μας ἀυξάνοντες τὰ χαρίσματα ποὺ μᾶς ἔδωσεν ὁ Θεός.

Ἐνας ἄνθρωπος, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, θέλων νὰ ἀποδημήσῃ, ἐκάλεσε τοὺς δούλους του καὶ ἐμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντά του. Καὶ εἰς ἓνα μὲν ἔδωσε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δύο καὶ εἰς τρίτον ἓν τάλαντον, εἰς καθένα κατὰ τὴν δυνάμιν του.

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας τοῦ κυρίου των ὁ μὲν δοῦλος ὁ λαβὼν

τὰ πέντε τάλαντα εἰργάσθη με ζῆλον καὶ τὰ ἠύξησεν εἰς δέκα, ὁ δὲ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα τὰ ἐδιπλασίασε καὶ αὐτός. Ἄλλὰ ἐκεῖνος ποῦ ἔλαβε τὸ ἓν τάλαντον τὸ ἔκρυψε μέσα εἰς τὴν γῆν.

Ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ κύριος, παρουσιάσθη ἐνώπιόν του ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα καὶ παραδίδων εἰς αὐτὸν δέκα τάλαντα τοῦ λέγει :

— Κύριε, πέντε τάλαντα μοῦ παρέδωσες· ἰδοὺ αὐτὰ καὶ ἄλλα πέντε ποῦ ἐκέρδισα με τὴν ἐργασίαν μου.

— Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἀπήντησεν ὁ κύριος· εἰς ὀλίγα ἐφάνης πιστός, εἰς πολλὰ θὰ σὲ ἐγκαταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

Παρουσιάσθη ἔπειτα ὁ ἄλλος δοῦλος ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα, ὁ ὁποῖος με τὴν ἐργασίαν του τὰ ἔκαμε τέσσαρα. Καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος εἶπε :

— Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

Προσῆλθε τέλος καὶ ἐκεῖνος ποῦ ἔλαβε τὸ ἓν τάλαντον.

— Κύριε, λέγει, ἤξευρα ὅτι εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος καὶ φοβηθεὶς ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου εἰς τὴν γῆν· ἰδοὺ, λάβε αὐτό.

Τότε ὁ κύριος, πλήρης ὀργῆς, εἶπε πρὸς αὐτόν :

— Δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρέ· με ἤξευρες, ὅπως λέγεις, σκληρὸν καὶ ἄδικον. Δὲν κατέθετες τοῦλάχιστον τὸ τάλαντόν μου εἰς τὴν Τράπεζαν, διὰ νὰ μοῦ ἐπιστραφῇ με τόκον ;

Καὶ ἀμέσως ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν αὐστηράν καὶ δικαίαν τιμωρίαν. Στραφεὶς δηλ. πρὸς τοὺς ὑπηρέτας του τοὺς διέταξε :

— Πάρετε ἀπὸ αὐτὸν τὸ τάλαντον καὶ δώσατέ το εἰς ἐκεῖνον ποῦ ἔχει τὰ δέκα. Τοῦτον δὲ τὸν ἄχρηστον δοῦλον « ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. »

78. Ἡ μέλλουσα κρίσις.

(*Μαθ. ΚΕ', 31 - 46*)

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, θὰ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου με ἄλην τὴν δόξαν Του καὶ τοὺς ἀγγέλους καὶ θὰ καθίσῃ εἰς τὸν θρόνον Του.

Θὰ συναχθοῦν τότε ὅλα τὰ ἔθνη καὶ θὰ χωρίσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ὁ ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ ἐρίφια. Καὶ θὰ θέσῃ ἐκ

δεξιῶν του τὰ πρόβατα, δηλαδή τοὺς δικαίους καὶ ἀγαθοὺς, ἐξ ἀριστερῶν δὲ τὰ ἐρίφια, δηλαδή τοὺς ἀδίκους καὶ πονηροὺς.

Καὶ θὰ εἶπῃ πρὸς τοὺς δικαίους :

— Ἐλθετε σεῖς, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην διὰ ἅς βασιλείαν.

Τότε θὰ ἀποκριθῶν οἱ δίκαιοι λέγοντες:

— Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν ὅτι ἐπείνας καὶ Σὲ ἐθρέψαμεν ἢ ἐδίψαες καὶ Σὲ ἐποτίσαμεν; Πότε Σὲ εἶδομεν ξένον καὶ Σὲ ἐφιλοξενήσαμεν ἢ γυμνὸν καὶ Σὲ ἐνεδύσαμεν; Πότε δὲ Σὲ εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ Σὲ ἐπεσκέφθημεν;

Ὁ δὲ Κύριος θὰ ἀποκριθῆ εἰς αὐτοὺς:

— Ἀληθῶς ἅς λέγω, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐπράξατε τοῦτο εἰς ἓνα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐλαχίστους, εἰς ἐμὲ τὸ ἐπράξατε.

Ἐπειτα ὁ Κύριος θὰ στραφῆ πρὸς ἐκείνους, ποὺ θὰ εὐρίσκωνται εἰς τὰ ἀριστερά Του, δηλαδή πρὸς τοὺς πονηροὺς, καὶ θὰ εἶπῃ πρὸς αὐτοὺς:

— Φύγετε ἀπ' ἐμοῦ σεῖς, οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς συντρόφους του. Διότι ἐπει-
νασα καὶ δὲν μοῦ ἐδώσατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἤμην καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε.

Τότε αὐτοὶ θὰ εἶπουν πρὸς Αὐτόν:

— Κύριε, πότε Σὲ εἶδομεν πεινῶντα καὶ διψῶντα, ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν Σὲ ὑπηρετήσαμεν;

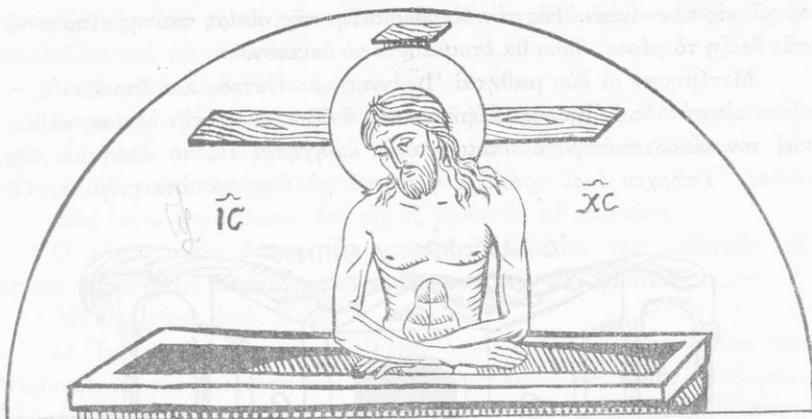
Θὰ ἀποκριθῆ δὲ ὁ Κύριος :

— Ἄς λέγω ὅτι, ἀφοῦ δὲν ἐπράξατε ταῦτα εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐλαχίστους, τοὺς εὐρεθέντας εἰς τοιαύτην κατάστασιν, οὕ-
τε καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἐπράξατε.

Θὰ σταλοῦν δὲ οἱ μὲν δίκαιοι εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, οἱ δὲ ἀδικοὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν.

Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς, εἰς ἐρώτησιν πότε θὰ γίνῃ ἡ Δευτέρα παρουσία Του καὶ ἡ μέλλουσα κρίσις, ἐδίδαξε :

— Κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν, παρὰ μόνον ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐν Οὐρανοῖς. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀγρυπνῆτε, διότι δὲν ἤξεύ-
ρετε ποίαν ὥραν ἔρχεται ὁ Κύριος. Εὐτυχὴς θὰ εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ἕτοιμος, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος. Ἀγρυπνεῖτε μήπως ἔλθῃ ἄξαφνα καὶ ἅς εὔρη νὰ κοιμᾶσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΤΑ ΑΓΙΑ ΠΑΘΗ

79. Ὁ Μυστικός Δείπνος.

(Μαθ. ΚΣΤ', 17 - 29 καὶ Ἰω. Κεφ. ΙΓ')

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, τετάρτην τῆς ἐβδομάδος, ὁ Ἰησοῦς δὲν μετέβη εἰς τὸν Ναόν, ἀλλὰ παρέμεινεν εἰς τὴν Βηθανίαν προσευχόμενος εἰς τὸ παρ' αὐτὴν ὄρος τῶν Ἑλαιῶν. Εἶχεν εἶπει εἰς τοὺς μαθητάς Του, ὅταν ἐτελείωσε τὴν περὶ μελλούσης κρίσεως διδασχὴν Του :

— Πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ Πάσχα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου παραδίδεται « εἰς τὸ σταυρωθῆναι ».

Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα ἤρχιζε τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καὶ διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας. Ἐγίνετο μεγαλοπρεπὴς θυσία εἰς τὸν Ναόν, καθ' ἣν ἐπισήμως ἐσφάζετο ὑπὸ τῶν ἱερέων ὁ ἐτήσιος ἀμνός, τὸ δὲ ἐσπέρας εἰς ὄλας τὰς οἰκίας παρετίθετο πλοῦσιον δεῖπνον, καθ' ὃ ἔτρωγον ἄζυμον ἄρτον.

Οἱ μαθηταὶ ἠρώτησαν τὸν Διδάσκαλον τὴν πρώτην τῆς Πέμπτης ποῦ θέλει νὰ ἐτοιμάσῃσι τὸ δεῖπνον τοῦ Πάσχα. Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς :

— Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν (ἦσαν εἰς Βηθανίαν) καὶ θὰ συναντήσετε ἄνθρωπον νὰ κρατῇ μίαν ὕδριαν. Ἀκολουθήσατέ τον καὶ εἰσέλθετε μετ'

αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν. Εἰς τὸν οἰκοδεσπότην τῆς οἰκίας ταύτης εἶπατε νὰ σᾶς δείξῃ τὸ μέρος, ὅπου θὰ ἐτοιμάσετε τὸ δεῖπνον.

Μετέβησαν οἱ δύο μαθηταὶ Ἰωάννης καὶ Πέτρος καὶ ἔπραξαν ὅ, τι εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Εὗρηκαν τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν ὑδρίαν, καθὼς καὶ τὸν οἰκοδεσπότην, ὁ ὁποῖος τοὺς ᾠδήγησεν εἰς τὸ ἀνώγειον τῆς οἰκίας. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ τράπεζα φαγητοῦ μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα. Οἱ

δύο μαθηταὶ ἤρχισαν νὰ ἐτοιμάζουν ὅ, τι ἀκόμη ἐχρειάζετο διὰ τὸ δεῖπνον.

Τὴν ἐσπέραν ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν καὶ ἐκάθισαν ὅλοι εἰς τὴν τράπεζαν.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ δεῖπνον, ἐσηκώθη ὁ Κύριος καὶ λαβὼν ὕδωρ καὶ νιπτῆρα ἤρχισε νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν. Ἦθελε μὲ τοῦτο ὄχι μόνον νὰ τηρήσῃ τὴν ἐπικρατοῦσαν παρ' Ἑβραίοις συνήθειαν (σελ. 38) ἀλλὰ καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς παράδειγμα ταπεινοφροσύνης, διότι

ἐγνώριζεν ὅτι εἰς τὴν ψυχὴν τῶν μαθητῶν τοῦ ὑπῆρχον ἀκόμῃ ἔχνη φιλοδοξίας καὶ φιλοπροωτίας.

Μετὰ ταῦτα τὸ δεῖπνον ἤρχισε.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου ὁ Διδάσκαλος ὠμίλει πρὸς τοὺς μαθητὰς περὶ ταπεινοφροσύνης, ἀγάπης καὶ αὐτοθυσίας. Ἐξαφνα μὲ κάποιαν ψυχικὴν ταραχὴν λέγει :

— Σᾶς λέγω ὡς βέβαιον, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θὰ μὲ προδώσῃ.

Ὁ λόγος οὗτος ἔπεσεν ὡς κεραυνὸς ἀναμέσον τῶν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι παρετήρουν μὲ ἀμηχανίαν ὁ εἷς τὸν ἄλλον καὶ ἠρώτων :

— Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε ;

Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπήντησεν. Ὅταν ὅμως ὁ Πέτρος παρεκάλεσε τὸν Ἰωάννην νὰ τὸν ἐρωτήσῃ καὶ ὁ Ἰωάννης, ὁ ὅποιος ἐκάθητο πλησίον Του, ἔκυψεν εἰς τὸ στήθος Του καὶ τὸν ἠρώτησεν εἰς τὸ οὗς ποῖος εἶναι, ὁ Ἰησοῦς εἶπε χαμηλοφώνως :

— Εἶναι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ θὰ δώσω ψωμίον, ἀφοῦ ἐμβάψω αὐτὸ εἰς τὸ πινάκιον.

Καὶ προσέφερε τὸ ψωμίον εἰς τὸν Ἰούδαν, ἐνῶ συγχρόνως τοῦ ἔλεγεν :

— Ὁ, τι ἔχεις νὰ κάμῃς, κάμε το τὸ ταχύτερον.

Ὁ Ἰούδας ἀμέσως ἀνεχώρησε καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπεχωρίσθη πλέον ὀριστικῶς ἀπὸ τὸν ὄμιλον τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰούδα ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε καὶ ἠλόγησεν ἄρτον, ἔκοψεν αὐτὸν εἰς τεμάχια καὶ τὸν ἐμοίρασεν εἰς τοὺς μαθητὰς λέγων :

— Λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.

Ἐπειτα δέ, λαβὼν ποτήριον, ἔκαμε δέησιν εὐχαριστήριον πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τοὺς μαθητὰς λέγων :

— Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες. Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Κωνῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Κύριος ἡμῶν συνέστησε τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τὸ ὅποιον εἶναι δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς πίστεως καὶ τῆς λατρείας μας πρὸς Αὐτόν.

Ἡ ἐκκλησία μας ψάλλει εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος τούτου τὰ κοντάκια :

α' (Κοντάκιον)

Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ μαθηταὶ ἐν τῷ νιατῆρι τοῦ δείπνου ἐφωτίζοντο,

τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβῆς¹ φιλαργυρίαν νοσήσας² ἐσκοτίζετο·
καὶ ἀνόμοις³ κριταῖς Σέ, τὸν δίκαιον Κριτὴν, παραδίδωσι.
Βλέπε, χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνῃ χρησάμενον,
φεύγε ἀκόρεστον ψυχὴν, τὴν διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσασαν·
Ἐὶ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε, δόξα Σοι.

β' (Κοντάκιον)

Ἐὶ Ἰούδας τῇ γνώμῃ φιλαργυρεῖ κατὰ τοῦ διδασκάλου
ὁ δυσσεβῆς, κινεῖται, βουλεύεται, μελετᾷ τὴν παράδοσιν,
τοῦ φωτός ἐκπίπτει, τὸ σκότος δεχόμενος,
συμφωνεῖ τὴν πρᾶξιν, πωλεῖ τὸν ἀτίμητον.
Ὅθεν καὶ ἀγχόνῃ ἀμοιβὴν, ὧν περ ἔδρα,
εὐρίσκει ὁ ἄθλιος καὶ ἐπώδυνον θάνατον.
Τῆς αὐτοῦ ἡμᾶς λύτρωσαι μερίδος,
Χριστὲ ὁ Θεός, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωροῦμένος
τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὸ ἄχραντον πάθος Σου.

80. Ἡ τελευταία διδασχὴ τοῦ Σωτῆρος.

(Ἰω. ΙΓ', 31-38 καὶ Κεφ. ΙΔ'-ΙΖ')

Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ δεῖπνον ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε τὴν τελευταίαν καὶ ἀποχαιρετιστήριον διδασχὴν Του πρὸς τοὺς μαθητάς :

— *Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Μετ' ὀλίγον ἀποχωρίζομαι ἀπὸ σᾶς καὶ πηγαί-
νω ἐκεῖ ὅπου σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθετε. Ἀφῆνω ὅμως, τέκνα μου,
εἰς σᾶς μίαν νέα ν ἐ ν τ ο λ ή ν. Νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ὅπως ἐγὼ
ἠγάπησα ὑμᾶς, καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καὶ τοιουτοτρόπῳ θὰ
διακρίνεσθε ὅτι εἴσθε μαθηταὶ μου.*

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διέκοψεν Αὐτὸν ὁ Πέτρος λέγων :

— Κύριε, διατι εἶπες ὅτι ὅπου ὑπάγεις δὲν δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ ἔλθω-
μεν ; Ἐγὼ θὰ σὲ ἀκολουθήσω, πρόθυμος καὶ τὴν ζωὴν μου ἀκόμη νὰ
θυσιάσω ὑπὲρ Σοῦ.

Ἐὶ Ἰησοῦς ἀπήντησε :

1. ὁ δυσσεβῆς = ὁ ἄθεος.
2. φιλαργυρίαν νοσήσας = ἀφοῦ κατελήφθη ἀπὸ φιλαργυρίαν.
3. ἀνόμοις = εἰς ἀδίκους.

— Σοῦ λέγω, Πέτρε, ὅτι σὺ τὴν νύκτα ταύτην, πρὶν ὁ ἀλέκτωρ « φωνήσῃ », θὰ με ἀρνηθῆς τρεῖς φορές.

Ὁ Πέτρος ἐσιώπησεν, ὁ δὲ Ἰησοῦς συνέχισε τὴν ὁμιλίαν Του :

— Ἐκεῖ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, βεβαίως δὲν δύνασθε νὰ με ἀκολουθήσετε. Ἄλλὰ « μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία ». Πιστεύετε εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν Θεόν. Δὲν θὰ σᾶς ἐγκαταλείψω. Ὅτι ζητήσετε « ἐν τῷ ὀνόματι μου », σᾶς λέγω ὅτι θὰ ἐκπληρωθῇ.

— Ἄν τηρῆτε τὰς ἐντολάς μου, θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα νὰ στείλῃ εἰς σᾶς ἄλλον Π α ρ ά κ λ η τ ο ν, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἵνα μὲν πάντοτε ἐντὸς ὑμῶν καὶ σᾶς βοηθῇ. Τοῦτο τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον θὰ σᾶς φωτίσῃ δι' ὅλα ὅσα σᾶς ἐδίδαξα.

— Ὁ κόσμος θὰ σᾶς μισήσῃ καὶ θὰ σᾶς διώξῃ, ὅπως ἐδίωξεν ἐμέ. Θὰ σᾶς κάμωσιν « ἀποσυναγώγους ». Ἄλλὰ σεῖς γνωρίζετε πλέον ὅτι ἐγὼ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς ἐστάλην εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι τώρα πορεύομαι πάλιν πρὸς τὸν Πατέρα. Καὶ τίποτε δὲν θὰ σᾶς φοβίσῃ νὰ τὸ διακηρύξετε.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο οἱ μαθηταὶ διεβεβαίωσαν τὸν Κύριον περὶ τούτων καὶ εἶπον :

Ναί, πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐστάλης καὶ ἦλθες.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε :

— Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα. Δόξασόν Σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱὸς δοξάσῃ Σέ ! Οἱ μαθηταὶ εἶναι ἔτοιμοι. « Καθὼς ἀπέστειλας ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὰρ ἀπέστειλα αὐτούς ».

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν ἐξῆλθον ὅλοι ἐκ τῆς οἰκίας, ὅπου ἔγινεν ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, καὶ διηθύνθησαν ἕξω τῆς πόλεως, εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

Τὴν μεγάλην Δευτέραν ψάλλεται τὸ Κοντάκιον (Ὁ Νυμφίος) :

Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται
ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός
καὶ μακάριος ὁ δοῦλος,
ὃν εὐρήσει γρηγοροῦντα,
ἀνάξιος δὲ πάλιν
ὃν εὐρήσει ὄθνημοῦντα.
Βλέπε οὖν, ψυχὴ μου,

μη τῶ ὕπνῳ κατενεχθῆς
 ἵνα μη τῶ θανάτῳ παραδοθῆς
 καὶ τῆς βασιλείας ἔξω κλεισθῆς,
 ἀλλ' ἀνάτηνον κράζουσα.

“Αγιος, “Αγιος, “Αγιος εἶ ὁ Θεός,
 διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς.

81. Ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν κῆπον Γεθσημανῆ. Ἡ σύλληψις Αὐτοῦ.

(*Μαθ. ΚΣΤ', 33 - 56*)

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του ἔφθασεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἦτο περίπου μεσονύκτιον. Εἰσῆλθον ὄλοι εἰς τὸν κ ῆ π ο ν. Γ ε θ σ η μ α ν ῆ, ὅπου συχνὰ μετέβαινεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν, διὰ νὰ προσευχηθῆ. Τοῦτο ἐγνώριζε βεβαίως καὶ ὁ Ἰουδας.

Ὁ Ἰησοῦς παρεκάλεσε τοὺς ἄλλους μαθητάς νὰ καθίσουν εἰς ἓν μέρος, Αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν τριῶν, τοῦ Πέτρου δηλαδὴ, τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου, ἐπροχώρησε βαθύτερον εἰς τὸν κῆπον.

— Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου, εἶπεν εἰς τοὺς τρεῖς μαθητάς· καὶ προσέθεσε :

— Μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ.

Καί, ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ἀκόμη ὀλίγον, ἤρχισε νὰ προσεύχεται καὶ νὰ λέγῃ :

— Πάτερ, εἰ δυνατόν ἐστί, παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ. Ἄλλ' ἄς γίνῃ ὅχι ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ ὅπως θέλεις Σὺ!

Κατόπιν ἐπέστρεψεν ἐκεῖ ὅπου εἶχεν ἀφήσει τοὺς τρεῖς μαθητὰς καὶ εὔρεν αὐτοὺς κοιμωμένους. Ἐξύπνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπε :

— Σίμων, κοιμᾶσαι ; Δὲν ἠδυνήθης οὔτε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσῃς ; Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ εἶναι πρόθυμος, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἀσθενές.

Ἀπεσύρθη πάλιν καὶ συνέχισε τὴν προσευχὴν Του μόνος. Ἐπανῆλθεν, εὔρε τοὺς μαθητὰς κοιμωμένους καὶ ἀπεσύρθη διὰ τρίτην φοράν, ἵνα προσευχηθῇ μόνος. Ὅταν ἐπανῆλθεν, εὔρε πάλιν τοὺς μαθητὰς νὰ κοιμῶνται.

— Κοιμᾶσθε λοιπόν ; τοὺς εἶπε. Ἐφθασεν ἡ ὥρα καὶ παραδίδομαι εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου. Σηκωθῆτε, ἄς πηγαίνωμεν. Ἴδου ἔρχεται ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ παραδώσῃ.

Πράγματι, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφάνησαν φῶτα καὶ ἄνθρωποι πολλοί. Ἦσαν οἱ ἄνθρωποι τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Συνεδρίου συνοδευόμενοι

Εἰς Γεθσημανῆ

ἀπὸ Ῥωμαίους στρατιώτας μὲ ὄπλα. Μαζί των ἦτο καὶ τοὺς ὠδήγει ὁ Ἰούδας.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπροχώρησεν ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς μαθητὰς καὶ ἠρώτησε.

— *Τίνα ζητεῖτε ;*

— Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἀπήντησαν.

— Ἐγὼ εἶμαι, τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Ὁ Ἰούδας εἶχεν ἀποσπασθῆ ἐν τῷ μεταξύ ἀπὸ τὸν ὄμιλον τῶν ἀνθρώπων τῶν Ἀρχιερέων, ἐπλησίασεν, ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε :

— *Χαῖρε, Ραββί !*

Κατὰ τοιοῦτον τρόπον εἶχε συμφωνήσει ὅτι θὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς ποῖος εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

Πρὶν προχωρήσουν οἱ στρατιῶται, διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ὁ Ἰησοῦς ἐπρόφθασε καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰούδαν :

— *Μὲ φίλημα παραδίδεις τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου ;*

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ στρατιῶται συνέλαβον αὐτόν.

Οἱ μαθηταὶ ἴσταντο τεταραγμένοι καὶ μὴ γνωρίζοντες τί νὰ κάμουν.

Ὁ Πέτρος ὅμως ἐξήγαγε μάχαιραν, διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν Διδάσκαλον καὶ ἔκοψε τὸ οὖς ἐνὸς ὑπρέτου τοῦ Ἀρχιερέως, ὀνόματι Μάλχου.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπέπληξε τὸν Πέτρον :

— Πέτρε, βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην της.

Ἐπειτα ἐθεράπευσε τὸ οὖς τοῦ Μάλχου καὶ ἠκολούθησε χωρὶς ἀντίστασιν τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τὸν συνέλαβον.

Οἱ μαθηταὶ κατεπλάγησαν. Μόνον ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Πέτρος ἠκολούθησαν τὴν συνοδείαν ἀναμιχθέντες μετὰ τοῦ πλήθους.

82. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως Ἄννα.

(Ἰω. ΙΗ', 12 - 27)

Οἱ συλλαβόντες τὸν Ἰησοῦν ἔδεσαν τὰς χεῖράς Του μὲ δεσμὰ καὶ τὸν ὠδήγησαν ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρχιερέως Ἄννα. Οὗτος ἦτο παλαιότερον Ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἶχε τὴν Ἀρχιερατείαν ὁ γαμβρός του Κ α ῖ ἄ φ α ς. Ὁ Ἄννας ἀνῆκεν εἰς ἐπίσημον οἰκογένειαν καὶ εἶχε μεγάλην ἐπιρροήν, ἀφοῦ ἦτο καὶ πενθερὸς τοῦ Ἀρχιερέως Καϊάφα.

Ὁ Ἄννας, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ὠδηγήθη ἐνώπιόν του, ἤρχισε νὰ Τὸν ἐρωτᾷ διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ διὰ τὴν διδασκαλίαν Του. Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη ὅτι πρέπει αὐτὰ νὰ εἶναι γνωστά, διότι δημοσίως πάντοτε ἐκήρυττε.

Ἐπομένως ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ἠρώτων περὶ τῆς διδασκαλίας Του θὰ ἐμάνθανον.

Τότε εἰς ἓκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄννα ἐρράπισε τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπε :

— Τιοιουτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν Ἀρχιερέα ;

Ἄν Ἰησοῦς ἀπήντησεν.

— Ἄν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, ἂν ὅμως ἐλάλησα καλῶς, τί μὲ δέρεις;

Μαζὶ μὲ τοὺς εἰσελθόντας εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας τοῦ Ἄννα ἦτο καὶ ὁ Ἰωάννης, ὁ ὅποιος ἦτο γνωστός εἰς τὸν Ἀρχιερέα. Ὁ Ἰωάννης παρεκάλεσε τὴν θυρωρὸν νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ εἰς τὸν Πέτρον τὸν εἰσοδόν. Αὐτὴ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ ἠρώτησε τὸν Πέτρον :

— Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἓκ τῶν μαθητῶν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ;

— Ὁχι, ἀπήντησεν ὁ Πέτρος, δὲν εἶμαι.

Κατόπιν, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Πέτρος ἴστατο πλησίον τῆς πυρᾶς, τὴν ὅποιαν εἶχον ἀνάψει εἰς τὴν αὐλὴν, διὰ νὰ θερμανθοῦν, εἶπε κάποιος πρὸς αὐτόν :

— Μήπως καὶ σὺ εἶσαι μαθητῆς Του ;

— Ὁχι, δὲν εἶμαι, εἶπε πάλιν ὁ Πέτρος.

Βραδύτερον ἓνας δούλος τοῦ Ἀρχιερέως ἔκαμεν εἰς τὸν Πέτρον τὴν ἰδίαν ἐρώτησιν καὶ ἐκεῖνος διὰ τρίτην φορὰν ἠρνήθη.

Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐλάλησεν εἰς ἀλέκτωρ.

Ἄν Πέτρος, ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος, ἐνεθυμήθη ἀμέσως τοὺς λόγους τοῦ Διδασκάλου. Ἐξῆλθε τότε ἔξω καὶ μετανωμένος δι' ὅ, τι ἔκαμεν « ἔκλυσε πικρῶς ».

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Ἄννας εἶχε τελειώσει τὴν προανάκρισιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν Καϊάφαν, ὁ ὅποιος ἦτο Ἀρχιερεὺς καὶ Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου.

83. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Συνεδρίου.

(Μαθ. ΚΣΤ', 57 - 68)

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα εἶχον συγκληθῆ τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου. Ἦσαν Ἀρχιερεῖς, Γραμματεῖς καὶ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων. Ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου ὡδηγήθη ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ διατυπωθῆ ἡ κατηγορία ἐναντίον Του καὶ νὰ καταδικασθῆ. Τὴν καταδικὴν τοῦ Ἰησοῦ εἶχον ἤδη

προαποφασίσει οἱ Ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων κατὰ πρότασιν τοῦ Καϊάφα.

Ἡ κατηγορία ἔπρεπε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ μαρτύρων. Παρουσιάσθησαν διάφοροι ψευδομάρτυρες, ἀλλὰ αἱ μαρτυρίαι των δὲν ἦσαν τοιαῦται, ὥστε νὰ στηρίζουν τὴν καταδίκην. Τέλος, δύο ἄλλοι ψευδομάρτυρες κατέθεσαν :

— Ἠκούσαμεν νὰ λέγῃ ὅτι δύναται νὰ κρημνίσῃ τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸν ἀνοικοδομήσῃ.

Τοῦτο εἶχεν εἶπει ὁ Ἰησοῦς πράγματι, ἀλλὰ ἐνόει μὲ αὐτὸ τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασίν Του.

Ὁ Καϊάφας λέγει τότε :

— Ἀκούεις τί σὲ κατηγοροῦν ; Τί ἀπαντᾷς ;

Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκρίθη.

Ὁ Καϊάφας τότε λέγει :

— Σὲ ἐξορίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εἰπέ μας : εἶσαι σὺ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός ;

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε :

— Σὺ εἶπας.

Ὁ Καϊάφας ἔδειξεν ὅτι πολὺ ἠγανάκτησε διὰ τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν.

Ἔσχισε τὰ ἱμάτιά του καὶ ἀνεφώνησε :

— Ποίαν ἀνάγκην ἔχομεν πλέον ἀπὸ μάρτυρας ; Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἐβλασφήμησεν. Ἠκούσατε ὅλοι· εἶπεν ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ποία λοιπὸν εἶναι ἡ γνώμη σας ;

Ὅλοι ἀπεκρίθησαν :

— Ἐνοχος θανάτου ἐστί.

Τοιουτοτρόπως ὁ Ἰησοῦς εἶχε καταδικασθῆ « νομίμως » κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Συνεδρίου.

Ἦρχισαν τότε οἱ παριστάμενοι νὰ κακομεταχειρίζωνται τὸν Ἀθῶν. Τὸν ἐνέπαιζον, τὸν ἔπτυσον, τὸν ἐκτύπων καὶ τοῦ ἔλεγον :

— Προφῆτευσον, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα ἐκρατήθη ὁ Ἰησοῦς ἐμπαιζόμενος καὶ κακοποιούμενος μέχρι τῆς πρωῆας τῆς Παρασκευῆς, παραμονῆς τοῦ Πάσχα.

Ἡ εἰς θάνατον καταδίκη Του ἔγινε γνωστὴ εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Τὴν ἔμαθε καὶ ὁ προδῶσας Αὐτὸν Ἰούδας. Ὁ Ἰούδας μετεμελήθη διὰ τὴν προδοσίαν του. Ἐτρεξεν εἰς τὸ Συνέδριον καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἄρχιερεῖς.

— Ἡμάρτησα, σᾶς παρέδωσα ἕνα Ἄθῶνον.

Ἐκεῖνοι τοῦ ἀπεκρίθησαν !

— Τί πρὸς ἡμᾶς ; Σύ νὰ ὄψῃσαι.

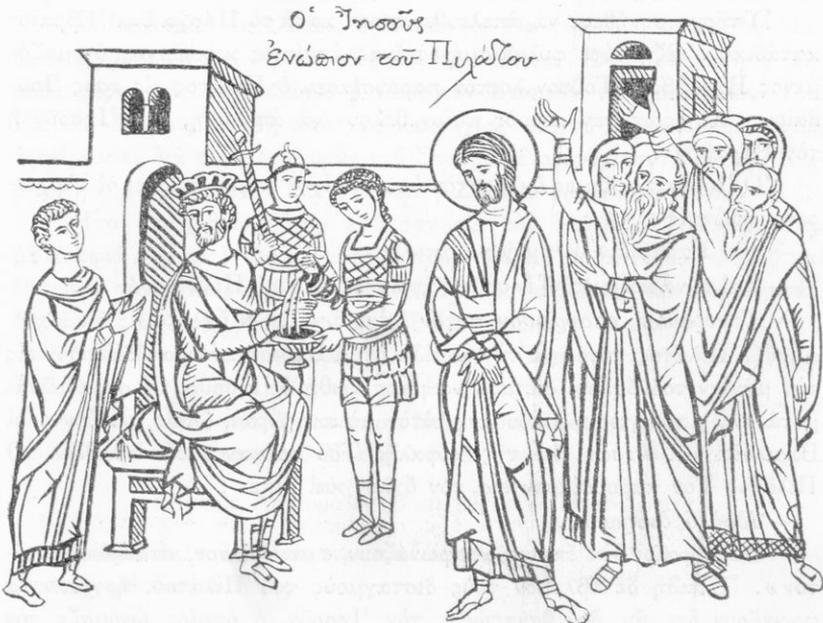
Ἄρῳδα μετέβη τότε εἰς τὸν ναὸν καὶ ἀπέρριψεν ἐκεῖ τὰ τριάκοντα ἀργύρια, κατόπιν δὲ ἠτύοκτόνησεν.

84. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

(Μαθ. ΚΖ', 11 · 32)

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συνεδρίου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ, ἀν δὲν ἐπεκυρώνητο ἀπὸ τὸν Ρωμαῖον διοικητὴν τῆς Ἰουδαίας. Ἐφεραν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ Διοικητήριον, τὸ ὅποιον ἐλέγετο μετὰ τὸ ρωμαϊκὸν τοῦ ὀνομα Πρατωριον. Διοικητὴς ἦτο τότε ὁ Πόντιος Πιλάτος.

Ὁ Πιλάτος, ὅταν ἤκουσε τὴν κατηγορίαν, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς ἐβλασφήμησε ὀνομάσας τὸν ἑαυτὸν τοῦ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, δὲν εὗρῃκε ταύτην

σοβαράν και δὲν ἤθελε νὰ ἐγκρίνη τὴν καταδίκην. Οἱ Ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων κατηγόρησαν τότε τὸν Ἰησοῦν ὅτι ὠνόμαζε τὸν ἑαυτὸν Του βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Τὸν κατηγόρησαν δηλαδὴ ὅτι ἤτο ἐπαναστάτης κατὰ τῶν Ρωμαίων.

Ὁ Πιλάτος ἐρωτᾷ τὸν Ἰησοῦν :

— Σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ;

Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη :

— Δὲν εἶμαι Βασιλεὺς, ὅπως οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς. Διότι τότε οἱ ἄνθρωποι μου θὰ ἤρχοντο νὰ μὲ ἐλευθερώσουν. Ἐγὼ ἤλθον εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ διδάξω τὴν ἀλήθειαν.

Διὰ τοῦτο ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀντίπαν, ὁ ὁποῖος εὕρισκετο τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡρώδης, ἐπειδὴ δὲν εὔρε καμμίαν κατηγορίαν λογικὴν, τὸν ἀπέστειλε πάλιν πρὸς τὸν Πιλάτον.

Ὁ Πιλάτος ἀντελήφθη ὅτι εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ ἑνα Ἀθῶν, τὸν ὁποῖον κατεδίωκον οἱ Ἀρχιερεῖς διὰ προσωπικοὺς λόγους. Ἐσκέφθη τότε ὁ Πιλάτος νὰ εὔρη τρόπον, νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

Ἐπῆρχε συνθήθεια νὰ ἀπελευθερώσουν κατὰ τὸ Πάσχα ἕνα Ἐβραῖον κατὰδικον. Ἐξῆ τότε φυλακισμένος ἕνας ἀπαίσιος κακοῦργος, ὀνομαζόμενος Βαραββᾶς. Τοῦτον λοιπὸν παρουσίασεν ὁ Πιλάτος εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς ποῖον θέλουν νὰ ἀπολύσῃ, τὸν Ἰησοῦν ἢ τὸν Βαραββᾶν.

Ὁ Ἰουδαϊκὸς ὄμιλος, τὸν ὁποῖον εἶχον συγκεντρώσει οἱ Ἀρχιερεῖς, ἐφώνησε :

— Τὸν Βαραββᾶν θέλομεν νὰ ἀπολύσῃς.

— Καὶ τί νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν ; ἠρώτησε πάλιν ὁ Πιλάτος.

— Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν ! ἐκραύγαζεν ὁ ὄμιλος.

Ὁ Πιλάτος τότε, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔδιδε κάποιαν διέξοδον εἰς τὴν μανίαν τοῦ ὄχλου, διέταξε νὰ μαστιγωθῇ ὁ Ἰησοῦς. Οἱ στρατιῶται μετὰ τὴν μαστίγωσιν ἐνέδυσαν Αὐτὸν μὲ πορφύραν, ὅπως ἐνεδύοντο οἱ Βασιλεῖς, καὶ ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Του στέφανον ἐξ ἀκανθῶν. Ὁ Πιλάτος τὸν παρουσίασεν εἰς τὸν ὄχλον καὶ εἶπεν :

— Ἴδού ὁ ἄνθρωπος.

Οἱ Ἐβραῖοι δὲν ἔπαυον νὰ φωνάζουν « σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν ». Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπον τοὺς δισταγμοὺς τοῦ Πιλάτου, ἤρχισαν νὰ φωνάζουν ὅτι, ἂν δὲν θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ὠνόμαζε τὸν

ἑαυτὸν του Βασιλέα, δὲν εἶναι φίλος τοῦ Καίσαρος.

Ὁ Πιλάτος ἐφοβήθη. Ἐκαμιν ἐν τούτοις μίαν τελευταίαν προσπάθειαν. Παρουσίασε τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ ὄχλου καὶ εἶπε:

— Τί κακὸν ἔκαμιν ;

Ὁ ὄχλος ὅμως ἐκραύγαζε :

— Σταυρωθήτω!

Ὁ Πιλάτος ἐνίψε τὰς χεῖρας του καὶ εἶπεν:

— Ἀθῶος εἶμαι ἀπὸ τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Σεῖς εἶσθε ὑπεύθυνοι.

Ὁ ὄχλος τῶν Ἑβραίων ἐφώναζε :

— Τὸ αἷμά του ἐπάνω εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ παιδιὰ μας.

Ὁ Πιλάτος παρέδωσε τέλος τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν ἐβραϊκὸν ὄχλον, ἵνα σταυρωθῇ.

85. Ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. ΚΖ', 32-56, Ἰω. ΙΘ' 17-37)

Αἱ θανατικαὶ ἐκτελέσεις ἐγίνοντο εἰς ἓνα τόπον, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Γολγοθᾶς, δηλαδὴ Κρανίον τόπος. Ἐκεῖ ὠδηγήθη ὁ Ἰησοῦς φέρων εἰς τοὺς ὤμους ὁ ἴδιος τὸν Σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου Του. Εἰς τὸν δρόμον, ἐπειδὴ ἀπὸ τὰς κακουχίας καὶ τὸ βάρος ἔπεσε κάτω, ἠγγάρευσαν διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ Σταυροῦ ἓνα ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν Κυρήνην ὠνομαζόμενον Σίμωνα. (Σίμωνα τὸν Κυρηναῖον).

Ἦτο μεσημβρία, ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν. Ἐκάρφωσαν μὲ καρφιά (ἧλους) τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας Του ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ἔστησαν τὸν Σταυρὸν ὄρθιον. Μαζί Του ἐσταύρωσαν καὶ δύο ληστές, ἓνα ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἓνα ἐξ ἀριστερῶν.

Καθ' ὃν χρόνον ἐσταύρωνον Αὐτόν, ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ μακροθυμίᾳ Του ἔλεγε συγχωρῶν τοὺς σταυρωτάς Του :

— Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν.

Εἰς τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ Σταυροῦ εἶχον γράψει :

Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Πολλοὶ ἐκ τοῦ ὄχλου περιέπαιζον ἀκόμη καὶ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον :

— Σύ, ὁ ὅποιος δύνασαι νὰ κρημίσῃς καὶ νὰ ἀνοικοδομήσῃς τὸν Ναὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας, κατὰβα τώρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

Ἄλλοι ἔλεγον :

— Ἄλλους ἔσωσες, τὸν ἑαυτὸν σου δὲν δύνασαι νὰ σώσῃς ; Ἄν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἅς σὲ σώσῃ λοιπὸν ὁ Θεός !

Καὶ ὁ εἷς ἐκ τῶν ληστῶν εἶπε πρὸς Αὐτὸν περιπαικτικούς λόγους. Ὁ ἄλλος ὅμως ληστής τὸν ἐπέπληξε καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεὸν σὺ ὁ ἔνοχος, ἀλλὰ περιπαίζεις *ἐν αὐθῶρον* ;

Πρὸς τὸν Ἰησοῦν δὲ ὁ ληστής αὐτός, ὁ ὅποιος εἶχεν ἤδη πιστεῦσαι, εἶπε :

— *Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Σου !*

Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησεν :

— Ἀληθῶς σοῦ λέγω, ὅτι σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν Παράδεισον !

Ἐπειτα ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν μητέρα Του πλησίον τοῦ Σταυροῦ μαζί με τὸν ἀγαπητόν Του μαθητὴν Ἰωάννην καὶ εἶπε :

— *Μήτηρ, ἰδοὺ ὁ υἱός σου.*

Πρὸς τὸν Ἰωάννην δὲ εἶπεν :

— *Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου.*

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἂν καὶ ὁ ἥλιος ἔμεσουράνει ἀκόμη, βαθὺ σκότος ἐκάλυψε τὴν γῆν καὶ ἐκράτησε τρεῖς ὥρας. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐφώναζεν :

— *Ἠλί, Ἠλί, λαμὰ σαβαχθανί, ἤτοι: Θεέ μου, Θεέ μου, διατὶ μὲ ἐγκατέλειπες ;*

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀκούσαντας εἶπον ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον :

— Τὸν Ἠλίαν καλεῖ εἰς βοήθειαν.

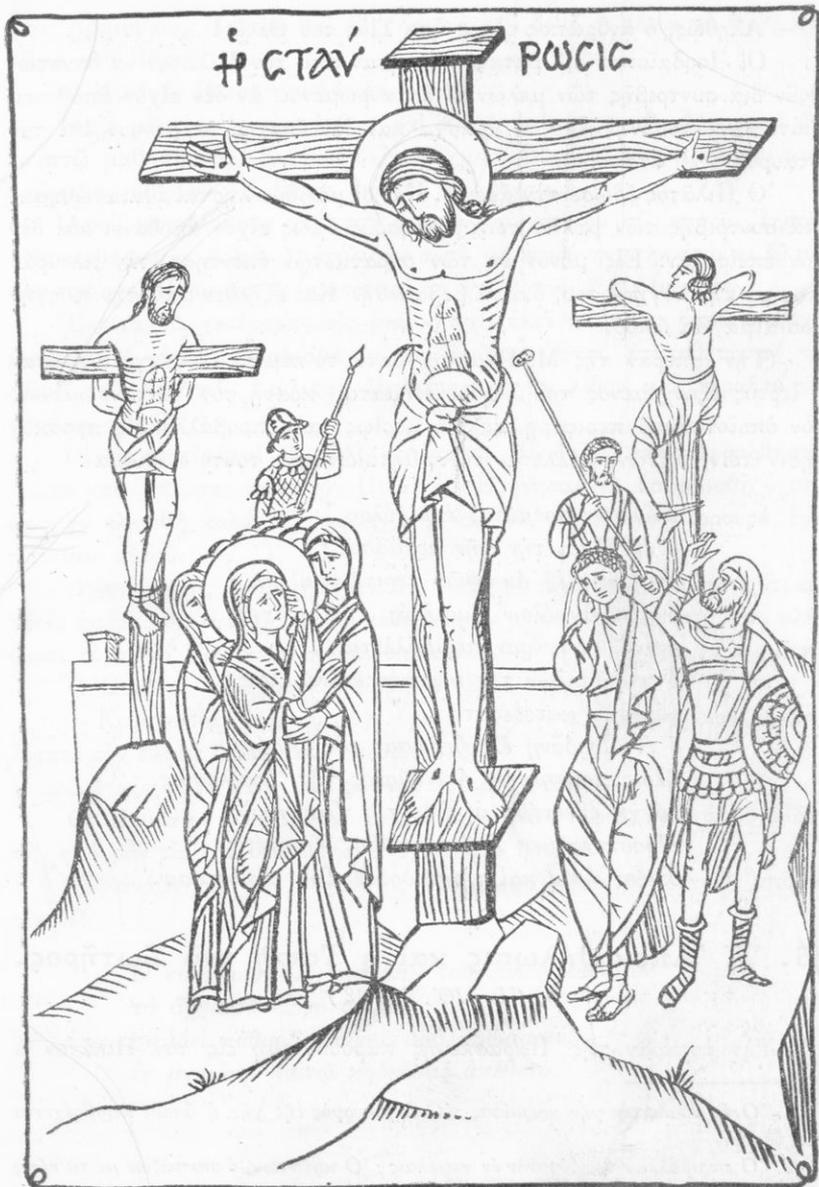
Μετ' ὀλίγον ὁ Ἰησοῦς εἶπε :

— *Διψῶ.*

Ἐσπευσε τότε εἷς στρατιώτης καὶ προσέφερεν εἰς αὐτὸν χολὴν ἀναμειγμένην με ὄζος. Ὁ Χριστὸς ἐδοκίμασε καὶ δὲν ἔπιεν. Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε τοὺς τελευταίους λόγους Του :

— *Τετέλεσται. Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδωμι τὸ πνεῦμά μου.*

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν μέγας σεισμός συνεκλόνησε τὴν γῆν. Βράχοι ἐσχίσθησαν, τάφοι ἠνοίχθησαν καὶ τοῦ Ναοῦ τὸ καταπέτασμα ἐσχίσθη εἰς δύο. Ὅλοι ὅσοι παρευρίσκοντο ἐκεῖ κατέτρόμαζαν. Ἐλεγον δέ :

—'Αληθῶς, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο Υἱὸς τοῦ Θεοῦ !

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῷ μεταξύ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλάτον νὰ θανατωθοῦν διὰ συντριβῆς τῶν μελῶν οἱ ἐσταυρωμένοι, ἂν δὲν εἶχον ἀποθάνει, διότι τὴν ἐπομένην ἦτο τὸ Πάσχα καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ μένουσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἄταφοι.

Ὁ Πιλάτος ἔδωσε τὴν ἄδειαν. Καὶ οἱ μὲν δύο λησται ἐθανατώθησαν διὰ συντριβῆς τῶν μελῶν των, ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶχεν ἀποθάνει καὶ δὲν τὸν ἐπείραξαν. Εἷς μόνον ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε τὴν πλευρὰν Του μετὰ τὴν λόγχην του, διὰ νὰ βεβαιωθῆ. Καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πληγὴν τοῦ αἵμα καὶ ὕδωρ.

Τὴν ἐσπέραν τῆς Μ. Πέμπτης μετὰ τὸ πέμπτον Εὐαγγέλιον, ὅταν ὁ ἱερεὺς ἐξερχόμενος τοῦ Ἁγίου Βήματος, κρατῆ τὸν Ἐσταυρωμένον, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ περιφέρῃ εἰς τὸν κυρίως ναόν, προβάλλει εἰς προσκύνησιν τῶν πιστῶν, ψάλλεται τὸ παθητικώτατον τοῦτο κάθισμα :

Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου
ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας¹.
στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται
ὁ τῶν ἀγγέλων Βασιλεύς·
ψευδῆ προφύραν περιβάλλεται
ὁ περιβάλλον τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις².
ράπισμα κατεδέξατο
ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθέρωσας τὸν Ἀδάμ·
ἡλοῖς προσηλώθη ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας,
λόγχῃ ἐκεντήθη ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου·
Προσκυνοῦμεν Σοῦ τὰ πάθη, Χριστέ,
δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἔνδοξόν Σου Ἀνάστασιν.

86. Ἡ Ἀποκαθήλωσις καὶ ἡ Ταφὴ τοῦ Σωτῆρος.

(Ἰω. ΙΘ', 31 - 42)

Τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς παρουσιάσθη εἰς τὸν Πιλάτον ὁ

1. Ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας : Ὁ δημιουργὸς τῆς γῆς, ἡ ὁποία περιβρέχεται ἀπὸ ὕδατα.

2. Ὁ περιβάλλον τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις : Ὁ κρότων, ὁ σκεπάζων μετὰ τὰ νέφη τὸν οὐρανόν.

ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσήφ καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Πιλάτος ἔδωσε τὴν ἄδειαν.

Μαζὶ μὲ τὸν Ἰωσήφ ἐπῆγε καὶ ἄλλος ἐπίσημος Ἰουδαῖος καὶ ἐν κρυπτῷ μαθητῆς τοῦ Κυρίου, ὁ Νικόδημος. Οὗτος ἔφερε μαζὶ του καὶ ἀρώματα, σμύρναν καὶ ἀλόην, διὰ τὸν ἐνταφιασμόν.

Ἀφοῦ κατεβίβασαν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ σεπτὸν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ (ἀποκαθήλωσαν Αὐτόν), ἐτύλιξαν αὐτὸ μὲ συνδόνην, τὴν ὁποίαν ἤλειψαν προηγουμένως μὲ ἀρώματα καὶ τὸ ἠτοιμάσαν διὰ τὴν ταφήν.

Ἐπειτα τὸ μετέφεραν εἰς ἓνα κῆπον, ἐκεῖ πλησίον, ὅπου ὑπῆρχε μνημεῖον — τάφος ἐσκαλισμένος εἰς βράχον. Ἐκεῖ ἐτοποθέτησαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἐκύλισαν δὲ ἔπειτα μέγαν λίθον καὶ ἔφραξαν τὸ στόμιον αὐτοῦ.

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄλλοι ἐπίσημοι Ἰουδαῖοι ἐπληροφορήθησαν ταῦτα καὶ ἔσπευσαν πρὸς τὸν Πιλάτον. Ἐζήτησαν νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος, νὰ κλεισθῇ καλά, νὰ σφραγισθῇ καὶ νὰ τοποθετηθῇ φρουρὰ ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

— Διότι, εἶπον, ἐνεθυμήθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπε κάποτε ὅτι εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐγερθῇ. Φοβούμεθα λοιπὸν μήπως οἱ μαθηταὶ Του κλέψωσι τὸ σῶμά Του καὶ εἴπωσιν ἔπειτα ὅτι ἡ γέροθη ἐκ νεκρῶν.

Ὁ Πιλάτος δὲν ἔφερον ἀντίρρησην, ἀλλὰ τοὺς εἶπε :

— Κουστωδίαν (φρουρὰν) ἔχετε. Ὑπάγετε λοιπὸν καὶ ἀσφαλίσαιτε τὸν τάφον ὅπως σεῖς γνωρίζετε.

Διέταξε δὲ νὰ μείνῃ καὶ φρουρὰ πρὸ τοῦ τάφου.

Οἱ Ἰουδαῖοι μετέβησαν, ἐσφράγισαν τὸν τάφον καὶ, ἀφοῦ εἶδον τὴν φρουρὰν εἰς τὴν θέσιν της, ἀνεχώρησαν ἡσυχαι.

Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος τούτου ψάλλεται τὸ κάτωθι ἀπολυτίκιον :

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν
τὸ ἄχραντὸν Σου σῶμα,
συνδόνι καθαρᾷ εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν,
ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέθετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

87. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

(Μάρκ. ΙΣΤ', 1-8 καὶ Ματθ. ΚΗ', 1-7)

Τὴν αὐγὴν τῆς μετὰ τὸ Σάββατον πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη ἦλθον εἰς τὸν τάφον φέρουσαι ἀρώματα καὶ μύρον, διὰ νὰ ἀλείψωσι τὸ σεπτὸν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Αἱ μυροφόροι γυναῖκες ἔλεγον ἢ μία πρὸς τὴν ἄλλην:

— Ποῖος θὰ ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον τοῦ μνημείου;

Ἐγνώριζον ὅτι ὁ λίθος ἦτο βαρύτατος.

Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὸν τάφον, εἶδον μὲ ἀπορίαν ὅτι ὁ μὲν λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῆ, οἱ φρουροὶ δὲ τοῦ τάφου εἶχον πέσει κάτω εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἦσαν κατατρομαγμένοι.

Εἶδον τότε μὲ τρόμον καὶ αὐταὶ ἐπὶ τοῦ ἀποκεκλισμένου λίθου καθήμενον ἓνα ἄγγελον, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς αὐτάς:

— Μὴ φοβεῖσθε. Ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον; Δὲν εἶναι ἐδῶ. Ἀνεστήθη. Ἴδου ὁ τάφος, ὅπου τὸν ἐνεταφίασαν,

εἶναι κενός. Ὑπάγετε λοιπὸν ταχέως καὶ εἶπατε τοῦτο εἰς τοὺς μαθητάς.

Αἱ μυροφόροι ἔτρεξαν ἀμέσως νὰ ἀναζητήσουν τοὺς μαθητάς καὶ νὰ τοὺς εἰπουν τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν. Εἰς τὸν δρόμον συνήντησαν τὸν

Οὐκ ἔστω
ὥδε

Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος τὰς ἐχαιρέτισεν. Αὐταί, ὅταν τὸν εἶδον, προσελθοῦσαι ἐκράτησαν Αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν Αὐτῷ.

Ὁ Κύριος ὠμίλησε πρὸς αὐτάς καὶ εἶπε :

— Μὴ φοβεῖσθε ! Ὑπάγετε καὶ εἶπατε εἰς τοὺς μαθητάς νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐκεῖ θὰ με ἴδουν.

Αἱ γυναῖκες ἔσπευσαν νὰ εὔρουν τοὺς Μαθητὰς καὶ νὰ τοὺς ἀναγγείλουν τὴν μεγάλην εἶδησιν, ὅτι δηλ. ὁ Χριστὸς Ἄνέστη. Ἐκεῖνοι ὁμῶς δὲν ἐπίστευον, ὁ Πέτρος δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης ἔτρεξαν ἀμέσως εἰς τὸ μνημεῖον. Πράγματι εὔρον τὸν τάφον ἀνοικτὸν, εἰσῆλθον καὶ εἶδον τὴν νεκρικὴν σινδόνην. Τὸ Σῶμα τοῦ Σωτῆρος δὲν ἦτο ἐκεῖ. Ὁ Ἰησοῦς, καθὼς εἶχε προείπει, εἶχεν ἀναστηθῆ ἔκ νεκρῶν. Κατήργησε τὸν θάνατον διὰ τοῦ θανάτου καὶ ἐχάρισεν εἰς τοὺς νεκροὺς τὴν ζωὴν.

Εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ψάλλονται :

α' (Ἀπολυτίκιον)

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας,
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

β' (Κοιτάκιον)

Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατήλθες, Ἀθάνατε,
ἀλλὰ τοῦ Ἄδου καθεῖλες τὴν δύναμιν
καὶ ἀνέστης ὡς νικητής, Χριστὲ ὁ Θεός,
γυναῖξί μωροφόροις
φθεγξάμενος Χαίρετε
καὶ τοῖς σοῖς Ἀποστόλοις
εἰρήνην δωρούμενος,
ὁ τοῖς πεσοῦσι
παρέχων ἀνάστασιν.

(Κανὸν εἰς τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα)

Ἀναστάσεως ἡμέρα,
λαμπρυνθῶμεν λαοί,
Πάσχα Κυρίου, Πάσχα.
Ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν
καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν
Χριστὸς ὁ Θεός
ἡμᾶς διεβίβασεν,
ἐπινίκιον ἄδοντας

Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἀγία ἡμέρα
 ἡ μία τῶν Σαββάτων,
 ἡ βασιλὶς καὶ Κυρία,
 ἑορτῶν ἑορτῆ
 καὶ πανήγυρις ἐστὶ πανηγύρεων,
 ἐν ἧ εὐλογοῦμεν
 Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

88. Ἄλλαι ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου.

(Λουκ. ΚΔ', 13 - 40, Ἰω. Κ', 19 - 20 καὶ ΚΑ', 1 - 23)

α) Εἰς Ἐμμαούς.

Δύο ἐκ τῶν μαθητῶν ἐπορεύοντο ὀλίγον μετὰ τὴν Ἀνάστασιν εἰς μίαν πόλιν πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον Ἐμμ α ο ῦ ς.

Ἐνῶ εὐρίσκοντο καθ' ὁδὸν καὶ συνωμίλουν διὰ τὰ γεγονότα, παρουσιάσθη ἕξαφνα εἰς ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος ἤρχισε νὰ ὀδοιπορῇ μαζί των. Ἐλαβε δὲ μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν των καὶ κατηγορήσεν αὐτούς, διότι εἶχον ἀμφιβολίας διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Εἶπε δὲ εἰς αὐτούς:

—“Ὅλα ὅσα συνέβησαν προελέχθησαν ὑπὸ τῶν προφητῶν καὶ ἔπρεπε νὰ συμβοῦν. Πῶς δὲν τὰ πιστεύετε ;

Ἄφροῦ ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν Ἐμμαούς, οἱ δύο μαθηταὶ παρεκάλεσαν τὸν ἄγνωστον εἰς αὐτούς συνοδοιπόρον των νὰ δεχθῇ νὰ δειπνήσουν μαζί.

Ἐκεῖνος ἐδέχθη.

Ὅταν ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ ἄγνωστος ἔλαβε τὸν ἄρτον, τὸν ἠλόγησε καὶ ἔπειτα τὸν ἔκοψε καὶ ἤρχισε νὰ τὸν μοιράζῃ. Τότε οἱ δύο μαθηταὶ ἀνεγνώρισαν ἕξαφνα ὅτι ἦτο Ἐ κ ε ῖ ν ο ς, ὁ Δ ι δ ἄ - σ κ α λ ο ς. Ἀμέσως ὅμως ὁ Κύριος ἐχάθη ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των.

β) Εἰς Ἱερουσαλήμ.

Οἱ δύο μαθηταὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Εὔρον τοὺς ἄλλους μαθητάς συγκεντρωμένους εἰς μίαν οἰκίαν καὶ διηγήθησαν εἰς αὐτούς ὅτι εἶδον τὸν Κύριον. Μερικοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν ἐδυσπίστουν ἀκόμη.

Ἐνῶ συνωμίλουν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἡ ὁποία ἦτο κλειστή, διότι ἐφοβοῦντο

τοὺς Ἰουδαίους, ἔξαφνα παρουσιάσθη ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν :

— *Εἰρήνη ὑμῖν !*

Οἱ μαθηταὶ κατετρόμαξαν. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς καθησυχάζει :

— Διατὶ φοβεῖσθε ; Ἐγὼ εἶμαι. Ἴδού αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες μου μὲ τὰ σημάδια τῶν ἥλων. Ἐγγίσατέ με, διὰ νὰ βεβαιωθῆτε.

Οἱ μαθηταὶ τότε ἀνεθάρρησαν καὶ ἔσπευσαν χαρούμενοι νὰ προσκυνήσουν τὸν Διδάσκαλον. Οὗτος δὲ λέγει πάλιν πρὸς αὐτούς :

— *Εἰρήνη ὑμῖν !* Καθὼς μὲ ἀπέστειλεν ὁ Πατήρ, οὕτω καὶ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς. Λάβετε πνεῦμα Ἅγιον. Ὅσων συγχωρήσῃτε τὰς ἁμαρτίας, ἅς εἶναι συγχωρημέναι.

Ἀφοῦ εἶπε τοὺς λόγους τούτους ὁ Κύριος, ἔξηφρανίσθη ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μαθητῶν.

γ) Εἰς τὸν δύσπιστον Θωμᾶν.

Εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν, ὁ Θωμᾶς, ἀπουσίαζεν ἀπὸ τὴν συγκέντρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἐφάνη ὁ Κύριος. Ὅταν εἶδον τὸν Θωμᾶν οἱ ἄλλοι μαθηταί, εἶπον πρὸς αὐτόν.

— Εἶδομεν τὸν Κύριον.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἐπίστευσε καὶ ἔλεγεν :

— Ἄν δὲν ἴδω εἰς τὰς χεῖράς Του τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ ἂν δὲν βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν Του, δὲν θὰ πιστεύσω.

Ὅκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ἦσαν πάλιν συγκεντρωμένοι ὅλοι οἱ Μαθηταὶ καὶ ὁ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐμφανίζεται πάλιν ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ Κύριος καὶ λέγει :

— *Εἰρήνη ὑμῖν !*

Στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν Θωμᾶν τοῦ εἶπε :

— Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ εἰς τὴν χεῖρα καὶ εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ εἶσαι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

Ὁ Θωμᾶς τότε προσεκύνησεν Αὐτόν καὶ εἶπε :

— *Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.*

Εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Θωμᾶν :

— Θωμᾶ, μὲ εἶδες καὶ ἐπίστευες ; Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

δ) Εἰς Γαλιλαίαν

Μετά τινες ἡμέρας κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἰησοῦ εἶχον συγκεντρωθῆ οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐκεῖ πάλιν ἐνεφανίσθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε :

— Σᾶς ἀποστέλλω νὰ διδάξετε ὅλα τὰ Ἔθνη. Πηγαίνετε καὶ φωνήσατε τοὺς λαοὺς. Βαπτίζετε αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ διδάσχετε τὰς ἐντολάς μου.

ε) Εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος

Πάλιν ἐνεφανίσθη ὁ Κύριος εἰς τοὺς μαθητάς Του, ὅταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐψάρουν μὲ τὸ πλοῖόν των εἰς τὴν λίμνην τῆς Τιβεριάδος. Ἦσαν ἑπτὰ. Ὁ Σίμων Πέτρος, ὁ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, ὁ Ναθαναήλ, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος καὶ δύο ἀκόμη ἄλλοι.

Οἱ ἑπτὰ ἄλιεῖς δὲν εἶχον κατορθώσει καθ' ὅλην τὴν νύκτα νὰ πιᾶσουν ἰχθῦς. Περὶ τὴν πρωΐαν εἶδον ἰστάμενον εἰς τὴν παραλίαν τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν ἀμέσως. Ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοὺς τροφήν, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἀπήντησαν ὅτι δὲν ἔπιασαν καθόλου ἰχθῦς.

Εἶπε τότε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς :

— Ρίψατε τὸ δίκτυον εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ πλοίου.

Ἐκεῖνοι ὑπήκουσαν καὶ μετ' ὀλίγον ἐδυσκολεύθησαν νὰ ἀνασύρουν τὸ δίκτυον λόγῳ τοῦ βάρους τῶν ἰχθύων.

Ἀμέσως τότε τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφώναξεν :

— Ὁ Κύριος εἶναι !

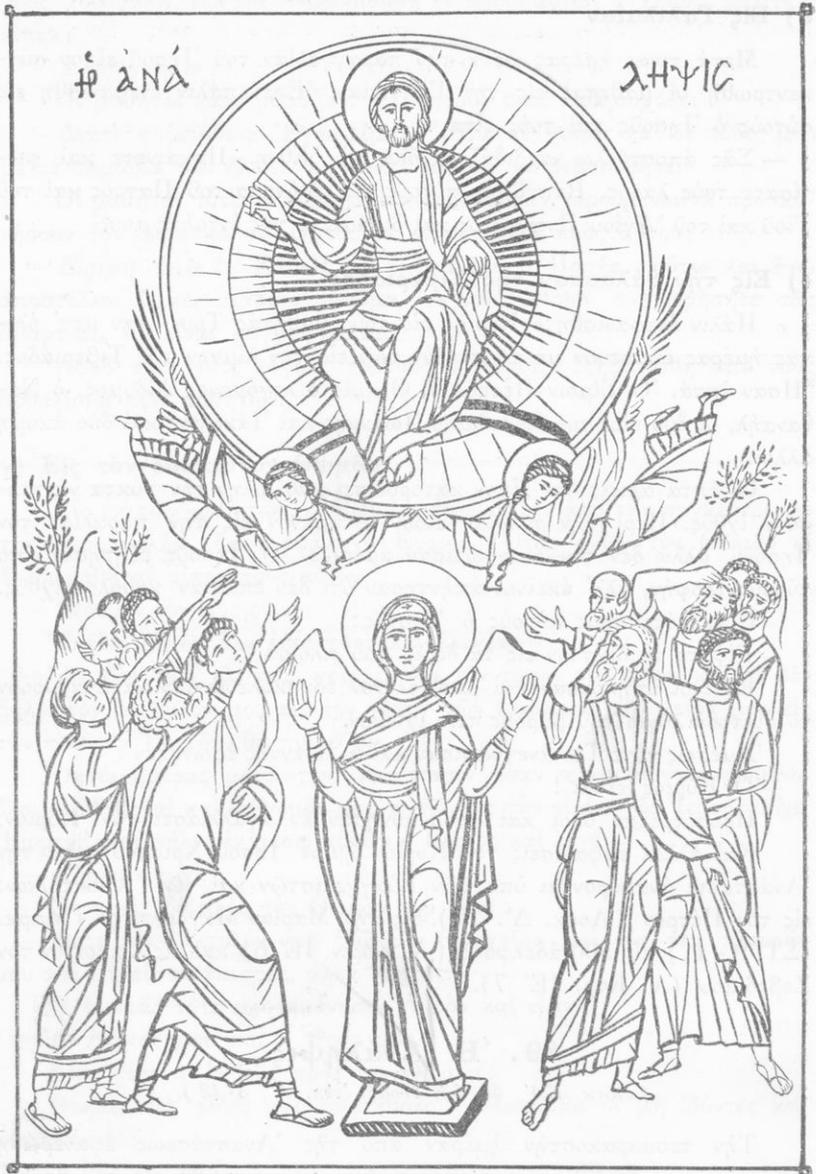
Προσέτρεξαν ὅλοι καὶ προσεκύνησαν ἐν ἀγαλλιάσει τὸν Κύριον.

Καὶ ἄλλαι ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων: εἰς τὸν Πέτρον (Λουκ. Δ'. 25), εἰς τὴν Μαρίαν Μαγδαληνὴν (Μαρκ. ΙΣΤ' 9 - 11), εἰς 500 ἀδελφοὺς (Α' Κοριν. ΙΕ' 6) καὶ εἰς Ἰακώβον τὸν Ζεβεδαίου (Α' Κορ. ΙΕ' 7).

89. Ἡ Ἀνάληψις.

(Λουκ. ΚΑ', 50-53, Πράξ. Ἀπ. Α', 3-12).

Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως ἐφανερώθη ὁ Κύριος εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ ὅποιοι εἶχον συγκεντρωθῆ εἰς τὴν Ἱερου-

σαλήμ. Ἦλθε κατόπιν μετ' αὐτῶν εἰς τὸ παρὰ τὴν Βηθανίαν ὄρος τῶν Ἑλαιῶν. Ἐκεῖ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰς τελευταίας ἐντολάς. Τοὺς εἶπε δὲ νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ νὰ περιμένουν ἐκεῖ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς αὐτοὺς. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θὰ ἐκήρυττον τὸ *Εὐαγγέλιον τῆς Σωτηρίας* εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Κατόπιν ὕψωσε τὰς χεῖρας καὶ ἠλόγησεν αὐτοὺς. Ἐνῶ δὲ ἔκαμνε τοῦτο, ἀπεχωρίζετο σιγὰ σιγὰ τῶν μαθητῶν ἀναλαμβάνομενος πρὸς τὸν οὐρανόν, μία νεφέλη δὲ περιέβαλεν Αὐτὸν καὶ τὸν ἀπέκρυψε τέλος ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν μαθητῶν.

Οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον ἀκόμη ἔκθαμβοι πρὸς τὴν διεύθυνσιν ὅπου ἀνελήφθη ὁ Κύριος. Παρουσιάσθησαν τότε δύο ἄγγελοι μὲ κατάλευκα ἐνδύματα καὶ λέγουν πρὸς αὐτοὺς :

— Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί βλέπετε εἰς τὸν Οὐρανόν ; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς εἰς τὸν Οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὸν κόσμον καθ' ὃν τρόπον « ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν Οὐρανόν ».

Οἱ μαθηταὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εὐλογοῦντες καὶ δοξάζοντες τὸν Κύριον.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν,
χαροποιήσας τοὺς μαθητάς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου πνεύματος,
βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας,
ὅτι Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτῆς τοῦ κόσμου.

Ημερομηνία: 19/11/2011
 Θέμα: Ημερομηνία: 19/11/2011
 Ημερομηνία: 19/11/2011

Ημερομηνία: 19/11/2011
 Ημερομηνία: 19/11/2011
 Ημερομηνία: 19/11/2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

	Σελίς
Α'. Θρησκευτική και ἠθική κατάστασις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως	9
1. Θρησκευτική καὶ ἠθική κατάστασις τοῦ Ἐθνικοῦ κόσμου	9
2. Θρησκευτική καὶ ἠθική κατάστασις τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ	11
Β'. Προσδοκία τῆς ἐλευσεως Σωτῆρος τοῦ κόσμου	13
Γ'. Ἡ Καινὴ Διαθήκη	13

Αὐτὸν ἐξάμνον

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Γέννησις καὶ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Χριστοῦ.

1. Ζαχαρίας καὶ Ἐλισάβετ	15
2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	17
3. Ἡ Θεοτόκος ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ	19
4. Ἡ Γέννησις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου	20
5. Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ	21
6. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου	24
7. Ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων	27
8. Ἡ εἰς Αἴγυπτον φυγὴ τῆς Ἱερᾶς Οἰκογενείας	29
9. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετὴς ἐν τῷ Ναῶ	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἀρχὴ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἰησοῦ ὡς διδασκάλου. Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ αὐτοῦ.

10. Τὸ κήρυγμα Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ	33
11. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ	35
12. Ὁ Ἰησοῦς ἀρχίζει τὴν διδασκαλίαν του καὶ ἀποκτᾶ τοὺς πρῶτους μαθητάς	37
13. Τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας	38
14. Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει τοὺς ἐμπόρους ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος	40
15. Συνομιλία τοῦ Ἰησοῦ μετὸν Νικαδῆμον. Ἡ περὶ ἀναγεννήσεως διδασκαλία Του	42

16. Σύλληψις καὶ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἀποκεφάλισις αὐτοῦ	43
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἐν τῷ Ἰησοῦ διδάσκαλος καὶ θαυματουργός.

17. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις	45
18. Ἡ διὰ λόγου θεραπεία τοῦ υἱοῦ τοῦ αὐλικοῦ	47
19. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ — Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου καὶ ἄλλων ἀσθενῶν	48
20. Ἡ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων	49
21. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία	51
22. Οἱ Μακαρισμοὶ	52
23. Συστάσεις τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς Του διὰ τὴν καλὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου των	53
24. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου	54
α) Περὶ φόνου	54
β) Περὶ ὄρκου	55
γ) Περὶ ἀνεξικακίας	56
δ) Περὶ ἀγάπης	56
ε) Περὶ ἐλεημοσύνης	57
στ) Περὶ προσευχῆς	57
ζ) Περὶ νηστείας	60
η) Περὶ Θείας Προνοίας	60
θ) Περὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχη ὁ ἄνθρωπος	61
ι) Περὶ σταθερᾶς πίστεως	62
25. Ποίαν ἐντύπωσιν ἔκαμε καὶ ποίαν σημασίαν ἔχει διὰ τοὺς Χριστιανοὺς ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

τῆς 11^{ης} ἑβδομάδας11^{ος} ἑβδομάδας

Ἡ δρᾶσις καὶ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

26. Ἡ θεραπεία τοῦ λεπροῦ καὶ τοῦ παραλυτικοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου τῆς Καπερναοὺμ	64
27. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὴν	65
28. Ὁ Ἰησοῦς συγχωρεῖ τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας	67
29. Ὁ Ἰησοῦς συνεχίζει τὴν διδασχὴν του εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς κόμας τῆς Γαλιλαίας — Αἱ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ	68
30. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως	69
31. Ἡ παραβολὴ τῶν ζιζανίων	71
32. Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου σινάπεως καὶ τῆς ζύμης	72
33. Ὁ Ἰησοῦς λέγει καὶ ἄλλας παραβολὰς πρὸς τοὺς μαθητάς Του	73
34. Ὁ Ἰησοῦς τονίζει τὴν σημασίαν τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου	74
35. Ὁ Ἰησοῦς σταματᾷ τὴν τρικυμίαν καὶ τοὺς ἀνέμους	75

36. Ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν — Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου	76
37. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ	77
38. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαίρου	78
39. Οἱ δώδεκα μαθηταὶ ἀναλαμβάνουσι τὸ Ἀποστολικὸν ἔργον. Ὁδηγίαι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἡ ἀντίδρασις τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων. Ἐμπέδωσις τῆς πίστεως τῶν μαθητῶν Του.

40. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα. Τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ παραλύτου. Αἱ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ κατηγορίαι τῶν Φαρισαίων	82
41. Τὸ θαῦμα τῆς διατροφῆς τῶν πεντακισχιλίων	84
42. Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης	86
43. Αἱ ἀντιρρήσεις καὶ κατηγορίαι τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ	87
44. Ὁ Ἰησοῦς στηλιτεύει τὴν ἀπιστίαν τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων	88
45. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου	89
46. Ὁ Ἰησοῦς μεταβαίνει εἰς τὴν χώραν τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος. Θεραπεία δαιμονιζομένης κόρης	90
47. Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν κωφάλαλον εἰς Δεκάπολιν καὶ τὸν τυφλὸν εἰς Βηθσαϊδᾶ	92
48. Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου « Σὺ εἶ ὁ Χριστός »	92
49. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος . . . V	94
50. Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν ἐπιληπτικὸν νέον	96
51. Ὁ Ἰησοῦς διδάσκει περὶ πίστεως, ταπεινοφροσύνης καὶ συγχωρήσεως	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Ὁ Διδάσκαλος καὶ Εὐεργέτης ἐν φανερωῖ διωγμῶ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων.

52. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας. Οἱ Φαρισαῖοι διατάσσουσι τὴν σύλληψίν Του	100
53. Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ	101
54. Ἐπιστροφή τοῦ Ἰησοῦ εἰς Γαλιλαίαν. Ἡ παραβολὴ τῆς ἀκάρπου συκῆς	105
55. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Περαιάν. Ἡ θεραπεία τῆς κυφῆς	106
56. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου	106
57. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου	107
58. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ	109
59. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ ἡ παραβολὴ τῆς δραχμῆς	111
60. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν	112
61. Ἡ παραβολὴ τοῦ τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου	113

62. 'Ο 'Ιησοῦς μεταβαίνει εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἑγκαίνιων καὶ ἐπιστρέφει εἰς Περαίαν	115
63. 'Ο 'Ιησοῦς ὁμιλεῖ περὶ οἰκογενείας καὶ εὐλογεῖ τὰ παῖδια	116
64. 'Ο διάλογος μετὰ τὸν πλούσιον νέον	118
65. Ἡ παραβολὴ τῶν ἔργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος	119
66. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου	120
67. 'Ο 'Ιησοῦς εἰς Ἱεριχῶ. Ἡ θεραπεία τῶν δύο τυφλῶν	124
68. 'Ο 'Ιησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος	125
69. Τὸ πολῦτιμον μύρον καὶ ὁ Ἰούδας ὁ προδότης	126
70. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἀνυψώνει τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενεῖα καὶ τῇ κοινωνίᾳ	127

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Αἱ τελευταῖαι πρὸ τῶν παθῶν ὑψηλαὶ διδασκαλίαι τοῦ Σωτῆρος.

71. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ 'Ιησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα	128
72. 'Ο 'Ιησοῦς καὶ οἱ Ἕλληγες	131
73. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν	131
74. Ἡ παραβολὴ τῶν βασιλικῶν γάμων	133
75. 'Ο 'Ιησοῦς ἀποκαλύπτει τὴν νέαν παγίδα τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων καὶ καυτηριάζει αὐτοὺς	134
76. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων	135
77. Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων	136
78. Ἡ μέλλουσα κρίσις	137

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

Τὰ Ἅγια Πάθη.

79. 'Ο Μυστικὸς Δεῖπνος	139
80. Ἡ τελευταία διδασχὴ τοῦ Σωτῆρος	142
81. 'Ο 'Ιησοῦς εἰς τὸν κήπον Γεθσημανῆ. Ἡ σύλληψις Αὐτοῦ	144
82. 'Ο 'Ιησοῦς πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως Ἄννα	146
83. 'Ο 'Ιησοῦς πρὸ τοῦ Συνεδρίου	147
84. 'Ο 'Ιησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου	149
85. Ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ	151
86. Ἡ Ἀποκαθήλωσις καὶ ἡ Ταφὴ τοῦ Σωτῆρος	154

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

Ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου.

87. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ	157
88. Ἄλλαι ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου	159
89. Ἡ Ἀνάληψις	161
90. Εἰκόνες	165
91. Βοηθήματα	165
92. Περιεχόμενα	167

τελος βου
εξαμήνου

ΕΙΚΟΝΕΣ

1)	'Ο Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	18
2)	'Η Γέννησις τοῦ 'Ιησοῦ	23
3)	'Η Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου	25
4)	'Η Προσκύνησις τῶν Μάγων	28
5)	'Η φυγὴ εἰς Αἴγυπτον	29
6)	'Ο 'Ιησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ Ναῶ	31
7)	'Η Βάπτισις τοῦ 'Ιησοῦ	36
8)	'Ο ἐν Κανᾶ γάμος	39
9)	'Ο 'Ιησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις	46
10)	'Η ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὶν	66
11)	'Η παραβολὴ τοῦ σπορέως	70
12)	'Ο 'Ιησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ Του	82
13)	'Ο 'Ιησοῦς θεραπεύει τὸν παραλυτικὸν	83
14)	'Η Μεταμόρφωσις	95
15)	'Ο 'Ιησοῦς θεραπεύει τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν	103
16)	'Ο Ἄσωτος υἱὸς	110
17)	'Η παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου	112
18)	'Η παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου	114
19)	'Ο 'Ιησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία	117
20)	'Η Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου	123
21)	'Η εἴσοδος τοῦ 'Ιησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα	129
22)	Αἱ δέκα Παρθένοι	135
23)	'Ο Μυστικὸς Δεῖπνος	140
24)	'Ο 'Ιησοῦς εἰς Γεθσημανῆ	144 - 145
25)	'Ο 'Ιησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου	146
26)	'Η Σταύρωσις τοῦ 'Ιησοῦ	153
27)	Αἱ Μυροφόροι	157
28)	'Η Ἀνάληψις τοῦ 'Ιησοῦ	162

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Πην. Δέλτα, 'Η Ζωὴ τοῦ Χριστοῦ.
 Σ. Νικολαΐδου, 'Ο Ναζωραῖος.
 Σερ. Παπακώστα, Αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου.
 Σερ. Παπακώστα, Τὰ Θαύματα τοῦ Κυρίου.
 Σερ. Παπακώστα, 'Η ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία.
 Εὐαγγελικαὶ Περικοπαί.
 Σχολικαὶ ἐκδόσεις

---

² Επιμελητὴς ἐκδόσεως Βασ. Σφραγέας (ἀπ. Δ. Σ. ΟΕΣΒ 1623/24-5-60)

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

1. Ορισμός της Παιδείας 101

2. Η Παιδεία ως κοινωνική λειτουργία 102

3. Η Παιδεία ως πολιτισμική λειτουργία 103

4. Η Παιδεία ως οικονομική λειτουργία 104

5. Η Παιδεία ως πολιτική λειτουργία 105

6. Η Παιδεία ως ηθική λειτουργία 106

7. Η Παιδεία ως ψυχολογική λειτουργία 107

8. Η Παιδεία ως κοινωνιολογική λειτουργία 108

9. Η Παιδεία ως ιστορική λειτουργία 109

10. Η Παιδεία ως φιλοσοφική λειτουργία 110

11. Η Παιδεία ως επιστημονική λειτουργία 111

12. Η Παιδεία ως τεχνολογική λειτουργία 112

13. Η Παιδεία ως κληρονομιά 113

14. Η Παιδεία ως αλλαγή 114

15. Η Παιδεία ως δύναμη 115

16. Η Παιδεία ως εμπειρία 116

17. Η Παιδεία ως γνώση 117

18. Η Παιδεία ως αξία 118

19. Η Παιδεία ως πρόκληση 119

20. Η Παιδεία ως ευθύνη 120

21. Η Παιδεία ως αλληλεγγύη 121

22. Η Παιδεία ως δημοκρατία 122

23. Η Παιδεία ως δικαιοσύνη 123

24. Η Παιδεία ως ειρήνη 124

25. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 125

26. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 126

27. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 127

28. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 128

29. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 129

30. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 130

31. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 131

32. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 132

33. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 133

34. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 134

35. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 135

36. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 136

37. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 137

38. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 138

39. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 139

40. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 140

41. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 141

42. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 142

43. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 143

44. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 144

45. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 145

46. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 146

47. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 147

48. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 148

49. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 149

50. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 150

51. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 151

52. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 152

53. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 153

54. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 154

55. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 155

56. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 156

57. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 157

58. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 158

59. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 159

60. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 160

61. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 161

62. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 162

63. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 163

64. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 164

65. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 165

66. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 166

67. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 167

68. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 168

69. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 169

70. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 170

71. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 171

72. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 172

73. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 173

74. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 174

75. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 175

76. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 176

77. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 177

78. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 178

79. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 179

80. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 180

81. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 181

82. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 182

83. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 183

84. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 184

85. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 185

86. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 186

87. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 187

88. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 188

89. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 189

90. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 190

91. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 191

92. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 192

93. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 193

94. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 194

95. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 195

96. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 196

97. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 197

98. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 198

99. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 199

100. Η Παιδεία ως αλληλεπίδραση 200

Τὰ αντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐπίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946 Α' 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Α', 1960 (ΙΧ) — ΣΕΙΡΑ Α' — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 30.000 — ΣΥΜΒΑΣΙΣ 994/2-6-60
ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ : ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ Γ. Σ. ΧΡΗΣΤΟΥ & ΥΙΟΣ — Χ.Ε.Ε.Ν.

For 120/13/21
2-13/13

94451

61352 80
591352 88 10